

*Kas buvo tas Žmogus?
Ką Jis skelbė?*

NEPAŽĪSTAMASIS

— kelyje į Emausą

John R. Cross

Nepažįstamasis kelyje į Emausą

John R. Cross
Pirma redakcija

Copyright © 2015 by GOODSEED® International

ISBN: 978-1-927429-76-1

Lithuanian translation of:

The Stranger on the Road to Emmaus, by John R. Cross

Copyright © 1997, 1998, 2000, 2009, 2010 GoodSeed International.

Išversta iš penktos redakcijos

Vertėja Jolanta Kriūnienė
Redaktorė Sigita Rakauskaitė
Korektorė Akvilė Širvaitytė

Šventasis raštas, gavus leidimą, cituojamas iš:
Biblija. Lietuvos Biblijos draugija, Vilnius, 2014.

All rights reserved. No portion of this book may be reproduced in any form without the written permission of the copyright holder. GOODSEED, www.goodseed.com, The Emmaus Road Message and logo design marks, are trademarks of GOODSEED INTERNATIONAL.

Visos teisės apsaugotos. Jokia šios knygos dalis negali būti niekaip kopijuojama be raštiško autorinių teisių savininko leidimo. GoodSeed, www.goodseed.com, The Emmaus Road Message ir logotipo dizainas yra GoodSeed International prekės ženklai.

Šventasis Raštas, gavus leidimą, cituojamas iš:
Biblija. Lietuvos Biblijos draugija, Vilnius, 2014.
Biblija. Tikėjimo žodis, Vilnius, 2010 (TŽ)

Išleido GOODSEED® International
P.O. Box 3704, Olds, AB, T4H 1P5, Canada
El. paštas: info@goodseed.com

Printed in the Czech Republic

201610-419-0000

*Skiriu tėvui ir motinai, mokiusiems mane,
kad Biblijos žinios negalima ignoruoti.
Taip pat – savo žmonai ir visai šeimai, kurie
nuolatos mane palaikė ir drąsino.*

Turinys

Pratarmė	7
PIRMA DALIS	
1 Pratarmė	11
2 Tiesiausiu keliu	12
3 Unikali knyga	14
ANTRA DALIS	
1 Pradžioje Dievas	19
2 Angelai, dvasios ir žvaigždės	24
TREČIA DALIS	
1 Dangus ir žemė	29
2 Tai buvo gerai	31
3 Vyras ir moteris	37
KETVIRTA DALIS	
1 Aš padarysiu	47
2 Ar Dievas pasakė...?	50
3 Kur tu?	54
4 Mirtis	59
PENKTA DALIS	
1 Paradoksas	67
2 Atpirkimas	70
3 Po du	78
4 Babelis	86
ŠEŠTA DALIS	
1 Abraomas	91
2 Tikėjimas	94
3 Izaokas	95
SEPTINTA DALIS	
1 Izraelis ir Judas	103
2 Mozė	104
3 Faraonas ir Pascha	107
AŠTUNTA DALIS	
1 Duona, putpelės ir vanduo	113
2 Dešimt taisyklių	115
3 Teismo salė	121
DEVINTA DALIS	
1 Padangtė	129
2 Netikėjimas	135
3 Teisėjai, karaliai ir pranašai	138

DEŠIMTA DALIS

1 Elzbieta, Marija ir Jonas	145
2 Jėzus	148
3 Tarp išmintingų vyrų	154
4 Krikštas	156

VIENUOLIKTA DALIS

1 Gundymas	163
2 Galybė ir šlovė	165
3 Nikodemas	167
4 Išsižadėjimas	170
5 Gyvybės duona	173

DVYLIKTA DALIS

1 Purvini skarmalai	177
2 Kelias	180
3 Lozorius	181
4 Pragaras	184
5 Pripažinimas ir išdavystė	186

TRYLIKTA DALIS

1 Suėmimas	191
2 Nukryžiuavimas	194
3 Palaidojimas ir prisikėlimas	205

KETURIOLIKTA DALIS

1 Nepažįstamasis	213
2 Emauso kelio žinia	215
— Nuo Adomo iki Nojaus —	
3 Emauso kelio žinia	221
— Nuo Abraomo iki Įstatymo —	
4 Emauso kelio žinia	227
— Nuo padangtės iki varinio žalčio —	
5 Emauso kelio žinia	232
— Nuo Jono Krikštytojo iki prisikėlimo —	

PENKIOLIKTA DALIS

1 Ką nori, kad padaryčiau?	241
2 Tinkamas metas	255

PRIEDĖLIS

Žodynėlis	259
Kaip pasirinkti Bibliją	260
Baigiamosios pastabos	261

Kad būtų lengviau skaityti ir išlaikyti tą patį stilių, kaip pasirinktose Biblijos vietose, daugeliu atvejų įvardžius ir tam tikrus daiktavardžius, reiškiančius Dievą, rašiau mažosiomis raidėmis. Tose vietose, kuriose galėjo kilti neaiškumas, apie ką kalbama, rašiau didžiąsias raides pagal tradicines gramatikos taisykles.

Visos Biblijos citatos pateikiamos kursyvu. Jeigu Rašto vietos pajuodintos, vadinasi, norėjau jas akcentuoti. Kai kur Biblijos citatose pasitaiko ką nors paaiškinantys intarpai laužtiniuose skliaustuose.

„Nepažįstamasis kelyje į Emausą“ pristato skaitytojui du skirtingus Biblijos vertimus. Nė vienas iš jų nesiskiria savo perteikiamu turiniu ar poveikiu lydinčiajam komentarui.

Daugiausia cituojamas Lietuvos Biblijos draugijos išleistas Biblijos vertimas. Kai cituojamas Tikėjimo žodžio Biblijos vertimas, pažymėta TŽ.

Pratarmė

Nelengva parašyti objektyvią knygą apie Bibliją. Biblija pačia savo prigimtimi reikalauja atsako. Deja, žmonių atsaką nulemdavo anaip tol ne idealios aplinkybės.

Daugelis iš mūsų esame susidūrę su religiniais fanatikais, kurie grūda Biblijos ištraukas mums į gerklę ir tarsi sukelia dvasinio springimo refleksą. Dėl to žmonių galvose Biblijos informacijos lieka pakankamai, kad kiltų nesusipratimai, bet nepakankamai, kad atsirastų tikrasis suvokimas. Tokia situacija lėmė, kad daugelis nusprendė šią knygą atstumti, užuot ją priėmę. Nemažai žmonių bando laikytis neutralios pozicijos – paprasčiausiai Biblija nesidomi.

Visa tai turėdamas omeny, nusprendžiau atsisakyti pamokslaujančio tono, kurį galima kęsti tik sukandus dantis. Stengiausi paaiškinti Bibliją leisdamas kalbėti jai pačiai ir jums patiems pasidaryti išvadas. Kai kas gali apkaltinti mane, kad nesu objektyvus, nes kalbu apie Bibliją kaip apie tiesą. Turėjau rizikuoti, kadangi tokia pačios Biblijos pozicija. Elgtis priešingai būtų buvę neteisinga teksto atžvilgiu. Be to, stengiausi pagauti istorijos nuotaiką, kad būtų įdomiau ir aiškiau.

Antra, buvau pasiryžęs „neatskiesti“ Biblijos nešamos žinios. Ten, kur reikalaujama pasirinkti, bandžiau aiškiai pateikti tą pasirinkimą. Biblija kalba gana tiesiogiai, ir aš stengiausi atspindėti tą tikrovę bei išsklaidyti bet kokį miglotumą. Be to, vengiau būti politiškai teisingas Biblijos sąskaita.

Kaip ir skaitydami bet kurią kitą knygą, kai kurie žmonės po kelių pirmųjų puslapių gali lengvai nuspręsti: „tai ne man“. Tokius norėčiau pakviesti perskaityti iki galo ir tik tada nuspręsti, ką manyti apie Bibliją. Buvo laikas, kai ir aš ruošiausi išmesti Bibliją kaip nieko vertų patarlių knygą, tačiau buvau padrąsintas stabtelėti ir pažvelgti dar kartą. Aš vis dar į ją žiūriu ir nepaliauju žavėtis šia knygų Knyga. Dabar ir jums pasitaikė gera galimybė.

Apie Bibliją

Ir kas girdi, teatsiliepia: „Ateik!“ Ir kas trokšta, teateina, ir kas nori, tesisemia dovanai gyvybės vandens.

Aš pareiškiu kiekvienam, kuris klauso šios knygos pranašystės žodžių: „Jeigu kas prie jų ką pridės, Dievas jam pridės aprašytų šioje knygoje negandų.

Ir jeigu kas atims ką nors nuo šios pranašystės knygos žodžių, Dievas atims jo dalį nuo gyvybės medžio ir šventojo miesto, kurie aprašyti šioje knygoje.“

(Apreiškimo 22, 17–19)

Pirma dalis

- 1** Pratarė
- 2** Tiesiausiu keliu
- 3** Unikali knyga

1 Pratarinė

Apie 33 m. po Kr.

Kepino vidurdienio saulė. Buvo ramu. Alinančiame karštyje net paukščiai nečiulbėjo. Kleopas nuspyrė nuo dulkėto kelio sudžiūvusį grumstą, giliai įkvėpė ir sunkiai iškvėpė orą. Prisimerkęs rūke jis vos išvelgė kito kalno keterą. Už kelių mylių Emausas – namai. Sutemos užklups dar kelyje. Jie būtų palikę Jeruzalę anksčiau – šiaip ar taip, eiti reikia septynias mylias, – bet sutrukdė rytiniai įvykiai, norėjosi sužinoti ką nors konkrečiau. Emausas nebuvo prašmatnus miestas, tačiau šiandien į jį tiesiog traukė. Pačios kojos nešė bet kur – toliau nuo Jeruzalės su jos užaujančia minia, romėnų kohortomis* ir valdytoju Poncijum Pilotu.

* Kohorta – sen. Romos pėstininkų taktinis vienetas – red.

Slogias Kleopo mintis grąžino į dabartį suirzusio bendrakeleivio pakartotas klausimas. Jiedu aptarinėjo kelių pastarųjų metų įvykius, kol, atrodė, nebeliko apie ką kalbėti. Kleopas jautėsi ne tik pavargęs, bet ir sukrėstas viso to, kas nutiko Jeruzalėje. Per tas dienas gyvenimas iškėlė daugiau klausimų, negu davė atsakymų. Leidžiantis nuo kalno, kelias užsisuko. Ten jie ir sutiko nepažįstamąjį.

Po kelių valandų, tą pačią dieną, tą pačią naktį, kai jiedu perkaitę ir suplukę stovėjo priešais draugus Jeruzalėje – į kurią strimgalviais pargrižo, – nė vienas neįstengė deramai paaiškinti, kaip prie jų prisiartinio nepažįstamasis. Iš pradžių Kleopas manė, kad tas žmogus išniro iš didelio akmens šešėlio, bet jo draugas aiškino kitaip. Galiausiai jie taip ir liko nesupratę, iš kur atėjo nepažįstamasis. Kleopas užsikirsdamas pralėmė, kad jis „tiesiog pasirodė“. Tokią nuomonę palydėjo keletas pašaiptų replikų apie kaitrą ir pernelyg skaisčią saulę.

Vis dėlto vienas dalykas jiems nekėlė abejonių. Nepažįstamasis paėmė tą senąjį knygų rinkinį – Bibliją – ir, pradėjęs nuo pat pradžių, per kelias valandas neįtikėtinai prasmingai ją paaiškino. Jo mokymas išsklaidė visą liūdesį ir abejones. Taip sujaudinti naujojo supratimo, jie skubėjo atgal į Jeruzalę papasakoti draugams apie NEPAŽIŠTAMĄJĮ. Jų draugams juk irgi reikėjo išgirsti žinią, kurią Kleopas su savo bendražygiu išgirdo KELYJE Į EMAUSĄ.

Tad ką gi NEPAŽIŠTAMASIS sako apie Bibliją – knygą, gluminusią daugybę žmonių, – tokio prasmingo? Apie tai ir yra ši knyga. Ir kad gerai tai suprastume, pasielsime kaip NEPAŽIŠTAMASIS – pradėsime nuo pat pradžių.

2 Tiesiausiu keliu

Jei stabtelėtumėte ir pagalvotumėte, atrodytų labai protinga – tiesiog logiška – kelias savo gyvenimo valandas paskirti, kad įgytumėte supratimo apie Bibliją. Šiaip ar taip, Biblija pasako kai ką labai svarbaus apie gyvenimą ir... apie mirtį.

Ji šimtmečiais buvo populiariausia knyga. Jos mokymo esmę turi žinoti kiekvienas, pretenduojantis bent į minimalų išprusimą. Deja, Biblija prarado reputaciją. Ne dėl savo turinio, o dėl to, kad keli garsūs vyrai ir moterys, kurie teigė gyveną pagal Bibliją, padarė keletą blogiausių gyvenimo sprendimų.

Tačiau Biblija nepasikeitė. Kad ir ką sakytų švienteivos ar kritikai, jums vertėtų **patiems** su ja susipažinti –

dėl **savo** proto ramybės,

dėl **savo** gyvenimo ir mirties.

Dėlionė

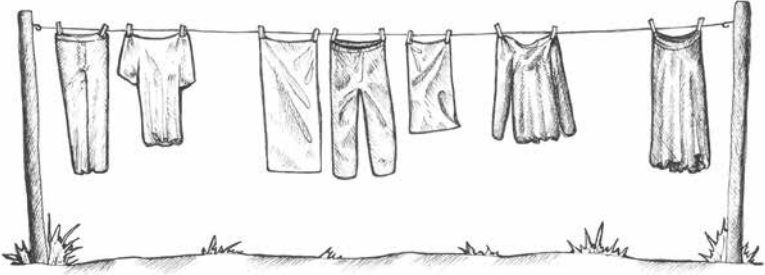
Biblija daugeliu atžvilgių primena žaidimą-dėlionę. Turiu omeny ne jos slaptą prasmę, o veikiau tai, kad, norint teisingai suprasti Bibliją, reikia tinkamai sudėlioti jos detales į bendrą paveikslą. Tai galima padaryti taikant keturis pagrindinius mokymosi principus.

1. Pasakojimo principas

Pirmasis principas ypač svarbus, mokantis istorijos ar skaitant pasakojimą. Jį galima suformuluoti paprastai – *pradėkite nuo pradžių ir nuosekliai judėkite iki pabaigos*. Tai gali atrodyti savaime suprantama, bet daugelis žmonių linkę skaityti Bibliją dalimis, kurių taip ir nesujungia.

Šioje knygoje aprėpsime pagrindinius įvykius ir sujungsime juos į logišką seką – tarsi džiaustydami ant virvės skalbinius. Kadangi knyga apima anaipol ne viską, toje virtinėje tikėkitės tam tikrų tuščių tarpų. Jei norėsite, galėsite juos užpildyti vėliau, kai turėsite bendrą vaizdą.

Nors ant šios virvės „nekabės“ visos Biblijos istorijos, mūsų studijuojami įvykiai susijungs į vientisą pasakojimą. Jei esate eilinis skaitytojas, kol pabaigsite šią knygą, Biblijos mokymas jums įgis aiškiai suvokiama prasmę. Tikėsite tuo ar ne – tik jūsų reikalas. Nuoširdžiai viluosi, kad patikėsite, bet tai jūsų pasirinkimas. Mano darbas yra padėti gerai suprasti, ko moko Biblija.

2. Matematinis principas

Antrąjį principą mes naudojame visą laiką. Mokantis ko nors naujo, naudinga pradėti nuo pagrindų, *nuo to, kas žinoma, ir eiti prie to, kas nežinoma*. Juk nepradedate vaikų darželyje mažylių mokyti algebros. Pradedate mokyti skaičiuoti ir *einate nuo paprasto prie sudėtingo*. Jei atmesite pagrindus, neišmoksitė nė elementariausių algebros veiksmų.

Taip pat ir skaitant Bibliją. Jei ignoruosite pagrindus, į jūsų biblinį supratimą įsiskverbs neįprastų idėjų, kurios iškreips mokymą – netaip sudėję dėlionės detales, regėsime neteisingą vaizdą. Šioje knygoje pradėsime nuo pagrindų ir kiekviename skyriuje, remdamiesi jau turimomis žiniomis, pažengsime vis į priekį.

3. Prioritetų principas

Trečiasis principas – svarbiausias iš svarbiausių – turi būti taikomas kiekvienoje mokymosi situacijoje, kurioje turinys jums nepažįstamas. Jo esmė – pirmiausia išmokti svarbiausius dalykus.

Biblija apima neįtikėtiną galybę temų, bet ne visos yra vienodai svarbios. Šioje knygoje sutelksime dėmesį į vieną pagrindinę – pačią svarbiausią – temą Biblijoje. Kai ją perprasite, atsiskleis gili, bet paprasta Biblijos esmė.

4. Aiškumo principas

Ketvirtasis principas be galo svarbus. *Nepainiokite įvairių dalykų – vienu metu laikykitės vienos temos*.

Biblija kalba daugeliu skirtingų klausimų. Ją galima palyginti su įvairių receptų knyga. Kad būtų aiškiau, tradiciškai išskiriamos kelios Biblijos temos, pvz., Dievas, angelai, žmogus ir pranašystės. Vis dėlto reikia būti atsargiems. Kai kurie žmonės, pastebėję temų panašumus, bando sujungti idėjas ir dažnai iškraipo tikrąją jų prasmę.

Tai tarsi peršokti nuo sriubos prie sausainių recepto, nes jie abu prasideda raide „s“. Jei pradėtumėte ruošti sriubą, o baigtumėte pagal sausainių receptą, sriuba atsidurtų orkaitėje ir keptų, kol paruduos! Raidė „s“ gali būti abiejų receptų pavadinimuose, tačiau, šiuos receptus sujungus, išeitų keistas patiekalas!

Įvairių temų maišymas yra viena iš priežasčių, kodėl egzistuoja tiek daug bažnyčių, religijų ir kultūr, kurie daugiau ar mažiau remiasi Biblija. Sausainiai maišomi su sriuba. Dėlionės paveikslas sujauktas. Kai kuriais atvejais ši sumaištis nedidelė, bet kartais jos rezultatai katastrofiški.

Jei skaitydami Bibliją netyčia peršoktumėte nuo vienos temos prie kitos, galiausiai viskas susipainiotų – dėlionės detalės nesusijungtų. Kad išvengtume tokio biblinio chaoso, vienu metu analizuosime vieną temą.

3 Unikali knyga

Biblija, be abejo, yra unikali knyga. Tiksliau, tai knygų rinkinys. Iš viso šešiasdešimt šešios knygos. Štai kaip vienas autorius apibūdino Biblijos unikalumą.

Ši knyga:

- 1) *parašyta per 1500 metų;*
- 2) *parašyta per 40 žmonijos kartų;*
- 3) *parašyta daugiau kaip 40 autorių, atstovaujančių visus visuomenės sluoksnius: karalių, valstiečių, filosofų, žvejų, poetų, valstybės veikėjų, mokslininkų ir t. t.:*

Mozė – politikos lyderis, išsimokslinęs Egipto universitetuose,

Petras – žvejys,

Amosas – avių ganytojas,

Jozuė – karo generolas

Nehemijas – taurininkas,

Danielius – ministras pirmininkas,

Lukas – gydytojas,

Saliamonas – karalius,

Matas – muitininkas,

Paulius – rabinas;

- 4) *parašyta skirtingose vietose:*

Mozė rašė dykumoje,

Jeremijas – požemio kalėjime,

Danielius – kalno atšlaitėje ir rūmuose,

Paulius – kalėjime,

Lukas – keliaudamas,

Jonas – Patmo saloje,

kiti – karo negandų metu;

5) *parašyta skirtingais laikais:*

Dovydas rašė karo metais,

Saliamonas – taikos laikotarpiu;

6) *autorai rašydami buvo skirtingų nuotaikų:*

vieni rašė kupini džiaugsmo, kiti – skendėdami liūdesy ir neviltyje;

7) *parašyta trijuose žemynuose: Azijoje, Afrikoje ir Europoje;*

8) *parašyta trimis kalbomis: hebrajų, aramėjų, graikų;*

9) *galiausiai, Biblija apima šimtus prieštaringų temų, tačiau jos autoriai kalbėjo darniai ir laikydami tęstinumo nuo Pradžios iki Apreiškimo knygos. Tai viena besirutuliojanti istorija...¹.*

Į šią *vientisą istoriją* mes ir norime pažvelgti – paprastai ir be teologinio žargonu. Unikaliausia Biblija tuo, kad tvirtina esanti paties Dievo žodžiai.

Dievo įkvėpta

Biblija, kuri dažnai vadinama Šventuoju Raštu, teigia, kad:

Visas Raštas yra Dievo įkvėptas<...> (2 Timotiejui 3,16)

Verta pastudijuoti jau pačią šią koncepciją – *Dievas įkvėpė Šventąjį Raštą*. Kaip žmogus iškvepia orą ir tas kvėpsnis eina iš pačių jo esybės gelmių, taip ir į visą Raštą reikia žiūrėti kaip į paties Dievo kūrinį. Dievas ir jo žodžiai neatskiriami – tai viena iš priešasčių, kodėl Biblija dažnai vadinama *Dievo žodžiu*.

Labai supaprastinus, galima paaiškinti šitaip. Dievas pasakė žmonėms, ką jie turi užrašyti, ir šie tai atliko. Daugelis iš tų žmonių vadinti *pranašais*.

Daugel kartų ir įvairiais būdais praeityje Dievas yra kalbėjęs mūsų protėviams per pranašus<...> (Hebrajams 1, 1)

Šiandien pranašais laikome tuos, kurie nuspėja ateitį, bet Biblijos laikais pranašas buvo žinianešys, perduodantis Dievo žodžius žmonėms. Kartais toji žinia būdavo susijusi su ateities įvykiais, bet dažniau jie kalbėjo apie kasdienybę.

Dievas taip vadovavo pranašams, jog šie užrašinėjo būtent tai, ką jis norėjo. Kartu Dievas leido žmonėms užrašinėti *jo žodį* – *Dievo žodį* –

savaip, asmeniniu stiliumi, tačiau be klaidų. Tie žmonės negalėjo įvelti savo minčių; tai nebuvo ir kas nors, ką jie patys išgalvotų.

Pirmiausia žinokite, kad jokia Rašto pranašystė negali būti savavališkai aiškinama, nes pranašystė niekuomet nėra atėjusi žmogaus valia, bet Šventosios Dvasios paakinti žmonės kalbėjo Dievo vardu.
(2 Petro 1, 20–21)

Pranašai buvo Šventosios Dvasios „paakinti“ arba, pažodžiui verčiant, „atnešti“. Tas pats žodis² panaudotas istorijoje apie atneštą paralyžiuotą žmogų. Kaip paralyžiuotas žmogus negali vaikščioti savo jėgomis, taip pranašai nerašė Biblijos savo nuožiūra. Šiuo klausimu Biblija kalba aiškiai – tai Dievo žinia nuo pradžios iki pabaigos.

Ypatingas tikslumas

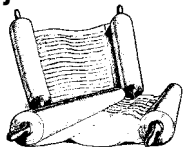
Pranašai paprastai užrašinėjo Dievo žodžius ant pergamento ar popieriaus ritinių. Originalai buvo vadinami *autografais*. Kadangi autografai susidėvėdavo, juos kopijuodavo. Bet kokios tai buvo kopijos! Visos perrašytos ranka! Kopijuotojai žinojo, jog tai *Dievo žodis*, todėl jų darbas prilygo kruopščiausiai *fotokopijai*. Perrašinėjant hebrajišką tekstą,

jie ėmėsi visų priemonių, kad ir kokios jos būtų sudėtingos ar reikalaujančios didžiulio darbo, kad kuo tiksliau perteiktų tekstą. Jie suskaičiuodavo kiek toje knygoje yra raidžių ir nurodydavo viduriniają knygos raidę. Tą patį padarydavo ir su žodžiais³.

Kad būtų garantuotas tikslus sutapimas, šios priemonės buvo taikomos ir kopijai, ir originaliam autografui.

Raštininkai buvo tokie kruopštūs, kad, palyginus Negyvojoje jūroje rastus ritinius (užrašytus 100 m. pr. Kr.) su kopijuotais ir perkopijuotais per 1000 metų rankraščiais, pasiekusiais 900 m. po Kr., reikšmingų skirtumų neaptikta⁴.

**Negyvosios
jūros ritiniai**

← per 1000 metų
kopijuota tiksliai →

**Seniausias
rankraštis**

100 m. pr. Kr.

900 m. po Kr.

Žydų istorikas Juozapas Flavijus, gyvenęs I šimtmetyje po Kr., savo amžininkams aiškino taip: <...> *tvirtą mūsų tautos tikėjimą tomis knygomis atspindi mūsų elgesys; per daugelį praėjusių amžių niekas nesiryžo kuo nors jas papildyti, ką nors iš jų išbraukti ar pakeisti; visiems žydams tapo natūralu <...> vertinti tas knygas <...> kaip dieviškas⁵.*

Šie žmonės buvo visiškai įsitikinę, kad keisdami tekstą, iškraipytų Dievo žodžius. Mes turime galybę priešasčių neabejoti, kad šiandieninis tekstas iš esmės sutampa su tuo, kurį užrašė pranašai.

Biblija iš tiesų yra unikali knyga visais atžvilgiais. Nenuostabu, kad Biblija yra <...> *labiausiai cituojama, labiausiai leidžiama, labiausiai verčiama ir įtakingiausia knyga žmonijos istorijoje*⁶.

Senasis ir Naujasis Testamentai

Pradėjus nagrinėti Bibliją, pravartu būtų žinoti, kad Šventąjį Raštą sudaro dvi didelės dalys – *Senasis ir Naujasis Testamentai*. Istorškai Senasis Testamentas dalijamas dar į dvi⁷ kategorijas:

1. Mozės Įstatymas (kartais vadinamas *Tora*, *Mozės knygomis* arba *Įstatymu*).
2. Pranašai (vėliau iš *Pranašų* buvo išskirta trečioji dalis, *Raštai*).

Šventajame Rašte fraze *Įstatymas ir pranašai* vadinamas visas Senasis Testamentas, kuris sudaro maždaug du trečdalius Biblijos. Likusi viena trečioji vadinama *Naujuoju Testamentu*.

Dievo žodis

Biblijos dalių atsiminti nebūtina. Svarbiausia neužmiršti, jog Biblija – tai Dievo žodis, jo žinia žmonijai. Biblija sako, kad skaitydami ją, galime susipažinti su Dievu. Toks tvirtinimas net didžiausią laisvamanį paskatins stabtelėti ir apsvarstyti Biblijos žodžius.

Tavo žodis, VIEŠPATIE, tveria amžinai, tvirtai stovi danguje.

(Psalmynas 119, 89)

Antra dalis

1 Pradžioje Dievas...

2 Angelai, dvasios ir žvaigždės

1 Pradžioje Dievas...

Biblija prasideda dviem esminiais žodžiais:

Pradžioje Dievas

(Pradžios 1, 1)

Dievo egzistencija niekaip neargumentuojama – ji traktuojama kaip savaime suprantama. Dievas tiesiog *yra*.

Amžinas

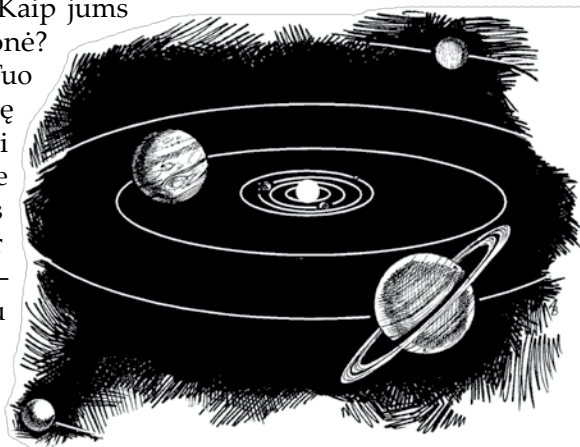
Dievas *buvo* visą laiką. Jis egzistavo, prieš atsirandant augalams, gyvūnams ir žmonėms, prieš Žemės bei visatos sukūrimą. Jis neturėjo pradžios ir neturės pabaigos. Dievas visada buvo ir visada bus. Biblija sako, kad Dievo būtis driekiasi nuo amžinos praeities į amžiną ateitį. Dievas yra amžinas.

*Pirma, negu kalnai užgimė, ir žemę bei pasaulį pagimdei,
tu esi Dievas nuo amžių per amžius.* *(Psalmynas 90, 2)*

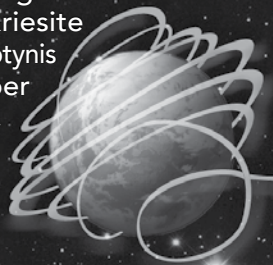
Mums taip sunku suvokti amžino Dievo koncepciją, jog dažnai savo prote užkoduojujame ją žodžiu *neįmanoma*. Tačiau yra priemonių, kurios padėtų mums suprasti. Pavyzdžiui, amžinybę galime palyginti su kosmosu.

Daugelis iš mūsų nesunkiai įsivaizduojame, kaip atrodo Saulės sistema – aplink Saulę skrieja planetos. Mes žinome, kad ji milžiniška, tačiau erdvės tyrimai leido įveikti ir didžiausius atstumus. Ženkite dar žingsnį ir pamėginkite išmatuoti visatą. Jeigu išsėtume į erdvėlaivį ir keliautume šviesos greičiu, apskrietume Žemę *septynis kartus per sekundę!* Kaip jums patiktų tokia kelionė?

Gal būtų baugoka? Tuo pačiu greičiu išlėkę į kosmosą, per dvi sekundes pasiektume Mėnulį, per keturias minutes – Marsą, per penkias valandas – Plutoną. Ir dar toliau mūsų galaktika – Paukščių Takas.

Šviesos greičiu
jūs apskriesite
Žemę septynis
kartus per
sekundę,

pasieksitė Mėnulį
per dvi sekundes,

Marsą – per
keturias minutes,

Plutoną –
per penkias
valandas.

Šviesos greičiu artimiausią
žvaigždę jūs pasieksite per 4,3
metų, t. y. kiekvieną tų metų
sekundę nukeliansite 300 000
kilometrų – iš viso 40 682 300
000 000 kilometrų atstumą.

Mūsų žvaigždė Saulė yra
Paukščių Tako galaktikos
pakrašty. Visa mūsų Saulės
sistema su besisukančiom
planetom gali tilpti į šią dėžutę.

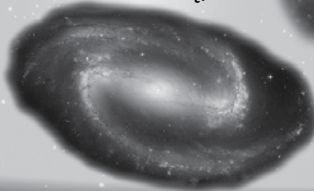
Paukščių Tako galaktika¹

Žvaigždynai, kuriuos regite nakties danguje, yra gigantiškos žvaigždžių grupės, vadinamos Paukščių Tako galaktika, dalis. Kad perskristumėte ją nuo vieno galo iki kito šviesos greičiu, prireiktų 100 000 metų. Suskaičiuota, jog visatoje yra 100 bilijonų galaktikų ir daugelį iš jų sudaro bilijonai žvaigždžių. Galaktikos susibūrusios į grupes ir spiečius.

Ar norite, kad jūsų vardu būtų pavadinta žvaigždė?²

Turint omeny, kiek dabar Žemėje gyventojų, jūsų vardu galėtų būti pavadinta 16 galaktikų – bilijonai žvaigždžių!

Šviesos greičiu kitą artimiausią galaktiką jūs pasiektumėte per 2 000 000 metų,

o artimiausią galaktikų grupelę – per 20 000 000 metų,

ir tai tik jūsų kelionės visatoje pradžia.

Taip, amžiną Dievą suvokti iš tiesų nelengva – kaip ir beribę mūsų visatą. Ir viena, ir kita įsivaizduoti sunku, tačiau abu realūs. Biblija šiuo klausimu kalba aiškiai. Amžina Dievo egzistencija yra tokia neatskiriama jo prigimties dalis, jog Biblija apie ją kalba kaip apie Dievo vardą

<...> šaukėsi VIEŠPATIES, Dievo Amžinojo. (Pradžios 21, 33)

Daug vardų

Dievas turi daug vardų arba pavadinimų, ir kiekvienas iš jų ką nors pasako apie jo charakterį. Panagrinėsime tris:

1) Aš Esu

Dievas tarė <...>: „AŠ ESU, KURIS ESU <...> Tu taip kalbėsi <...> Aš Esu atsiuntė mane pas jus.“ (Išėjimo 3, 14)

Bene tiksliausias šio teiginio paaiškinimas būtų toks: *Aš Esu tas, kuris yra* arba *Aš Esu nepriklausomai egzistuojantis*. Dievo egzistenciją palaiko jo paties jėga.

Mums reikia maisto, vandens, oro, miego, šviesos ir begalės kitų mūsų gyvybę palaikančių dalykų. Dievui nereikia nieko, visiškai nieko! Jo egzistencija *nuo nieko nepriklauso*, jis – tiesiog *Aš Esu*.

2) Viešpats³

Vardas *Aš Esu* Biblijoje vartojamas nedažnai, nes jo reikšmę atitinka žodis VIEŠPATS.

Tokio, kaip tu, VIEŠPATIE, kito nėra! Didingas tu, didinga tavo vardo galybė. (Jeremijo 10, 6)

Vardas VIEŠPATS ne tik akcentuoja Dievo amžiną, nuo nieko nepriklausomą buvimą, bet ir sutelkia mūsų dėmesį į jo padėtį – jis yra aukščiau visų kitų. Jis viešpačių VIEŠPATS.

3) Aukščiausiasis

Šis vardas susijęs su vardu VIEŠPATS, nes akcentuoja Dievo, kaip aukščiausio valdovo, vaidmenį.

Težino, kad tu vienas, kurio vardas VIEŠPATS, esi Aukščiausias visoje žemėje. (Psalmynas 83, 19)

Kaip senovės imperijos turėjo absoliučius monarchus ar valdovus, taip Dievas yra visatos Karalius, Aukščiausiasis Dievas.

Net pats žodis *Dievas* akcentuoja aukščiausio valdovo poziciją. Šis žodis reiškia „stiprus, galingas valdovas“, „aukščiausia dievybė“.

Dievo kaip karaliaus idėja gali sukurti augsiniame soste, kažkur padebesiuos, sėdinčio senuko vaizdinį. Šventasis Raštas niekur nelygina Dievo su senuku, bet kalba apie Dievo sostą – ne apgaubtą debesų, o esantį *šventykloje*, danguje.

VIEŠPATIES šventumo būstas – jo šventykla. VIEŠPATIES sostas stovi danguje. Jo akys viską apžvelgia, jo įdėmus žvilgsnis tiria žmones.
(Psalmynas 11, 4)

Dievas valdo iš Dangaus. Mes mažai žinome apie tą vietą, vadinamą *dangumi*, bet ir tai, ką žinome, yra neįtikėtina. Tolimesniuose skyriuose aptarsime tai detaliau, o kol kas užtenka žinoti, jog Dievas yra aukščiausias Valdovas.

Vienintelis Dievas

Žodis *Aukščiausiasis* kalba apie unikalią Dievo vietą visatoje. Nėra nieko panašaus į jį. Jis yra vienas, aukščiausias visa ko VIEŠPATS.

Aš esu VIEŠPATS, ir nėra kito; be manęs nėra dievo!
(Izaijo 45, 5)

Nebuvo kito dievo prieš mane ir nebus po manęs.
(Izaijo 43, 10)

Nėra dievų hierarchijos, kurioje vienas didysis Dievas valdytų būrį mažesnių. *Anapus* neegzistuoja jokie kiti dievai – nei nuo nieko nepriklausomi, nei sukurti.

Taip kalba VIEŠPATS: „Aš esu pirmas, aš esu paskutinis, be manęs kito dievo nėra.“
(Izaijo 44, 6)

Biblija akcentuoja – Dievas yra vienas.

Dvasia

Prieš baigdami nagrinėti šią temą, turime suprasti dar vieną dalyką. Biblija sako, jog Dievas yra nematomas, nes jis – dvasia.

Dievas yra dvasia <...>
(Jono 4, 24)

Dvasia nematoma, nes ji neturi kūno kaip mes. Bet vien dėl to, kad ko nors nematote, tas asmuo nepasidaro mažiau realus.

Pagalvokite apie savo draugo laidotuves. Jei karstas atidarytas, jūs galite pažvelgti į kūną. Kūnas čia, bet kur jūsų draugas? Jis išėjo; nebėra jūsų draugo dvasios. Žiūrėdami į žmogų, matome tik jo „namą“ – kūną, tačiau nematome tikrojo žmogaus – dvasios.

Biblija įvairiai atskleidžia, jog žmogaus dvasia tam tikrame laiko taške atsiranda ir gyvena amžinai. Dievas kitoks – jis neturėjo pradžios ir neturės pabaigos. Jis – vienintelė amžina dvasia, gyvenanti nuo amžinos praeities iki amžinos ateities.

Dievas:

Jis yra **dvasia**.

Jis yra **amžinas**.

Jis yra **Aš Esu** – nuo nieko nepriklausomas.

Jis yra **Aukščiausiasis Dievas**, visa ko Valdovas.

Jis yra **vienintelis Dievas**.

Ir taip buvo *pradžioje*...

2 Angelai, dvasios ir žvaigždės

Apie pirmąjį Dievo kuriamąjį veiksą rašoma įvairiose Biblijos vietose. Surinkus šią informaciją, galima atsakyti į vieną kitą klausimą, bet tuo viskas ir pasibaigia. Biblija parašyta ne tam, kad tenkintų begalinį žmogaus smalsumą. Ji suteikia pagrindinę informaciją apie kai kuriuos įvykius, tačiau detales nutyli. Būtent taip yra ir apie dvasines būtybes.

Vardai

Biblija vadina dvasias įvairiais vardais – vieni iš jų vienaskaitiniai, kiti daugiskaitiniai. Mes dažnai vadiname jas angelais, tačiau Biblijoje yra ir kitų žodžių: „kerubai“, „serafai“, „angelai“, „arkangelai“, „ryto žvaigždės“ ir t. t. Visos kartu jos apibūdinami kaip galybės, dvasios arba žvaigždės*.

**Nepainiokite su žvaigždėmis nakties danguje. Apie ką kalbama, atskleis kontekstas.*

Ir dangaus galybės tave garbina.

(Nehemijo 9, 6)

Galbūt dauguma angelų turi savo vardus, tačiau paminėti tik keli, pavyzdžiui, Gabrielius ir Mykolas.

Neregimos, nesuskaičiuojamos

Kaip ir Dievas, dvasios yra nematomos, neturinčios kūno ir kraujo. Nors mes jų nematome, jos turbūt yra visur. Biblija sako, jog esama

<...> nesuskaitomų tūkstančių angelų <...> (Hebrajams 12, 22)

Šis pasakymas apibūdina tik tą gausybę dvasių, kurios supa Dievo sostą.

Aš regėjau ir girdėjau balsus daugybės angelų aplinkui sostą, būtybes ir vyresniusius; jų skaičius buvo miriadų miriadais ir tūkstančių tūkstančiai.

(Apreiškimo 5, 11)

Tarnai

Angeliškos būtybės sukurtos, kad tarnautų Dievui ir vykdytų jo valią. Jos vadinamos tarnais.

Šlovinkite VIEŠPATĮ, visi jo angelai, jo žodį vykdančios galiūnai, paklusnūs jo tartam žodžiui. Šlovinkite VIEŠPATĮ, visos jo galybės, jo tarnai, vykdančios jo valią.

(Psalmynas 103, 20–21)

Argi jie visi nėra tik tarnaujančios dvasios, išsiųstos patarnauti<...>

(Hebrajams 1, 14)

Žodis *angelas* kilo iš graikiško žodžio, reiškiančio „pasiuntinys“ arba „tarnas“. Kadangi angelus sukūrė Dievas, jie priklauso jam ir turi daryti tai, ką Dievas jiems liepia.

Kūrėjas-Savininkas

Mūsų industrializuotame pasaulyje, kuriame varomoji ekonomikos jėga yra pinigai, sąvoka kūrėjo, kuris kartu yra ir savininkas, prarado savo jėgą.

Prisimenu, kaip vaikščiojau vienos Papua Naujosios Gvinėjos genties kaimelyje. Vos tik paklausdavau apie bet kokį daiktą – „Kieno šis irklas?“, „Kieno ši kanoja?“, – išgirdavau atsakymą, jog tai savininko. Kai pasidomėjau, iš kur jie žino, kas tas savininkas, čiabuviai apstulbę sužiuro į mane. „Savininkas yra tas, kas juos padarė!“ Kūrėjo-savininko junginys labai stiprus.

Kai paklausiau, ar būtų gerai, jei sulaužyčiau irklą, tie žmonės lygiai taip nedviprasmiškai atsakė, jog verčiau to nedaryti, – nebent norėčiau susipykti su kūrėju-savininku.

Žengiau dar vieną žingsnį ir paklausiau, ar jį gali sulaužyti pats savininkas. Jie vieningai gūžtelėjo pečiais ir palinksėjo: „Savininkas gali laužyti – juk pats tą irklą ir padarė.“

Angelus sukūrė Dievas, todėl jie visiškai pripažino, kad yra jo nuosavybė. O kadangi jie priklauso Dievui, turi vykdyti jo įsakymus – kaip tarnai ir žinianešiai. Tai nėra kažkokia senovinės vergijos forma. Šios priklausomybės negalima lyginti su priverstiniu jungu. Geresnio Kūrėjo-savininko angelai negali turėti.

Neeilinis intelektas ir jėga

Kad angelai galėtų vykdyti nurodymus, Dievas suteikė jiems didesnę intelektą ir jėgą. Kai kurios iš šių angeliškų būtybių yra galingesnės už kitas. Angelai buvo sukurti kaip tobulos būtybės, be jokio blogio. Tačiau jie nebuvo robotai – kiekvienas iš jų turėjo laisvą valią, teikusią galimybę rinktis⁴.

Panašūs, bet skirtingi

Angelai šiek tiek panašūs į žmones, tačiau pastarieji nėra tokie galingi ir protingi. Biblija sako, kad Dievas sukūrė žmogų

<...> tik truputį žemesnį už dangiškąsias būtybes<...>

(Psalmynas 8, 5)

Nors yra panašumų, angelai skiriasi nuo žmogaus. Jie nemiršta⁵. Jie nekuria šeimų ir nesidaugina⁶. Nors paprastai nematomi, atlikdami tam tikras užduotis, jie gali pasirodyti. Jie kalba su žmogumi jam suprantama kalba.

Pateptasis kerubas

Galingiausia, protingiausia ir gražiausia iš kada nors sukurtų dvasių buvo kerubas. Jo vardas verčiamas kaip *Liuciferis*⁷ ir reiškia „šviesusis“ arba „aušrinė žvaigždė“.

Aušrini, aušros sūnau!

(Izaijo 14, 12)

Liuciferis vadinamas *pateptuoju* kerubu. Patepimo reikšmė slypi senoviniame rituale, kai ant žmogaus ar daikto būdavo pilamas aliejus, taip ženklinant jo išskyrimą ypatingai Dievo užduočiai. Šis veiksmas buvo laikomas šventu, į jį nebuvo galima žiūrėti lengvabūdiškai.

*Su kerubu išskleistas ir saugančiais sparnais aš padariau
tave globėju; tu gyvenai ant Dievo šventojo kalno<...>*

*Tu buvai be dėmės savo keliuose nuo pat savo sukūrimo
dienos<...>*

(Ezechielio 28, 14–15)

Atrodo, kad dėl savo pareigų Liuciferis visą laiką buvo Dievo akivaizdoje. Galbūt jis atstovavo likusiems angelams bei vadovavo Kūrėjo-savininko garbinimui ir maldoms. Apie šį pateptą kerubą vėliau sužinosime daugiau.

Garbinimas

Žodis *garbinti* reiškia „skelbti asmens vertę“. Biblija sako, jog angelai garbino Dievą.

Tu duodi visiems gyvastį, ir dangaus galybės tave garbina.

(Nehemijo 9, 6)

Kadangi Dievas yra Aukščiausiasis Karalius, jis teisėtai vertas garbinimo. Ir priešingai, jeigu aš giriu kokio nors savo draugo darbus, kitas žmogus gali suabejoti, ar mano draugas vertas tokių liaupsių. Tačiau Biblija sako, kad Dievas vertas visos garbės.

*Vertas esi, mūsų Viešpatie ir Dieve, priimti šlovę, pagarbą
ir galybę, nes tu visa sutvėrei, tavo valia visa yra ir buvo
sutverta.*

(Apreiškimo 4, 11)

tu didis ir darai nuostabius darbus; tu vienas esi Dievas.

(Psalmynas 86, 10)

Visi angelai stebėjo sukūrimą

Dievas pradėjo kurti. Stebint ir džiaugiantis galybėms angelų,
Dievas ėmėsi kito didelio meno kūrinio.

Jo paveikslas – visata,

Jo tema – visa žemė.

*Kur tu buvai, kai dėjau žemės pamatus? Pasakyk,
jei esi toks supratingas! Kas nustatė jos matmenis,
tu tikrai žinai! Argi kas tiesė ant jos matavimo virvę?
Į ką buvo įleisti jos stulpai, ir kas padėjo jos kertinį
akmenį, kai drauge giedojo rytmetinės žvaigždės
ir visos dangiškosios būtybės šaukė iš džiaugsmo?*

(Jobo 38, 4–7)

Trečia dalis

- 1** Dangus ir žemė
- 2** Tai buvo gerai
- 3** Vyras ir moteris

1 Dangus ir žemė

Pirmoji Biblijos knyga vadinasi Pradžios.

Pradžia reiškia *prasisidėjimai*.

Pradžioje Dievas sukūrė dangų ir žemę. O žemė buvo padrika ir dyka, tamsa gaubė bedugnę, ir dvasia iš Dievo dvelkė viršum vandenų. Tuomet Dievas tarė: „Tebūna šviesa!“ Ir šviesa pasirodė. Dievas matė, kad šviesa buvo gera, ir Dievas atskyrė šviesą nuo tamsos. Dievas pavadino šviesą diena, o tamsą naktimi. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, pirmoji diena. (Pradžios 1, 1–5)

Iš nieko

„Pradžioje Dievas sukūrė <...>“. Kurti – tai demonstruoti didžiulę jėgą. Dar sunkiau suvokti, jog Dievas sukūrė viską iš nieko. Mes, žmonės, taip pat kuriame, tačiau tik iš jau egzistuojančios medžiagos. Ant drobės dažais mes tapome paveikslus. Iš medienos, cemento ir plytų statome namus. Tačiau Dievas kurdamas nenaudojo nieko.

Visagalis

Kurti tokiu milžinišku mastu be medžiagų, projektų, dirbtuvių bei įrankių reikia tokių sugebėjimų, kurių mes visiškai neturime. Biblija sako, kad sukūrimas buvo įmanomas tik dėl Dievo galybės. Dievo galia beribė.

Didis mūsų VIEŠPATS ir galingas <...> (Psalmynas 147, 5)

Jis iš tiesų visagalis.

Visažinis

Dievas turi ne tik galią, bet ir pažinimą. Jis – *visažinis*.

Didis mūsų VIEŠPATS <...>, beribė jo išmintis. (Psalmynas 147, 5)

Dievas žino viską. Jam nereikia konsultuotis su architektu arba inžinierium. Jo žinios beribės. Kurdamas Dievas neprivalėjo laikytis kieno nors sudaryto projekto.

Vienu metu visur esantis

Ką nors kuriančiam žmogui reikia darbo vietos – dirbtuvės arba studijos. Kuriančiam Dievui dirbtuvių nereikėjo, nes Biblija sako, kad Viešpats *vienu metu yra visur*.

Nejau aš Dievas tik tada, kai esu ranka pasiekiamas? – tai VIEŠPATIES žodis – ir ne Dievas, kai toli? Ar gali pasislėpti žmogus pakampyje, kad aš jo nematyčiau? – tai VIEŠPATIES žodis. – Argi aš ne tas, kurio pilnas ir dangus, ir žemė?” – tai VIEŠPATIES žodis. (Jeremijo 23, 23–24)

Tik Dievas turi šias tris savybes – **visagalis, visažinis ir vienu metu visur esantis** – ir tik šių trijų savybių kombinacija leido sukurti sudėtingą karalystę, kurioje mes gyvename.

*Savo galybe jis padarė žemę, savo išmintimi sukūrė pasaulį
ir savo išmanymu išskleidė dangų. (Jeremijo 51, 15)*

Angelai neturi nė vienos iš šių savybių kad ir kokie jie būtų galingi ir protingi. O mes? Mes net nepriartėjame prie tokių sugebėjimų.

Kad pagamintume paprasčiausią daiktą, mums reikia didelių žmogiškų pastangų. Pavyzdžiui, nusprendėme pasigaminti metalinę kėdę, kokių pilnos mokyklų klasės. Pirmiausiai mums reikės metalo.

Bet kur rasime tinkamo metalo?

Uolose.

Bet kas žino, kuriuose akmenyse yra reikalingo metalo?

Mums reikalingas geologas, daug žinantis apie uolas, kuriose yra geležies.

Tarkim, radome reikiamas uolas. Ką darysime toliau? Juk uolos žemėje!

Mums reikalingi specialistai, žinantys, kaip pagaminti dinamitą bei atitinkamą kalnakasybos įrangą. Reikalingi patyrę kalnakasiai, kad išgautų geležies rūdą iš žemės.

Bet jūs negalite pasigaminti kėdės iš krūvos geležies rūdos. Ją reikia išlydyti. Ar atrastumėte tokią karštą ugnį, kuri išlydytų uolas?

Mums reikalingi žmonės, kurie išmano apie lydymą ir gali tai atlikti. *Taigi mes surandame juos. Kas toliau?*

Jie paprasčiausiai įteiktų mums gabalą plieno. Dabar jau galėtume ant jo prisėsti – žinoma, kai atauš! Bet jeigu vis dėlto norime pagaminti kėdę, reikia žmogaus, kuris moka iškočioti tą gabalą į plokščią tinkamo storio metalo lakštą. Tada reikės išlankstyti plieną ir jį suvirinti.

Suvirinti? Atrodo, dar reikės ir žmogaus, kuris išmano apie elektrą bei moka ja naudotis.

Taigi kėdės gamyba – sudėtingas procesas. O mes dar nepakalbėjome apie plastikines dalis.

Plastikines? Hmmm. Ar tai tik neveda į naftos gavybą? Nagi, pažiūrėkime. Kad išgręžtume naftos gręžinį, prisireiks...

Mes tenorėjome pagaminti metalinę kėdę. Kad sukurtume net paprasčiausią daiktą, prisireikia kelių šimtų žmonių, jų žinių ir sugebėjimų. **Nėra žmogaus, kuris žinotų viską.**

Nė vieno iš mūsų – žmogaus ar angelo – nė per plauką negalima palyginti su Dievu, kuris viską **žino**, turi visą **galią** kurti iš nieko ir yra **visur** – kad patalpintų savo sukurtą daiktą ten, kur nori. Dievui nėra lygių.

Ak, Viešpatie DIEVE! Žiūrėk! Tu padarei dangus ir žemę didžia savo galybe, savo pakelta ranka. Nėra tau negalimo dalyko!
(Jeremijo 32, 17)

Dievas kalbėjo

Didingas Dievo kūrybos aktas aprašytas paprastai ir glaustai. Stulbinanti informacija perteikiama vos keliais žodžiais. Pavyzdžiui, biblinis tekstas tik užsimena apie *priemones*, kuriomis Dievas kūrė. Jis tai darė ne rankomis ir ne įrankiais – Viešpats paprasčiausiai įsakė kosmosui ir viskam, kas jį sudaro, atsirasti.

Tuomet Dievas tarė: „Tebūna šviesa!“ <...> (Pradžios 1, 3)

<...> pasauliai buvo sutverti Dievo žodžiu <...> (Hebrajams 11, 3)

Tokį sugebėjimą mums vėlgi sunku įsivaizduoti. Mes neįstengiame suprasti, kaip paliepus atsirastų metalinė kėdė, jau nekalbant apie visatą! Tačiau ko gi jūs tikėtumėtės iš visagalio Dievo? Pagalvoję apie tai, jūs tikėtumėtės būtent tokios galybės. Biblija apie tai kalba kaip apie faktą.

VIEŠPATIES žodžiu buvo padaryti dangūs, o jo burnos alsavimu – visos jų galybės. Tebijo visa žemė VIEŠPATIES, tegerbia jį visi pasaulio gyventojai. Juk jis tarė, ir pasaulis pasidarė, jis įsakė, ir visa atsirado. (Psalmynas 33, 6, 8–9)

Taigi taip viskas prasidėjo. Dievas liepė atsirasti šviesai. Jis pavadino šviesą *diena*, o tamsą – *naktimi*. Biblijos žodžiais, baigėsi pirmoji kūrimo diena.

2 Tai buvo gerai

Dievas pradėjo kurti. Užulaidos atsitraukė. Stebint visiems angelams, scenoje pasirodė dangus ir žemė. Aukščiausiasis Dievas vienu žodžiu įjungė prožektorius. Baigėsi pirmasis veiksmas – buvo sukurta pirmoji diena. Per kitas penkias dienas atsiskleidė dar penki didžiojo Dievo sukūrimo dramos veiksmai.

Argi jūs nežinote? Argi negirdėjote? Argi tai jums neskelbta nuo pradžios? Ar jūs nesupratote? Nuo tada, kai buvo padėti žemės pamatai, jis sėdi soste anapus dangaus skliauto virš žemės, ir jos gyventojai jam atrodo lyg žiogai.

Jis dengia žemę dangumi tarsi užolaida, išskleidžia jį tarsi palapinę gyvenimui.

(Izaijo 40, 21–22)

Biblija palygina žemę su palapine. Tai vieta, kurioje galima gyventi, unikaliausias sklypas visatoje.

Antroji diena

Kai Dievas sukūrė pasaulį, žemę dengė vanduo. Antrą dieną

Dievas tarė: „Tebūna skliautas tarp vandenų ir teatskiria vandenį nuo vandenų!“ Dievas padarė skliautą ir atskyrė vandenį, buvusius po skliautu, nuo vandenų, buvusių viršum skliauto. Taip ir įvyko. Dievas pavadino skliautą dangumi. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, antroji diena.

(Pradžios 1, 6–8)

Skliautas* tikriausiai buvo sinonimas tam, ką mes vadiname *atmosfera*. Žemės *atmosfera* ir *vanduo* tėra du iš daugybės dalykų, įgalinantys šioje planetoje skleisti gyvybę.

*Žodis *skliautas* yra žodžio *erdvė* sinonimas ir gali būti vartojamas kalbant apie Žemės atmosferą arba kosmosą.

Antrąją dieną matome pirmą požymį, pagal kurį pirmąpradis sukurtasis pasaulis skiriasi nuo to, kurį šiandien pažįstame mes. Atrodo, jog atmosfera jame buvo kitokia ir apskritai jis buvo šiltesnis. Vėliau skaitysime apie aplinkybes, kurios galėjo pakeisti aplinką į tokią, kokia ji yra dabar.

Trečioji diena

Trečiosios dienos pradžioje vanduo po skliautu vis dar sudarė vieną milžinišką vandenyną, ir nesimatė jokios sausumos. Dievas vėlgi kalbėjo.

Dievas tarė: „Tebūna sutelkti vandenys po dangumi į vieną vietą ir tepasirodo sausuma!“ Taip ir įvyko. Dievas pavadino sausumą žeme, o vandenų telkinį jūromis. Ir Dievas matė, kad tai gera. Dievas tarė: „Teželdina žemė augmeniją: augalus, duodančius sėklą, ir visų rūšių vaismedžius, vedančius žemėje vaisius su sėklomis.“ Ir Dievas matė, kad tai gera. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, trečioji diena.

(Pradžios 1, 9–13)

Trečiąją dieną galima padalyti į dvi dalis. Pirmą, matome, jog atsirado sausuma. Įdubus vandenyno dugnui, susiformavo milžiniški indai vandeniui, o iš gelmių iškilo sausuma. Antra, buvo sukurta augmenija.

Taip pasakė Viešpats, dangaus Kūrėjas, Dievas, kuris sutvėrė žemę ir nepaliko jos tuščios, bet padarė ją tinkamą gyventi: „Aš esu Viešpats, nėra kito šalia manęs!“

(Izaijo 45, 18) TŽ

Dievas nuo pat pradžių ruošė pasaulį gyventojams. Augmenija buvo sukurta, kad tenkintų mūsų fizines reikmes: teiktų maistą, deguonį kvėpuoti ir statybinę medžiagą.

Ketvirtoji diena

Pirmąją kūrimo dieną Dievas atitraukė tamsos užuolaidą ir liepė atsirasti šviesai. Ketvirtąją dieną Dievas sukūrė šviesulius¹.

Dievas tarė: „Tebūna šviesuliai dangaus skliaute dienai nuo nakties atskirti! Teženklina jie metų laikus, dienas ir metus, tebūna jie šviesuliai dangaus skliaute žemei apšviesti!“ Taip ir įvyko.

Dievas padarė du didžiulius šviesulius – didesnį šviesulį dienai valdyti ir mažesnį šviesulį naktiai valdyti – ir žvaigždes. Dievas sudėjo juos į dangaus skliautą šviesti žemei, valdyti dieną bei naktį ir atskirti šviesą nuo tamsos.

Ir Dievas matė, kad tai gera. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, ketvirtoji diena.

(Pradžios 1, 14–19)

Jeigu atrodo keista, kad Dievas sukūrė šviesą pirmiau negu Saulę, turime prisiminti, kad sukurti šviesą Dievui vienodai lengva, kaip ir šviesulius.

Aš – VIEŠPATS, kuris sukūrė Visatą ir vienas pats išskleidė dangus.

(Izaijo 44, 24)

Tu padarei mėnulį mėnesiams žymėti, o saulė žino kada jai nusileisti.

(Psalmynas 104, 19)

Tvarka

Saulė, mėnulis ir žvaigždės rodo, kad Kūrėjas yra tvarkos Dievas. Tvarka – visatos gyvavimo principas. Ji tiksni tiksliai kaip atominis laikrodis. Tam tikra prasme ji ir yra laikrodis. Mes prieš kelis metus iš anksto braižome potvynių žemėlapius ir esame įsitikinę, kad jie tiksūs. Mes paleidžiame palydovus neabejodami, kad jie tam tikru momentu pasieks tolimas planetas – taip, kaip užprogramuota*. Visa mūsų planeta pasikliauja saulėtekio ir saulėlydžio reguliarumu. Be tokios nustatytos tvarkos niekas neišgyventų.

*NASA palydovas „Galilėjus“ keliavo šešerius metus, kol pasiekė Jupiterį, – tiksliai, kaip numatyta.

Visatos tvarka yra visa valdančių fizikos dėsnių rezultatas. Tuos dėsnius padeda išstudijuoti įvairūs mokslai, kaip astronomija, biologija, fizika ir chemija. Šiuos stublinančiai tiksliai visatą išlaikančius dėsnius sukūrė Dievas.

Jis yra pirma visų daiktų, ir visa juo laikosi.

(Kolosiečiams 1, 17)

Šie dėsniai mums atrodo tokie savaime suprantami, jog net nepagalvojame, kaip pasaulis atrodytų be jų. Bet įsivaizduokite, kas būtų, jei – kelioms sekundėms ir kas kelias dienas – dingtų gravitacijos dėsnis. Įsiviešpatautų chaosas ir mirtis. Panašu būtų, jeigu kas nors staiga išjungtų visus šviesoforus ir pašalintų iš miesto kelių ženklus bei eismo apribojimus.

Tu sukūrei dieną ir naktį, padėjai į vietą mėnulį ir saulę.

Tu nustatei visas žemės ribas<...> (Psalmynas 74, 16–17)

Į šiuos gamtos dėsnius mes kone instinktyviai žvelgiame su didžiule pagarba. Pavyzdžiui, uolos pakraščiu einame labai atsargiai, nes žinome, kad, pažeidus gravitacijos dėsnį, pasekmės bus liūdnos. Jei yra dėsnis, yra ir pasekmė. Flirto su tomis pasekmėmis mes vengiame kaip maro – nebent esame nutrūktgalviai.

Šie dėsniai – ši struktūra ir tvarka – atspindi Dievo prigimtį. Jie rodo, koks jis yra.

Penktoji diena

Penktąją dieną Dievas sukūrė įvairiausias jūros gyvūnus ir paukščius.

*Dievas tarė: „Teknibžda vandenys gyvūnų daugybe, teskraido paukščiai viršum žemės po dangaus skliautu!“
Taip ir įvyko.*

Dievas sukūrė didžiuosius jūros gyvūnus, knibždančius vandenyse, ir visus visų rūšių sparnuočius. Ir Dievas matė, kad tai gera. Dievas palaimino juos, tardamas: „Būkite vaisingi ir dauginkitės! Pripildykite jūrų vandenį, o paukščiai tesidaugina žemėje!“ Atėjo vakaras ir išaušo rytas, penktoji diena. (Pradžios 1, 20–23)

Šeštoji diena

Šeštoji diena buvo Dievo kūrybos kulminacija. Dievas pradėjo dieną, sukurdamas gyvūnus.

Dievas tarė: „Tepagimdo žemė visų rūšių gyvūnų: galvijus, roplius ir visų rūšių laukinius gyvulius!“ Taip ir įvyko.

Dievas padarė visų rūšių laukinius žemės gyvulius, visų rūšių galvijus ir visų rūšių žemės roplius. Ir Dievas matė, kad tai gera. (Pradžios 1, 24–25)

Rūšys

Biblijoje teigiama, kad trečiąją, penktąją ir šeštąją dieną sukurti augalai, jūros būtybės, paukščiai ir gyvūnai dauginosi pagal savo rūšį. Ką reiškia *pagal savo rūšį*? Paprastai tariant, katės vedė kates,

šunys – šunis, drambliai – dramblius. Pasodinus tulpių svogūnus, mums nereikia nuogaštauti, kad išaugs kedrai.

Besidauginantys kūriniai skiriasi vienas nuo kito², bet rūšis išlieka ta pati. Jūs galite kryžminti įvairių šunų tipus ir išvesti įvairiausias šunų veisles – nuo pudelių iki senbernarų, – bet tai vis tiek bus šunys. Nieko naujo nebus pridėta, netgi atvirkščiai, mišrūnų palikuonys turės mažiau genetinės informacijos. Antra vertus, kadangi rūšys pastovios, ūkininkui nereikia nerimauti, kad į jo ganyklą įsiverš kaimyno karvė ir susiporuos su žirgu. Vėlgi matome, jog, norėdamas palaikyti tvarką, Dievas įvedė fiziologinių dėsnų sistemą.

Tobulas, nepriekaištingas, šventas

Biblija keliose vietose pakartoja, jog kurdamas visatą

Dievas matė, kad tai gera. (Pradžios 1, 25)

Tai dar vienas iš trumpų, tačiau prasmingų teiginių. Kurdamas Dievas viską darė tikrai gerai.

Dievo kelias tobulas, Viešpaties žodis ugnimi valytas.
(Psalmynas 18, 30) TŽ

Mes, žmonės, nieko negalime padaryti tobulai – nebent gana priimtina, bet vis vien su trūkumais. Bet Dievas visa sukūrė nepriekaištingai.

Biblija sako, kad Dievas yra tobulas – be ydos. Įvairius jo tobulumo aspektus apibūdiname žodžiais *šventas* ir *teisingas*.

Šventas, šventas, šventas yra Galybių VIEŠPATS! (Izaijo 6, 3)

Visa, ką jis daro, pilna jo garbės ir didybės, o jo teisumas amžinas. (Psalmynas 111, 3)

Šventas Dievas parodys savo šventumą teisumu.
(Izaijo 5, 16) TŽ

Studijuodami Bibliją, šiuos vertinimus patyrinėsime atidžiau. O kol kas mums užtenka žinoti, kad žodžiais *šventas* ir *teisus* apibūdinami tam tikri tobulos Viešpaties prigimties bruožai.

Dievo šventumas absoliutus. Tai labai svarbu. Kuriant bendrą paveikslą, šios dėlionės detalės negalima pamesti. Skaitydami tai visada turėkite omeny.

Tobulumas – esminė Dievo charakterio savybė. Būdamas tobulas, jis galėjo kurti tik tobulai. Kaip vėliau pamatysime, kūrinija pasikeitė, bet iš pradžių viskas buvo taip, kaip reikia! Dievas pasakė, kad *tai buvo gerai*. Tai buvo tobula.

Dievas rūpinasi

Dievas galėjo visus augalus arba gyvūnus sukurti juodus arba baltus, tačiau jis išrado ištisą spalvų ir atspalvių įvairovę. Jis ne tik sukūrė spalvas, bet ir akis, sugebančias viską matyti.

Dievas aprūpino įvairiausiu skaniu maistu. Jis galėjo sukurti visus valgomus dalykus kepenėlių skonio! Kai kam tai galbūt patiktų, bet pažįstame žmonių, kurie būtų labai nusivylę. Viešpats

Vienu metu visur esantis

Ne visos Dievo savybės vienodai lengvai suvokiamos. Kažkodėl mums lengviau įsivaizduoti Dievą *visagalį* ir *visažinį*, negu esantį visur vienu metu. Tačiau Raštas daugelyje vietų kartoja, kad Dievas yra *visur esantis*.

Pasvarsčius, tai iš tiesų guodžianti idėja. Kai keliauju ir esu toli nuo savo šeimos, trokštu, kad Dievas būtų su jais. Tačiau kartu aš noriu, jog Viešpats lydėtų ir mane, kad iškilus problemai, netektų jo *ieškoti*. Man gali prisireikti pagalbos DABAR PAT! Žinoma, to paties linkiu ir savo šeimai.

Antra vertus, žinia, jog Dievas yra visur, gali bauginti. Blogai pasielgus, nėra kur pasislėpti.

X a. pr. Kr. vienas Izraelio karalius, įkvėptas Dievo, užrašė šiuos žodžius:

Kurgi galėčiau pabėgti nuo Tavo Dvasios ar atsitolinti nuo Tavo Artumo?

Jei į dangų užžengčiau, tu esi ten, jei Šeole pasikločiau guolį, tu esi ten. Jei įgyčiau aušros sparnus ir įsikurčiau prie tolimųjų jūros pakraščių, net ten mane vedžios tavo ranka ir tvirtai laikys tavo dešinė. Jei sakyčiau: „Tamsa tikrai mane paslėps ir naktimi man taps šviesa“, – tai tau ir pati tamsa nėra tamsi, ir naktis šviečia kaip diena.

(Psalmynas 139, 7–12)

Faktą, kad Dievas *vienu metu yra visur*, reikia skirti nuo *panteizmo* koncepcijos. Paprastai tariant, panteizmas aiškina, kad Dievas yra visame kame ir viskas yra Dievas. Biblija, priešingai, moko, jog Viešpats skiriasi nuo savo kūriniių – jis nėra kūrinijos dalis. Raštas apibūdina Dievą ne kaip abstrakčią *jėgą* ar *transcendentinę realybę*, o kaip *būtybę*.

Ar nežinai? Ar negirdėjai? Viešpats, amžinasis Dievas, kuris sutvėrė žemę, niekada nepailsta ir nepavargsta, Jo išmintis neišsemiamą.

(Izaijo 40, 28) TŽ

ne tik sukūrė įvairaus skonio maistą, bet ir apdovanojo mus skonio receptoriais, kad galėtume mėgautis, atrodytų, begaline patiekalų įvairove.

Be daugelio kitų dalykų jis suteikė gėlėms aromata, o mūsų nosį padarė galinčią įvertinti daugybę kvapų. Viskas galėjo dvokti supuvusiais kiaušiniais, tačiau Dievas to nenorėjo.

Dievas galėjo sukurti tik kelias augalų rūšis, ir jos būtų visiškai patenkinusios mūsų reikmes. Tačiau mes matome stulbinančią įvairovę. Akivaizdu, jog Viešpats yra Dievas, kuris iš tikrųjų rūpinasi. Biblija sako, kad jis

<...> apščiai visko mums teikia mūsų džiaugsmui.

(1 Timotiejui 6, 17)

Dievas ne tik sugeba ir gali sukurti beribę įvairovę. Toji galia eina kartu su meile bei rūpesčiu. Jis yra Dievas, apsiareiškęs pasaulyje gerumo darbais.

Dievas vis dar stebina žmoniją savo kūrybingumu. Šimtmečiais daug kas buvo paslėpta nuo mūsų akių, nes nesugebėjome to suprasti. Tačiau sukūrė elektroninius mikroskopus, atomo skaidymo prietaisus, orbitinius teleskopus bei kitokią technologiją, mes sugebėjome atskleisti kai kurias paslaptis. Šie atradimai niekada nenusibosta. Kuo daugiau atrandame, tuo labiau žavimės, stebimės ir suprantame, kiek dar nežinome. O juk tai egzistavo visą laiką ir tai sukurta visagalio Dievo.

Didis VIEŠPATS ir vertas didžios šlovės, jo didybė nesuvokiama.

(Psalmynas 145, 3)

Šeštąją dieną, prieš nusileidžiant saulei, Dievas užbaigė visatą dar vienu darbu – jis sukūrė vyrą ir moterį.

3 Vyras ir moteris

Taip pasakė Viešpats, dangaus Kūrėjas, Dievas, kuris sutvėrė žemę ir nepaliko jos tuščios, bet padarė ją tinkamą gyventi: „Aš esu Viešpats, nėra kito šalia manęs!“ *(Izaijo 45, 18) TŽ*

Šeštoji diena (tęsinys)

Šeštoji diena prasidėjo gyvūnijos sukūrimu. Paskui istorija nukreipia dėmesį į kai ką kita. Iki šio meto Dievas ruošė žemę gyventi. Pasaulio sukūrimą stebėję angelai turbūt svarstė, kaipgi Dievas apvainikuos savo darbą. Gal jis paruosė žemę jiems? Mes nežinome, ar angelams buvo iškilusi tokia mintis, tačiau tai, kaip Dievas sukūrė žmogų, neabejotinai kėlė nuostabą.

Tuomet Dievas tarė: „Padarykime* žmogų pagal mūsų* paveikslą ir panašumą; tevaldo jis ir jūros žuvis, ir padangių sparnuočius, ir galvijus, ir visus laukinius žemės gyvulius, ir visus žemėje šliaužiojančius roplius!“ Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą, pagal savo paveikslą sukūrė jį; kaip vyrą ir moterį sukūrė juos. (Pradžios 1, 26–27)

*Galbūt jums kyla klausimas, ką Dievas turėjo omeny sakydamas: „Padarykime žmogų pagal mūsų paveikslą <...>“ Tai paaiškės vėliau šioje knygoje.

Dievo atvaizdas

Biblija sako, jog Dievas sukūrė žmogų pagal *savo atvaizdą*. Tai, žinoma, nereiškia, kad esame tikslios kopijos. Nė vienas iš mūsų nėra visažinis, visagalis ar vienu metu visur esantis. Biblijoje niekur nerašoma, kad mes – *maži dievai*. Žmogus veikiausiai yra kaip veidrodis, atspindintis objektą, o ne pats objektas. Žvelgdami į žmogų, jūs tam tikra prasme matote daug bendrų dalykų su Dievu.

Pirma, Dievas suteikė žmogui **protą**. Jis davė mums dalelę savo intelekto. Kadangi turime protą, galime tyrinėti, suprasti ir kurti – o šie sugebėjimai būdingi Dievui. Tačiau mes nesame visažiniai. Mes gimstame į šį pasaulį, turėdami labai menką pažinimą. Visas savo *žinias* turime sukaupti mokydami.

Be to, Dievas sukūrė žmogų, turintį **emocijas**. Žodis *emocijos* gali turėti ir negatyvią, ir pozityvią reikšmę. Sugebėjimas *jausti* – labai svarbi žmogaus savybė. Be *jausmų* mūsų reakcija į kitus būtų kaip roboto – šalta ir apskaičiuota. Šventasis Raštas kalba, jog Viešpats yra gailestingas ir švelnus, o regėdamas neteisybę jis supyksta. Beširdis dievas, nesugebantis mylėti ir užjausti, būtų tikrai baisus. Dievas sukūrė mus, kad jaustumė *jausmus*, nes *jis* pats toks yra.

Dievas apdovanojo žmogų ir **valia**. Žmogaus sugebėjimas priimti sprendimus dažnai atrodo savaime suprantamas. Tačiau būtent dėl sugebėjimo rinktis ir turėti savo nuomonę žmonija tokia marga. Vieni mėgsta ryžius, kiti – bulves. Pusryčiams jūs galite išgerti arbatos, kavos arba apelsinų sulčių. Pasirinkimų daug.

Gebėjimas rinktis skiria mus nuo robotų, kurie savarankiškai negali priimti sprendimų – jie atlieka tik tai, kas užprogramuota. Žmogui duota *valia*, kad jis galėtų laisvai sekti Dievą – ne kaip robotas, o kaip supratęs, kad Dievas juo rūpinasi ir nori jam tik gero.

Taigi *intelektas*, *emocijos* ir *valia* rodo, kad esame sukurti pagal Dievo atvaizdą. Yra ir kitų panašumų, kuriuos galėtume panagrinėti, bet eikime toliau.

Biblija sako

<...> *VIEŠPATS Dievas padarė žmogų iš žemės dulkių ir įkvėpė jam į šnerves gyvybės alsavimą. Taip žmogus tapo gyva būtybe.*
(Pradžios 2, 7)

Žodžiai *gyvybės alsavimas* dažnai siejami su *dvasia* arba nematerialiaja žmogaus puse. Tai dar vienas Dievo atvaizdo atspindys, nes Dievas yra Dvasia. Kaip jau minėjau, dvasios nematomos, nes neturi kūno. Tačiau žmogaus dvasiai Dievas iš žemės dulkių sukūrė fizinius *namus*. Suformuotas kūnas būtų ir gulėjęs – visais atžvilgiais tobulas, tačiau negyvas. Tada Dievas įkvėpė žmogui dvasią, ir kūnas atgijo. Gyvybę gali duoti tik Dievas; to nesugeba nei žmonės, nei angelai. Vėlgi matome, kad Viešpats yra visiškai kitoks nei jo kūriniai – jis pranoksta juos visus.

Draugė

Pirmas ir vienintelis Dievo sukurtas žmogus buvo vardu *Adomas*, t. y. *žmogus*. Paskui Dievas sukūrė moterį.

VIEŠPATS Dievas tarė: „Negera žmogui būti vienam. Padarysiu jam tinkamą bendrininką.“
(Pradžios 2, 18)

Tuomet VIEŠPATS Dievas užmigdė žmogų giliu miegu ir, jam miegant, išėmė vieną šonkaulį, o jo vietą užpildė raumenimis. O iš šonkaulio, kurį buvo išėmęs iš žmogaus, VIEŠPATS padarė moterį ir atvedė ją pas žmogų.

Jiedu buvo nuogi, žmogus ir jo žmona, tačiau nejautė jokios gėdos.
(Pradžios 2, 21–23, 25)

Šios kelios eilutės sukėlė karštus ginčus. Kai kas suprato, jog Dievas sukūrė moterį kaip antrarūšį žmogų. Tai netiesa. Dievas paėmė moterį iš vyro šono, kad būtų jo draugė, o ne iš vyro kulno, kad būtų jo vergė. Adomas pavadino žmoną *Ieva*, t. y. *gyvybės davėja*.

Tobulas sodas

Dievas apgyvendino Adomą su Ieva specialiai jiems sukurtame sode. Tas sodas vadinosi *Edenas*.

VIEŠPATS Dievas užveisė sodą Edene, rytuose, ir ten įkurdino žmogų, kurį buvo padaręs. Iš žemės VIEŠPATS Dievas išaugino įvairių medžių, gražių akims ir gerų maistui.
(Pradžios 2, 8–9)

Dievo sodui nebūtų prilygę visi pasaulio parkai ir zoologijos sodai kartu paėmus. Tai buvo tobulas rojus: vešlūs augalai, tyras vanduo, kuriame knibždėjo žuvis, neįtikėtina gyvūnų įvairovė – to grožio neįmanoma apibūdinti! Kitoks buvo ir oras. Biblija sako:

*VIEŠPATS Dievas dar nebuvo siuntęs žemėn lietaus<...>, tik
versmė trykšdavo iš žemės ir drėkindavo visą dirvos paviršių.
(Pradžios 2, 5–6)*

Mes labai miglotai įsivaizduojame, koks buvo Edenas, tačiau Dievo sukurtame sode Adomui ir Ievai, aišku, neteko kovoti už būvį. Sodas skendėjo pertekliuje, ir Dievas aprūpino juos viskuo, ko reikėjo. Tai buvo tobulas pasaulis.

Kūrėjas-savininkas

Dievas neklausė Adomo ir Ievos, ar jie nori gyventi Edene – jis žinojo, kas jiems geriausia. Dievas galėjo veikti su niekuo nesitardamas paprasčiausiai dėl to, kad kaip Kūrėjas jis buvo ir Savininkas. (Prisiminkite genties pavyzdį: kas pagamino kanojos irklą, tas ir yra jo savininkas).

*O VIEŠPATIE, tavo yra didybė, galybė, grožybė, pergalė ir
šlovė. Taip, nes tau priklauso visa, kas danguje ir žemėje.
(1 Metraščių 29, 11)*

*Žemė ir visa, kas joje, yra VIEŠPATIES, pasaulis ir visi jo
gyventojai.
(Psalmynas 24, 1)*

*Žinokite, kad VIEŠPATS – Dievas. Jis mus sukūrė, ir mes
priklausome jam, mes jo tauta<...>
(Psalmynas 100, 3)*

Kaip angelai priklausė Dievui, nes šis juos sukūrė, taip ir žmogus priklausė Dievui, nes Viešpats buvo jo kūrėjas. Ir kaip angelams buvo suteiktas Dievo tarnų statusas, taip žmogui Dievas pavedė atsakomybę už žemę.

*VIEŠPATS Dievas paėmė žmogų ir apgyvendino jį Edeno
sode, kad jį dirbtų ir juo rūpintųsi.
(Pradžios 2, 15)*

Išbandymų laikotarpis

Tai, kad Dievas nesitaręs su Adomu ir Ieva apgyvendino juos sode, dar nereiškė, jog jie neturėjo pasirinkimo. Dievas sukūrė žmogų su valia – gebėjimu rinktis. Kai kuriais atvejais, pavyzdžiui, mylint, gebėjimas rinktis yra bereikšmis, jei nėra pasirinkimo variantų. Taigi Dievas pateikė žmogui galimybę rinktis vieną iš dviejų medžių.

*Iš žemės VIEŠPATS Dievas išaugino įvairių medžių<...> su
gyvybės medžiu sodo viduryje ir gero bei pikto pažinimo
medžiu.
(Pradžios 2, 9)*

Pirmasis paminėtas *gyvybės medis*. Valgydamas šio medžio vaisius, žmogus būtų gyvenęs amžinai. Jokių problemų.

Tačiau antrojo medžio sukūrimą lydėjo perspėjimas. Tai buvo *gėrio ir blogio pažinimo medis*. Adomas ir Ieva pažinojo *gėrį*, bet

blogis buvo kažkas kita. Dievas juos sukūrė kaip tobulas būtybes, nekaltas ir nepažįstančias blogio. Jų patirtis apsiribojo Dievo gerumu. Biblija sako, kad jeigu Adomas ir Ieva būtų valgę šio medžio vaisių, jie būtų pažinę ne tik gėrį, bet ir blogį.

Ir įsakė žmogui VIEŠPATS Dievas, tardamas: „Nuo visų sodo medžių tau leista valgyti, bet nuo gero bei pikto pažinimo medžio tau neleista valgyti, nes kai tik nuo jo paragausi, turėsi mirti.“
(Pradžios 2, 16–17)

Jau kalbėjome, kad, nepaisydami gamtos dėsnių, tokių kaip gravitacija, susiduriame su pasekmėmis. Tas pats principas veikia ir Dievo dėsniams ar įsakymams – *pažeidus įstatymą atsiranda pasekmės*. Dievas davė žmogui paprastą nurodymą: „Nevalgyk to medžio vaisių“. Aiškios buvo ir to įsakymo pažeidimo pasekmės – žmogus mirtų. Detaliau apie mirtį pakalbėsime vėliau.

Tas vienintelis medis parodė žmogaus skirtumą nuo roboto. Robotai turi daryti tai, kam yra užprogramuoti. Žmogus galėjo rinktis – valgyti arba nevalgyti, paklusti arba nepaklusti. Yra didžiulis skirtumas tarp žmogaus, užprogramuoto sakyti „Aš tau paklusu“, ir žmogaus, kuris tai daro laisva valia. Gebėjimas *rinktis* suteikia žodžiui *paklusti* gilią prasmę. Pasirinkimas garantuoja santykių nuoširdumą.

Vargu ar šis apribojimas pirmiesiems žmonėms buvo sunkus. Situacija nebuvo tokia, kaip vaizduoja kai kurie paveikslai – Adomas su Ieva sėdi po dviem vienišais medžiais beveik neturėdami pasirinkti ką valgyti. Iš tiesų juos supo apstybė ir gausa.

Iš žemės VIEŠPATS Dievas išaugino įvairių medžių, gražių akims ir gerų maistui.
(Pradžios 2, 9)

Sukurti jo šlovei

Suteikdamas Adomui ir Ievai pasirinkimo teisę, Dievas nenorėjo jų priversti dirbti pagal alinančią tvarką. Žmogus buvo sukurtas, kad atspindėtų Dievo didybę ir jį garbintų.

Vertas esi, mūsų Viešpatie ir Dieve, priimti šlovę, pagarbą ir galybę, nes tu visa sutvėrei, tavo valia visa yra ir buvo sutverta.
(Apreiškimo 4, 11)

Pakludamas tėvui, sūnus jį pagerbia. Taip yra ir tarp žmogaus bei Dievo. Žmogus buvo sukurtas valingas, kad, paklusniai rinkdamasis tai, kas patinka Dievui, pagerbtų Viešpatį. Dievas, kaip visatos Kūrėjas, vertas visos pagarbos, kokią jam gali parodyti žmogus. Pačiam žmogui labai naudinga jausti tokią pagarbą. Biblija sako, kad, gyvendamas pagal Dievo numatytą planą,

Žmogus atranda didesnę laimę, pilnatvę bei gražesnę tikrovę. Taip buvo ir Adomui bei Ievai.

Dievas palaimino juos, tardamas: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir valdykite ją! Viešpataukite ir jūros žuvims, ir padangių paukščiams, ir visiems žemėje judantiems gyvūnams.“ (Pradžios 1, 28)

Žmogus – Dievo draugas

Dievas stengėsi dėl Adomo ir Ievos gerovės. Jis buvo pasiruošęs patenkinti kiekvieną jų poreikį.

Dievas tarė: „Štai daviau jums visus visoje žemėje sėklą teikiančius augalus ir visus medžius, vedančius vaisius su sėklomis; jie bus jums maistas. O visiems laukų gyvuliams, visiems padangių paukščiams ir visiems žeme rėpliojantiems gyvūnams, turintiems gyvybės alsavimą, – maistui visus žaliuosius augalus.“ Taip ir įvyko. (Pradžios 1, 29–30)

Biblija kalba, jog vakaro vėsoje Dievas ateidavo pasivaikščioti su žmogumi. Adomas ir Ieva galėjo tai daryti, nes buvo nekalti, visiškai nesutepti jokio blogio – jų tobulumas leido betarpiškai bendrauti su Dievu. *Tik tobuli³ žmonės gali gyventi tobulo Dievo akivaizdoje.*

Koks tai turėjo būti nuostabus patyrimas šiai jaunai porai – vaikštinėti po sodą su visatos Kūrėju! Tikėtina, jog Dievas aiškino jiems, kaip viską sukūrė, suteikė esmines žinias apie įmantrius augalus, sušaukdavo aukštai lapijoje pasislėpusius paukščius, pristatydavo vienumą mėgstančius miško gyvūnus – atskleisdavo tai, ko pirmieji žmonės nebuvo pastebėję. Kokia tai buvo mokykla ir koks Mokytojas! Niekas kitas nebūtų galėjęs informuoti jų, kaip prižiūrėti sodą. Pasaulis buvo ideali vieta gyventi.

Dievas nebuvo išdidus, atsiribojęs profesorius. Kūrėjas buvo *geriausias* Adomo ir Ievos draugas. Gyvenime idealūs šeimos santykiai yra tokie, kai tėvai su meile rūpinasi, o vaikai savo ruožtu gerbia tėvus ir su meile jiems paklūsta.

Tokie buvo Adomo ir Ievos santykiai su Dievu. Dievas su meile aprūpindavo juos, o jie su meile paklusdavo Viešpačiui – taip jį pagerbdami. Tai Dievo nustatyta tvarka.

Kūrimas baigtas

Dievas apžvelgė visa, ką buvo padaręs, ir iš tikrųjų matė, kad buvo labai gera. Atėjo vakaras ir išaušo rytas, šeštoji diena.
(Pradžios 1, 31)

Kūrimas buvo baigtas. Mes dažnai imamės ko nors užsidegę, bet galiausiai pavargstame ir nustojame ryžto užbaigti. Bet Dievas kitoks. Viešpats visada pabaigia ką pradėjęs.

VIEŠPATIES užmojis amžinas, jo širdies sumanymai tęsiasi per visas kartas.
(Psalmynas 33, 11)

Kūrimas pabaigtas. Biblija sako, jog septintąją dieną Dievas ilsėjosi – ne todėl, kad buvo pavargęs, o dėl to, kad jo darbas buvo užbaigtas. Atėjo metas atsikvėpti ir pasidžiaugti!

Senovinis, bet teisingas

Prieš daug šimtmečių visi tikėjo, kad žemė plokščia. Šią nuomonę suformavo ne Biblija. Šventasis Raštas leidžia suprasti, kad žemė yra rutulio formos:

Jis sėdi soste anapus dangaus skliauto virš žemės.
(Izaijo 40, 22)

Kai kurie senovės žmonės svarstė, jog žemė gali būti padėta ant tvirto pagrindo arba laikoma mitologinio dievo. Biblija sako, kad Dievas

<...> pakabina žemę ant nieko. (Jobo 26, 7)

II a. Ptolemėjas sudarė 1022 žvaigždžių aprašą, kuris buvo laikomas autoritetingu, kol XVII a. Galilėjus išrado teleskopą. Nors plika akimi galima pamatyti tik maždaug 5000 žvaigždžių, Biblija nuo pirmųjų puslapių jų gausą lygina su pajūrio smiltimis.

<...> padarysiu tavo palikuonis tokius gausingus kaip dangaus žvaigždės ir pajūrio smiltys<...> (Pradžios 22, 17)

O ką pasakysite apie evoliuciją?

Evoliucijos Biblija nemini. Pasaulio sukūrimo–evoliucijos ginčas, išplieskęs kaip ginčas tarp religijos ir mokslo, sukėlė daug priešiško. Tai ne šios knygos tema, tačiau ir joje esama šiek tiek peno apmąstymams.

Visų pirma, vadinti evoliuciją mokslu, o pasaulio sukūrimą – religija ne visiškai tikslu. Nuo tada, kai Čarlzas Darvinas 1859 metais pirmą kartą paskelbė savo teoriją, klasikinį darvinizmą didžia dalimi pakeitė neodarvinizmas ir pertrauktos pusiausvyros (angl. punctuated equilibrium) teorijos, kurios labai skiriasi viena nuo kitos. Daugelio faktų atžvilgiu nėra vieningos nuomonės, kuri paaiškintų pasaulio atsiradimą. Nemažai išsilavinusių žmonių tvirtina, kad evoliucija – ne grynas mokslas, kad ji apima pagrindinius religijos aspektus. Ši religija numano, jog Dievo nėra, ir linksta tikėti milžiniškais laiko bei atsitiktinumų mastais. Jie pažymi, kad evoliucija pažeidžia pagrindinius fizikos dėsnius.

Kita vertus, priskirti pasaulio sukūrimą vien tik religijai irgi gali būti neteisinga. Gan daug mokslininkų priėjo prie išvados, jog ši sudėtinga visata gali egzistuoti tik tuo atveju, jei buvo kūrėjas (kaip antai Dievas) arba jų grupė. Remdamiesi vien mokslu, jie pažymi, kad net žemiausiame lygmenyje šis pasaulis neįtikėtinais sudėtingas⁴, ir įrodo, jog toks visuotinis sudėtingumas ir tvarka gali egzistuoti tik tuomet, jeigu jis buvo suplanuotas nuo pat pradžių – atsitiktinai tai išsivystyti negalėjo. Nors kai kurie iš šių mokslininkų nelaiko savęs tikinčiais Biblija, daugelis priima jos mokymą. Pastaroji grupė vadinama kreacionistais (angl. *Creation Scientists*).

Daug veikalų parašyta ir paprastiems žmonėms suprantama kalba, nespecialistams. Norėčiau jus paraginti skaityti ir gilintis prieš susidarant savo nuomonę.

Kai kam pasakojimas apie pasaulio sukūrimą atrodo nesuderinamas su faktais, kad egzistavo dinosauzai. Tačiau bibliiniu požiūriu nėra jokio pagrindo netikėti, kad Dievas jų nesukūrė kartu su visais kitais gyvūnais. Esama įrodymų, kad dinosauzai gyveno tuo pačiu metu kaip ir žmonės.

Kitiems susirūpinimą kelia žemės amžius – ji atrodo labai sena, bet Biblija nekalba apie laiko begalybes. Stengdamiesi išsiaiškinti visatos amžių, mokslininkai, tiesa, yra sukūrę daug astronominių, saulės, žemės ir biologinių laiko matavimo būdų⁵, bet nors skaičiavimai pagal šiuos metodus, regis, logiški, gautieji skaičiai verčia mokslininkus krapštyti galvas. Priklausomai nuo panaudoto laikmačio, pasaulio amžius svyruoja nuo kelių tūkstančių iki bilijonų metų. Pagal Darvino teoriją, biologinė evoliucija truko 400 milijonų metų. Šiandien paprastai laikoma, kad pasaulio amžius – mažiausiai 4,6 bilijono metų. Tad kieno laikrodis rodo teisingai?

Ar egzistuoja pagrįstas atsakymas, kuris atitiktų biblinį pasakojimą? Griežtai laikydamiesi Biblijos, mes žinome, kad Dievas sukūrė brandžią žemę. Vos sukurtas, tą pačią dieną Adomas vaikščiojo tarp aukštų medžių, stebėjosi milžiniškais gyvūnais ir žvelgė į žvaigždes nakties danguje. Gal jis pagalvojo: „Tai bent! O juk visa tai tikriausiai egzistuoja jau seniai“. Bet Dievas jam paaiškintų, kad pasaulis egzistuoja daugų daugiausia tik šešias dienas – jis sukūręs visatą jau visiškai funkcionuojančią. Mokslininkai stengiasi sužinoti apie praeitį iš to, ką stebi, – visai kaip Adomas. Tačiau Biblija žemės atsiradimą aprašo iš tiesioginio liudininko – Dievo – perspektyvos.

Taigi ar Dievas tikrai norėjo pasakyti, kad visatą sukūrė būtent jis? Kuo mums tikėti? Kieno žodžiai patikimi?

Prieš šimtus metų vienas karalius šitaip apmąstė savo vietą pasaulyje:

Kai pažvelgiu į Tavo dangų, Tavo rankų darbą, į mėnulį ir žvaigždes, kurias Tu pritvirtinai, kas tas žmogus, kad jį atmeni, kas tas mirtingasis, kad juo rūpiniesi?

Tu padarei jį tik truputį žemesnį už Save, apvainikavai garbe ir didybe.

Tu padarei jį savo rankų darbų šeimininku, padėjai visa prie jo kojų: avis ir jaučius visus aliai vieno ir laukinius gyvulius, padangių paukščius bei jūros žuvis ir visa, kas tik keliauja jūrų takais. Viešpatie, mano Dieve, koks nuostabus Tavo vardas visoje žemėje!

(Psalmynas 8, 3–9)

Ketvirta dalis

1 Aš padarysiu

2 Ar Dievas pasakė...?

3 Kur tu?

4 Mirtis

1 Aš padarysiu

Pasaulio sukūrimas baigėsi teigiamu Dievo įvertinimu. Jis pasakė, kad tai *labai gerai*. Viskas buvo tvarkoje. Nebuvo skausmo, ligų, kovos dėl būvio, nesantaikos, o svarbiausia – mirties. Dievą ir žmogų siejo unikalūs ryšys – draugystė. Edenas buvo tobula vieta gyventi. Viskas buvo labai gerai.

Tačiau šiandien mus kamuoja skausmai ir ligos, kuriuos ištvėria tik stipriausieji. Būtų gerai, jei nesantaika apsiribotų ginčiais ir kivirčiais – įvairiose pasaulio šalyse įvairiais laikais dominavo karo tironija. Viskas yra, lūžta, susidėvi. Ir gyvūnams, ir žmonėms gyvenimas virto nuolatine kova. Pasaulis nebėra *labai geras*. Kas atsitiko?

Liuciferis

Vėlgiai reikia grįžti į Edeno sodą. Apie Liuciferį Biblija sako:

*Tu buvai Edene, Dievo sode; tave puošė visokiausi
brangakmeniai.* (Ezechielio 28, 13)

Liuciferis, kaip prisimenate, buvo galingiausia Dievo sukurta dvasinė būtybė. Jo vardas reiškia *aušrinė žvaigždė*. Jis priklausė angelų grupei, vadinamai *kerubais*, ir buvo išrinktas Dievo ypatingoms pareigoms, kurios reikalavo būti Viešpaties akivaizdoje.

*Aš padariau tave globėju; tu gyvenai ant Dievo šventojo
kalno<...>* (Ezechielio 28, 14)

Liuciferis buvo tobulas. Biblijoje rašoma apie jo neįtikėtiną grožį ir išmintį.

*Tu buvai be dėmės savo keliuose nuo pat savo sukūrimo
dienos<...>* (Ezechielio 28, 15)

*Tu buvai tobulumo antspaudas, kupinas išminties ir
tobulo grožio.* (Ezechielio 28, 12)

Nors Liuciferis buvo galingiausias angelas, niekur nesakoma, kad jis valdė kitas dvasines būtybes.

Išdidumas

Atėjo metas aptarti kitą šios istorijos įvykį. Tai turbūt įvyko neilgai trukus po pasaulio sukūrimo. *Kada* tai įvyko, nuomonės gali skirtis, tačiau *kas* įvyko, labai aišku. Biblija sako, kad Liuciferis pasididžiavo. Kitaip tariant, jo grožis ir galia *apsuko jam pačiam galvą*. Su išdidumu pasireiškė ir ambicijos. Liuciferis penkis kartus

pasigyrė pranokšias Dievą. Apie šiuos jo planus galima parašyti visą studiją, tačiau trumpai užtenka pasakyti, kad Liuciferis danguje ruošė maištą.

Aušrini, aušros sūnau!<...> Kadaise manei savo širdyje:

„Užlipsiu į dangų, viršum Dievo žvaigždžių

iškelsiu savo sostą.

Atsisėsiu ant kalno, kur renkasi dievai, pačiuose Šiaurės pakraščiuose.

Užlipsiu ant aukščiausių debesų

ir prilygsiu Aukščiausiajam!“

(Izaijo 14, 12–14)

Liuciferis norėjo ne tik užkariauti Dangų, bet ir pasiskelbti Aukščiausiuoju. Liuciferis buvo pasiryžęs nuversti Dievą ir PATS atsisėsti į jo sostą – JIS vadovausias angelams ir valdysias visatą. Liuciferio širdy degė išdidumo kurstomos ambicijos.

Vienintelė spraga Liuciferio plane buvo tai, kad Dievas viską žinojo. Dievas – *visažinis*, ir Liuciferio mintys jam buvo kaip ant delno. Biblija sako, kad Dievas neapkenčia išdidumo.

Šešių dalykų VIEŠPATS nekenčia, o septyni jam kelia pasibjaurėjimą: išpuikusios akys<...> (Patarlių 6, 16–17)

Liuciferis sąmoningai priešinosi Dievo planui. Turime atminti, kad Dievas nesukūrė angelų kaip robotų. Jie buvo sukurti turintys valią. Jų apsisprendimas tarnauti buvo savanoriško paklusnumo visagaliui Dievui išraiška. Tačiau Liuciferiui pradėjo nebepatikti būti angelu. Jis užsinorėjo kai ko geresnio. Jis pasididžiavo ir nusprendė sukilti. Liuciferis paniekino ir savo paskirtį, ir savo Kūrėją. Žodis „*niekinti*“ reiškia „*žiūrėti iš aukšto, menkinti, labai nemėgti, bjaurėtis*“. Liuciferio nuostatą Dievas pavadino *nuodėme*.

Teismas

Kadangi Dievas yra tobulas, jis negalėjo toleruoti Liuciferio nuodėmės, tarsi nieko nebūtų įvykę. *Tobulumo prigimtis reikalauja, kad nebūtų netobulumo*. Analizuodami Bibliją, šią tiesą įžvelgsime dar ne kartą.

Dievas, kuris yra *teisus*, negali turėti nieko bendra su blogiu.

Dievo *šventumas* nepaliekia vietos nuodėmei.

Dievas yra *tyras*, todėl jis negali toleruoti nuodėmės savo akivaizdoje. Dievo tobulumas tiek pat realus, kaip ir bet kuris visatą valdantis fizikos dėsnis. Dievas tučtuojau sureagavo į Liuciferio nuodėmę. Jis išvijo Liuciferį iš dangaus.

<...> nusidėjai, todėl varau tave toli nuo Dievo kalno <...>
 Nuo tavo grožio išpuiko tavo širdis, dėl savo spindesio
 piktnaudžiavai savo išmintimi. Nubloškiau tave žemėn <...>
 (Ezechielio 28, 16–17)

Liuciferis nepasitraukė be kovos. Jis vis dar buvo labai stiprus, be to, juo pasekė daug kitų angelų. Biblija pateikia keletą tikslių detalių, kaip tai įvyko. Kad geriau suprastumėte, sujungiau atskiras Rašto vietas. Bet koks neaiškumas, apie ką čia kalbama, išsisklaidys šios ištraukos pabaigoje.

Pasirodė ir kitas ženklas danguje: didžiulis ugniaspalvis
 (slibinas) <...> (Jo uodega) nušlavė trečdalį dangaus žvaigždžių
 ir nužėrė jas žemėn <...>

Ir užvirė danguje kova. Mykolas ir jo angelai kovojo su
 (slibinu). Ir kovėsi (slibinas) ir jo angelai, bet jie pralaimėjo,
 ir nebeliko jiems vietos danguje.

Taip buvo išmestas didysis (slibinas), senoji gyvatė,
 (vadinamas velniu ir šėtonu), kuris suvedžiodavo visą
 pasaulį. Jis buvo išmestas žemėn, ir kartu su juo buvo
 išmesti jo angelai!.

(Apreiškimo 12, 3–4, 7–9)

Velnius, šėtonas, demonai

Tekstas rodo, kad kartu su Liuciferiu sukilo trečdalis angelų. Liuciferis pagarsėjo kaip *velnius* arba *šėtonas*. Kaip Dievo vardai apibūdina jo savybes, taip Liuciferio vardai atskleidžia jo charakterį. Šėtonas reiškia „priešininkas“ arba „priešas“; velnius reiškia „kaltintojas“ arba „šmeižikas“. Sukilę angelai, kurie nusekė paskui šėtoną, dabar vadinami „*demonais*“ arba „*piktosiomis dvasiomis*“.

Ugnies ežeras

Kai Dievas išvijo iš Dangaus velnią ir jo demonus, tai buvo tik pirmoji šių sukilusių dvasių teismo dalis. Biblija sako, jog paskutiniame teisme Dievas numatė...

<...> amžinąją ugnį, kuri prirengta velniui ir jo angelams.
 (Mato 25, 41)

Ši vieta paprastai vadinama *Ugnies ežeru*. Paveikslėliai dažnai vaizduoja šėtoną ir jo demonus už sąmokslą stovinčius iki juosmens liepsnose. Tačiau Biblija sako, kad šėtonas dar ne ten. Jis buvo išmestas iš Dangaus, bet dar neįmestas į Ugnies ežerą. Tik vėliau, po daugelio jam ir jo demonams nutikusių įvykių, šėtonas bus amžinai prikaustytas bausmės vietoje. Apie tą ateitį Biblija sako:

o jų suvedžiotojas velnius buvo įmestas į ugninės sieros
 ežerą <...> Jie bus kankinami dieną ir naktį per amžių amžius.
 (Apreiškimo 20, 10)

Karas

Nors Dievas išvijo šėtoną ir jo demonus iš savo artumo, jie išliko labai galingi bei protingi. Prasidėjo visa apimantis karas. Šėtonas ėmėsi pačių šlykščiausių kovos priemonių. Jis stoji prieš visokeriopą gėrį, prieš viską, ką planavo nuveikti Dievas. Kas šėtono taikins? Dievo kūrybos viršūnė – žmonija.

2 Ar Dievas pasakė...?

Sukūręs žmogų, Dievas paprasčiausiai nepaleido jo į žemę ir nenuėjo šalin. Biblija sako, kad Dievas lankė Adomą ir Ievą sode, ir iš nedidelės užuominos galima daryti išvadą, kad tai vyko reguliariai. Šventajame Rašte minimas ne vienas atvejis, kai Dievas priėmė žmogaus pavidalą, kad pasirodytų žmogui. Tai, matyt, buvo vienas iš tų atvejų. Adomą ir Ievą siejo artimi ryšiai su Kūrėju-savininku, ir Dievas rūpinosi visais jų poreikiais.

Apgavikas

Tada į sodą įslinko šėtonas. Jis neatėjo trimituodamas ir skelbdamas, kas esąs ar ką gališ. Jis pernelyg gudrus, kad taip elgtųsi. Biblija sako, kad šėtonas yra didelis apgavikas – velnias. Jis tiesiog nesugeba sakyti neiškraipytos tiesos.

Velnias<...> Jis nuo pat pradžios buvo galvažudys ir niekuomet nesilaikė tiesos, jame ir nėra buvę tiesos. Skleisdamas melą, jis kalba, kas jam sava, nes jis melagis ir melo tėvas.
(Jono 8, 44)

Graikiškai žodis melas yra *pseudos* – sąmoninga, tyčinė klaida. Šį žodį vartojame ir mes. Jis reiškia „pamėgdžiojimą“.

Prieš kelis metus populiariame žurnale skaičiau straipsnį apie šėtoną. Jis buvo nupieštas raudonu kūnu, su ragais, smaila uodega ir šakėmis. Šlykštus vaizdas. Pagal Bibliją, šis reginys labai apgaulingas. Biblija sako, kad...

<...> šėtonas geba apsimesti šviesos angelu.
(2 Korintiečiams 11, 14)

Jis ateina visoje grožybėje, kaip įmanydamas mėgdžiodamas Dievą. Geresnis velnio atvaizdas būtų gražiai atrodantis jaunuolis juodu kostiumu su dvasininko apykakle. Šėtonas mėgsta religiją. Jis labai įtikinančiai pamėgdžioja tiesą, bet juo negalima pasitikėti, nes jis iš prigimties apsišaukėlis, tyčia skleidžiantis klaidą.

Neabejoju, jog šėtonui visai patinka piešinys, kuriame jis pavaizduotas raudonas, su šake rankoje. Jei žmonės ieško klaidingų dalykų, juos lengviau suklaidinti. Velniui patiktų ir kiti teiginiai tame žurnale – kai kurie žmonės, net kai kurie teologai, nebetiki šio veikėjo egzistavimu! Ar gali velniui būti geresnis būdas apgaudinėti, kaip teologų kalbos, kad jis tėra mitas!

Melas

Taigi šėtonas įslinko į Edeno sodą su visa savo klasta, kokią galėjo sutelkti. Jokių trimitų, jokių fanfarų. Jis išliaužė, pasivertęs gyvate – ropliu, kuris dažnai tapatinamas su velniu. Biblija aprašo keletą atvejų, kai į žmones ar gyvulius įsikūnijusios piktosios dvasios per juos kalbėjo ar privertė nenormaliai elgtis. Šįsyk velnias prabilo per roplį. Jis kreipėsi į Ievą.

O žaltys buvo sumanesnis už visus kitus laukinius gyvūnus, kuriuos VIEŠPATS Dievas buvo padaręs. Jis paklausė moterį:

„Ar tikrai Dievas sakė: ‘Nevalgykite nuo jokio medžio sode!’?“

(Pradžios 3, 1)

Tas faktas, kad prabilo žaltys, Ievos, atrodo, nesutrikdė. Dievo kūrinijoje ji kasdien atrasdavo ko nors naujo ir jaudinančio. Galbūt ji pagalvojo, kad tai dar vienas iš tų naujų kūrinijų. Tiksliai nežinome.

Abejonė

Kad ir kaip ten buvo, įdomu, kad šėtonas prisiartinio prie Ievos klausdamas apie Dievą. Jis pasėjo jos prote mintį, kuri niekada nebuvo kilusi – *kūrinys gali suabejoti Kūrėju*. Šis klausimas nuskambėjo kiek globėjiškai: „Ar tikrai Dievas sakė...? Turiu omenį, ar Dievas *tikrai* tai pasakė?“

Taip klausdamas, šėtonas leido suprasti, jog žmogus yra gana silpnaproty arba naivus, jei priima Viešpaties žodį už gryną pinigą.

„Gal Dievas kažką gero slepia nuo jūsų? Juk iš kur jums žinoti? Gal Viešpats ne toks jau geras ir mylintis, kaip dedasi.“

Tai užuomina, kad Dievas nevisiškai sąžiningas ir teisingas. Šėtonas prisistatė kaip susirūpinęs žmogumi, norintis jam visa ko geriausio. Velnias pamėgdžiojo Dievo gerumą. Jo sukurta logika privertė suabejoti Dievo žodžiu.

Be to, šėtonas labai padidino Dievo draudimą. Dievas *nebuvo* uždraudęs valgyti nuo *visų* medžių. Jis paminėjo tik *vieną* – gėrio ir blogio pažinimo medį. Šėtono perdėtas teiginys sukėlė norimą reakciją.

Moteris atsakė žalčiui: „Sodo medžių vaisius mes galime valgyti. Tik apie vaisių to medžio, kuris sodo viduryje, Dievas sakė: ‘Nuo jo nevalgysite nei jį liesite, kad nemirtumėte!’ “
(Pradžios 3, 2–3)

Ieva bandė apginti Dievą, nors Viešpačiui nereikia, kad jį kas nors teisintų. Įsikarščiavusi ji papildė Dievo nurodymą. Dievas pasakė žmogui *nevalgyti* nuo to medžio, bet nesakė jo *neliesti*. Ką nors *pridedami* prie Dievo žodžio, visada iš jo *atimate*. Ieva pavaizdavo Dievą reiklesnį, negu jis buvo iš tikrųjų, ir iškreipė Dievo charakterį. Tai šėtonas verčia žmones užsiiminėti tokia matematika – ką nors pridėti arba atimti iš Biblijos. Velniui patinka kelti sumaištį. Pridėta buvo *tik tiek mažai*, bet šėtonui tiek ir tereikėjo. Užtvara įskilo.

Neigimas

Bet žaltys tarė moteriai: „Jūs tikrai nemirsite! Ne! Dievas gerai žino, kad atsivers jums akys, kai tik jo užvalgysite, ir būsite kaip Dievas, žinantis, kas gera ir kas pikta.“
(Pradžios 3, 4–5)

Šėtonui neužteko suabejoti Dievo žodžiu – jis tiesiogiai jį paneigė. Jis aiškiai apšaukė Dievą melagiu. Pagal jį, Dievas uždraudė valgyti nuo to medžio todėl, kad bijojo, jog Adomas ir Ieva per daug sužinos. Šėtonas gudriai sumaišė tiesą su melu. Tiesa, kad jų akys būtų atsivėrusios ir jie būtų pažinę gėrį ir blogį, bet melas, kad jie būtų tapę kaip Dievas, turintys jo savybes. Melas buvo ir tai, kad taip pasielgę jie nemirtų. Šėtonas sąmoningai ir žinodamas, ką daro, melavo. Nors iš patirties jis žinojo, kas būna priešinantį Dievo žodžiui, negailestingai sugundė žmogų dalyvauti savo paties sunaikinime.

Nepaklusimas

Kai moteris pamatė, kad tas medis geras maistui, kad jis žavus akims ir kad tas medis žada duoti išminties, ji skynėsi jo vaisių ir valgė, davė ir savo vyrui, buvusiam su ja, ir šis valgė.
(Pradžios 3, 6)

Šėtonui pavyko. Atrodytų, lyg per sodą būtų nuaidėjęs jo pergalingas juokas. Kaip paprastai, šėtonas nesisukiojo aplinkui, kad padėtų surinkti sudužusias šukes. Jis to niekada nedaro. Biblija sako, kad...

<...> *velnias kaip riaumojantis liūtas slankioja aplinkui, tykodamas ką praryti.*
(1 Petro 5, 8)

Velnias palieka kaulus švariai apgraužtus. Jis gali ateiti kaip rūpestingas draugas, siūlantį malonumus, linksmybes, įdomų

laisvalaikį, bet visa tai laikina ir dažnai labai tuščia. Iš tikrųjų šėtonas neturi ko duoti. Vienintelis dalykas, ką jis gali suteikti, tai tik neįsivaizduojamą sielvartą. Jis piktas ir žiaurus kompanionas.

Už šį nepaklusnumą Dievui kai kurie kaltina moterį. Tačiau, Ievai kalbantis su šėtonu, jos vyras buvo šalia. Adomas galėjo neleisti žmonai valgyti vaisiaus ir, žinoma, turėjo nevalgyti pats. Vis dėlto jie valgė *abu*.

Tai, ką padarė Adomas su Ieva, primena vaikus, kurie, nepaklausę savo mamos, išbėga žaisti gatvėje. Neklaūžados tariasi *geriau už mamą* žiną, kas saugu ir smagu. Jie demonstruoja, kad nevisiškai pasitiki tuo, ką jų motina žino apie saugumą. Jie nepaiso jos autoriteto. Panašiai nusidėjo ir Adomas su Ieva manydami, jog *geriau už Dievą* žino, kas jiems tinka. Jų pasirinkimas buvo kaip pasakymas, kad jie nevisiškai pasitiki savo Kūrėju – nėra tikri, ar Dievas sako tiesą.

Adomas ir Ieva turėjo tvirčiausią pagrindą pasaulyje pasakyti velniui, kad JIS yra melagis, tačiau nusprendė tikėti šėtonu, o ne Dievu. Jie nepakluso aiškiems Dievo įsakymams ir prisijungė prie velnio sukilėlių gretų. Biblija sako:

Jei kas nori būti pasaulio bičiulis, tas
tampa Dievo priešiniu. (Jokūbo 4, 4)*

*Pasaulio, kuriam
daro įtaką ir kurį
valdo šėtonas.

Štai šio pasirinkimo pasekmės: Adomas su Ieva paniekino draugystę su Dievu ir susidėjo su velniu. Jie atstūmė tyrą, tobulą pasaulį, kad išbandytų gyvenimą uždraustajame.

Nutraukta draugystė

Bet toks pasirinkimas atnešė padarinių. Kaip jau matėme, *pažeidus įstatymą atsiranda pasekmės*. Šventas Raštas mus moko, kad nuodėmės pasekmės yra skaudžios. Įžūlus Adomo ir Ievos pasirinkimas tikėti šėtono melu atvėrė gilią prarają tarp žmogaus ir Dievo. Tobulas Dievas negalėjo taikstyti su lojalumu ir jam, ir šėtonui, su pusiau draugyste ir pusiau išdavyste. Santykiai be pasitikėjimo negali egzistuoti. Draugystė baigėsi.

*Todėl Dievas per jų širdžių
geismus atidavė juos tokiam
netyrumui, kad jie patys teršė savo kūnus. Jie Dievo
tiesą iškeitė į melą ir lenkėsi bei tarnavo kūriniams, o ne
Kūrėjui, kuriam šlovė per amžius.² (Romiečiams 1, 24–25)*

Figos lapai

Tuomet abiejų akys atsivėrė, ir jiedu suprato esą nuogi.
(Pradžios 3, 7)

Adomas ir Ieva tučtuojau pajuto, kad kažkas ne taip. Juos apėmė lig tol dar nepatirti, labai nemalonūs jausmai – kaltė ir gėda. Jie buvo priblokšti. Biblija sako, kad jie išsigando ir pirmą kartą suprato esą nuogi. Dairydamiesi aplinkui, jie ieškojo sprendimo...

Jie susiuvo figmedžio lapus ir pasidarė juosmens aprišalus.
(Pradžios 3, 7)

Galbūt jie manė, kad jeigu pakeis savo išorę, Dievas nepastebės permainos viduje. Jie tiesiog viską užglostys ir apsimes, kad nieko bloga neįvyko. Tai buvo pirmasis žmogaus bandymas ištaisyti blogio sugriautą pasaulį.

Vis dėlto *figos lapas* nepadėjo. Prakeikimas išliko. Graži išorė neatkūrė vidinės griūties. Tobulumas dingo. Įsismelkė kaltės jausmas. Praraja tebeliko.

Išgirdę VIEŠPATĮ Dievą vaikščiojantį sode pavakario vėjeliui dvelkiant, žmogus ir jo žmona pasislėpė nuo VIEŠPATIES Dievo veido tarp sodo medžių.
(Pradžios 3, 8)

Slepiasi tik kalti – juk niekas nesislepia nuo draugo. Dabar tarp Dievo ir žmogaus atsirado užtvara. Draugystė baigėsi.

3 Kur tu?

Šėtonas apgavo Adomą su Ieva, priversdamas manyti, kad jie gali prilygti Dievui. Būtent to geidė pats velnias. Bet Dievas nesukūrė žmogaus, kuris vadovautųsi savo instinktais ar idėjomis. Svarbiausia buvo daryti tai, ką pasakė Dievas, o JIS pasakė:

„<...> nuo<...> medžio tau neleista valgyti, nes kai tik nuo jo paragausi, turėsi mirti.“
(Pradžios 2, 17)

Jie suvalgė tą vaisių, ir akimirksniu viskas pasikeitė. Įvyko būtent taip, kaip sakė Dievas. Jo žodis nepasikeitė. Jis nesikeičia.

Išgirdę VIEŠPATĮ Dievą vaikščiojantį sode pavakario vėjeliui dvelkiant, žmogus ir jo žmona pasislėpė nuo VIEŠPATIES Dievo veido tarp sodo medžių.
(Pradžios 3, 8)

Ar Dievas smulkmeniškąs?

Kai kas gali pasakyti: „Bet nuodėmė buvo tokia menka – tik kąsnelis vaisiaus!“ Tai tiesa. Dievas nepadėjo žmogaus kely didelės kliūtis. Adomas su Ieva galėjo laisvai valgyti nuo daugybės medžių. Tai buvo mažiausias įmanomas patikrinimas, tačiau jis atskleidė žmogaus teisę rinktis.

Tarkime, jauna mergina susipažįsta su vaikinų, kuris jai pasirodo geriausias pasaulyje. Jis demonstruoja jai tikrą meilę – perka dovanėles, guodžia įsiskaudinusią, pritaria jos humorui, prisipažįsta meilę. Bet netikėtai ji sužino, kad kitaip elgtis jis ir negalėjo, nes buvo užprogramuotas *mylėti*... Ką gi, tai būtų siaubingas nusivylimas. Viskas pasirodę taip dirbtina, taip beprasmiška, taip netikra. Ir iš tikrųjų taip ir būtų.

Žmogui buvo leista pasirinkti – žengti paprastą ir visai lengvą žingsnį. Bet šis pasirinkimas lėmė labai daug. Pasirinkimas

valgyti ar nevalgyti,

paklusti ar nepaklusti,

mylėti ar nemylėti

nulėmė žmogaus buvimą žmogumi.

Žmogus nebuvo robotas. Jis galėjo mylėti laisva valia. Adomo ir Ievos meilė vienas kitam buvo tikra, ne dirbtinė. Jų pradinis paklusnumas ir meilė Dievui taip pat buvo nuoširdūs.

Nors pats patikrinimas gali atrodyti nereikšmingas, nepaklusti Viešpačiui net smulkmenose – rimtas reikalas. Biblija sako, kad Dievas tobulas – jis šventas ir teisus, todėl negali toleruoti nė menkiausių nusizengimų. Ji aiškiai teigia, kad nepaklusti – blogai. Tai nuodėmė.

(1 Samuelio 15, 23)

Galima įsivaizduoti, kaip daužėsi širdys, prakaitavo delnai ir džiūvo burnos, kai jie, pasislėpę sode, klausėsi artėjančių *Viešpaties* žingsnių. Ką pasakytų jų Kūrėjas-savininkas?

Ką visagalys, visa gebantis Dievas padarys dviem neklusniems žmonėms?

VIEŠPATS Dievas pašaukė žmogų ir paklausė: „Kur tu?“

(Pradžios 3, 9)

Koks palengvėjimas! Tikriausiai Dievas nežino, kas įvyko. Jis net nežino, kur jie! Kaip du vaikai, ką tik sušveitę sausainius, nekalta veido išraiška jie iškišo galvas. A, tu mūsų ieškai? Adomas prabilo:

„<...> Išgirdau tave vaikščiojantį sode ir nusigandau, nes buvau nuogas; todėl pasislėpiau.“ (Pradžios 3, 10)

Jis klydo. Kaip berniūkštis, užsižaidęs ledo ritulį ir nenuėjęs į mokyklą, o paskui parašęs raštelį ir pasirašęs „mano mama“, Adomas pražiūrėjo tą faktą, kad anksčiau jis niekada nieko nebijojo ir nesirūpino, jog yra nuogas. Adomo lūpų kampučiuose dar buvo sausainių trupinių.

Dievas atsakė:

„Kas gi tau pasakė, kad tu nuogas? Gal valgei vaisių nuo medžio, kurio vaisių tau buvau įsakęs nevalgyti?“ (Pradžios 3, 11)

Klausimai, klausimai!

Kodėl Dievas viso to kląusė? Argi visažinis Dievas nežinojo, *kur* slepiasi Adomas ir Ieva? Ir ar nežinojo, *kodėl* jie pasijuto nuogi? Nejaugi Dievas tikrai toks ribotas, kad turėjo klausti nusižengėlių, ar jie valgė uždraustąjį vaisių? Iš tikrųjų Dievas *tiksliai* žinojo, kas įvyko, bet klausinėjo, kad padėtų Adomui ir Ievai *patiems* suprasti, ką padarė. Jie nepakluso Viešpačiui! *Užuot pasitikėję Dievu, jie pasikliovė šėtonu.*

Nagrinėdami Bibliją toliau, pamatysime, kad Dievas dažnai klausinėja žmogų, norėdamas padėti jam ką nors aiškiai suprasti.

Dievo kaltė

Be to, Viešpaties klausimai Adomui ir Ievai suteikė galimybę jiems *pasitaisyti*.

Žmogus atsakė: „Moteris, kurią man davėi būti su manimi, davė man vaisių nuo to medžio, aš ir valgiau.“ (Pradžios 3, 12)

Oho! Adomas sutiko valgyti vaisių, bet tik dėl to, kad jį jam davė Dievo sukurta *moteris*. Adomas – auka!

„Tai Dievo kaltė.“

„Jei Dievas nebūtų sukūręs moters... ji nebūtų davusi man vaisiaus ir aš nebūčiau valgęs.“ Ką gi, viskas aišku. Vadinasi, tai Dievo kaltė!

VIEŠPATS Dievas kreipėsi į moterį: „Kodėl taip padarei?“ Moteris atsakė: „Žaltys mane apgavo, aš ir valgiau.“ (Pradžios 3, 13)

Aha! Dabar visa tiesa kaip ant delno. Nė vienas iš jų nekaltas. Tai žalčio kaltė. Ieva – taip pat auka. Ir, žinoma, jeigu Dievas nebūtų sukūręs žalčių... ji taip pat nebūtų nusidėjusi. Dievas pridarė netvarkos!

Asmeninis pasirinkimas

Žalčio Dievas neklausinėjo. Kai kas juokauja, jog žaltys vis tiek *nebūtų išsilaikęs ant kojų*. O iš tikrųjų Adomas ir Ieva patys apsisprendė nusidėti. Dievas suteikė galimybę atgailauti, bet jie atmetė ją – jie atsisakė pripažinti savo kaltę.

Ką jie pasakė	Ką jie turėjo pasakyti
<p>Adomas: Žmogus atsakė: „Moteris, kurią man davėi būti su manimi, davė man vaisių nuo to medžio, aš ir valgiau.“</p> <p>Ieva: Moteris atsakė: „Žaltys mane apgavo, aš ir valgiau.“</p>	<p>„Dieve, aš tau siaubingai nusidėjau. Nepaklusau aiškiam tavo įsakymui nevalgyti to vaisiaus. Aš kaltas. Atleisk man.“</p> <p>„Viešpatie Dieve, aš taip pat nusidėjau nepakludama tavo nurodymui. Noriu, kad mūsų santykiai vėl būtų kaip anksčiau. Pasakyk, ką turiu padaryti.“</p>
Jaučiasi aukomis Kaltina kitus	Atsakingi už savo veiksmus Nori pasitaisyti

Jeigu Adomas ir Ieva būtų tikrai gailėjęsi, galbūt Dievas kaip nors – jam vienam žinomu būdu – būtų nedelsiant atkūręs jų draugystę. Mes nežinome. Tačiau žinome štai ką: Dievo meilė pranoksta viską, ką galime įsivaizduoti.

Pažadas

Yra keli šios pirmosios žmogaus nuodėmės padariniai žmonijai. Kaip vėliau pamatysime, Adomas ir Ieva atstovavo visai žmonių giminei. Jų nuodėmė užtraukė prakeikimą, tačiau Dievas iš savo meilės davė ir pažadą.

VIEŠPATS Dievas tarė žalčiui: „Kadangi tu tai padarei<...>
Aš sukelsiu priešišumą tarp tavęs ir moters, tarp tavo
ainijos ir jos ainijos; ji trupins tau galvą, o tu kirsi jai į kulną.“
(Pradžios 3, 14–15)

Šiuos sakinius reikia panagrinėti atidžiau. Pažadas turi du aspektus.

Velnius ir jo sekėjai	Moteris ir jos vyriškos lyties atžala
VIEŠPATS Dievas tarė žalčiui: „Kadangi tu tai padarei<...>	
Aš sukelsiu priešišumą tarp tavęs	→ ir moters
tarp tavo ainijos ³	→ ir jos ainijos;
	ji trupins
tau galvą, o tu kirsi	→ jai į kulną.“

Viešpats kalbėjo, kad vieną dieną jis išvaduos žmogų iš šėtono valdžios. *Viešpats* pažadėjo, kad moters pagimdytas vaikas *sutrupins* šėtonui galvą ir tai bus lemtinga žaizda. Tiesa, šėtonas irgi sužeis vaiką, bet tik *įkirsdamas* į kulną – šis laikinas sužeidimas užgis.

Tai buvo pirmasis iš daugelio pažadų, skirtų Ievos ainiams (arba palikuonims - red.). Dėl ypatingos Dievo jam suteiktos užduoties šis vaikas bus žinomas kaip PATEPTASIS. Užduotis, kurią Dievas numatė šiam IŠRINKTAJAM, buvo *išvaduoti* arba *išgelbėti* žmoniją iš nuodėmės pasekmių ir šėtono valdžios. Dėl šios priežasties jis bus vadinamas dar ir PAŽADĖTUOJU IŠVADUOTOJU. Adomui ir Ievai tai turėjo būti labai geros naujienos.

Ievos palikuonis
↓
Pažadėtasis išvaduotojas

Šis pažadas atsiųsti IŠVADUOTOJĄ papildė Dievo charakterį apibūdinančių žodžių sąrašą dar vienu vardu. Jis bus žinomas kaip *tas, kuris gelbėja*, arba GELBĖTOJAS.

Tik aš vienas – teisingas ir išvaduojantis Dievas! Gręžkitės manin ir būsite išgelbėti, visi žemės pakraščiai, nes aš Dievas, ir kito nėra!
(Izaijo 45, 21–22)

Prakeikimas

Kaip matėme, nuodėmė turi pasekmes. Taip būna visada. Kaip pažeidę gravitacijos dėsnį, susilaužytume kaulus, taip laukia liūdnos pasekmės nepaklusus Dievo žodžiui. Dievas negalėjo toleruoti Adomo ir Ievos nuodėmės. Jis negalėjo pasakyti: „Oi, užmirškime tai“ ar „Tai buvo tik VIENA mažytė nuodėmė“. Ne. Žala buvo padaryta. Adomas ir Ieva buvo kalti. Viena nuodėmė užtraukė teismą. Viena nuodėmė užtraukė baimę ir gėdą. Viena nuodėmė toliau sėjo nuodėmes. Žemė ir viskas joje kentė prakeikimą. Jis aprėpė paukščius, gyvūnus, jūrą, net pačią dirvą. Kūrinija nebebuvo tobula. Biblija sako, kad dėl prakeikimo...

visa kūrinija iki šiol tebedūsauja ir tebesikankina.
(Romiečiams 8, 22)

Žmonės ateina į pasaulį per gimdymo skausmus ir palieka jį mirties agonijoje. Gyvenimas šioje planetoje pilnas neteisybės, prakaito ir kančios. Dievas pasakė Adomui:

*Savo veido prakaitu valgysi duoną, kol sugrįši žemėn,
nes iš jos buvai paimtas. Juk dulkė esi ir į dulkę sugrįši!*
(Pradžios 3, 19)

Dėl gyvenimo dyglių ir usnių, tiesiogine ir perkeltine prasme, žmogaus egzistencija kupina skausmo ir kovos už būvį. Žmogus pradėjo grandininę sielvarto reakciją. Tačiau liūdniausia žmogaus nuodėmės pasekmė buvo būtent tai, dėl ko įspėjo Dievas – mirtis.

4 Mirtis

Ir įsakė žmogui VIEŠPATS Dievas, tardamas: „Nuo visų sodo medžių tau leista valgyti, bet nuo gero bei pikto pažinimo medžio tau neleista valgyti, nes kai tik nuo jo paragausi, turėsi mirti.“
(Pradžios 2, 16–17)

Nusprendę ignoruoti Dievo perspėjimą, Adomas ir Ieva tiesiogine prasme patikrino, ar Dievas laikysis savo žodžio. *Ar Dievas tikrai turėjo omeny tai, ką pasakė? Ar žmogus mirs? O gal Dievas tik šiaip kalbėjo ir tuščiai grasino?* Rašto atsakymas gana kategoriškas:

Greičiau dangus ir žemė pražus, negu iš Įstatymo iškris bent vienas brūkšnelis.
(Luko 16, 17)

Mes nemėgstame kalbėti apie mirtį. Ši tema – tabu. Aš keliavau po visą pasaulį, aplankiau atokiausiuose šios planetos kampeliuose gyvenančius žmones, bet neradau visuomenės, kuri būtų džiaugusis mirtimi. Teko stovėti prie daugelio kapo duobių ir bažnyčių kiemeliuose, ir džiunglėse, bet nuotaika buvo ta pati – širdgėla. Žmogaus sieloje įkaitusia realybės geležimi išdeginta, kad mirtis reiškia viena – išsiskyrimą. Iš mūsų tarpo išeina ir niekada negrįš mylimas žmogus. Tuo metu jaučiamas praradimas ir išsiskyrimas iš tiesų labai suartina mus su reikšme, kurią Raštas suteikia žodžiui „mirtis“. Biblijoje mirtis reiškia tam tikrą *išsiskyrimą*. Ji *neriškia* sunaikinimo ar nebūties – žmogaus dvasia toliau gyvena ir po fizinės mirties.

Naudinga būtų suprasti, kad mirtis atsirado dėl nuodėmės ir nuo jos neatsiejama. Biblija kalba apie ją kaip apie atpildą arba atlygį už blogą elgesį. Kaip žmogus gauna algą už darbą, taip

Atpildas už nuodėmę – mirtis<...> (Romiečiams 6, 23)

Raštas aiškina apie *mirtį* įvairiais būdais. Aptarsime tris iš jų.

1. Kūno mirtis (žmogaus dvasios atsiskyrimas nuo jo kūno)

Fizinę mirtį mums suprasti nesunku. Su ja mes nuolat susiduriame. Tačiau reikia suvokti dar kai ką.

Kai nulaužiate medžio šaką, lapai akimirksniu nenuvysta ir neatrodo mirę. Panašiai ir Dievas, sakydamas Adomui „nes kai tik nuo jo paragausi, turėsi mirti“, neturėjo omeny, kad Adomas kris negyvas vos atsikandęs vaisiaus. Dievas norėjo pasakyti, kad Adomas bus tarsi atkirstas nuo gyvybės šaltinio ir jo kūnas, kaip šaka, ilgai neišgyvens bei liausis funkcionuoti. Kūnas

<...> miršta ir sugrįžta į dulkes. (Psalmynas 104, 29)

Nors kūnas miršta, dvasia gyvena toliau. Biblija sako, kad dvasia nemirtinga.

MIRĖS

2. Santykių mirtis (žmogaus dvasios atsiskyrimas nuo Dievo)

Kaip minėjau, Adomo ir Ievos nepaklusnumas nutraukė jų artimą draugystę su Viešpačiu. Tačiau pasekmės siekė dar toliau. Adomo ir Ievos vaikai ir jų vaikų vaikai – visa žmonija iki šių dienų – atėjo į pasaulį atskirti nuo Dievo.

Mirtis bibliniu požiūriu yra tokia esminė, užkabinanti tokias gelmes, kad nors mes fiziškai gyvename, Dievas apie visą žmoniją sako:

<...> mirę savo nusikaltimais ir nuodėmėmis <...> (Efeziečiams 2, 1)

Tame esama dinamikos, kurios negalima nepaisyti. Norėčiau pateikti vieną pavyzdį.

Daug laiko gyvenime praleidau arba keliaudamas, arba gyvendamas tropiniuose kraštuose. Tam tikrą laiką mudu su žmona gyvenome name ant žemų statramsčių. Kartą į plyšį po namu įlindo didžiulė žiurkė ir nudvėsė. Tai buvo tiesiog po mūsų mažo miegamuoju. Iš pradžių manėme, kad neturime kitos išeities, kaip tik leisti kūnui supūti. Karštame, drėgname klimate pūvantis graužikas skleidė į miegamąjį siaubingą smarvę, kuri suteikė naują reikšmę žodžiui „dvokas“. Smarvė buvo tokia šlykšti, kad negalėjome miegoti. Buvome priversti keltis į kitą namo dalį. Vis dėlto mums neatrodė normalu ar natūralu miegoti taip arti smirdančio lavono. Taigi pabėgome.

Kitą rytą mano sūnus Andrius pasisiūlė pataisyti padėtį. Susiradęs ilgą lazdą ir įkišęs giliai į plyšį po namu, po truputį pritraukė negyvą žiurkę prie angos. Jai priartėjus, Andrius iš pasišlykštėjimo perkreiptu veidu atšoko ir sušuko: „Tėte, tas padaras pilnas kirmėlių!“ O siaube! Andrius užsimovė ant rankos polietileninį maišelį ir palindo po grindimis. Sučiupęs už uodegos, ištraukė kirmėlių apniktą kūną. Laikydamas apirusį lavoną kuo toliau nuo savęs, jis nubėgo į mūsų namelį supančias džiungles ir iš visų jėgų užsimojęs sviedė žiurkę kuo toliau.

Jeigu toji žiurkė būtų buvusi gyva ir galėjusi pajusti mano sūnaus emocijas, ji būtų supratusi, kad Andrius ja labai nepatenkintas – tiesiog įtūžęs. O jeigu ji būtų sugebėjusi skaityti Andriaus mintis tuo metu, kai jis dūmė tolyn į miškus, būtų išgirdusi jį sakant: „Dink iš čia!“ O jei žiurkė būtų mokėjusi kalbėti ir paklaususi: „Kaip ilgam?“, Andrius būtų atšovęs: „Visam laikui!“

Padvėsusi žiurkė iliustruoja tris skirtingus Dievo jausmus nuodėmės atžvilgiu. Pirma, jis supyksta. Tai nėra nirštas, pilnas žiaurumo ar niekšybės. Veikiau tai atspindi tyrą, tobulą Dievo charakterį. Geriausia tai būtų suprasti kaip *teisingą pasipiktinimą*. Kaip mums drumstė ramybę pūvanti žiurkė, taip Viešpatį piktina nuodėmė. *Ji nuliūdina Dievą.*

Dievas sukūrė pasaulį nuostabia vieta gyventi, o nuodėmė pavertė visa sunkiu darbu. Kiekvieną kartą, kai darbas neatrodo malonus, tai primena, jog nuodėmė nuniokojo Dievo kūriniją. Skausmas ir kančia, liūdesys ir širdgėla, prievartavimai ir girtuokliavimai, žemės drebėjimai ir karai – visa tai pradžioje neįėjo į Dievo kūriniją. Nuodėmė buvo kaip cianido lašas ant nuostabaus ir brangaus maisto – daug nereikėjo, kad sugadintų jį visą. Nuodėmė yra kaip bitės geluonis – toks mažas, bet paveikia visą kūną. *Nuodėmė ne tik sulaužė įstatymą; tai buvo pasipriešinimas visam Dievo charakteriui.* Dėl šios priežasties Biblija sako, kad...

Dievo rūstybė išlinka neklusnumo vaikus. (Efeziečiams 5, 6)

Ignoruodami aiškius Viešpaties nurodymus, Adomas ir Ieva nepakluso Dievui. Nepaklusnumas Dievui – nuodėmės požymis. Biblija sako, kad...

Dievo rūstybė apsieiškia iš dangaus už visokią žmonių bedievystę ir neteisybę <...> (Romiečiams 1, 18)

Nuodėmės mums būna linksmos ir piktos, nekenksmingos ir žiaurios, didelės ir mažos. Kalbėdama apie nuodėmių pasekmes, Biblija pripažįsta tam tikrus skirtumus, tačiau šventoms Dievo šnervėms visos nuodėmės dvokia. Tai cianido nuodai jo puotoje.

Antra, kaip toji žiurkė privertė mus su žmona miegoti kitame kambaryje, o Andrių sviesti yrantį lavoną kuo toliau, taip ir Dievas pasitraukė nuo nusidėjusio žmogaus. Raštas sako:

Bet jūsų nusikaltimai atskyrė jus nuo jūsų Dievo ir jūsų nuodėmės paslėpė Jo veidą <...> (Izaijo 59, 2) TŽ

Man teko girdėti žmones kalbant, kad Dievas jiems atrodo toks tolimas, nepasiekiamas. Biblija sako, jog tai *žmogus nutolęs* nuo savo Kūrėjo.

<...> jus, kurie kadaise buvote svetimi ir priešiški <...> (Kolosečiams 1, 21)

Šventumas reikalauja, kad nuodėmės nebūtų. Dievas negali pakęsti nuodėmės savo akivaizdoje.

Tavo akys per šventos žvelgti į pikta, tu negali žiūrėti į nusikaltimus. (Habakuko 1, 13)

Tai nuveda mus prie trečiojo dalyko, kurį iliustruoja pavyzdys su padvėsusia žiurke. Kiek laiko, Dievo nuomone, mes turėtume būti atskirti nuo jo? Atsakymas gana aiškus. *Amžinai!* Nuodėmė turi nesibaigiančias, amžinas pasekmes. Kaip mes nenorėtume gyventi su pašvinkusia žiurke savaitę ar bet kuriuo metu, taip Dievas niekada neleis, kad jo akivaizdoje būtų nuodėmė.

NUTOLĖS

Tai liūdna žinia, bet skaitykite toliau. Ateina geroji naujiena. Tačiau kol kas svarbu suprasti, kad teigdama, jog žmogaus ir Dievo ryšys baigtas, Biblija sako tiesą. Jis iš tikrųjų nutrūkęs – jis miręs.

3. Ateities džiaugsmo mirtis – antroji mirtis (amžinas žmogaus dvasios atsiskyrimas nuo Dievo)

Susižiedavusi pora nekantriai ir su jauduliu laukia visų santuokos džiaugsmų. Jie braižo namo projektą, aptarinėja, kur gyvens ir ką drauge veiks. Bet jeigu sužadėtuvės nenusiseka ir santykiai nutrūksta, žlunga ir visi ateities planai.

Biblija sako, jog žmogui po mirties Dievas ruošia nuostabius namus. Jie vadinami dangumi. Dangus – neįtikėtina vieta, sukurta Dievo žmogaus džiaugsmui ateityje. To plano dalis – amžinasis gyvenimas. Bus nuostabu išsivaduoti iš nuodėmės, kančios ir *mirties*.

Bet kaip yra amžinasis gyvenimas, yra ir **amžinoji mirtis**. Vartodama žodį „mirtis“, Biblija kartais pažymi *pradinio Dievo plano žmonijai mirtį*. Ši mirtis dar vadinama *antrąja mirtimi*, turbūt dėl to, kad ištinka po fizinės mirties. Ši *antroji mirtis* laukia tų žmonių, kurie nepateks į dangų. Biblija sako, kad jie bus įmesti į *ugnies ežerą* – siaubingą vietą, kurią Dievas specialiai sukūrė šėtonui ir jo demonams nubausti.

Paskui aš pamačiau didelį baltą sostą ir jame Sédintijj <...> Ir pamačiau numirusius, didelius ir mažus, stovinčius priešais sostą. Ir buvo atskleistos knygos, buvo atversta dar viena, būtent gyvenimo knyga. Mirusieji buvo teisiami <...>

Tai yra antroji mirtis – ugnies ežeras. Kas tik nebuvo rastas įrašytas gyvenimo knygoje, tas buvo įmestas į ugnies ežerą.

(Apreiškimo 20, 11–15)

Biblija kalba, kad jie bus gyvi įmesti į *degančios sieros ežerą*^a ir *kankinami dieną naktį per amžių amžius*^b. Tai bus liūdesio vieta^c, be jokios laimės. Raštas kalba apie kirminus^d, tirštą tamsą^e, žmonių verkumą ir dantų griežimą iš kančios, alinantį troškulį, atmenamą gyvenimą bei troškimą, kad niekas čia nepatektų. Toje vietoje kenčiama pavieniui, tai nėra kokia nors ištvirkėlių orgija.

^aApreiškimo 19, 20 (nors fizinis kūnas miršta, dvasia lieka gyventi); ^bApreiškimo 20, 10;

^cPsalmyno 116, 3;

^dMorkaus 9, 48;

^eMato 8, 12; 22, 13;

25, 30; ^fLuko 16, 24.

O bailiams, neištikimiems, nešvankėliams, žudikams, ištvirkėliams, burtininkams, stabmeldžiams ir visiems melagiams skirta dalis ežere, kuris dega ugnimi ir siera; tai yra antroji mirtis.

(Apreiškimo 21, 8)

Vėliau apie žmogaus likimą sužinosime daugiau.

AMŽINOJI
BAUSMĖ

Prigimtoji nuodėmė

Nuodėmė ir mirtis dabar viešpatavo Adomo kraujyje ir tarsi persidavė kitoms kartoms. Panašūs gimdo panašius. Obelys veda obuolius, katės atsiveda kačiukus, nuodėmingas žmogus gimdo nuodėmingą žmogų.

Todėl, kaip per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį, o per nuodėmę mirtis, taip ir mirtis prasiskverbė į visus žmones, nes visi nusidėjo.

(Romiečiams 5, 12)

Kadangi Adomas nusidėjo, jo nuodėmingą prigimtį paveldės visi jo ainiai. Ir kadangi jis mirė, mirs ir jie⁴.

Su žodžiu „nusidėti“ mes siejame daug nusikaltimų, bet Biblija sako, kad yra dar kai kas. Žmogus turi *nuodėmingą prigimtį*, dažnai vadinamą *Adomo prigimtimi*. Ši prigimtis yra *būseną* arba kaip *liga*. Pavyzdžiui, gydytojas pasakė mano draugui, kad jis serga širdies liga. Toji *liga* pasireiškia *simptomais*. Lipdamas laiptais, jis uždūsta, jo veidas pakeičia spalvą. Kartais jis pasikiša po liežuviu nitroglicerino tablete. Panašiai galime sakyti, kad kiekvienas žmogus turi *ligą*, vadinamą nuodėminga prigimtimi. Šios *ligos simptomai* yra nuodėmės.

Adomas iš prigimties tapo nusidėjęs ir turėjo mirti. Visi Adomo

palikuonys turės nuodėmingą prigimtį. Ir visi mirs.

Sąžiningas Dievas

Jei visa ši kalba apie nuodėmę ir mirtį atrodo šiurpi, reikėtų atminti, kad Dievas nemalonių dalykų negrąžina. Jis kalba taip, kaip yra. Nuodėmė ir mirtis yra du dalykai, bendri visiems žmonėms, ir mums reikia žinoti, ką apie juos kalba Biblija. Juk iš tobulo Dievo mes tikimės būtent tiesos.

Apžvalga – Draugystės tiltas

Iš pradžių Dievas ir žmogus buvo artimi draugai, darniai sugyvenantys tobulame pasaulyje. Tik tobuli žmonės gali gyventi su tobulu Dievu.

Bendrystė buvo nutraukta, kai Adomas ir Ieva patikėjo ne Viešpaties, o šėtono žodžiu ir nepakluso aiškiems Dievo nurodymams. Visas pasaulis pasikeitė. Tai tapo kaltės, gėdos, liūdesio ir mirties vieta.

Nusidėję Adomas ir Ieva mėgino paslėpti nuodėmę pagražindami savo išvaizdą. Bet figos lapai nepadėjo. Praraja išliko. Dabar Adomo palikuonyse viešpatavo nuodėmė ir mirtis, kurias kaip tėvas, regis, perdavė iš kartos į kartą. Tokie tokius gimdo – obelys veda obuolius, katės atsiveda kačiukų, o nuodėmingas žmogus gimdo nuodėmingus žmones.

Tęsdami pasakojimą matysime, kad žmogus iš prigimties yra linkęs neigti savo tikrąjį nuodėmingumą, prisigalvoti būdų, kaip pasiekti Dievą, ieškoti kelio, kuriuo galėtų grįžti į tobuląjį pasaulį.

Ką atrado genetikai?

„Esame priversti galvoti, kad visi žmonės, nors išoriškai skirtingi, iš tikrųjų yra vienos labai neseniai vienoje vietoje atsiradusios bendrijos nariai. Egzistuoja tam tikra biologinė brolystė, kuri daug esmingesnė, nei suvokiame.“ Tai Harvardo paleontologo ir eseisto Stepheno Jay Gouldo žodžiai iš straipsnio „Adomo ir Ievos pėdomis“, išspausdinto 1988 metų „Newsweek“⁵.

Tame straipsnyje rašoma, kad mokslininkai, „<...> tyrinėję molekulinę biologiją, <...> pastudijavo tarptautinį genų asortimentą ir aptiko DNR pėdsaką, vedantį prie vienintelės moters, iš kurios visi esame kilę, <...> Tarp rasių nebuvo jokių akivaizdžių skirtumų“.

Biblija sako:

Žmogus pavadino savo žmoną Ieva, nes ji buvo visų gyvųjų motina. (Pradžios 3, 20)

1995 m. „Time“⁶ išspausdino trumpą straipsnį apie mokslinį įrodymą, kad „<...> buvo protėvis ‘Adomas’, kurio genetinę medžiagą chromosomose šiandien turi kiekvienas žmogus žemėje“.

Biblija sako:

Iš vienos šaknies jis išvedė visą žmonių giminę, kuri gyvena visoje žemėje. (Apaštaly darbų 17, 26)

Šie žmogaus DNR tyrimai leidžia daryti išvadą, kad visų mūsų protėviai – *vienas vyras* ir *viena moteris*. Vieni mokslininkai su tuo sutinka, kiti nesutinka. Netgi tie, kurie sutinka, skuba akcentuoti, kad tai gali būti ne biblinis Adomas ir Ieva. Šiaip ar taip, reikia pabrėžti, kad atradimai neprieštarauja Biblijai. Šis ir kiti šiuolaikinės molekulinės biologijos atradimai patvirtina tai, apie ką Raštas kalbėjo tūkstantmečius, – kad mes visi esame labai artimai susiję.

Penkta dalis

1 Paradoksas

2 Atpirkimas

3 Po du

4 Babelis

1 Paradoksas

Pirmuose skyriuose šiek tiek sužinojome apie Dievą. Vėliau sužinosime vis daugiau, bet dabar reikia stabtelėti ir palyginti porą Dievo savybių su ta nemalonia padėtimi, į kurią pateko žmogus.

Naudinga atminti, kad kaip Dievas nustatė fizikos dėsnius, kurie nulemia, kaip veikia visata, taip įtvirtino ir dvasinius dėsnius, kurie nulemia jo paties ir žmogaus santykius. Ir kaip fizikos bei chemijos išmanymas padeda suprasti pasaulį, taip šių dvasinių dėsnių žinojimas padeda suvokti gyvenimą ir mirtį. Suprasti šiuos dvasinius dėsnius nesunku. Pirmiausia pažvelkime į žmogaus situaciją.

Žmogaus problema

Prieš daug šimtmečių Viduriniuose Rytuose, kai kas nors ką nors skolindavosi, buvo surašomas oficialus raštas, kad abi pusės nepamirštų, kokią sumą reikės gražinti. Nesugebėję gražinti skolų buvo laikomi nusikaltėliais ir teisiami pagal įstatymą. Biblija moko, kad moraliniame lygmeny mūsų nuodėmės irgi yra skola. Už jas reikia mokėti. Mes susiduriame su...

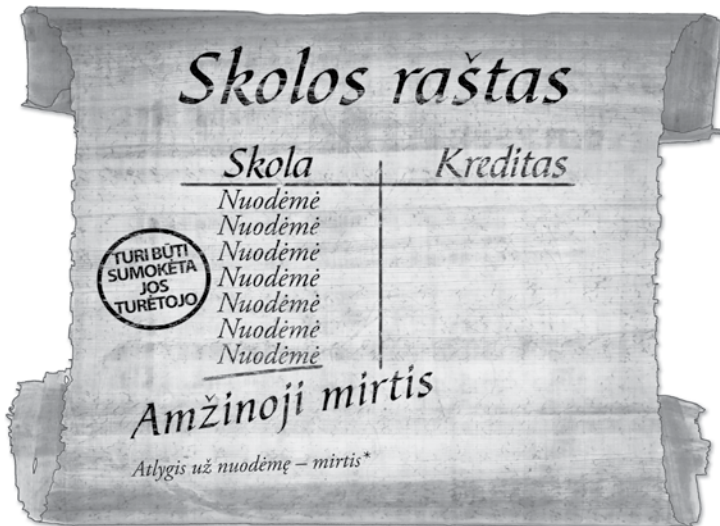
nuodėmės ir mirties įstatymu.

(Romiečiams 8, 2)

Tas įstatymas sako:

Žmogus, kuris nusideda, turi mirti.

(Ezechielio 18, 20)

*Laiško romiečiams 6, 23 parafrazė

Iškyla klausimas: ar mes galime sumokėti tą skolą? Atsakymas garantuotas – „taip“. Tačiau kadangi mirtis egzistuoja amžinai, sunku pasakyti, kada skola jau apmokėta. Kad sumokėtume tą skolą, turime iškęsti visas tris mirties pasekmes. Tiesą sakant, daugelis mąstančių žmonių to daryti labai nenori. Bet štai problema – mes privalome mokėti. Tai mūsų skola. Žmonijai iškilo dilema.

Du aspektai

Ši dilema turi du aspektus, tarsi dvi medalio puses.

- ❖ **Mes turime tai, ko nenorime** – nuodėmės problemą. Dėl savo nuodėmės patiriame kaltę, gėdą, kančias, atskyrimą nuo Dievo ir galiausiai antrąją mirtį.
- ❖ **Mums reikia to, ko neturime** – tobulumo. Mums reikia pasiekti tam tikrą gerumo lygį, kad būtume priimtini Dievui.

Taigi klausimas turi dvi puses: **kaip galėtume atsikratyti savo nuodėmės? Ir kaip galėtume pasidaryti tokie pat teisūs kaip Dievas, kad būtume jam priimtini?**

Tai galima paaiškinti ir kitaip. Žmonės buvo sukurti gyventi Dievo artume. Bet kai žmogus nepakluso Dievui, jo visa esybė pasikeitė. Jis prarado tą tyrą prigimtį, kuri patiko Viešpačiui. *Tad kaip žmogus galėtų atgauti tą tobulumą, kuris jam leidžia gyventi su Dievu?*

Nagrinėdami Bibliją, turėsime šiuos klausimus omeny.

Dievo situacija

Kad suprastume Dievo situaciją, turime panagrinėti dvi jo charakterio savybes.

1. Tobulai teisingas

Jau kalbėjome, kad Viešpats yra tobulas Dievas, be jokios nuodėmės. Be nuodėmės reiškia, kad Dievas yra sąžiningas ir teisingas – teisus.

*Tai uola! Jo darbai toboli, visi jo keliai iš tikrųjų teisingi.
Ištikimas Dievas, be apgaulės, teisus ir patikimas!*

(Pakartoto Įstatymo 32, 4)

Dievas – geras teisėjas, nes jis nesielia su vienu žmogumi vienaip, o su kitu – kitaip. Dievas visiems diktuoja vienodas ir teisingas taisykles. Čia, žemėje, žmogus gali nusikaltimą nuslėpti, pameluoti, papirkti teisėją ar paprasčiausiai neįkliūti. Tačiau nuo Dievo su savo nuodėme nepabėgs joks nusikaltėlis. Dievo teisingumo niekas neišvengs.

Juk Dievas kiekvieną pašauks atsakyti už darbą, net slaptą – ir gerą, ir blogą.

(Mokytojo 12, 14)

Sąžiningumas ir teisingumas – esminės tobulos Dievo prigimties savybės.

Teisumas ir teisingumas – tavo sosto pamatas.

(Psalmynas 89, 15)

Kadangi Dievas tobulas, galime tikėtis iš jo absoliutaus teisingumo. Mums tai patinka. Bet čia laukia bloga žinia. Tobulas teisingumas reikalauja, kad bausmė už nuodėmę prilygtų padarytai žalai. Paskirta bausmė rodo, kaip rimtai Dievas žiūri į padarytą nuodėmę. Kaip minėta, Biblija sako, kad mūsų nuodėmės skolą gali atlyginti tik mūsų mirtis – su visom savo trim reikšmėm. Tai nėra gera žinia. Laimei, Dievas turi dar vieną savybę.

2. Tobulai mylintis

Dievas yra ne tik tobulai teisingas, bet ir tobulai mylintis. Dievas pats yra meilė.

- ❖ Tokią meilę Dievas pademonstravo rūpestingai ir kruopščiai sukurdamas pasaulį.
- ❖ Tada atsiskleidė dar didesnė Dievo meilė – meilė, kurios nesame verti. Ši meilė dažnai apibūdinama žodžiais *malonė, gailestingumas, gerumas* ir *užuojauta*. Būdami nusidėjėliais, esame neverti Dievo gerumo, tačiau Dievas tobulai mus myli. Kadangi Dievas tobulas, jis geriausiai gali išreikšti savo malonę ir gailestingumą.

Paradoksas

Čia iškyla paradoksas. Kad būtų visiškai *teisingas*, Dievas privalo pareikalauti iš mūsų sumokėti nuodėmės skolą – mes turime mirti. Tačiau kadangi Dievas *mylintis*, jis nenori mūsų sunaikinti. Abi jo charakterio savybės lygios. Dievas nėra daugiau *mylintis* negu *teisingas*. Tad kaip Dievas gali išlikti *teisingas* ir vis tiek *mylintis*?

Pirma, Dievas teisia už visas nuodėmes – arba čia, žemėje, arba po fizinės mirties. Šiuo atžvilgiu jis visiškai nuoseklus. Mes visi turime mirti.

Iš tikrųjų visi turime mirti ir esame tarsi išpiltas ant žemės vanduo, kurio vėl susemti neįmanoma. (2 Samuelio 14, 14a)

Bet suveikia kita Dievo prigimties savybė. Kadangi Dievas mylintis, jis...

gyvasties neatims; jis ras būdą nelaikyti tremtinio amžinai ištremto nuo savo Artumo. (2 Samuelio 14, 14b)

Nors Dievas leidžia mirti mūsų fiziniams kūnams, jis iš meilės atrado būdą, kaip galėtume išvengti amžinųjų mirties bausmės aspektų. Taip Dievas leido mums vėl gyventi jo artume. Tad kaipgi Dievas

teisia už nuodėmę ir kartu mus gelbėja? Kaip jis baudžia nuodėmę nebausdamas mūsų? Tai patyrinėsime tolimesniuose skyriuose.

Išdidumas

Biblija sako, kad būtent išdidumas pakurstė šėtoną sukilti. Mes dažnai laikome išdidumą geru dalyku, bet Biblija sako, jog tai jis neleidžia mums prašyti Dievo pagalbos. Dažnai mes būname pernelyg išdidūs, kad nusižemintume ir pripažintume, jog mums reikalingas Viešpats.

Nes Dievas išpuikėliams priešinasi, o nuolankiesiems duoda malonę.
(1 Petro 5, 5)

2 Atpirkimas

Vos suvalgę vaisių, Adomas ir Ieva skubėjo figmedžio lapais pridengti savo nuogumą. Nors ir turėdamas šį drabužį, Adomas sakė Dievui, kad jaučiasi nuogas – atviras. Ir ne be priežasties. Biblija sako:

Juk Dievas ne taip mato, kaip žmogus; žmogus mato, kas akimis matoma, o VIEŠPATS žiūri į širdį. (1 Samuelio 16, 7)

Dievas kiaurai permatė jų bandymą prisidengti. Jis žvelgė į jų širdis.

Biblija sako, kad Dievas atmetė Adomo ir Ievos pastangas pasitaisyti savo jėgomis. Figmedžio lapai pridengė jų nuogumą, bet širdys buvo pilnos nuodėmės. Dievas norėjo juos pamokyti, kad žmogus niekaip negali išspręsti nuodėmės problemos – nei išoriškai, nei savo viduje. Todėl jis atsisakė taikstytis su jų drabužiais iš *figmedžio lapų*. Tik Dievas galėjo juos aprūpinti drabužiais, kurie buvo priimtini jam pačiam. Dievas užmušė kelis gyvūnus ir...

VIEŠPATS Dievas padarė drabužius iš kailių žmogui bei jo žmonai ir aprengė juos.
(Pradžios 3, 21)

Tai ryškiai iliustravo tą faktą, kad *nuodėmė neša mirtį*. Adomas ir Ieva dar niekada nebuvo matę mirties. Jeigu jie stebėjo, kaip Dievas užmušė tuos gyvūnus, turėjo būti sukręsti – ant žemės liejosi kraujas, gyvūnai gaudė orą, šviesa jų akyse užgeso, atėjo galas. Vienaip ar kitaip, Dievas pasistengė, kad pirmieji žmonės tučtuojau suprastų mirties realybę. Gyvūnai buvo užmušti, kad jie galėtų būti aprengti.

Išvyti

Nors nusidėjęs, žmogus vis dar gyvena sode ir galėjo prieiti prie gyvybės medžio. Valgydamas nuo šio medžio, žmogus būtų

gyvenęs amžinai. Todėl Dievas išvarė žmogų iš sodo.

Tuomet VIEŠPATS Dievas tarė: „Tik pažiūrėk! Žmogus tapo kaip vienas iš mūsų, žinantis gera ir pikta. Kad tik jis kartais neištiestų rankos, nepasiimtų ir nuo gyvybės medžio, nevalgytų ir negyventų amžinai!“

Todėl VIEŠPATS Dievas išsiuntė jį iš Edeno sodo dirbti žemės, iš kurios buvo paimtas.

Išvaręs žmogų, jis pastatė į rytus nuo Edeno sodo kerubus ir liepsna švytruojantį kalaviją kelio prie gyvybės medžio saugoti.
(Pradžios 3, 22–24)

Tai buvo gailėstingumo aktas. Dievas nenorėjo, kad žmogus amžinai gyventų nuodėmės spąstuose. Ar įsivaizduojate, koks būtų pasaulis, jei visi blogi vyrai ir moterys per amžių amžius gyventų lig pat šių dienų? Išskeldindamas žmogų iš sodo, Dievas leido įsigalėti nuodėmės pasekmėms, tai yra fizinei mirčiai. Tačiau Dievas galvojo, kas bus po mirties. Jis sumanė planą, kaip išgelbėti žmogų nuo antrosios mirties, kaip išvengti ugnies ežero.

Kainas ir Abelis

*Vyras pažino savo žmoną Ievą, ji pastojo ir pagimdė Kainą.
„VIEŠPATIES padedama, gavau berniuką,“ – pasakė ji.
Po to ji pagimdė jo brolių Abelį.*
(Pradžios 4, 1–2)

Ir Kainas, ir Abelis gimė jau už rojaus sodo ribų. Kadangi buvo pradėti Adomui susijungus su Ieva, jie paveldėjo nuodėmingą Adomo prigimtį ir buvo atskirti nuo Dievo. Kad būtų *teisingas*, Dievas turėjo vykdyti savo įstatymą. Kainas ir Abelis taip pat turėjo mirti dėl nuodėmės.

Tačiau Dievas juos mylėjo ir iš gailėstingumo nurodė būdą, kaip išvengti bausmės. Tas būdas turėjo dvi puses:

Vidinė – tikėjimas Dievu

Kainas ir Abelis turėjo paprasčiausiai pasikliauti Dievu ir tikėti, jog tai, ką Viešpats pasakė, yra tiesa. Pavyzdžiui, Dievas pažadėjo Adomui ir Ievai, kad Išvaduotojas sutrupins šėtonui galvą ir išgelbės juos nuo nuodėmės pasekmių. *Ar tai buvo įmanoma? Ar tai buvo tiesa? Ar Dievas tikrai tai turėjo omeny?* Kainas ir Abelis turėjo patys nuspręsti – tikėti ar ne.

Išorinė – regima pagalba

Be to, Dievas norėjo jiems parodyti, *ko reikės*, kad būtų pašalinta nuodėmė. Tai buvo gana akivaizdi regima pagalba.

Viena išsami studija¹ apie Šventąjį Raštą padeda mums suprasti, jog Dievas veikiausiai liepė Kainui ir Abeliui paimti gyvūną, nužudyti

jį ir leisti jo kraujui tekėti ant altoriaus*. Kam to reikėjo? Pati mintis apie gyvulių aukas mus sukrečia kaip siaubinga ir šlykšti. Kaip Dievas galėtų paaiškinti tokį nurodymą? Biblija sako:

<...> *be kraujo praliejimo nėra atleidimo.*
(Hebrajams 9, 22)

* Altoriai buvo akmeninės arba iš žemės padarytos platformos, ant kurių buvo aukojama.

Dievas kalbėjo, kad žmogaus nuodėmė gali būti atleista tik per mirtį. Bet kodėl kraujas?

Nes gyvūno gyvybė yra kraujyje. Daviau jums kraują, kad ant aukuro atliktumėte permaldavimą už savo gyvybę; kraujas atlieka permaldavimą, nes jis yra gyvybė.

(Kunigų 17, 11)

Ši kraujo aukos sąvoka turi du aspektus.

- ❖ **Pakaitalas:** žmogus turėtų mirti už savo nuodėmes. Tačiau remdamasis tam tikrais ateities įvykiais, Dievas kalbėjo, kad priims nekalto gyvūno mirtį vietoj žmogaus mirties – kaip pakaitalą. Tai buvo gyvybė už gyvybę, nekalto mirtis kaltojo vietoje. Ši auka rodė, jog *nuodėmės ir mirties dėsniai* paklūstama ir teisingumas patenkintas. Bet ar negalima nužudyti auką nepraliejant kraujo, pavyzdžiui, pasmaugiant?
- ❖ **Atpirkimas:** Dievas pasakė, kad kraujas *atpirks* nuodėmes. Žodis atpirkti reiškia „padengti“. Pralietas kraujas *padengs* žmogaus nuodėmę, todėl, žiūrėdamas į žmogų, Dievas nebematys nuodėmės. Žmogus Dievui atrodys *teisus* ir todėl priimtinas. Santykiai bus atkurti. Žmonės fiziškai vis tiek mirs, bet nuodėmės pasekmės amžinybėje (pavyzdžiui, amžinas atskyrimas nuo Dievo ugnies ežere) nebeprisireikš.

Atpirkimas – nuodėmės padengimas

Žodis *atpirkimas* kartu reiškia, kad *teisinga, šventa, teisi* Dievo prigimties pusė yra patenkinta. Dievo Įstatymas reikalavo mirties kaip bausmės už nuodėmę. Pamatęs nekaltos aukos mirtį Dievas liko patenkintas – Jo Įstatymo reikalavimai buvo įvykdyti.

Gyvulio auka ant altoriaus nuodėmės nepašalindavo. Žmogus vis tiek likdavo nuodėmingas. Ši auka tik vaizdavo, ko reikia, kad nuodėmė būtų užmiršta, – mirties ir kraujo praliejimo. Kraujas *atpirko*, arba *padengė* nuodėmę. Kaip Dievas tinkamais drabužiais pridengė Adomo ir Ievos nuogumą, taip žmogaus nuodėmė buvo padengta krauju, kad žmogus taptų priimtinas Dievui. Būtų galima sakyti, jog Dievas laikinai nežiūrėjo į žmogaus nuodėmės, tarsi jos būtų buvusios sunaikintos.

Tikėdamas Dievą, kaip iliustruoja mirties pakaitalas ir atperkamasis kraujas ant altoriaus, žmogus gaus atleidimą už nuodėmes ir naują bendrystę su Viešpačiu.

Dabar, kai mums aiškūs Dievo nurodymai, grįšime prie Kaino ir Abelio istorijos ir pažiūrėsime, kas nutiko.

Dvi atnašos

Abelis buvo avių piemu, o Kainas – žemdirbys. Kuriam laikui praėjus Kainas aukojo Viešpačiui iš žemės vaisių. Taip pat ir Abelis aukojo iš savo bandos riebiausių pirmagimių.
(Pradžios 4, 2–4) TŽ

Kainas ir Abelis abu aukojo Viešpačiui. Vienas paruošė gyvulių atnašą, kitas – augalų. Kainas ir Abelis tai atnašavo ne dėl to, kad Dievas buvo alkanas, bet vykdydami Dievo tikslus nurodymus.

Abelis atnešė gyvūną, kurį buvo galima nužudyti ir pralieti jo kraują. Tai buvo gerai – būtent tai liepė daryti Dievas. Bet Kainas atnašavo lauko derlių. Neįmanoma pralieti augalų kraujo. Kainas atnašavo, bet netinkamą auką. Jis sugalvojo savo *figmedžio lapų* versiją.

Atstūmimas

VIEŠPATS maloniai pažvelgė į Abelį ir jo atnašą, o į Kainą ir jo atnašą nepažvelgė.
(Pradžios 4, 4–5)

Dievas Kaino aukos nepriėmė. Kainas suklydo dviem atžvilgiais.

Pirma, jo veiksmai atskleidė nepasitikėjimą Dievu. Antra, Kainas klydo elgdamasis savaip. Dievas nepriima asmeninių idėjų, kaip atstatyti santykius su juo. Žmogus gali turėti geriausių pasaulyje ketinimų, bet nuoširdumo neužtenka – tai nenutiesia tilto virš prarajos.

Savarankišką mąstymą mes dažnai vertiname kaip gerą dalyką ir iš dalies esame teisūs. Tačiau reikia būti atsargiems. Nepriklausoma dvasia gali būti itin savanaudiška. Kai vadovaujamosi nuostata „susitvarkysiu pats“ – sprendžiant, kas teisus, o kas – ne, kas gauna ir kas negauna ar net ištisos šalies valdymo problemas, – santykiai gali pasidaryti labai bjaurūs.

Kainas *vadovavosi savo nuožiūra*. Jis tarėsi geriau už Dievą žinaš, kas teisinga.

Priėmimas

O Abelis atnešė Dievui priimtina̳ auką – nekaltą gyvūną, kuris turėjo mirti ir pralieti savo kraują.

Abelis buvo vertas mirti už savo nuodėmes, bet Dievas iš gailestingumo leido, kad vietoj jo kaip pakaitalas mirtų gyvūnas. Padėdamas auką priešais Viešpatį, Abelis tikėjo, kad Dievas ištesės žodį – atsiųs Išvaduotoją – kaip nors išvaduoti nuo siaubingos bausmės už jo nuodėmes. Vargu ar Abelis žinojo, kaip Išvaduotojas tai atliks, bet pasitikėjo Dievo sprendimu susidoroti su nuodėme.

Tikėdamas Abelis atnašavo vertesnę auką negu Kainas, ir tikėjimas jį paliudijo esant teisų, nes pats Dievas patvirtino jo dovanas.
(Hebrajams 11, 4)

Abeliui artinantis prie Dievo su tikėjimu, jo auka atpirko nuodėmes, jas padengė. Pažvelgęs į Abelį, Dievas nematė jo nuodėmių. Tam tikra prasme Dievas jų „nepastebėjo“. Dievo akyse Abelis buvo teišus, tobulas ir priimtinas jo artume.

Dievo gerumas

Tačiau Kainas liko nepatenkintas Dievu.

Todėl Kainas buvo labai piktas ir prislėgtas. VIEŠPATS užkalbino Kainą: „Dėl ko tau taip piktas? Kodėl esi toks prislėgtas? Jei gera darai, argi nebūsi pripažintas? Bet jei gera nedarai, prie durų iš pasalų tykoja nuodėmė. Ji geidžia tavęs, bet tu gali ją įveikti.“
(Pradžios 4, 5–7)

Dievas atsargiai bandė įspėti Kainą, kad užsitrauks nelaimę, kad nuodėminga prigimtis jį sunaikins. Jis leido Kainui suprasti, kad bus irgi priimtas, jei ateis su tokia auką kaip Abelio. Ką atsakė Kainas, neužrašyta. Jis buvo paniuręs.

Kainas apsisarė su savo broliu Abeliu. Kai jie buvo laukuose, Kainas pakilo prieš brolį ir užmušė jį.

Tuomet VIEŠPATS paklausė Kainą: „Kurgi tavo brolis Abelis?“
(Pradžios 4, 8–9)

Kaip Dievas klausinėjo Adomą ir Ievą, taip dabar jis klausinėja Kainą. Dievui nereikia klausti Kaino, kas nutiko. Dievas viską žino; jis tiksliai žinojo, kas atsitiko. Dievas duoda Kainui galimybę pasitaisyti. Tačiau kaip Adomo ir Ievos atveju, Kaino žodžiai atskleidė, kas jo širdyje:

Kainas: „Nežinau! Argi aš savo brolio sargas?!“

Dievas: „Ką tu padarei? Tavo brolio kraujas šaukiasi manęs iš žemės!“
(Pradžios 4, 9–10)

Nuodėmės paslėpti neįmanoma. Kainas nužudė savo brolį ir bandė išvengti prisipažinimo. Dievas nukreipė pirštą į Kainą – tu tai padarei! Neparašyta, kad Kainas būtų gailėjęsis dėl savo poelgio. Dievas galėjo jį sunaikinti, bet iš gailėstingumo tik perkėlė gyventi į kitą regioną. Taip skandalingai pradėjo rasti žmonija.

Setas

Adomas vėl pažino savo žmoną, ji pagimdė sūnų ir pavadino jį Setu, nes sakė: „Dievas parūpino man kitą palikuonį vietoj Abelio, kadangi Kainas jį užmušė.“ Ir Setui gimė sūnus, kurį jis pavadino Enošu.
(Pradžios 4, 25–26)

Nors Setas gimė *nuodėmingos prigimties*, jis pasitikėjo Dievu kaip ir Abelis. Būtent per Setą ir jo palikuonis Dievas atsiuntė Gelbėtoją. Dievas tesėjo savo pažadą.

Mirtis

Ką gi, metas atsisveikinti su Adomu. Biblija sako, kad jis turėjo didelę šeimą ir gyveno labai ilgai. Kai kurie mokslininkai iškėlė hipotezę, kad pradinė augmenija saugojo žmogų nuo kenksmingų kosminių spindulių, todėl žmonijos istorijos ištakose gyvenimas trukdavo neįtikėtinais ilgai. Kiti teigia, kad iš pradžių beveik nebuvo degeneracinių mutacijų, ir todėl žmonės gyveno ilgiau. Nors šios teorijos iš dalies gali būti teisingos, mokslininkai vis labiau įsitikina, kad gyvenimo trukmę lemia genetiškai sąlygota riba. Iš pradžių ši riba galėjo būti nustatyta daug toliau. Vėliau pamatysime, kas galėjo lemti permainą. Vienaip ar kitaip, Biblija sako, kad Dievo žodis galiausiai Adomui išsipildė.

Po to, kai tapo Seto tėvu, Adomas gyveno aštuonis šimtus metų, ir jam gimė sūnų bei dukterų. Taigi iš viso Adomas gyveno devynis šimtus trisdešimt metų. Po to jis mirė.

(Pradžios 5, 4–5)

Kas nutiko Abeliui po mirties?

Nors Biblija aiškiai nemini, kur nuėjo Abelio dvasia, kai jis buvo nužudytas, iš kitų Rašto vietų žinome, kad tikintiems vyrams ir moterims Dievas buvo paruošęs vietą po mirties, vadinamą Rojumi. Kai kurie Biblijos tyrinėtojai šiame istorijos etape įžvelgia skirtumą tarp Rojaus ir dangaus, bet visi sutinka, jog dabar jie yra susijungę.

Biblija apie dangų mums daug nekalba – gal todėl, kad mūsų ribotam mirtingųjų protui būtų sunku tai suvokti. Vienam Biblijos autoriui buvo leista trumpai žvilgtelti į tą vietą, ir jam pritrūko konkrečių žodžių apibūdinti, ką išvydo. Kai žvelgiame į pasaulį, kurį Dievas sukūrė per šešias dienas, galva svaigsta pagalvojus, ką jis yra sukūręs amžinybėje. Biblija sako, jog dangus yra reali vieta su realiais joje gyvenančiais žmonėmis. Ji kaip Edenas, tik nepalyginamai geresnė.

Ten nebelieka nuodėmingos žmogaus prigimties.

Bet ten niekada nepateks, kas netyra, joks nešvankėlis ar melagis, o tik tai tie, kurie įrašyti Avinėlio gyvenimo knygoje. (Apreiškimo 21, 27)

Žmogus taps toks teišus, jog bus visiškai priimtinas Dievui. Galvodamas apie susitikimą su Viešpačiu, vienas iš Biblijos autorių rašė:

O aš, būdamas doras, matysiu tavo veidą ir pabudęs būsiu laimingas dėl tavo Artumo. (Psalmynas 17, 15)

Bus atkurtas unikalus žmogaus ryšys su Dievu.

Štai Dievo padangtė tarp žmonių. Jis apsigyvens pas juos, ir jie bus jo tauta, o pats Dievas bus su jais. (Apreiškimo 21, 3)

Visas gyvenimas bus tobulas.

Jis [Dievas] nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių; ir nebebus mirties, nebebus liūdesio nei aimanos, nei sielvarto, nes kas buvo pirmiau, tas praėjo. O Sėdintysis soste tarė: „Štai aš visa darau nauja!“ (Apreiškimo 21, 4–5)

Nebebus laidotuvių ar pašlijusių santykių, kapų ar širdį draskančių atsisveikinimų, ligoninių ar benamių, suluošintų kūnų ar silpnos sveikatos, ramentų ar lazdų.

Dangus bus nesibaigiančio džiaugsmo ir malonumo vieta.

*Tavo Artume – džiaugsmo pilnatvė, Tavo dešinėje –
amžina linksmybė.* (Psalmynas 16, 11)

Mūsų kūnų neberibos erdvė ar laikas. Atrodo, kad mes galėsime atsirasti kur panorėję akimirksniu. Be to, mes tikrai gebėsime atpažinti žmones, kuriuos pažinojome arba apie kuriuos buvome girdėję čia, žemėje.

Bent jau dalį Dangaus užims didelis miestas. Apskaičiuota, kad net jeigu bus panaudota vos 25 % to miesto, jame galės apsigyventi 20 milijonų žmonių ir labai erdviai. Šis miestas vadinamas Naująja Jeruzale.

*<...> ir parodė man šventąjį miestą, Jeruzalę,
<...> žėrinčią Dievo šlove. Jos švytėjimas tarsi
brangakmenio, tarsi jaspio akmens, tviskančio kaip
krištolas. Ji apjuosta dideliu, aukštu mūru su dvylika
vartų, o ant vartų dvylika angelų <...>*

*Ir miesto gatvės – grynas auksas, tarsi vaikus stiklas
<...> Jo vartai nebus uždaromi dieną, nes tenai nebus
nakties...* (Apreiškimo 21, 10–12, 21, 25)

*Angelas parodė man gyvybės vandens upę, tvaskančią
tarsi krištolas, ištekančią nuo Dievo ir Avinėlio sosto.*
(Apreiškimo 22, 1)

Tai bus miestas, kokio mes niekada nesame matę: jokio užterštumo, griuvimo, irimo, vagių, nusikaltimų, baimės – tobulas visais atžvilgiais. Ir visi Dangaus gyventojai gyvens ten amžinai.

*<...> Jiems nereikės nei žiburio, nei saulės šviesos,
nes Viešpats Dievas jiems švies, ir jie viešpataus per
amžių amžius.* (Apreiškimo 22, 5)

<...> Aš visados gyvensiu Viešpaties Namuose.
(Psalmynas 23, 6)

Ši skyrių galbūt galėtume baigti šia eilute, kuri, nors neapsiriboja dangaus karalyste, tikrai liudija apie tai, ką mums yra paruošęs Dievas.

*„Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, kas žmogui į
mintį neatėjo, tai paruošė Dievas tiems, kurie Jį myli.“*
(1 Korintiečiams 2, 9)

Ką vedė Setas ir Kainas?

Biblija sako, kad Adomas ir Ieva turėjo daugiau sūnų ir dukterų. Manoma, kad šiame istorijos etape broliai ir seserys tuokėsi tarpusavyje. Kadangi nebuvo laiko atsirasti dideliame skaičiui mutavusių genų jų vaikų genetinėje sistemoje, tokia kraujomaiša žalingų pasekmių neturėjo. Kaip teigia Biblija, vėliau tokios santuokos uždraustos.

3 Po du

Daugelis žmonių žiūri į Bibliją kaip į nepertraukiamą stulbinančių stebuklų virtinę. O iš tikrųjų stebuklai – labai reta Biblijos istorijos išimtis. Praeidavo šimtmečiai, kol įvykdavo kas nors sukrečiančio. Šiame istorijos etape Biblija rašo, kad praėjo ne mažiau kaip dešimt kartų, kol pasaulio istorijoje įvyko dar vienas svarbus įvykis. Kiekviena iš šių kartų nugyveno ilgą gyvenimo tarpą, per kurį drastiškai pagausėdavo gyventojų.

Praėjo šimtų šimtai metų, bet Dievas neužmiršo savo išipareigojimo atsiųsti pažadėtąjį Išvaduotoją. Kiekvienoje kartoje buvo Dievą tikinčių žmonių. Pasaulio gyventojų smarkiai daugėjo, bet pasitikinčių Dievu nebuvo daug. Biblija rašo, kad nuo jo nusigrėžė visi, išskyrus keletą.

Smurtas

Žmonija ne tik atstūmė Dievą, bet ir su didžiausiu pasimėgavimu sekė šėtoną. Biblija sako:

VIEŠPATS matė, koks didelis buvo žmonių nedorumas žemėje ir kaip kiekvienas užmojis, sumanytas jų širdyse, linko visą laiką tik į pikta.

Betgi Dievo akyse žemė buvo pagedusi ir pilna smurto. Dievas matė, kad žemė buvo pagedusi, nes visi žmonės buvo sudarkę savo kelius žemėje. (Pradžios 6, 5, 11–12)

Jei pagalvosite apie kai kurias pasaulio šalis, kurių kasdienės naujienos mūsų televizijos ekranuose susijusios su anarchija, karais, smurtu ir plėšimais, suprasite, apie ką kalbama šiose Rašto eilutėse. Raštas sako, kad žmogaus mintyse be paliovos kaupėsi

blogis. Įsiviešpatavo išskrypimai ir chaosas. Gyventi pasaulyje pasidarė mirtinai pavojinga.

Gyvenimas sau

Be to, Biblija skelbia, kad tų laikų žmonės gyveno tik sau². Tai, ką pasakė Dievas, buvo nebesvarbu. Žmogus paniekino Dievo planą ir sukūrė savo gyvenimo filosofiją, pagal kurią galėjo tenkinti visas užgaidas. Žmogus net nebandė statyti tilto per prarają tarp jo ir Dievo. Teisumas žmogui buvo tolimas, bet ne nuodėmė.

Pažinę Dievą, jie negarbino jo kaip Dievo ir jam nedėkojo, bet tuščiai svarstydami paklydo, ir neišmani jų širdis aptemo. Girdamiesi esą išmintingi, tapo kvaili ir išmainė nykstančiojo Dievo šlovę į nykstančius žmogaus, paukščių, keturkojų bei šliužų atvaizdus.

Todėl Dievas per jų širdžių geismus atidavė juos tokiam netyrumui, kad jie patys teršė savo kūnus. Jie Dievo tiesą iškeitė į melą ir lenkėsi bei tarnavo kūriniams, o ne Kūrėjui, kuriam šlovė per amžius. Amen!

Štai kodėl Dievas paliko juos gėdingų aistrų valiai. Jų moterys prigimtinius santykius pakeitė priešingais prigimčiai. Panašiai ir vyrai, pametę prigimtinius santykius su moterimis, užsidegė geiduliais vienas kitam, ištvirkavo vyrai su vyrais, ir už išskrypimą jiems patiems būdavo vertai atlyginama.

Jie nesirūpino pažinti Dievą, tai ir Dievas leido jiems vadovautis netikusiū išmanymu ir daryti, kas nedera. Todėl jie pilni visokio neteisumo, piktybės, godulystės ir piktumo, pilni pavydo, žudynių, nesantaikos, klasingumo, paniekos, apkalbų. Jie – šmeižikai, Dievo nekentėjai, akiplėšos, išpuikėliai, pagyrūnai, išradingi piktadariai, neklausantys tėvų, neprotingi, neištikimi, be meilės, negailestingi. Nors žino Dievo sprendimą, jog visa tai darantys verti mirties, jie ne tik patys taip daro, bet ir palaiko taip darančius³.

(Romiečiams 1, 21–32)

Kaip jau matėme, nuodėmė turi pasekmes. Visada. Kaip pažeidus gravitacijos dėsnius išskyla pavojus susižaloti ir susilaužyti kaulus,

taip būna liūdnos pasekmės ir ignoruojant Dievo žodį. Dievas negali toleruoti nuodėmės. Biblija sako, kad Dievą tai skaudino.

VIEŠPATS tarė: „Nušluosiu nuo žemės paviršiaus žmones, kuriuos sukūriau <...>“
(Pradžios 6, 7)

Žmogus galėjo turėti gyvenimo filosofiją, kurioje nebuvo vietos Dievui, bet Dievas vis tiek laikė žmogų atsakingą už savo elgesį.

Nojus

Tačiau vienas žmogus ir jo šeima skyrėsi.

Nojus rado malonę Dievo akyse <...> Nojus buvo teišus vyras, savo kartoje be dėmės, nes ėjo su Dievu.
(Pradžios 6, 8–9)

Nors Nojus buvo geras žmogus, iš Biblijos aišku, kad jis irgi nusidėdavo. Pagal nuodėmės ir mirties dėsnį, Nojus už tas nuodėmes turėjo mirti. Tačiau Biblijoje rašoma, kad Nojus atnešė Dievui aukoti gyvulį, o tai rodo, jog jis pripažino nekalto pakaitalo, kuris atliktų už jį mirties bausmę, poreikį. Nojus tikėjo, kad Viešpats kažkaip išgelbės jį iš nuodėmės pasekmių. Raštas sako, jog dėl to, kad Nojus pasitikėjo Dievu, Viešpats žvelgė į jį kaip į teisų. Nojaus santykis su Viešpačiu buvo teisingas, ir tai rodo žodžiai: „<...> jis ėjo su Dievu“.

Tuomet Dievas tarė Nojui: „Nusprendžiau padaryti galą visiems mirtingiesiems, nes per juos žemė prisipildė smurto; štai sunaikinsiu juos drauge su žeme. Statykis laivą iš gofero medžių, padaryk laive pertvaras ir apglaisyk iš vidaus ir iš lauko derva.“
(Pradžios 6, 13–14)

Būdas išsigelbėti

Dievas liepė Nojui pastatyti laivą. Tai nebuvo valtelė. Tai buvo didelis laivas, panašus į šiuolaikinius vandenynėse plaukiojančius krovinius laivus. Jis turėjo kelis denius, ventiliacijos sistemą ir duris – vienintelės duris. Laivas buvo pastatytas iš medžio ir aplietas trim sluoksniais dervos – taip senovėje paprastai sutvirtindavo laivą⁴. Jis išliko didžiausiu laivu pasaulyje iki 1844 m., kai labai panašus buvo pastatytas Didžiojoje Britanijoje. Jo proporcijos vis dar laikomos idealiomis dideliame stabiliam laivui. Jis nebuvo pastatytas greitai plaukti, bet tik gyvybėms išsigelbėti. Dievas pasakė Nojui:

Užliesiu tvano vandenimis žemę po dangumi sunaikinti visiems mirtingiesiems, turintiems gyvybės alsavimą <...> Tu, tavo sūnūs, žmona ir sūnų žmonos įlipsite į laivą.

O iš visų gyvūnų, visų gyvų būtybių, įlaipink į laivą po du – patiną ir patelę, kad jie išliktų gyvi drauge su tavimi.

*Nojus tai padarė. Kaip Dievas buvo įsakęs, taip jis ir padarė.
(Pradžios 6, 17–20, 22)*

Paklusnumas

Nojus tikėjo į Dievą, todėl pakluso jam. Tačiau tai Dievo nurodymų nepalengvino. Nojus niekada nebuvo statęs laivo, tuo labiau tokio didelio. O kaip jam paaiškinti savo kaimynams, kad įvyks pasaulinis tvanas?

Dievas pasakė, kad tvanas įvyks po 120 metų⁵. Per tą laiką Nojus ne tik pastatė laivą, bet ir įspėjo visus apie artėjantį teismą⁶.

Biblija sako, kad iki tvano žmonės gyveno šimtus metų. Esama įvairių teorijų, kodėl taip buvo, bet Biblija priežasties nenurodo. Joje tik konstatuotas faktas. Turint omeny, jog žmonės gyveno ilgai, 120 metų laivui pastatyti buvo kaip tik. Po tvano gyvenimo trukmė sutrumpėjo, ir 90 metų žmogus jau buvo laikomas senu.

Apie tvano padarytą įtaką pasaulio klimatui ir geografijai parašyta daug nuostabių knygų. Jose išdėstytos teorijos grindžiamos Biblija ir moksliniais stebėjimais. Nesistengiau pakartoti šiuose detaliuose šaltiniuose pateiktų duomenų. Vis dėlto keliuose puslapiuose trumpai aptarsiu keletą šių teorijų, tikėdamasis, kad jos padės jums kai ką suprasti.

Tuomet VIEŠPATS Dievas tarė Nojui: „Eik į laivą su visa savo šeima, nes iš šios kartos tik tave vieną radau teisų savo akivaizdoje.“

Nojus taip ir padarė, kaip Dievas buvo jam įsakęs.

Tą pačią dieną Nojus drauge su savo sūnumis Semu, Chamu ir Jafetu, žmona ir trim sūnų žmonomis įlipo į laivą, jie ir visi visų rūšių žvėrys, visi visų rūšių galvijai, visi visų rūšių žemės ropliai ir visi visų rūšių paukščiai, visi paukščiai ir sparnuočiai. Poros visų būtybių, turinčių gyvybės alsavimą, įlipo į laivą su Nojumi. Įlipusiųjų buvo po vieną patiną ir patelę visų gyvų būtybių. Jie įlipo, kaip Dievas buvo Nojui įsakęs.

Tuomet VIEŠPATS uždarė jį iš lauko (Pradžios 7, 1. 5. 13–16)

Išskyrus kelias išimtis, Nojus paėmė tik po vieną porėlę iš kiekvienos rūšies. Turint galvoje net jau išnykusias rūšis, laive užteko vietos visiems – gyvūnai užėmė tik 60 proc. laivo⁷. Kitoje dalyje turbūt buvo sudėtas maistas. Dar vienas būdas sutaupyti vietos – imti

didelių žvėrių jauniklius. Kad būtų taupomas maistas, kai kurie gyvūnai galėjo būti užmigdyti žiemos miegu. Dievas, žinoma, galėjo išlaikyti juos bet kuriuo būdu.

Vienintelės durys

Visiems sulipus, Dievas uždarė duris. Kai pradėjo pildytis bausmė ir kilti vandenys, joks beldimas į laivą neprivertė Nojaus atsklęsti durų. Nereikėjo Nojui ir jo šeimai bijoti ir dėl to, kad duris išmuštvano banga. Jie buvo absoliučiai saugūs, kadangi duris užtrenkė Dievas. Jis uždarė viduje tikinčiuosius ir paliko lauke sukilėlius.

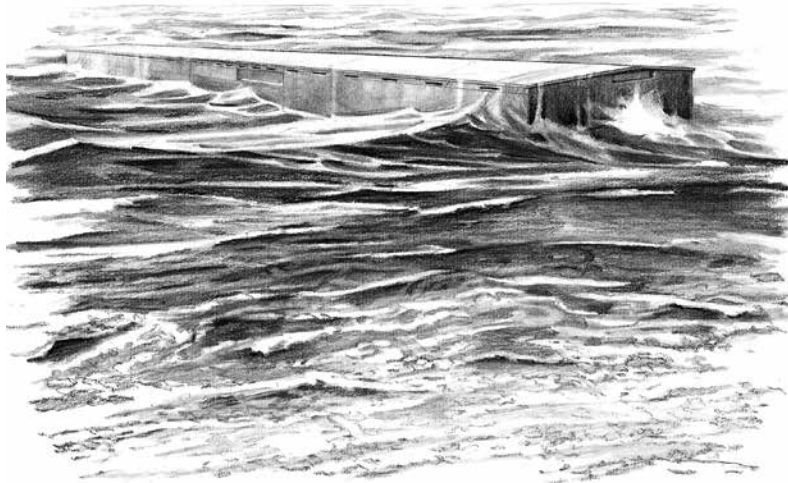
Dievas maloningas. Jis davė žmonijai 120 metų nusigręžti nuo savo nuodėmingo gyvenimo būdo ir pasinaudoti jo gailėstingumu. Laikas praėjo ir išmušė teismo valanda, kaip Dievas ir sakė. Žmogus kartais tik grasina, bet nesiima veiksmų. Dievas visada ištesi savo žodį.

Šeši šimtaisiais Nojaus gyvenimo metais, antro mėnesio septynioliktą dieną, būtent tą dieną prasiveržė visi didžiosios bedugnės šaltiniai ir atsivėrė visos dangaus skliauto užtūros. Lietus pylė ant žemės keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų. (Pradžios 7, 11–12)

Šaltiniai ir dangaus užtūros

Kartais paveikslėliuose vaizduojamas nuo lietaus permirkęs senukas valtelėje, apsuptas gyvulių. Tai klaidingas šios istorijos įsivaizdavimas. Likti lauke, kai žemę užgriuvo tokia audra, būtų buvę kvaila. Ir mirtina.

Pirma, visa žemė sutrūkinėjo ir ištryško daug požeminių vandenų. Bibliją kalba apie *prasiveržusius didžiosios bedugnės šaltinius*. Pagal vieną teoriją, nuo didžiulio spaudimo vanduo šmirkštė aukštai

į dangų. Atsivėrus *dangaus skliauto užtūroms*, jis kartu su kitu atmosferoje susitelkusi vandeniu pasipylė į žemę. Toks žemės plutos sutrūkinėjimas labai padidino vulkaninį aktyvumą. Labai gali būti, kad tuo metu vyko *kontinentinio slinkimo* procesas. Garsiausi pasaulio mokslininkai, tektonikos specialistai, galingais kompiuteriais sumodeliavo visą kelis mėnesius trukusį slinkimo procesą⁸. Sutrūkinėjus žemės plutai, milžiniški lopiniai giliai susmego į žemę, suformuodami vandenynų baseinus ir sausumos kontinentus.

Hebrajiškas šį įvykį apibūdinantis žodis reiškia „katastrofiškas tvanas“. Biblijoje tvanui įvardyti vartojamas tik šis žodis. Tam neprilygo joks kitas potvynis. Nors daugelį šio kataklizmo reiškinių gali paaiškinti gamtos mokslas, turime atminti, jog tvano aplinkybes ir katastrofiškus rezultatus sukūrė visagalis Dievas.

Lijo 40 dienų, o požeminiai vandenys, kaip aišku iš teksto, fontanais tryško 150 dienų.

Tvanas žemėje tęsėsi keturiasdešimt dienų. Vandenu daugėjo, ir jie taip iškėlė laivą, kad šis pakilo nuo žemės. Vandenys žemėje labai patvino, ir jų padaugėjo, o laivas plūduriavo ant vandenu. Aukščiau ir aukščiau ant žemės kilo vandenys, kol visi aukščiau kalnai visur po dangumi liko apsemti.

Sausumoje visi, turėję šnervėse gyvybės alsavimą, mirė. Tik Nojus buvo paliktas ir tie, kurie buvo su juo laive.

(Pradžios 7, 17–19, 22–23)

Tuomet Dievas atsiminė Nojų <...> ir vandenys pamažu traukėsi nuo žemės.

(Pradžios 8, 1–3)

Manoma, jog prieš tvaną kalnai nebuvo tokie aukšti, kaip dabar. Šiandien, jeigu būtų galima išlyginti žemės rutulio paviršių, viską dengtų maždaug 3 km gylio vandenys. Biblija sako, jog po tvano *iškilo* šiandien regimi kalnai ir *įdubo* slėniai suformuodami vandenynų baseinus.

Vandenynu tarsi drabužiu ją apklojai, o vandenys tįsojo viršum kalnų. Kai vandenims tu pagrūmojai, jie bėgo, traukėsi pasigirdus tavo griausmo balsui, kalnams iškylant, slėniams įdumbant, į vietą, kurią jiems paskyrei. Tu nubrėžei ribą ir peržengti ją uždraudei, kad žemės vėl neapsemty.

(Psalmynas 104, 6–9)

Kitokia planeta

Nojus su šeima išbuvo laive 371 dieną, kol Dievas atidarė duris ir juos išleido. Vanduo dar gerokai prieš tai buvo atslūgęs ir laivas sustojęs kalnų regione. Kai jie išlipo, žemė buvo ne tik sausa, bet

ir vėl žaliuojanti. Tačiau planeta labai skyrėsi nuo ankstesnės. Tai buvo žemė, kurioje dabar gyvename.

Tuomet Dievas tarė Nojui: „Eik iš laivo drauge su savo žmona, sūnumis ir sūnų žmonomis. Išlaidink kartu visus su tavimi esančius gyvūnus, visas gyvas būtybes: paukščius, gyvulius ir visus žemės roplius. Teužplūsta jie žemę, tebūna vaisingi ir tesidaugina žemėje.“

Išlipo tat Nojus drauge su sūnumis ir žmona bei sūnų žmonomis. Tuomet Nojus pastatė VIEŠPAČIUI aukurą ir, parinkęs iš švariųjų gyvulių ir švariųjų paukščių, paaukojo ant aukuro deginamąsias atnašas. (Pradžios 8, 15–18, 20)

Pažadas

Pirmas dalykas, kurį Nojus padarė išlipęs iš laivo, tai pastatė altorių ir paaukojo nekaltą gyvūną kaip kraujo auką Dievui. Auka nepanaikino nuodėmės, bet pavaizdavo, ko reikia, kad bausmė būtų įvykdyta – kraujo praliejimo ir mirties. Tai liudijo, jog Nojus tikėjo, kad Viešpats ištesės žodį bei išgelbės jį ir jo šeimą nuo nuodėmės pasekmių. Dievas buvo maloningas.

Dievas palaimino Nojų bei jo sūnus ir tarė jiems: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę.“ (Pradžios 9, 1)

„Štai sudarau Sandorą su jumis ir jūsų būsimais palikuonimis<...> niekada daugiau visi mirtingieji gyvūnai nebebus tvano vandeny išnaikinti, niekada daugiau nebebus tvano žemei nuniokoti.

Ir tai, – pridūrė Dievas, – bus ženklas, kurį duodu visiems amžiams, mano Sandoros tarp manęs ir jūsų<...> savo lanką padėjau į debesis, ir jis bus ženklas Sandoros tarp manęs ir žemės.“ (Pradžios 9, 9, 11–13)

Dievas prižadėjo daugiau nebenaikinti žemės tvanu. Tą pažadą lyjant primena vaivorykštė. Nors nuo tvano praėjo tūkstančiai metų, Dievas tesi savo žodį.

Nojaus sūnūs, išlipusieji iš laivo, buvo Semas, Chamas ir Jafetas. Tai buvo Nojaus sūnūs, ir iš jų buvo apgyvendinta visa žemė. (Pradžios 9, 18–19)

Dabar žmogus turėjo galimybę pradėti viską iš naujo.

Iš viso Nojus gyveno devynis šimtus penkiasdešimt metų. Po to jis mirė. (Pradžios 9, 29)

O ką pasakysite apie dinosaurus, fosilijas, anglį ir naftą?

Žodžio „dinozauras“ Biblijoje nerasime – tai naujas žodis, kurį 1841 m. pavartojo vienas anglų anatomas. Tačiau pirmosiose Biblijos knygose yra aprašyti šiandien atitikmenų neturintys gyvūnai. Du iš paminėtųjų didesniųjų gyvūnų intriguojančiai panašūs į aprašytas fosilijas⁹.

Iš to, ką sako Biblija, galima daryti prielaidą, kad Dievas buvo sukūręs dinosaurus ir jie gyveno su žmogumi nuo pat pradžių. Tai buvo ropliai, daugelis iš kurių augo per visą savo gyvenimą. Jeigu jie gyveno taip pat ilgai, kaip ir žmogus iki tvano, galima suprasti, kodėl buvo tokie milžiniški.

Biblija teigia, jog į laivą buvo įvesta po du kiekvienos rūšies sausumos gyvūnus. Veikiausiai buvo paimti tik jaunikliai – ne tik taupant vietą, bet ir siekiant maksimaliai išnaudoti jų dauginimosi laiką po tvano. Kadangi vidutinio dydžio dinozaurai buvo kaip maži poniai, o gimdavo jie ne didesni už futbolo kamuolį, skaičiavimai rodo, kad laive jiems vietos buvo apščiai.

Kodėl jie išnyko, galime tik spėlioti. Per paskutinius kelis dešimtmečius pradėjo nykti daugelis gyvūnų, bet, tyrinėjant netgi šiuos nesenus atvejus, sunku išaiškinti tikslias nykimo priežastis. Ištyrinėti, kas įvyko prieš tūkstančius metų, – dar sudėtingiau. Kadangi po tvano radikaliai pasikeitė klimatas, iškelta teorija, jog būtent dėl jo šiems gyvūnams buvo sunku išlikti.

Tvano sukeltos sąlygos atsako į daugelį klausimų, kurie iškyla stebint gamtos pasaulį. Pavyzdžiui, dabar randamų anglies, naftos ir fosilijų klodų priežastys gali būti labai didelis vandens svoris ir milžiniška erozija. Daugelis suakmenėjusių augalų ir gyvūnų (fosilijų) liudija, kad jie buvo palaidoti greitai ir katastrofiškai – taip susidarė milžiniškos fosilijų *kapinės*. Pats bet kokios gerai išsilaikiusios fosilijos, pavyzdžiui, žuvies, egzistavimas reiškia, kad ji buvo palaidota greitai – ją padengusios nuosėdos staigiai sukietėjo, ir jos nespėjo sunaikinti maitėdos, bakterijos bei irimo procesai.

4 Babelis

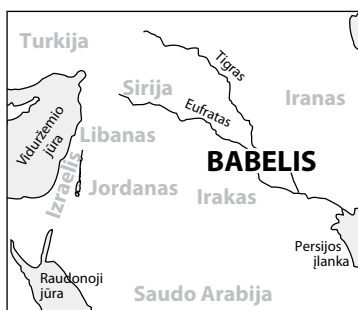
Dešimtas Pradžios knygos skyrius dažnai vadinamas „tautų lentele“. Jame pasakojama, iš kur atsirado pagrindinės etninės grupės, pradedant trimis Nojaus sūnumis. Šis skyrius baigiasi eilutėmis:

*Šitos yra Nojaus sūnų giminės pagal jų palikuonis ir tautas;
iš jų atsirado tautos žemėje po tvano. (Pradžios 10, 32)TŽ*

Vėlgi praėjo šimtai metų ir padaugėjo žemės gyventojų. Dabar mūsų pasakojimas persikels į tą vietą, kurią istorikai vadina civilizacijos lopšiu – į senąją Mesopotamiją, šiuolaikinį Iraką.

Visi žemės gyventojai kalbėjo viena kalba. Besikeldami toliau į rytus, jie rado lygumą Šinaro krašte ir ten apsigyveno.

Jie kalbėjosi: „Pasidirkime plytų ir gerai jas išdekime.“ Plytas jie naudojo vietoje akmenų, o dervą – vietoje kalkių. Jie tarėsi: „Pasistatykime miestą ir bokštą, kurio viršūnė siektų dangų. Išgarsinkime savo vardą prieš išsiskirstydami į visus kraštus!“

(Pradžios 11, 1–4) TŽ

Žmonių darbotvarkė

Po tvano Dievas pasakė žmogui:

Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę.

(Pradžios 9, 1)

Tačiau dabar žmogus bandė ne tik pakeisti Dievo įvestą tvarką, bet ir pridėti kai ką savo.

Pirma: Žmogui atrodė, kad visi turi gyventi vienoje vietoje ir pastatyti didelį miestą. Tai tiesiogiai prieštaravo Dievo nurodymui. Žmogus vėlgi tarėsi *geriau už Dievą* žinąs, kaip gyventi.

Kaip matote, žmogui buvo sunku paklusti. Ar kada nors pagalvojote, kodėl mažų vaikų nereikia mokyti nepaklusti mamai ar tėčiui? Jie tai daro savaime, nes nepaklusnumas žmogaus širdžiai labai natūralus. Mums paprastai nepatinka, kai kas nors nurodinėja, ką daryti. Mes linkę gyventi savo nuožiūra. Tuo pasižymėjo ir Babelio žmonės.

Antra: Kartu su miestu žmogus norėjo pastatyti bokštą ir taip pagerbti save. Žmonės kalbėjo:

Išgarsinkime savo vardą <...>

(Pradžios 11, 4) TŽ

Šiuose žodžiuose taip ir girdėti piktdžiugiškas šėtono šnibždesys. Tai buvo ir jo ambicijos.

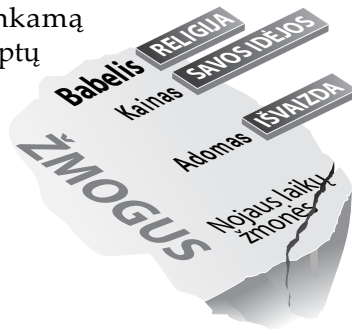
Reikia atkreipti dėmesį ir į tai, jog į šiuos planus nepateko Dievas. Kai žmogus labai stengiasi būti *kažkas, išgarsėti*, galite neabejoti, kad tai išdidumas. Dievas paliekamas nuošalyje. Tai absurdiškas bandymas išaukštinti save, kai stovite šalia tokio nuostabaus, tokio didingo ir tokio galingo Dievo. Bet koks pasipuikavimas prieš Jį atrodo menkas ir juokingas. Biblija sako, jog Dievas vienintelis vertas, kad jo vardas būtų išaukštintas.

Taigi žmogaus planai visiškai nesutapo su Viešpaties nurodymais. Žmogus vėl ėmė gyventi nepriklausomai nuo Aukščiausiojo.

Babelis yra pirmasis Biblijoje aprašytas organizuotos religijos atvejis. Babelis, kuris tapo žinomas kaip Babilonas, Šventajame Rašte dažnai pateikiamas kaip žmogaus religinių pastangų pavyzdys. Bandydami pastatyti dangų siekiantį bokštą, žmonės išsivaidavo pasieksią Dievą. Prieš akis iškyla reginys, kaip jie, kęsdami tropinį karštį, kasė molį, degė plytas ir sutvirtindavo jas bitumu. Tai turėjo būti siaubingas triušas stengiantis pasiekti dangų. Bet jis nepavyko. Dievą pasiekti galima tik Dievo nurodytu keliu.

Žodį „religija“ teisingiausia būtų apibrėžti taip: „**žmogaus pastangos pasiekti Dievą**“. Žmogus iš prigimties labai religingas. Jis nuolatos ieško būdų, kaip atrasti Dievą. Tai beprasmiškos pastangos. Kaip matysime, Biblija teigia, jog žmogus yra dvasinėje dykumoje – jis PAKLYDĘS – ir pats rasti kelio atgal pas Dievą negali. Žmogus negali nei atsikratyti savo nuodėmės, nei įgyti atitinkamą teisumą, kad taptų priimtinas Viešpačiui.

Priešingai religijai, Biblija moko, kad vienintelį teisingą kelią pas Dievą nurodė pats Viešpats – iš savo gailėstingumo jis ištiesė žmogui ranką ir parūpino būdą, kaip išvengti bausmės už nuodėmes. Mus gelbėja pats Dievas. Jis Gelbėtojas. Biblija aiškiai sako, jog Viešpats...

<...>ras būdą nelaikyti tremtinio amžinai ištremto nuo savo Artumo.
(2 Samuelio 14, 14)

Babelio žmonės tą faktą ignoravo. Žinoma, nė viena iš jų įspūdingų pastangų neliko Dievo nepastebėta. Dievas gerai žinojo, kas vyksta.

O VIEŠPATS nužengė¹⁰ pamatyti miesto ir bokšto, kurį mirtingieji buvo pastatę. Ir tarė VIEŠPATS: „Žiūrėk! Jie yra viena tauta ir visi kalba ta pačia kalba. Tai tik jų sumanymų pradžia! Ką tik užsimos daryti, nieko nebus jiems negalimo!“
(Pradžios 11, 5–6)

Dievas žinojo tai, ką patvirtino istorija, – kai bendra kalba, žmogaus technologijos progresas vyksta daug greičiau. Tai dėsninga. Kuo daugiau pažangos ir patogumų, tuo mažiau žmogui reikia Dievo. Nors Dievas suteikė žmogui laisvą valią, jis nenori, kad žmogus gyventų nepriklausomas nuo jo.

Išsklaidyti

Istorija kalba pati už save. Dievas ėmėsi veiksmų, kad sutrukdytų žmogaus nepaklusnumui. Jis pasakė:

„Eime, nuženkime ir sumaišykime* jų kalbą, kad nebesuprastų, ką sako vienas kitam.“

Taip tat VIEŠPATS išsklaidė juos iš ten po visą žemės paviršių, ir jie metė statę miestą.
(Pradžios 11, 7–8)

* Vėlgi atkreipkite dėmesį į žodį „mes“. Biblija aiškiai teigia, kad yra tik vienas Dievas. Tad apie ką kalba Viešpats sakydamas „nuženkime“, „sumaišykime“? Tai panagrinėsime vėliau.

Šiaurės ir Pietų Amerikos genčių migracija per Aleutų žemę niekada nebuvo tinkamai paaiškinta. Nors ir yra kalbos sąsajų, įrodyti neįmanoma, kodėl mažytės, lingvistiškai izoliuotos žmonijos grupelės turėjo atsidurti tokiuose tolimuose užkampiuose nuo šiaurinės Grenlandijos iki Amazonės džiunglių glūdumos. Pagal Bibliją, juos išsklaidė Dievas – atrodo, kad būtent taip ir įvyko. Viešpats, žinoma, suteikė tiems žmonėms supratimą, kaip gyventi naujoje aplinkoje.

Kad ir kaip ten buvo – ar žmonės keliavo, ar Dievas tiesiogine to žodžio prasme juos išsklaidė, – jis davė jiems naujas kalbas. Jis gerai pasidarbavo. Kiekvienas, kada nors ėmėsis sunkios užduoties išmokti kitą kalbą, žino, kad akimirksniu naujos kalbos nesukursi. Kai kurios iš Dievo sukurtų kalbų tokios sudėtingos,

kad net išsilavinę lingvistai jas bando įvaldyti metų metus ir vis tiek dar ne viską supranta.

Miestas, kurį tie žmonės statė, nedingo. Jis gavo pavadinimą, kuris reiškia „sumaištis“.

Tada jis buvo pavadintas Babeliu, nes VIEŠPATS ten sumaišė visos žemės kalbą ir iš ten išskleidė juos po visą žemės paviršių.
(Pradžios 11, 9)

Iš kur kilo visos rasės?¹¹

Iš esmės yra tik viena žmonių rasė. Biblija skirsto žmones pagal tautas arba gentis – ne pagal odos spalvą ar fizinę išvaizdą. Tačiau šie skirtumai egzistuoja. Iš kur jie atsirado?

Paaikškinimui pasirinksimė tik odos spalvą, bet tas pats tinka ir akių bei nosies formai, plaukų tekstūrai, kūno sudėjimui ir t. t.

Paprastai manome, jog oda gali būti įvairių atspalvių, bet iš tikrųjų juos lemia tik vienas pigmentas – melaninas. Jeigu melanino mažai, žmogus šviesiaodis; jei organizmas jo gamina daug – tamsiaodis. Odos spalvą lemia dar keli nereikšmingi faktoriai, tačiau jie nesusiję su jokia tam tikra rase, todėl šis paaikškinimas tinka ir jiems.

Jau seniai žinoma, kad jeigu juodaodis veda baltaodę, jų vaikas bus rudaodis. Jeigu susituoks dvi tokios atžalos, jų vaikai gali būti juodaodžiai, baltaodžiai arba bet kokio tarpinio atspalvio. Kodėl? Kadangi kiekvienas iš tėvų turi genus, kurių reikia suteikti ištisam tos spalvos spektrui.

Jei iš minėtų santuokų gimę juodaodžiai vaikai susituokia su kitais juodaodžiais ir migruoja į tokią vietą, kur ir jų vaikai galės tuoktis tik su tos pačios spalvos atstovais, jų atžalos irgi bus tik juodaodės. Jie nebeturės genų, kurių reikia, kad oda būtų balta. Panašiose aplinkybėse tai tinka ir baltaodžiams, kurie nebeturės genų, reikiamų juodai odai. Toks dviejų skirtingų grupių išsiskyrimas, nors neatsirado jokio naujo geno, gali įvykti tik per kelias kartas. Nors šis paaikškinimas galbūt labai trumpas, galima suprasti, kad tai nėra problema, kaip iš pradžių galėjo atrodyti.

Biblija sako, kad visos žemės tautos kilo iš Nojaus, jo trijų sūnų ir jų žmonių, kurie veikiausiai buvo rudaodžiai ir turėjo genus, leidusius atsirasti ir baltaodžiams, ir juodaodžiams jų palikuonims.

Šešta dalis

1 Abraomas

2 Tikėjimas

3 Izaokas

1 Abraomas

Po kalbų sumaišymo Babelyje kitas Dievo įsikišimas į istoriją, aprašomas Biblijoje, vyksta tik praėjus daugeliui kartų. Per visus tuos metus Viešpats neužmiršo pažado atsiųsti Išvadotoją. Nors mažai kas gyveno, prisimindamas Dievą, kiekvienoje kartoje atsirasdavo tikinčių jo pažadais. Viena tokia pora buvo Abromas ir Saraja.

Saraja buvo nevaisinga ir neturėjo vaikų. (Pradžios 11, 30)

Abromo gimtasis miestas buvo Ūras, į pietus nuo Babelio. Tačiau, Viešpačiui liepus, jis paliko namus ir iškeliavo į Haraną. Čia Dievas prabilo jam antrą kartą.

VIEŠPATS tarė Abromui: „Eik iš savo gimtojo krašto, <...> į kraštą, kurį tau parodysiu.“

Abromas išėjo, kaip VIEŠPATS jam buvo liepęs<...> Abromas buvo septyniasdešimt penkerių metų¹, kai paliko Haraną.

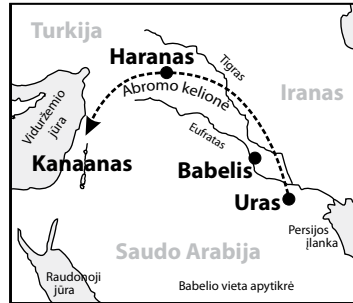
(Pradžios 12, 1, 4)

Abromui tai buvo drąsus žingsnis. Jis negalėjo pasižiūrėti į žemėlapi, patyrinėti tą kraštą internete ar aptarti planus su kelionių agentu. Jis net nežinojo, kur eina! Dievas jam to nebuvo sakęs. Keliaudamas jis turėjo pasikliauti, kad Viešpats kasdien bus su juo. Nežinomas Abromo tikslas buvo Kanaanas, šiandieninis Izraelis.

Jie leidosi į Kanaano kraštą ir į Kanaano kraštą atkeliavo. Ten Abromas pastatė jam pasirodžiusiam VIEŠPAČIUI aukurą.

(Pradžios 12, 5, 7)

Kadangi Abromas tikėjo, kad Dievas yra jo Gelbėtojas iš nuodėmės pasekmių, jis atnašavo ant aukuro kraujo auką kaip savo nuodėmių atpirkimą-padengimą. Nors gyvulių aukos tebuvo simbolis to, ko reikėjo nuodėmei pašalinti, Abromo auka aiškiai liudijo: jis pripažįsta, kad reikia pakaitalo, kuris atliktų mirties bausmę už jį. Jis pasitikėjo Dievu visai kaip Abelis, Nojus ir visi kiti teisūs žmonės praėjusiais amžiais.

Abromas gyveno pusiau klajoklišką gyvenimą, todėl daugelis vietinių žmonių jį vadindavo *hebrajum*, tai yra „klajūnu, svetimšaliu“. Nuo to laiko Abromas ir jo palikuonys buvo vadinami *hebrajais*.

Keturi pažadai

Dievas davė Abromui keturis išskirtinius pažadus:

1. *Padarysiu iš tavęs didelę tautą²*
2. *Išaukštinsiu tavo vardą<...>³*
3. *Laiminsiu tave laiminančius ir keiksiu tave keikiančius<...>⁴*
4. *Visos žemės gentys ras tavyje palaiminimą*

Laimindamas
Dievas sugrąžina malonę ir gerovę.
Prakeikdamas
Dievas užtraukia nelaimę.

(Pradžios 12, 2–3)

Pirmasis Dievo pažadas Abromui buvo gera žinia. Kad taptų didele tauta, jis turėjo turėti vaikų. Bet kadangi jis neturėjo atžalos, o Saraja jau negalėjo gimdyti, Abromas stebėjosi, kaip tai įvyks. Tačiau Dievas pažadėjo, vadinasi, tai tiesa.

Paskutinis pažadas siejosi su pirmuoju ir buvo tiesioginė užuomina į Išvaduotoją. Dievas pasakė Abromui, kad vienas iš jo palikuonių bus Pateptasis, kuris taps palaiminimu kiekvienam. Biblijoje sakoma, kad Abromas tikėjo Dievu ir džiaugėsi „vien pagalvojęs, kad regės“ tą dieną, kai ateis Išvaduotojas⁵.

Po šių įvykių Abromas matė regėjimą, ir pasigirdo VIEŠPATIES žodis. Jis tarė: „Nebijok, Abromai, aš tavo skydas. Tavo atpildas bus labai didelis.“

Bet Abromas atsakė: „Viešpatie DIEVE, kas man iš tavo dovanų, nes aš lieku bevaikis<...>“

Išvedęs jį laukan, [VIEŠPATS] tęsė: „Pažvelk į dangų ir suskaičiuok žvaigždes, jei gali jas suskaičiuoti.“ Po to tarė: „Tokie gausūs bus tavo palikuonys.“ Jis patikėjo VIEŠPAČIU, ir tai jam VIEŠPATS įskaitė teisumų.

(Pradžios 15, 1–2, 4–7)

Šis paskutinis sakinytis ypač svarbus. Panagrinėsime tris labai reikšmingus žodžius. Tai *teisumas*, *įskaityta* ir *tikėjimas*. Pastarasis toks svarbus, kad paskyriau jam visa skyrių.

Teisumas

Jau minėta, kad žodžiu *teisumas* apibūdinamas Dievo tobulumas. Jis be ydos, šventas, tyras, švarus, neturintis jokios kaltės ar nuodėmės.

Įskaityta

Žodis „įskaityta“ reiškia atliktą mokėjimą, piniginių atsiskaitymą. Šis terminas šiandien dažnai vartojamas finansų pasaulyje. Mums patinka matyti, kai pinigai įskaitomi mūsų banko sąskaitoje, nes tai liudija, kad gavome lėšas! Bet kas turima omeny Biblijoje, kai sakoma:

Jis patikėjo VIEŠPAČIU, ir tai jam VIEŠPATS įskaitė teisumu.
(Pradžios 15, 6)

Atmenate *skolos raštą*, kurį turi kiekvienas nusidėjėlis? Tokį turėjo ir Abromas. Bet kadangi Abromas tikėjo Dievo pažadais, Dievas atliko mokėjimo pavedimą. Jis suteikė Abromui *teisumą*.

*Laiško romiečiams 6,23 parafrazė

Dievas tarsi pasakė: „Abromai, kadangi pasitiki manimi, aš padarysiu išankstinį mokėjimą į tavo nuodėmių sąskaitą. Aš paženklinysiu tave *savo* tobulumu. Privalai suprasti, kad *mano* teisumas labai pranoksta tavo nuodėmingumą. Tai, ką tau duodu, ne tik padengs visas tavo nuodėmes. Gali laikyti savo nuodėmių sąskaitą apmokėta. Tu gausi *mano* teisumą, kuriuo ne tik bus apmokėta tavo nuodėmių sąskaita, bet tapsi visiškai tobulas, kad galėtum gyventi su manimi danguje“.

Biblijoje sakoma, kad Abromas taip tikėjo, kad Dievas tesės savo žodį, kad...

laukė miesto su tvirtais pamatais, kurio statytojas ir kūrėjas būtų Dievas.
(Hebrajams 11, 10)

Nors Abromo kūnas ilgainiui mirs, jis pats nepatirs siaubingos baismės – antrosios mirties. Abromas žinojo, kad amžinai gyvens su Dievu danguje.

Jau anksčiau mes iškėlėme dvipusį klausimą: „Kaip galėtume atsikratyti nuodėmės ir įgyti *teisumą*, kuris *prilygtų Dievo teisumui*, kad būtume jam priimtini?“ Abromui atsakymas buvo paprastas: pasitikėk Viešpačiu, tikėk jo pažadais, ir Dievas pasirūpins.

2 Tikėjimas

Ši trečiaji žodį galima suprasti neteisingai. Žmonės turi keisčiausių įsivaizdavimų apie tikėjimą ir dažnai susipainioja sprendami šį biblinį galvosūkį. Tačiau Šventasis Raštas, pateikdamas Abromo gyvenimo pavyzdį, aiškiai parodo, ką Viešpats turi galvoje, sakydamas „tikėjimas“. Štai keletas gairių.

- ❖ Žodžiai „tikėjimas“ ir „pasitikėjimas“ dažnai vartojami sinonimiškai.

Abromas **tikėjo** Viešpačiu. | Jis **tikėjo**, ką sakė Dievas.

Abromas **pasitikėjo** Viešpačiu. | Jis žinojo, kad Dievas **vertas pasitikėjimo**.

- ❖ Tikras tikėjimas pagrįstas ne jausmais, o faktu. Kai jūs sėdite ant kėdės, tikite, kad ji jus išlaikys. Juk nesėdate ant jos todėl, kad labai žavėtės kėdėmis ar tiesiog esate pametęs dėl jų galvą. Veikiau pastebite, kad kėdė yra tvirta, ir, remdamiesi tuo faktu, ant jos pailsite.

Abraomo tikėjimas taip pat rėmėsi faktu – Dievo pažadu. Matematika paprasta kaip dukart du.

$$\begin{aligned}
 &+ \text{ Dievas pasakė: „Tu turėsi sūnų.“} \\
 &\quad \underline{\text{Kūrėjas Dievas yra visagalis ir sako tiesą.}} \\
 &= \text{ Abromas turės sūnų.}
 \end{aligned}$$

- ❖ Svarbu ne *kiek* turite tikėjimo⁶, o *kuo* pasitikite. Abromo tikėjimas kartais galbūt susvyruodavo, tačiau jis tvirtai pasitikėjo Dievu.

Sena patarlė „niekada nepasitikėk nepažįstamu žmogumi“ ypač tinka kalbant apie tikėjimą. Pasikliauti kažkuo, ko jūs nepažįstate, pavojinga. Biblijoje matome, kad Adomas ir Ieva pasitikėjo nepažįstamuoju (šėtonu), ir tai turėjo siaubingas pasekmes. Taigi, kai sprendžiamas gyvybės ir mirties klausimas, toks tikėjimas, kuris reiškia „šuo! į tamsą“, tikrai nepageidautinas.

Priešingai aklam tikėjimui, Biblija skatina mus pačius iširti Dievą. Viešpats nenori būti nepažįstamuoju – jis nori būti draugu. Jo

ieškantiesiems duodamas ypatingas pažadas: jeigu mes tikėsime, kad *Jis* yra, jei stengsimės *Jį* pažinti, *Jis* apdovanos mus papildoma informacija apie *savę*.

Juk be tikėjimo neįmanoma patikti Dievui. Kas artinasi prie Dievo, tam būtina tikėti, kad Jis yra ir Jo ieškantiems, atsilygina.
(Hebrajams 11, 6)

Biblijoje Abromas ir Saraja yra tikėjimo pavyzdžiai. Tikėjimas lydėjo juos visą gyvenimą, ir tai nebuvo šuolis į tamsą. Jie žinojo, kad Viešpaties istorija patikima, ir...

<...> pasitikėjo Tuo, kuris buvo davęs pažadą.
(Hebrajams 11, 11)

Kai kas kalba apie tikėjimą kaip apie Dievo jums įteikiamą dovaną. Bet, patyrinėję Abromo ir Sarajos gyvenimą, matome, kad jų tikėjimas Dievu funkcionavo kaip bet kuri kita kasdieninė pasitikėjimo išraiška. Jie tikėjo, kad Viešpats sako tiesą, ir elgėsi pagal tą įsitikinimą.

Tikėdamas Abraomas paklausė šaukimo keliauti į šalį, kurią turėjo paveldėti, ir išvyko, nežinodamas, kur einas.
(Hebrajams 11, 8)

Abromo tikėjimas peržengė susitarimo ribas. Tikėjimu jis grindė savo gyvenimą bei reputaciją. Kadangi Abromas tikėjo, jis buvo paklusnus Dievui ir keliavo į svetimą šalį.

Kadangi jis tikėjo, aukojo Dievui, pasikliaudamas, kad Dievas išgelbės jį nuo nuodėmės pasekmių.

Svarbu suprasti, kad Abromo paklusnumas nebuvo bandymas įrodyti Dievui ar kitiems savo tikėjimo nuoširdumą. Kadangi jis pasitikėjo Dievu, natūraliai elgėsi taip, kaip norėjo Dievas. Taigi, kai skaitome žodžius „Abromas tikėjo Viešpačiu“, turime pagalvoti apie viską, ką tai galėtų reikšti.

Dėl Abromo tikėjimo Dievas pakeitė jo vardą į kursyvą, kuris reiškia „daugelio tėvas“, o Sarajos vardą į *Sara*, kuris reiškia „princesė“. Taip Dievas patvirtino, kad ištesės savo pažadą, nors jų amžiuje jau nebuvo įmanoma turėti vaikų.

3 Izaokas

VIEŠPATS pasiėlgė su Sara, kaip buvo sakęs, ir įvykdė, ką buvo pažadėjęs. Sara pastojo ir pagimdė Abraomui senatvėje sūnų tuo laiku, kurį Dievas buvo nurodęs. Sūnui, kurį jam pagimdė Sara, Abraomas davė Izaoko vardą.
(Pradžios 21, 1–3)

Dievas ištesėjo Abraomui ir Sarai duotą pažadą, nors jie jau buvo seni. Jis visada tesi žodį ir Jam malonu daryti neįmanomus dalykus.

Po šių įvykių Dievas išbandė Abraomą. Jis jam tarė:

„Abraomai!“

Šis atsiliepė: „Aš čia!“

„Paimk savo sūnų, – tęsė jis, – savo vienturtį sūnų Izaoką, kurį myli, nueik į Morijos kraštą ir paaukok jį kaip deginamąją auką ten viename kalne, kurį tau nurodysiu.“

Pakilęs anksti rytą, pasibalnojo savo asilą, pasiėmė su savimi du tarnus ir savo sūnų Izaoką. Prisiskaldęs malkų deginamajai aukai, jis leidosi kelionėn į vietą, apie kurią jam buvo kalbėjęs Dievas. Trečią dieną Abraomas pakėlė akis ir iš tolo pamatė tą vietą. „Pabūkite čia su asilu, – paliepė jis tarnams, – berniukas ir aš kopsime į ten. Pagarbinsime ir sugrįšime pas jus.“

Abraomas paėmė malkų deginamajai aukai ir uždėjo jas savo sūnui Izaokui, o ugnį ir peilį nešėsi savo paties rankose. Jiedu tęsė kelionę. Izaokas kreipėsi į savo tėvą Abraomą: „Tėve!“

– „Aš čia, mano sūnau“, – atsiliepė šis.

Jis tarė: „Ugnies ir malkų yra, bet kurgi avis deginamajai aukai?“

Abraomas atsakė: „Dievas pats parūpins avį deginamajai aukai, mano sūnau.“ Ir jiedu drauge ėjo toliau.

Atėjo jiedu į vietą, apie kurią buvo kalbėjęs Dievas. Abraomas pastatė ten aukurą ir sukrovė malkas. Jis surišo savo sūnų Izaoką ir paguldė jį ant aukure sukrautų malkų. Tuomet Abraomas ištiesė ranką ir pakėlė peilį savo sūnui nužudyti. Bet VIEŠPATIES angelas* sušuko jam iš dangaus, tardamas: „Abraomai! Abraomai!“

* Šioje vietoje VIEŠPATIES angelas – Dievo sinonimas. Plg. Pradžios 22, 15–16

„Aš čia!“ – atsiliepė jis.

„Nekelk rankos prieš berniuką, – tęsė, – nieko jam nedaryk! Dabar žinau, kad tu bijai Dievo, nes neatsisakei atiduoti man savo vienturtį sūnų.“

Pakėlęs akis Abraomas pamatė aviną, ragais įstrigusį krūme. Abraomas priėjo, paėmė aviną ir paaukojo jį kaip deginamąją auką vietoj savo sūnaus. O tą vietą Abraomas

pavadino „VIEŠPATS parūpins“ vardu, kaip ir nūdien sakoma: „VIEŠPATIES kalne bus parūpinta.“

VIEŠPATIES angelas pašaukė Abraomą iš dangaus antrąkart ir tarė: „Prisiekiu pačiu savimi, – tai VIEŠPATIES žodis, – kadangi tu tai padarei, neatsisakei atiduoti savo vienturčio sūnaus, aš tikrai laiminsiu tave ir padarysiu tavo palikuonis tokius gausingus kaip dangaus žvaigždės ir pajūrio smiltys. Tavo palikuonys užims savo priešų vartus, ir visos tautos žemėje gaus palaiminimą per tavo palikuonis, nes tu buvai klusnus mano balsui.“
(Pradžios 22, 1–18)

Tai labai svarbi istorija. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, jog Dievas reikalauja, kad būtų paaukotas vaikas! Bet panagrinėkime atidžiau.

Viengimis sūnus

Situacija paprasta. Dievas liepė Abraomui paaukoti savo sūnų ant altoriaus, kitaip tariant, jį nužudyti. Tai nebuvo tuščia užgaida. Viešpats priminė Abraomui, kad tai jo viengimis sūnus. Nors kažin ar jis buvo užmiršęs. Abraomas daug metų laukė šio vaiko, kuris, kaip pažadėjo Dievas, turėjo tapti daugelio tautų tėvu. Viešpaties pažadas buvo tikrai aiškus, bet miręs sūnus, savaimė suprantama, negalėjo turėti palikuonių!

Dievo įsakymas turėjo Abraomą labai nuliūdinti. Jis turbūt buvo matęs, kaip kitos tautos aukoja žmones, ir žinojo, kad joms tai įprastas būdas įtikti dievams. Tačiau Dievo įsakymas paaukoti Izaoką prieštaravo viskam, ką Abraomas žinojo apie Kūrėją. Dievas iš meilės pažadėjo Izaoką kaip palikuonį, kuris turės daug vaikų. Ankstesnis Dievo pažadas ir jo dabartinis įsakymas buvo nesuderinami. Nejaugi Dievas toks nepastovus? Tačiau Abraomas jau žinojo, jog Viešpačiu galima visiškai pasitikėti, todėl jis pasielgė taip, kaip reikalavo Dievas. Pasišaukęs sūnų, jis pabalnojo šeimos asilą, pasiėmė aukojimo reikmenis ir išėjo atlikti tai, ką įsakė Viešpats. Jo širdis turbūt plyšo iš skausmo! Šis paklusnumas Abraomui daug kainavo, bet kartu parodė jo absoliutų pasitikėjimą Dievo gerumu.

Išbandymas

Biblijoje neužsimenama apie jokiais Abraomo abejones. Joje parašyta, kad Abraomas tvirtai tikėjo Dievo pažadu ir tuo, jog, net paaukojus Izaoką, Viešpats prikels jį iš numirusių.

Tikėjimu Abraomas aukojo Izaoką, kai buvo mėginamas. Jis suprato, kad Dievas gali prikelti net iš mirties, ir atgavo sūnų tarytum iš numirusių.
(Hebrajams 11, 17.19) TŽ

Biblijoje sakoma, kad Dievas išbandė Abraomo tikėjimą. Kodėl jis taip elgėsi, suprasime kiek vėliau. Šis didžiulis išbandymas – sūnaus paaukojimas – atskleidė Abraomui ir mums jo nuoširdų tikėjimą Viešpačiu.

Auka

Abraomas, Izaokas ir dar du jauni vyrai patraukė į Morijos kalnus. Į viršūnę Abraomas su Izaoku kopė vieni. Izaokas nešė malkas. Izaokas, žinoma, buvo ne kartą matęs, kaip aukojama, tad suprato, jog trūksta vieno iš pagrindinių dalykų – pačios aukos. Kur avis?

„Ugnies ir malkų yra, bet kurgi avis deginamajai aukai?“

(Pradžios 22, 7)

Galima spėti, jog ir Izaokas prisiminė, kad kaimyniniuose regionuose aukojami vaikai. Jis irgi pasitikėjo Viešpačiu ir ne mažiau už savo tėvą! Kai Abraomas atsakė, jog pats Dievas parūpins auką, Izaokas paklusniai ėjo toliau. Jie ėjo kartu.

Ant vieno iš Morijos kalnų Dievas parodė jiems tikslią vietą, kur statyti altorių. Po daugelio metų ant Morijos kalno – galbūt toje pat vietoje, kur buvo aukojamas Izaokas – bus pastatyta žydų šventykla.

Priřstas

Atėjo jiedu į vietą, apie kurią buvo kalbėjęs Dievas.

Abraomas pastatė ten aukurą ir sukrovė malkas. Jis surišo savo sūnų Izaoką ir paguldė jį ant aukure sukrautų malkų.

(Pradžios 22, 9)

Izaokas nebuvo mažas vaikas. Hebrajiřkas žodis, kuriuo jis vadinamas, reiřkia jauną vyrą iki karinės tarnybos amžiaus. Jis buvo pakankamai suaugęs, kad pasiprieřintų, tuo labiau, kad Abraomas jau nebebuvo jaunas. Vis dėlto Biblijoje jokia kova neaprašyta. Aiřku, kad Izaokas noriai pakluso tėvui, vadinasi, besąlygiškai juo pasitikėjo, nes žinojo, kad jis gyvena pagal Dievo žodį.

Priřstas prie altoriaus, Izaokas buvo bejėgis. Jis visiškai priklausė nuo Dievo įsakymo nužudyti. Trauktis nebebuvo kur. Biblijoje sakoma, kad Abraomas išsitraukė peilį ir užsimojo. Galite įsivaizduoti drebančią seno vyro ranką. Jo širdis turėjo plyšti pusiau. Tai viengimis sūnus!

Akimirka begalinės įtampos. Virpanti ranka iš lėto pakyla ir balzganajoje Dienos šviesoje žybteli šalti metaliniai ařmenys. Vyras buvo aiřkiai pasiruořęs smeigti, ir tada... tada įsikiřo Dievas. Vieřpaties angelas pařaukė Abraomą iš dangaus...

*„Nekelk rankos prieš berniuką, <...> nieko jam nedaryk!
Dabar žinau, kad bijai Dievo, nes neatsisakei atiduoti
man savo vienturtį sūnų.“* *(Pradžios 22, 12)*

Jie tikriausiai pravirko. Tėvas ir sūnus turbūt verkė iš džiaugsmo. Dievas įsikišo. Mirties nuosprendis atšauktas – bent jau Izaokui! Tačiau mirtis vis tiek liko.

Pakaitalas

Biblijoje sakoma, jog Dievas parūpino gyvūną.

Pakėlęs akis Abraomas pamatė aviną, ragais įstrigusį krūme.
(Pradžios 22, 13)

Taip įstrigęs, avinas negalėjo susižeisti, bandydamas išsilaisvinti.

*Abraomas priėjo, paėmė aviną ir paaukojo jį kaip
deginamąją auką vietoj savo sūnaus.* *(Pradžios 22, 13)*

Taigi mirtis – tik jau ne Izaoko, o avino. Izaokas liko gyvas, nes mirė avinas. Dievas parūpino pakaitalą. Šis įvykis Abraomui taip įstrigo, kad jis atitinkamai pavadino kalną, jog atmintų, koks yra Dievas.

O tą vietą Abraomas pavadino „VIEŠPATS parūpins“ vardu, kaip ir nūdien sakoma: „VIEŠPATIES kalne bus parūpinta.“
(Pradžios 22, 14)

Abraomas suprato, kad Dievas tikrai yra

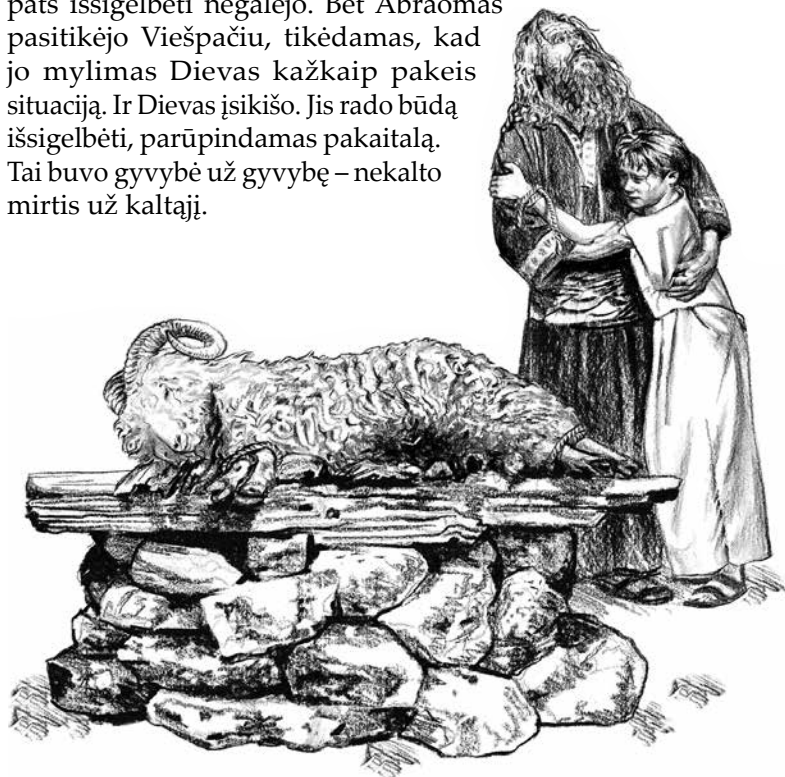
<...> *gelbėtojas nelaimėje!* (Jeremijo 14, 8)

Ši istorija baigiasi tuo, kad Dievas dar kartą patvirtino savo pažadą Abraomui. Jo atžalų bus daugybė – visa Izraelio tauta. Dievas pažadėjo ir tai, kad vienas iš Abraomo ir Izaoko palikuonių bus Gelbėtojas. Jis bus palaiminimas visiems žmonėms.

„Prisiekiu pačiu savimi, – tai VIEŠPATIES žodis, – <...> ir visos tautos žemėje gaus palaiminimą per tavo palikuonis, nes tu buvai klusnus mano balsui.“ (Pradžios 22, 16.18)

Dievo prašymas Abraomui paaukoti Izaoką buvo *vienintelis toks žmonijos istorijoje*. Dievas norėjo atskleisti tam tikras tiesas ne tik Abraomui, bet ir mums – tiesas apie teismą, tikėjimą ir išlaisvinimą per pakaitalą.

Kaip kad Dievas buvo tiesiogiai įsakęs nužudyti Izaoką, taip ir visai žmonijai yra paskelbtas mirties nuosprendis⁷. Izaokas pats išsigelbėti negalėjo. Bet Abraomas pasitikėjo Viešpačiu, tikėdamas, kad jo mylimas Dievas kažkaip pakeis situaciją. Ir Dievas įsikišo. Jis rado būdą išsigelbėti, parūpindamas pakaitalą. Tai buvo gyvybė už gyvybę – nekalto mirtis už kaltąjį.

Kaip Abelis aukėjo auką, kad išpirktų savo nuodėmes, taip avinas buvo paaukotas ir už Izaoką. Kaip Dievas priėmė Abelio auką, taip jis parūpino aviną – priimtina auką vietoj Izaoko. Tai buvo Dievo idėja. Žmogus turėjo eiti pas Dievą nurodytu keliu ir tikėti, kad JO žodis – tiesa.

Septinta dalis

1 Izraelis ir Judas

2 Mozè

3 Faraonas ir Pascha

1 Izraelis ir Judas

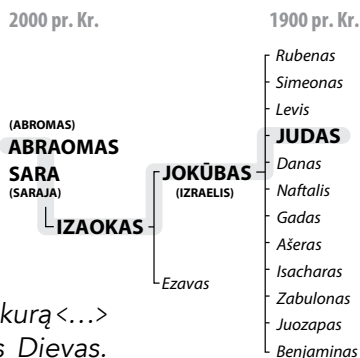
Dievas pažadėjo Abraomui ir Izaokui, kad Gelbėtojas bus vienas iš jų palikuonių. Abu šie vyrai gyveno ilgai ir mirė.

Jokūbas (Izraelis)

Izaokas turėjo du sūnus: Ezavą ir Jokūbą. Ezavas buvo panašus į Kainą – gyveno savo nuožiūra, darė, kas jam patinka. O Jokūbas pasitikėjo Dievu, ir todėl Viešpats laikė jį teisiu. Jokūbas dažnai ateidavo pas Dievą su kraujo aukomis.

*Taigi Jokūbas<...> pastatė aukurą<...>
nes ten<...> buvo apsireiškęs Dievas.*

(Pradžios 35, 6–7)

Jokūbas tikėjo Dievo žodyje išdėstytais principais, kad...

<...>be kraujo praliejimo nėra atleidimo. (Hebrajams 9, 22)

*<...>nes gyvūno gyvybė yra kraujuje. Daviau jums kraują,
kad ant aukuro atliktumėte permaldavimą už savo gyvybę;
kraujas atlieka permaldavimą, nes yra gyvybė. (Kunigų 17, 11)*

Nors Jokūbas dažnai klysdavo, Dievu jis pasitikėjo labiausiai. Vėliau jo vardas buvo pakeistas į *Izraelis*, kuris reiškia „Dievas laimės“. Šiandien taip vadinasi visa iš Jokūbo kilusi Izraelio tauta.

Dievas atnaujino savo pažadą, duodamas jį Jokūbui, – tą patį pažadą, kurį buvo davęs Abraomui ir Izaokui. Viešpats pasakė Jokūbui:

*„Aš esu VIEŠPATS, tavo senelio Abraomo ir Izaoko
Dievas. Visos žemės gentys per tave ir tavo palikuonis
ras palaiminimą. (Pradžios 28, 13–14)*

Dievas pasakė, kad vienas iš Jokūbo palikuonių bus palaiminimas visoms tautoms – tai užuomina į pažadėtąjį Gelbėtoją.

Pažadėtasis Gelbėtojas

Jokūbas (arba Izraelis) turėjo dvylika sūnų, iš kurių kilo dvylika giminių¹. Prieš mirtį Jokūbas pasakė savo sūnui *Judui*, kad būtent iš jo giminės kils Gelbėtojas.

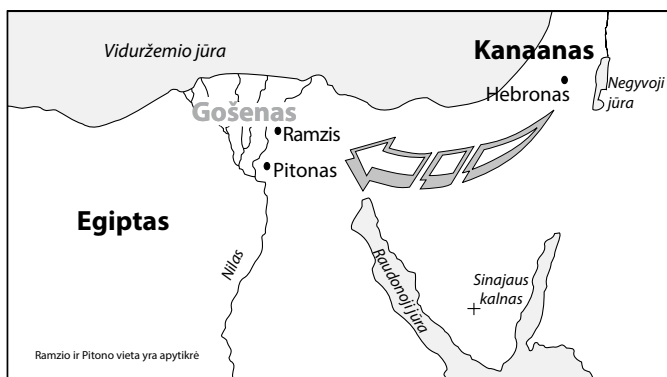
Egiptas

Abraomas, Izaokas ir Jokūbas gyveno Kanaane (šiandiniame Izraelyje) pusiau klajokliška gyvenimą. Kai Jokūbas jau buvo senas,

šalyje prasidėjo badas, ir jis kartu su sūnumis bei jų šeimomis atkeliavo į Egiptą. Tuo metu toje apdriskusioje minioje buvo tik septyniasdešimt sielų. Egipte juos gražiai priėmė ir gerai su jais elgėsi.

Po trijų šimtų penkiasdešimties metų izraelitai vis dar gyveno Egipte, bet paskaičiuota, kad jų jau buvo du su puse milijono. Abraomo, Izaoko ir Jokūbo palikuonys tikrai tapo didele tauta, bet štai problema – jie gyveno ne toj šalyje. Jiems buvo pažadėtas ne Egiptas, o Kanaano žemė. Dar gerokai prieš tą lemtingąjį badą Kanaane Viešpats buvo pasakęs Jokūbui:

„Būk tikras, aš esu su tavimi! Globosiu tave, kad ir kur eitum, ir sugrąžinsiu tave į šią žemę. Niekada tavęs nepaliksiu, kol neįvykdysiu, ką pažadėjau.“ (Pradžios 28, 15)

2 Mozė

Kažin ar buvo galima nepastebėti dviejų su puse milijono izraelitų Egipte. Egipto karaliui (faraonui) kilo idėja.

„Žiūrėkite, – sakė jis savo žmonėms, – izraelitų tauta gausesnė ir galingesnė už mus. Tai negerai! Turime su jais pasielgti taip gudriai, kad nebedaugėtų. Antraip karo atveju jie gali susidėti su mūsų priešais, kovoti prieš mus ir pasitraukti iš krašto.“

Todėl buvo paskirti prižiūrėtojai engti juos lažo darbais. Jie statė faraonui sandėlių miestus – Pitomą ir Ramzį.

(Išėjimo 1, 9–11)

Izraelitai buvo ne tik pavergti, bet ir priversti sunkiai dirbti.

Bet juo labiau jie buvo engiami, juo labiau jų daugėjo, ir jie taip išplito, kad egiptiečiai pradėjo izraelitų bijoti. Todėl egiptiečiai be gailės dar labiau krovė ant izraelitų

darbus ir kartino gyvenimą sunkiu lažu prie molio, plytų bei įvairių darbų laukuose. (Išėjimo 1, 12–14)

Bet Dievas savo pažadų neužmiršo. Biblijoje sakoma:

Išgirdęs jų dejonę, Dievas atsiminė savo sandorą, sudarytą su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. Dievas pažvelgė į izraelitus ir atkreipė į juos dėmesį. (Išėjimo 2, 24–25)

Atėjo metas iškeliauti. Dievas buvo paruošęs savo žmogų, izraelitą, vardu Mozė.

Mozė gimė Egipte, izraelitų šeimoje. Vos gimęs jis buvo pasmerktas mirti. Dievas pasirūpino, kad jis būtų išgelbėtas, augtų faraono namuose ir įgytų geriausią šalyje išsilavinimą. Suaugęs, gindamas izraelitą, jis nužudė egiptietį ir pabėgo gyventi į dykumą. Čia jis tapo piemeniu ir keturiasdešimt metų ganė avis. Tai buvo Dievo jam numatyta mokykla.

Nuvaręs kaimenę už dykumos, jis atėjo prie Harebo – Dievo kalno. Viešpaties angelas pasirodė jam degančio krūmo ugnies liepsnoje. Mozė žiūrėjo nustebęs, nes krūmas, nors ir skendėjo liepsnoje, nesudegė.

(Išėjimo 3, 1–2)

Mozė turbūt kurį laiką stovėjo, spoksodamas į tą krūmą. Jis tikriausiai buvo apstulbęs. Kas čia vyksta?! Kaip apsidžiaugtų tai išgirdusi jo žmona – malkos, kurios nesudega, būtų puikus kuras virtuvės viryklei!

Mozė tarė sau: „Turiu eiti pažiūrėti į šį nuostabų reginį ir pamatyti, kodėl tas krūmas nesudega.“

VIEŠPATS pamatė, kad Mozė pasuko pasižiūrėti. Dievas pašaukė jį iš degančio krūmo: „Moze, Moze!“

(Išėjimo 3, 3–4)

O, tas krūmas dar ir kalba! Galima įsivaizduoti, kaip visas suprakaitavęs Mozė dairėsi aplinkui, tikėdamasis, kad niekas nesiklauso. Į ką čia panašu – kalbėtis su krūmu?!

„Aš čia!“ – atsiliepė tas.

Tada jis tarė: „Neik arčiau! Nusiauk apavą, nes ta vieta, kurioje stovi, yra šventa žemė! Aš esu tavo tėvo Dievas, – toliau kalbėjo jis, – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas.“

(Išėjimo 3, 4–6)

Mozei turbūt kraujas sustingo gyslose. Jis viską žinojo apie amžiną Aukščiausiąjį Dievą. Jis žinojo, kad Dievas yra viso, kas gyva, Kūrėjas-savininkas. Žinojo, kad Viešpats yra šventas Dievas, atsiribojęs nuo žmonių dėl jų nuodėmių. Pats Mozė buvo nusidėjęlis – žmogžudys.

Mozė užsidengė veidą, nes bijojo pažvelgti į Dievą.

O VIEŠPATS tęsė: „Aš mačiau savo tautos kančią Egipte, girdėjau jų skundo prieš savo engėjus šauksmus. Iš tikrųjų aš gerai žinau, ką jie kenčia.

O dabar eikš! Aš siųsiu tave pas faraoną, kad išvestum mano tautą – izraelitus iš Egipto.“ (Išėjimo 3, 6–7, 10)

Mozė turbūt atsiduso iš palengvėjimo. Dievas atėjo ne teisti jo už nuodėmes, o duoti užduotį. Tik – viena problema. Mozė – piemuo, o ši užduotis atrodo tokia didžiulė. Kas jis toks? Žmonės nepatikės vyriškiu, kuris girsis kalbėjęs su degančiu krūmu. Mozė kreipėsi į Dievą:

„Betgi, – Mozė sakė Dievui, – kai nueisiu pas izraelitus ir sakysiu jiems: ‘Jūsų protėvių Dievas atsiuntė mane pas jus’, o jie manęs klaus: ‘Koks jo vardas?’ – ką aš jiems pasakysiu?“

Dievas tarė Mozei: „Aš esu, kuris esu.“ Ir tęsė: „Tu taip kalbėsi izraelitams: ‘Aš Esu atsiuntė mane pas jus’.“
(Išėjimo 3, 13–14)

AŠ ESU reiškia nepriklausomai egzistuojanti, Dievą, kuris gyvas savo jėga.

Tai bus mano vardas per amžius, šiuo vardu manęs šauksis visos kartos. Eik ir sušauk Izraelio seniūnus, pasakyk jiems: „VIEŠPATS, jūsų protėvių Dievas – Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas – pasirodė man ir tarė: ‘Aš tikrai stebėjau jus ir tai, kas jums daroma Egipte. Aš pažadu išvesti jus iš Egipto kančios<...> į kraštą, tekantį pienu ir medumi.’

Jie paklausys tavo balso.“ (Išėjimo 3, 15–18)

Nors Mozė nuogaštavo, jis žinojo, kad Dievas visada išlaiko savo žodį. Taigi Mozė susikrovė krepšius ir leidosi atgal į Egiptą, atgal pas faraoną ir vergus izraelitus. Pakeliui sutiko savo brolį Aaroną, kurį Dievas pasiuntė, kad kalbėtų už Možę.

Tada Mozė ir Aaronas nuėjo ir sušaukė visus izraelitų seniūnus. Aaronas pakartojė visa, ką VIEŠPATS buvo sakęs Mozei.

<...> Žmonės įsitikino. Išgirdę, kad VIEŠPATS parodė rūpinimąsi izraelitais ir pamatė jų kančią, jie parpuolė kniūbsti ir pagarbino.
(Išėjimo 4, 29–31)

Įvyko būtent taip, kaip sakė Dievas. Žmonės patikėjo ir pagarbino Viešpatį. Dievas ištesėjo pažadą.

3 Faraonas ir Pascha

Mozei ir Aaronui pavyko įtikinti Izraelio vyresniusius, kad gautas nurodymas – iš Dievo, tačiau įkalbėti faraoną buvo kur kas sunkiau.

Po to Mozė ir Aaronas nuėjo pas faraoną ir tarė jam: „Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: ‘Leisk mano tautai eiti<...>’.“

Bet faraonas atsakė: „Kas gi tas VIEŠPATS, kad aš turėčiau jam paklusti ir leisti Izraeliui eiti? Nei aš pažįstų tą VIEŠPATĮ, nei leisiu Izraeliui eiti!“
(Išėjimo 5, 1–2)

Ką gi, šiuo atžvilgiu faraonas buvo teisus – jis nepažinojo VIEŠPATIES. Egipte buvo gyvas galas dievų: saulės dievas, audrų dievas, upė Nilas, net pats faraonas. Kiekvienas dievas turėjo savo simbolį: grifas, varlė, skorpionas ir taip toliau. Egiptiečiai garbino ne Kūrėją, o kūrinius. Faraonas ne tik nepažinojo tikrojo Dievo, bet ir nenorėjo su juo susipažinti. Kūrėjo garbinimas jam būtų reiškęs valdžios ir statuso praradimą, o išleisti izraelitus tiesiog neapsimokėjo – jis būtų praradęs pigią darbo jėgą. Faraonas kaip įmanydamas priešinosi šiai idėjai.

Tuomet VIEŠPATS atsakė Mozei: „Dabar pamatysi, ką aš darysiu faraonui<...> Todėl sakyk izraelitams: ‘<...> Išlaisvinsiu jus iš egiptiečių lažo ir išgelbėsiu iš jų vergijos. Atpirksiu jus pakelta ranka ir teismo rykštėmis’.“
(Išėjimo 6, 1, 6)

Dievas pasakė Mozei, kad jis teis Egiptą įvairiomis negandomis. Tik taip faraonas bus priverstas išleisti izraelitus. Tokia žinia sukėlė nerimą. Jei Dievas siųs į Egiptą nelaimės, kaip sureaguos faraonas? Viešpats padrašina izraelitus, primindamas savo pažadą jų protėviams.

„Pasiimsiu jus kaip tautą ir būsiu jūsų Dievas. Nuvesiu jus į kraštą, kurį prisiekiau duoti Abraomui, Izaokui ir Jokūbui. Jį duosiu jums kaip paveldą. Aš esu VIEŠPATS!“
(Išėjimo 6, 7–8)

Dievo tauta

Dievas pasakė, kad izraelitai bus *jo* tauta. Tai nereiškia, kad *vien* izraelitai gali tikėti į tikrąjį Dievą. Tai reiškia, kad skirtingoms žemės tautoms Viešpats palengvino suprasti, koks yra Dievas ir kaip jis susijęs su žmogumi. Visam pasauliui tereikia žiūrėti į Izraelį, ir tai bus daug sakanti pamoka, gyvas pavyzdys, kaip Dievas elgiasi su žmonija!

Dievas pažadėjo bausti Egiptą negandomis, kad išlaisvintų Izraelį. Ilgainiui jis abi tautas šio to išmokys apie save.

Pamoka izraelitams:

Jūs žinosite, kad esu VIEŠPATS, jūsų Dievas, kuris išlaisvino iš egiptiečių vergijos. (Išėjimo 6, 7)

Pamoka egiptiečiams:

Egiptiečiai žinos, kad aš esu VIEŠPATS, kai ištiesiu ranką virš Egipto ir išvesiu iš jo izraelitus. (Išėjimo 7, 5)

Dievas abi tautas norėjo išmokyti to paties: jis yra vienintelis Dievas. Tačiau Mozė ir Aaronas iš faraono nieko nepesė. Todėl Dievas liepė:

Nueik pas faraoną rytą, kai jis eis prie vandenų, <...> atsistok ant Nilo kranto jo pasitikti. Sakyk jam: „VIEŠPATS, hebrajų Dievas, atsiuntė mane pas tave pasakyti: 'Leisk mano tautai eiti <...>' Bet tu iki šiol manęs nepaklausei.“

Taip kalba VIEŠPATS: 'Iš to žinosi, kad aš VIEŠPATS! <...> suduosiu į Nilo vandenį, ir jis pavirs krauju. Išgais žuvys upėje, ims dvokti pati upė, nebegalės egiptiečiai gerti vandens iš Nilo'. (Išėjimo 7, 15–18)

Būtent taip ir nutiko. Paversdamas vieną iš egiptiečių dievų, Nilą, krauju, Dievas pataikė tiesiai į jų religijos šerdį. Egiptiečių dievas pradėjo dvokti. Upė jiems pasidarė šlykšti! Bet...

faraono širdis liko kieta, ir jis jų nepaklausė <...> net to jis nepaėmė į širdį. (Išėjimo 7, 22–23)

Dievas prieš dievus

Taip prasidėjo ciklas. Dievas liepdavo faraonui išleisti izraelitus; faraonas atsisakydavo; Dievas siūsdavo negandą, kiekvieną kartą nusitaikydamas vis į kitą Egipto dievą.

Pirmiausiai *krauju* buvo paverstas Nilas.

Tada Dievas užleido *varles*, kurios knibždėjo kiekviename užkampyje: maiste, lovoje – visur.

Po to užplūdo spiečiai kraugerišku *uodu*².

Uodus pakeitė *musės*.

Prasiautė *galvijų* maras – visi nugaišo.

Paskui žmones kankino pūliuojančios *votys*.

Siaubinga *kruša* išguldė jų javus.

Ką dar buvo palikusi kruša, nusiaubė *skėriai*.

Galiausiai tikrasis Dievas nusitaikė į netikrą dievą-saulę ir siuntė tokią tirštą *tamsą*, kad ją buvo galima apčiuopti.

Dešimtoji neganda

Iš viso Dievas siuntė dešimt negandų – paskutinioji ir baisiausia dar laukė. Dievas kalbėjo Mozei ir Aaronui.

VIEŠPATS tarė Mozei: „Dar vieną rykštę siųsiu faraonui ir Egiptui. Po to jis išleis jus iš čia. Iš tikrųjų, leisdamas jums išeiti, jis iš čia jus varyte išvarys!“

„Taip kalbėjo VIEŠPATS: ‘Maždaug apie vidurnaktį aš pereisiu Egiptą. Egipto krašte mirs visi pirmagimiai, nuo faraono, sėdinčio savo soste, pirmagimio ligi vergės, esančios prie girnų<...>’.“ (Išėjimo 11, 1, 4–5)

Paskutinioji neganda iš tiesų buvo baisiausia, tekusi ir egiptiečiams, ir izraelitams, kurie nesilaikė Dievo nurodymų. Dievas, kaip teisingas Dievas, teisė už nuodėmes, bet kaip meilės Dievas jis buvo dar ir *gailestingas*, todėl nurodė būdą *išvengti* negandos.

Parūpinkite avinėlį...

Viešpats tarė Mozei ir Aaronui Egipto Žemėje: „<...> šio mėnesio dešimtą dieną kiekvienas teparūpina savo šeimai avinėlį – vieną avinėlį šeimai.“ (Išėjimo 12, 1.3)

Patinėlių be trūkumo. Jis turėjo būti visais atžvilgiais nepriekaištingas. Dievas prašė tobulo avinėlio.

„Jūsų avinėlis turi būti be trūkumo, vienerių metų patinėlis; galite jį paimti iš avių ar iš ožkų.“ (Išėjimo 12, 5)

Papjaukite avinėlį nurodytu metu.

„Laikykite jį iki šio mėnesio keturioliktos dienos, tada jis turi būti papjautas vakare, dalyvaujant visai susirinkusiai Izraelio bendrijai.“ (Išėjimo 12, 6)

Patepkite krauju durų staktas ir sąramą.

„Paėmę jo kraujo, jie paženklinis juo abi durų staktas ir sąramą tų namų, kur jis bus valgomas.“ (Išėjimo 12, 7)

Būkite namuose iki ryto.

„Nė vienas jūsų teneina pro savo namų duris iki ryto.“ (Išėjimo 12, 22)

Nesulaužykite nė vieno jo kaulo.

„Jis turi būti valgomas viename ir tame pačiame name. Nieko iš jo mėsos neišmesite laukan. Nesulaužysite nė vieno jo kaulo.“ (Išėjimo 12, 46)

Aš pereisiu.

„Juk tą pačią naktį aš pereisiu Egipto žemę, užmušdamas visus Egipto krašto ne tik žmonių, bet ir gyvulių pirmagimius, padarysiu teismą visiems Egipto dievams – aš VIEŠPATS!“

Bet kraujas paženklinys namus, kuriuose jūs esate. Matydamas kraują, apeisiu jus, ir jokia rykštė neištiks jūsų, kai niokosiu Egipto kraštą. (Išėjimo 12, 12–13)

Priėmęs sprendimą išžudyti pirmagimius, Dievas žadėjo *aplenkti* kiekvieną krauju pažymėtą namą.

Izraelitai išsiskirstė ir padarė, kaip Mozė ir Aaronas buvo jiems įsakę. (Išėjimo 12, 28)

Jų paklusnumas buvo išoriška pasitikėjimo Dievo žodžiais išraiška tikint, kad tai tiesa.

Pasvarstykite

Galite įsivaizduoti, kas būtų įvykę, jeigu kas nors būtų pagalvojęs: „Kur tai matyta – papjauti geriausią avinėlį. Turiu seną luošį, tiks ir tas.“

Arba jeigu kas nors būtų pakvietęs savo draugus: „Ei, vyručiai, kokia graži naktis. Pasivaišinkime lauke.“

Arba jei kas būtų pasakęs: „Nė už ką neterliosiu savo durų staktų krauju – kaip bjauru! Papilsiu jo ant žemės, prie lauko durų.“

Ar būtų Dievas apėjęs tokius žmones? Aišku, ne. Galbūt jie būtų taip pasielgę, nieko pikta nemanydami, bet būtų pažeidę Dievo nurodymus. Jie būtų pasielgę *savaip* – kaip Kainas ar Nojaus laikų žmonės. Už netikėjimą Viešpats būtų turėjęs teisti juos kartu su egiptiečiais. Ir jie būtų buvę to verti.

O kas, jeigu pro šalį būtų ėjęs egiptietis ir išgirdęs, kad Dievas rengiasi bausti paskutinį kartą? Tas egiptietis galėjo pagalvoti: „Mūsų dievai netikri. Izraelitai garbina vienintelį tikrą Dievą. Aš noriu, kad tad Dievas būtų mano Dievas. Ko Viešpats reikalauja iš manęs?“ Ir tada šis egiptietis, pasitikėdamas tik Dievu, galėjo irgi laikytis Paschos nurodymų. Ar Dievas būtų apėjęs jo namus tą naktį? Ar jis būtų išvengęs bausmės? Taip, kadangi jis tikėtų Viešpačiu ir artintųsi prie Dievo jo paties nurodytu keliu. Dievas atsižvelgtų į jo tikėjimą ir apdovanotų jį malone bei gailestingumu.

Vidurnaktį VIEŠPATS užmušė visus Egipto krašto pirmagimius – nuo soste sėdinčio faraono pirmagimio ligi kalėjime esančio kalinio pirmagimio – ir visus gyvulių pirmagimius. Naktį atsikėlė faraonas – jis ir jo pareigūnai, ir visi egiptiečiai. Egipte buvo girdėti didelis klyksmas, nes nebuvo namų, kuriuose nebūtų buvę numirėlio.

Naktį jis pasišaukė Mozę ir Aaroną ir tarė: „Tučtuojau palikite mano žemes – judu ir izraelitai su jumis! Eikite ir garbinkite VIEŠPATĮ, kaip sakėte. Varykitės ir savo kaimenes, ir savo bandas, kaip reikalavote. Nešdinkitės! Ir palaiminkite mane!“ Egiptiečiai skatino žmones kuo greičiau išeiti iš krašto, sakydami: „Mes visi išmirsime!“

Tą pačią dieną VIEŠPATS išvedė izraelitus iš Egipto žemės greta po gretos. (Išėjimo 12, 29–33, 51)

Dievas laikosi savo žodžio

Dievas buvo maloningas faraonui – suteikė jam ne vieną galimybę išleisti izraelitus, bet faraonas toliau atsisakinėjo. Dievas pasakė, jog teis egiptiečius, ir teisė. Jis ne toks kaip mes. Mes dažnai grasiname savo vaikams, bet retai iš tiesų nubaudžiame. Dievas visada tesi savo žodį. Egiptiečiai buvo teisiami.

Antra vertus, izraelitai patyrė Viešpaties gerumą, kadangi tikėjo juo. Vykdydamas bausmę, jis apeidavo krauju paženklintus namus. Pirmagimiai liko gyvi – bet tik dėl to, kad buvo paaukotas avinėlis. Taip buvo nuo pat pradžių. Dievas priėmė Abelio auką mirtį vietoj Abelio mirties. Kai Abraomas aukojo Izaoką, vietoj Izaoko buvo paskerstas avinas. Per Paschą avinėlis buvo užmuštas vietoj pirmagimių.

Šie aukojami pakaitalai akivaizdžiai rodė kiekvieno asmens tikėjimą Dievu kaip savo Gelbėtoju. Kadangi jie tikėjo Viešpačiu, tai ir pakluso jam.

Ši šventė izraelitams tapo tradicine. Jie kasmet per *Paschą* valgo avinėlių, atmindami, kaip Dievas išvadavo juos iš vergijos.

„Ši diena bus jums priminimo diena: švęskite ją kaip iškilnę VIEŠPAČIUI per kartų kartas, švęskite ją kaip amžiną įsaką.“ (Išėjimo 12, 14)

Taigi izraelitai buvo išvaduoti iš vergijos ir išvyti iš egiptiečių žemės. Dievas ištesėjo pažadą – viskas įvyko būtent taip, kaip jis sakė.

Aštunta dalis

- 1** Duona, putpelės ir vanduo
- 2** Dešimt taisyklių
- 3** Teismo salė

1 Duona, putpelės ir vanduo

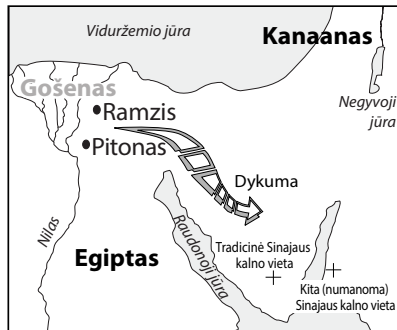
Į ilgą kelionę leidęsi izraelitai buvo padrika minia. Egiptiečiai prikrovė jiems brangenybių, ir izraelitai, negaišdami laiko daiktams susidėti, varydamiesi priekyje savo galvijus, išgužėjo. Pridėkite prie visų šių veiksmų jų skaičių – maždaug 2,5 milijono – ir suprasite, kokia buvo sumaištis! Jų vadas buvo Mozė, bet kaip tokiai milžiniškai miniai sušukti „Eikime čia!“? Dievas išsprendė šią problemą.

Dieną VIEŠPATS, rodydamas kelią, ėjo pirma jų debesies stulpu, o naktį – ugnies stulpu, teikdamas šviesos, kad jie galėtų keliauti dieną ir naktį. (Išėjimo 13, 21)

Tik šio naujo švyturio dėka jie sugebėjo veikti darniai. Tereikėjo žvelgti į priekį, sekti paskui debesį ir pasitikėti Viešpaties vedimu. Šviečiant Dievo ugnies stulpui, jie galėjo keliauti net naktį. Taip buvo valdoma didžiulė minia!

<...> Dievas jų nevedė filistinų šalies keliu, nors tai būtų buvę arčiausia. Nes Dievas sakė: „Kad išvydę karą žmonės nepradėtų gailėtis ir nesugrįžtų į Egiptą.“ Dievas vedė tautą aplinkinių dykumos keliu, Raudonosios jūros link.

(Išėjimo 13, 17–18) TŽ

Dievas rūpinosi izraelitais. Jis vedė juos į Sinajaus dykumą, kur nebuvo jokios gyvybės. Šios plynės vengė priešai, tačiau ten beveik nebuvo maisto. Todėl žmonės pradėjo murmėti.

Dykumoje visa izraelitų bendrija murmėjo prieš Mozė ir Aaroną. Izraelitai sakė jiems: „Verčiau būtume mirę nuo VIEŠPATIES rankos Egipto žemėje, sėdėdami prie mėsos puodų ir prisivalgę duonos iki soties! Juk išvedėte į šią dykumą mus, visą bendriją, badu numarinti.“

(Išėjimo 16, 2–3)

Žmonės skundėsi ir net norėjo grįžti į vergiją. Jų išsišokimai skaudino Viešpatį, nes jis rūpinosi izraelitais ir nesirengė jų apleisti. Jie turėjo prašyti Dievo maisto, nes jis norėjo būti jų aprūpintojas. Bet ne, jie murmėjo!

Duona ir putpelės

VIEŠPATS kalbėjo Mozei: „Aš išgirdau Izraelitų murmėjimą. Sakyk jiems: ‘Temstant valgysite mėsos, o rytoj rytą

turėsite duonos iki soties. Tada jūs žinosite, kad aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas’.”

Vakare pasirodė putpelės ir apdengė stovyklą, o rytą aplink stovyklą buvo iškritusi didelė rasa. Rasai nukritus, dykumos paviršiuje gulėjo kažkas smulkaus, panašaus į grūdelius, tokio smulkaus tarsi šerkšnas ant žemės.

Tai pamatę, izraelitai klausinėjo vieni kitų: „Kas tai?“*, nes nežinojo, kas tai buvo. Mozė tarė jiems: „Tai duona, kurios VIEŠPATS davė jums valgyti.“

(Išėjimo 16, 11–15)

* „Kas tai?“ yra tiesioginė žodžio *mana* reikšmė. Kai kuriuose vertimuose vartojamas žodis „mana“.

Dievas aprūpino izraelitus mėsa ir duona, kurios jiems nereikėjo net uždirbti. Kiekvieną dieną iškrisdavo mana, ir kiekvieną dieną jiems būdavo priminta: *tai Dievas, kuris rūpinasi*. Jie turbūt jautėsi nesmagiai dėl savo ankstesnio murmėjimo. Dievas davė izraelitams dar vieną pamoką.

Paprasta pamoka

Duona buvo ne vien maistas, bet ir išbandymas. Dievas pasakė:

„Kasdien žmonės teeina ir tepasirenka tik tiek, kiek pakaktų vienai dienai, kad išbandyčiau, ar jie laikosi mano įsakymo, ar ne.“

(Išėjimo 16, 4)

Dievas liepė Mozėi pasakyti žmonėms, kad jie susirinktų tik tiek duonos, kiek galės suvalgyti per vieną dieną. Tai buvo lengvas nurodymas:

Bet jie Mozės nepaklausė. Kai kurie pasiliko šiek tiek ir rytojui, bet ji sukirmijo ir dvokė. Ant jų Mozė supyko.

(Išėjimo 16, 20)

Tai buvo paprasta pamoka, ir niekas nenukentėjo, bet žmonės suprato, kad Viešpats turi omeny būtent tai, ką sako, ir juo reikia tikėti. Nepaklusnumą lydėjo pavojai.

Murmėjimas

Iš Sino dykumos visa izraelitų bendrija keliavo sustodami, kaip VIEŠPATS vedė. Jie apsistojo Refidimuose, bet čia nebuvo vandens žmonėms atsigerti. Žmonės barėsi ant Mozės ir sakė: „Duok mums vandens atsigerti!<...> Nejau išvedi iš Egipto troškuliu nužudyti mus ir mūsų vaikus, ir mūsų galvijus?“

Mozė šaukėsi VIEŠPATIES ir sakė: „Ką turiu daryti su šia tauta? Dar truputį, ir jie ims mane akmenimis mušti.“

(Išėjimo 17, 1–4)

Tiek izraelitai tepasimokė iš ankstesnių klaidų. Žmonės vėl ėmė murmėti, tik šįsyk dėl vandens.

O VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik ir atsistok prieš žmones. Pasiimk su savimi keletą Izraelio seniūnų, laikyk rankoje lazda<...> Sakau tau, aš stovėsiu ten priešais tave ant uolos prie Harebo. Suduok į uolą, ir ištekės iš jos vandens žmonėms atsigerti.“

Moze Izraelio seniūnų akivaizdoje taip ir padarė.

(Išėjimo 17, 5–6)

Vanduo

Ši stebuklą yra pavaizdavęs ne vienas menininkas. Moze vaizduojamas su lazda prie uolos, o iš jos sruvena plonytė vandens čiurkšlė tarsi jūsų virtuvėje iš vandens maišytuvo. Iš tikrųjų vanduo plūdo galinga versme. Prie jo ėjo atsigerti minia ištroškusių žmonių ir jų gyvuliai. Tai buvo ne čiurkšlė, bet didžiulė srovė! Biblijoje sakoma:

Jis atvėrė uolą, ir ištryško vanduo ir lyg upė tekėjo per dykumą.

(Psalmynas 105, 41)

Viešpats vėlgi pasirūpino žmonių reikmėmis, nors jie nebuvo to verti. Dievas, jų Kūrėjas-savininkas, galėjo pliaukštelėti rimbu ir liepti sėdėti ramiai. Juk nuodėmė turi pasekmes. Tačiau Dievas buvo kantrus ir švelnus. Jis parodė izraelitams malonę – nepelnytą gerumą. Nusidėjęs žmogus nevertas maloningos Dievo meilės, tačiau Dievas vis tiek juo rūpinasi.

2 Dešimt taisyklių

Viešpats pasakė, kad izraelitai – *jo* žmonės, vadinasi, jie turėjo rodyti pasauliui, kaip Dievas bendrauja su žmogumi ir koks žmogaus santykis su Dievu. Tačiau izraelitai dar daug ko nežinojo apie Viešpatį. Dievas nuolat apreikšdavo apie save vis ką nors nauja, o svarbiausią savo esybės aspektą jis dar ketino atskleisti.

Trečio mėnesio po išėjimo iš Egipto pirmą dieną izraelitai atėjo į Sinajaus dykumą. Izraelis įsirengė stovyklą priešais kalną, ir Moze užkopė pas Dievą.

VIEŠPATS pašaukė Moze nuo kalno, tardamas: „*Taip kalbėsi<...> Izraelio vaikams: ‘Jūs matėte, ką padariau egiptiečiams, kaip nešiau jus ant erelių sparnų ir pas save atvedžiau. O dabar, jei paklusite mano balsui ir laikysitės mano Sandoros, jūs būsite mano nuosavybė, brangesnė už visas kitas tautas. Iš tikrųjų man priklauso visa žemė, bet jūs būsite mano kunigiška karalystė ir šventa tauta. Šiuos žodžius turi pasakyti izraelitams’.*“ (Išėjimo 19, 1–6)

Jei... tai

Paprastai tariant, Dievas pasakė: „Jei paklusite man, aš jus priimsiu, ir jūs rodysite visoms kitoms tautoms, koks aš esu.“ Svarbiausia frazė – „jei paklusite man, [tai]...“

Iki tol izraelitai prastai atspindėjo Dievo charakterį. Jie susirinkdavo duonos daugiau, negu jiems reikėjo, nors Viešpats aiškiai sakė to nedaryti. Jie murmėjo užuot pasitikėję. Sąžiningas atsakymas į Dievo žodžius būtų buvęs toks: „Dieve, mums nepavyksta paklusti tavo žodžiui. Tu esi šventas, o mes – nuodėmingi. Jei nori, kad būtume tavo šventi kunigai – jei tavo elgesys su mumis priklausys nuo to, kaip tau paklūstame, – vargas mums!“

Be problemų

Tačiau kai Mozė sukvietė visus žmones ir paklausė jų nuomonės apie Dievo kreipimąsi, išgirdo entuziastingus pritarimus.

Žmonės visi kaip vienas atsakė: „Visa, ką tik VIEŠPATS kalbėjo, darysime!“ Mozė perdavė VIEŠPAČIUI žmonių žodžius.
(Išėjimo 19, 8)

Jie vienbalsiai antrino vienas kitam: „Žinoma, Dieve, pritariame viskam, ką mums liepi. Būsime puikūs kunigai. Ne problema ir šventumas. Mes būsime geriausia šventa tauta, kokią esi matęs. Mums tai įmanoma!“ Na, galbūt kiek ir perdėjau, bet mintis aiški. Iš tikrųjų žmogus tuo metu negalėjo net suprasti, kas yra teisumas ar šventumas, tad Dievas rengėsi paaiškinti.

Vaizdinės priemonės

Pamoka prasidėjo panaudojant kelias vaizdines priemones.

VIEŠPATS tarė Mozei: „Eik pas žmones ir įspėk, kad būtų šventi šiandien ir rytoj. Paliepk išsiskalbti drabužius ir paruošk juos trečiai dienai, nes trečią dieną VIEŠPATS nužengs ant Sinajaus kalno visų žmonių akivaizdoje.“
(Išėjimo 19, 10–11)

Dievas liepė Mozei pasakyti, kad žmonės būtų *šventi*, arba atskirti. Ši vaizdinė priemonė padėjo Izraeliui suprasti būtinybę išlikti nepalietiems nuodėmės. Drabužių skalbimas demonstravo švarą ar tyrumą prieš Viešpatį. Patys savaime tie veiksmai neturėjo jokios esminės svarbos, bet padėjo žmonėms suprasti, kad dvasinis tyrumas – svarbus teismo aspektas.

Tai nebuvo vienintelė Dievo pavartota vaizdinė priemonė. Jis liepė Mozei...

„Apie visą kalną nustatyk žmonėms ribas, tardamas: ‘Būkite atsargūs! Nekopkite į kalną, nelieskite jo papėdės. Kas tik prisilies prie kalno, turės būti nubaustas mirtimi’.“
(Išėjimo 19, 12)

Tos ribos simbolizavo prarają tarp Dievo ir žmogaus dėl nuodėmės. Žmogus buvo perspėtas nesiartinti prie Dievo, nes jis šventas ir nuodėmingas žmogus negali gyventi jo artumoje. Tai priminė, kad mirtis – nuodėmės pasekmė.

Trečią dieną, rytui išaušus griaudėjo perkūnija ir žaibavo, tamsūs debesys apdengė kalną ir pasigirdo labai stiprus trimito garsas. Visi žmonės stovykloje pradėjo drebėti. Mozė išvedė tautą iš stovyklos susitikti su Dievu. Jie sustojo kalno papėdėje.

Visas Sinajaus kalnas buvo apdengtas dūmu, nes Viešpats nužengė ugnyje ant jo. <...> Mozė kalbėjo, o Dievas jam atsakinėjo balsu.
(Išėjimo 19, 16–19) TŽ

Paskutinė Dievo vaizdinė priemonė buvo gąsdinanti ir kartu įspūdinga – perkūnija, žaibai, tirštas debesis, skardus rago gaudesys, dūmai ir ugnis. Žmonės nustėro! Nuodėmingas žmogus turi drebėti švento Dievo akivaizdoje. Tokia šių simbolių prasmė.

Per kelias minutes žmogus žengė milžinišką žingsnį link Dievo. Dievas paaiškino, ką reiškia žodžiai „šventas“ ir „teisus“. Viešpats tarsi pasakė: „Jūs savo akimis matėte, kad esu jums besirūpinantis Dievas. Dar niekada nebuvau jums taip kruopščiai aiškinęs: **jeigu** paklusite dešimčiai mano taisyklių, **tai** būsite šventi – ypatingi žmonės, priklausantys tik man. Jūs sužinosite, kaip darniai gyventi kartu. Būsite pavyzdys kitoms tautoms.“

Taigi Dievas pasakė:

Pirma taisyklė

„Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas <...> Neturėsi kitų dievų, tiktai mane“

(Išėjimo 20, 2–3)

Viešpats liepė žmogui negarbinti nieko kito – gyvo ar negyvo ir aiškiai nurodė priežastį:

Aš esu VIEŠPATS, ir nėra kito; be manęs nėra dievo!

(Izaijo 45, 5)

Garbinti reikia tik vieną Dievą. Neužtenka tikėti **bet kokį** dievą, tai turi būti Dievas – **tikrasis** Dievas. Žmonės, kurie norėjo – būti teisūs, privalėjo garbinti tik Viešpatį.

Žmonės dažnai mano, kad laikosi šios taisyklės, nes negarbina *pagoniško* dievo. Tačiau šio įsakymo esmė tokia: jeigu jums už Dievą svarbiau šeima, padėtis, darbas, išvaizda, pinigai, pramogos, atostogos ar dar kas nors, šiam įsakymui nepaklūstate.

Antra taisyklė

„Nedirbsi sau drožinio nei jokio paveikslo, panašaus į tai, kas yra aukštai danguje, čia, žemėje, ir vandenyse po žeme. Nesilenksi jiems ir negarbinsi jų<...>“ (Išėjimo 20, 4–5)

Pirmoji taisyklė uždraudė garbinti kitą dievą. Antrajame įsakyme žmogui liepta negarbinti jokio dievo – tikro ar netikro – paveikslo arba stabo. Dievas tikrai nenorėjo, kad žmonės lankstytųsi jį vaizduojantiems paveikslams ar ikonoms. Kadangi Viešpats yra dvasia, žmogui nederia suformuoti fizinį jo atvaizdą. Neverta garbinti jokio žmogaus rankomis padaryto atvaizdo – tik tikrąjį Dievą.

„Aš esu VIEŠPATS, tai mano vardas. Savo garbės neperleisiu kitam, nei savo šlovės stabams.“ (Izaijo 42, 8)

Taigi kitas Dievo reikalavimas norintiems gyventi šventai ir priimtinau Kūrėjui buvo negarbinti jo atvaizdo ar jo kūrinių.

Trečia taisyklė

„Nenaudosį piktam VIEŠPATIES, savo Dievo, vardo, nes VIEŠPATS nepaliks nenubausto to, kuris naudoja piktam jo vardą.“ (Išėjimo 20, 7)

Dievas pasakė žmogui, kad jį visada reikia gerbti. Nevalia be reikalo vartoti net Aukščiausiojo Dievo vardo. Kaip visos žemės Teisėjas, jis vertas pagarbos. Kaip Karalius, jis vertas didžiausios garbės. Trečioji taisyklė aiški. Žmogus, kuris nori būti teisus, turi gerbti Aukščiausiąjį Dievą.

Mūsų kultūra persmelkta nepagarbos Dievui. Į jį daugelis žiūri lengvabūdiškai, o jo vardą vartoja kaip priežodį. Jei kada nors prisiekinėjote Dievo vardu, pažeidėte šį įsakymą.

Ketvirta taisyklė

„Atmink ir švęsk šabo dieną. Šešias dienas triūsi ir dirbsi visus savo darbus, bet septintoji diena yra VIEŠPATIES, tavo Dievo, šabas; nedirbsi jokio darbo<...>.“ (Išėjimo 20, 8–10)

Dievas liepė izraelitams septintąją dieną, šeštadienį, ilsėtis. Ši išskirtinė diena pasauliui turėjo parodyti ypatingą Dievo santykį su jais. Biblijoje sakoma:

„Tu turi pasakyti izraelitams: ‘Stenkitės laikytis mano šabų, nes tai ženklas tarp manęs ir jūsų per visas jūsų kartas, duotas tam, kad žinotumėte, jog aš, VIEŠPATS, jus pašventinu’.“ (Išėjimo 31, 13)

Kad būtų šventi, izraelitai turėjo gerbti šabą kaip ypatingą išskirtinumo ženklą.

Penkta taisyklė

„Gerbk savo tėvą ir motiną<...>“

(Išėjimo 20, 12)

Dievas liepė vaikams gerbti savo tėvus. Šeimoje turi viešpatauti ne priešiškas, o taika. Vaikai turi būti pagarbūs ir paklusnūs, o tėvai savo ruožtu rūpintis, stengtis dėl savo šeimos.

Dievas pasakė visiems vaikams, kad, norėdami būti šventi, jie privalo gerbti tėvus. Viešpats norėjo, kad šeimose būtų tvarka ir pagarba, o ne chaosas ir pyktis.

Atsikalbinėjimas, ignoravimas, ginčai, raukymasis, užsispyrėliškas tylėjimas, kritika – visa tai rodo nepagarbą.

Šešta taisyklė

„Nežudysi.“

(Išėjimo 20, 13)

Gyvybę žmogui suteikia Dievas, todėl joks žmogus neturi teisės atimti jos iš kito. Tačiau Viešpats turėjo omenyje ne vien nužudymą. Jis kalbėjo ir apie patį ketinimą.

Biblijoje sakoma:

Dievo žodis<...> teisia širdies sumanymus ir mintis. Jam nėra jokių paslėptų kūrinijų, bet visa yra gryna ir atidengta akims to, kuriam turėsime duoti apyskaitą.

(Hebrajams 4, 12–13)

Kadangi Dievas žiūri į širdį, nužudymą jis supranta daug plačiau už mus. Žmogžudyste Viešpats laiko net tam tikras pykčio rūšis.

Jūs esate girdėję, kad protėviams buvo pasakyta: Nežudyk; o kas nužudo, turės atsakyti teisme.

O aš jums sakau: jei kas pyksta ant savo brolio, turi atsakyti teisme. <...>kas sako: 'Beproti!' – tas smerktinas į pragaro ugnį.

(Mato 5, 21–22)

Kad atitektų Dievo nustatytą teismo standartą, žmogus neturi prarasti kantrybės ar be priežasties pykti.

Septinta taisyklė

„Nesvetimausi.“

(Išėjimo 20, 14)

Dievas pasakė, kad vienintelis tinkamas laikas seksualiniams santykiams yra po vedybų ir vienintelis žmogus, su kuriuo galima turėti intymius santykius, yra sutuoktinis.

Bet čia Viešpats žengia dar žingsnį. Kadangi jis žiūri į širdį, žino žmogaus nuodėmingas mintis.

Jūs esate girdėję, jog buvo pasakyta: Nesvetimauk! O aš jums sakau: kiekvienas, kuris geidulingai žvelgia į moterį, jau svetimauja savo širdimi. (Mato 5, 27–28)

Žiūrėti į žmogų, su kuriuo nesate susituokę, ir norėti su juo ar ja seksualiai santykiuoti, vadinasi, pažeisti šį įsakymą. Šventumas – tai ne tik tyras elgesys, bet ir tyros mintys.

Aštunta taisyklė

„Nevogsi.“

(Išėjimo 20, 15)

Dievas nenori, kas imtume kitiems žmonėms priklausančius daiktus. Dievas kiekvienam iš mūsų suteikia tam tikrą nuosavybę. Vogti – tai nepaklusti Viešpačiui, ir vagis negali būti laikomas teisiu.

Vagystė – tai nesąžiningumas, kuris gali pasireikšti ir per egzaminą ar mokant mokesčius.

Devinta taisyklė

„Neliudysi melagingai prieš savo artimą.“ (Išėjimo 20, 16)

Žmogus privalo visą laiką būti sąžiningas, nes Dievas neturi nieko bendra su melu. Jau minėta, kad šėtonas iš prigimties yra melagis. Tačiau Dievas – priešingai. Jis kalba tik tiesą, kuri yra pati jo esmė. Jis yra...

<...> *nemeluojantis Dievas* <...>

(Titui 1, 2)

Kai Viešpats mums ką nors sako, galime būti tikri, kad tai tiesa, nes...

<...> *neįmanoma, kad Dievas meluotų* <...> (Hebrajams 6, 18)

Kadangi Dievas teisingas, bet koks melas jam tarsi *smūgis į veidą*. Šėtonas yra *melų tėvas*, ir kiekvienas meluojantis elgiasi taip, kaip patinka velniui. Melagingi kaltinimai, šmeižtas, paskalos – visa tai nuodėmingi nusižengimai šiam įsakymui.

Dešimta taisyklė

„Negeisi savo artimo namų; negeisi savo artimo žmonos ar vergo bei vergės, ar jaučio, ar asilo, ar bet ko, kas priklauso tavo artimui.“

(Išėjimo 20, 17)

Nevalia pavydėti kitiems žmonėms turto, sugebėjimų, išvaizdos ar dar ko nors.

Geisdamas Dievo posto, šėtonas pasakė: „Aš būsiu kaip Aukščiausiasis“. Ko nors geisti ar pavydėti Viešpačiui yra visiškai nepriimtina. Tai šėtoniška savybė.

Mūsų visuomenėje visą laiką peržengiama šio įsakymo užbrėžta riba. Tai labai subtilu. Daugelis geidžia daugiau negu turi, ir *varžosi su savo kaimynu*. Mums sakoma, kad *esame to verti*. Taip apeliuojama į mūsų išdidumą – dar vieną nuodėmę.

Dabar žinau

Taigi buvo duoti Dešimt įsakymų. Dievas įrašė juos akmenyje, turbūt norėdamas parodyti, kad jo Įstatymas nesikeičia. Ilgainiui žmogus gali įtikinti save, kad vogti yra gerai, bet Įstatymas vis tiek sakys, kad tai blogai.

Dabar žmogus žinojo, ką Viešpats laiko nuodėme. Vienas iš Biblijos autorių apie šią tiesą rašė:

*Bet aš nebūčiau pažinęs nuodėmės, jei nebūtų įstatymo.
Ir nebūčiau suvokęs geismo, jei įstatymas nebūtų
pasakęs: Negeisk!* (Romiečiams 7, 7)

Tačiau klausimų liko. Kaip griežtai Dievas liepė laikytis šių taisyklių? Ar žmogus gali jiems kartais nepaklusti? Ko iš žmonių tikisi Dievas?

3 Teismo salė

Žmogui, nežinančiam, *kaip* ir *kada* reikia paklusti Dešimčiai įsakymų, jie gali likti neaiškūs. Ar yra išimčių? Pavyzdžiui, žmogus praeityje svetimavo. Ar Dievas smerks jį už tai amžinai? Ko galėtų norėti tobulas įstatymų leidėjas?

Pirmiausia reikia pasakyti, kad Dievas liepė mums laikytis visų Dešimties įsakymų – kiekvieno iš jų!

*Aš pakartotinai įspėju kiekvieną, kuris leidžiasi
apipjaustomas: jis tampa įpareigotas laikytis viso įstatymo².
(Galatams 5, 3)*

Mes negalime išsirinkti keturių Dievo įsakymų, o visus kitus ignoruoti. Iš mūsų reikalaujama paklusti *visiems*.

*Mat, kas laikosi viso įstatymo, bet
nusižengia vienu dalyku, tas lieka
kaltas ir dėl visų. (Jokūbo 2, 10)*

Jeigu nepaklūstame tik vienam įsakymui – ir tik VIENA kartą, – tai tas pats, kaip pažeisti juos visus. Mes nebesame tobuli. Dievas nebegali priimti mūsų į savo šventą artumą.

Viešpats visiškai šventas, todėl gali priimti tik tuos, kurie visiškai teisūs. *Žmogaus teisumas turi prilygti Dievo teisumui*, kitaip santyčiai nebus atnaujinti.

Mes ne tik turime laikytis viso Įstatymo. Mes esame atsakingi Dievui už visas savo nuodėmes, net už tas, apie kurias nežinome.

*Kai žmogus, pats to nežinodamas,
nusideda bet kuriam iš VIEŠPATIES
įstatymų, darydamas tai, kas
uždrausta, jis užsitraukia kaltę ir turi priimti už ją bausmę.*

Nepaklusti Įstatymui – tai tarsi nukirpti virvutę su dešimt mazgelių. Tereikia perkirpti vieną mazgelį, ir nutrūks visa virvutė. Panašiai tereikia nusižengti vienam įsakymui, kad pažeistumėte visą Dievo nustatytą standartą, kas yra gerai ir kas blogai.

(Kunigu 5, 17)

Kartą šia tema kalbėjau vienai jaunai porai. Kai priėjau šią pamokos vietą, vaikas supyko ir nusikeikė (jo mergina pastebėjo, kad jis pažeidė vieną iš Dievo įsakymų, nes nederamai pavartojo Dievo vardą. Tai buvo blogas pasirinkimas!). Jis pasakė: „Dievas neteisingas! Jeigu tai vienintelis būdas kaip tapti priimtinais Dievui, tai jis man neįkandamas. Negaliu tobulai laikytis įsakymų!“ Jo susierzinimas buvo akivaizdus.

Nuodėmės pripažinimas

Dievas žinojo, kad žmogus negalės tobulai laikytis šių taisyklių. Tai jo nenustebino. Dievo tikslas duodant Dešimt įsakymų aiškus.

O mes žinome, jog tai, ką sako įstatymas, jis sako <...>, kad visos burnos užsičiauptų [arba nutiltų] ir visas pasaulis pasirodytų kaltas [arba atsakingas] prieš Dievą.

(Romiečiams 3, 19)

Šioje eilutėje svarbiausi du dalykai:

1. Įstatymas nutildo kiekvieną, tvirtinantį, kad jis yra geras ir priimtinas Dievui. Neįmanoma nuoširdžiai studijuoti šias dešimt taisyklių ir nejausti savo nuodėmingumo.
2. Dešimt įsakymų parodo, kad mes iš tiesų laužome Įstatymą. Iš pradžių žmogus buvo Dievo draugas, *nekaltas* ir nepažinęs jokio blogio. Tačiau kai Adomas ir Ieva nepakluso Dievo nurodymams, Dievas padėjo į šalį draugystės apsiaustą ir apsigaubė teisėjo mantija. Užuoat buvęs žmogaus draugu, jis tapo teisėju, kviečiančiu žmogų į teisiamojo suolą. Dar neatsirado teisininko, kuris apgintų žmogaus bylą. To padaryti negali niekas. Joks advokatas, kad ir koks išmintingas, neįtikintų teismo, kad pasmerktasis nekaltas. Šiame teisme negali būti neapsisprendusių prisiekusiųjų. Negali būti kyšių. Jame kalba tobulas Teisėjas ir paskelbiamas nuosprendis. Žmogus KALTAS, nes nusižengė Dievo Įstatymui.

*<...>įstatymo darbai jo akivaizdoje nebus nuteisintas
nė vienas žmogus. Per įstatymą tik pažįstame nuodėmę.*

(Romiečiams 3, 20)

Dešimties įsakymų tikslas – priversti mus suprasti, kad esame nusidėjėliai. Jie parodo Dievo šventumą ir mūsų nuodėmingumą. Tai paprastas būdas atskirti, kas gerai ir kas blogai. Dešimt įsakymų yra kaip termometras – jie parodo, kad sergame, bet neišgydo mūsų.

Veidrodis

Dešimt įsakymų daugeliu atžvilgių mums yra kaip veidrodis nešvariam veidui. Jei esate vieni, nežinosite, ar jūsų veidas švarus. Kas nors gali pasakyti: „Tu išsitepęs“, bet jūs galite tai paneigti: „Mano veidas švarus – nieko nematau!“ ir manysite, jog taip ir yra. Tačiau, turėdami veidrodį, jūs išvysite, kad jūsų veidas tikrai išteptas, ir nebegalėsite paneigti to fakto. Jūsų burna *nutils*. Jūs suprasite, kad esate *kaltas*, jūsų veidas nešvarus.

Taip ir nuodėmė. Kol Dievas nedavė Įstatymo, mes tiksliai nežinojome, kas yra *nuodėmė*. Kaip veidrodis parodo nešvarą, taip dešimt taisyklių parodo nuodėmę.

Dešimt įsakymų **nebuvo** duoti kaip taisyklių sąrašas, kurio turime laikytis, norėdami įtikti Dievui. Tai būtų tarsi bandymas veidrodžiu nutrinti purvą sau nuo veido! Įstatymo tikslas buvo kitoks. Veidrodžių paskirtis ne valyti, o atspindėti. Juolab kad, bandydami nusivalyti veidrodžiu, galite ištepti stiklą, ir jis nebeatspindės taip aiškiai. Žmonės, kurie mėgina įtikti Dievui, laikydamiesi Dešimties įsakymų, paprastai šiuos įsakymus pakeičia arba sušvelnina, kad jie patys neatrodytų tokie blogi.

Dievo požiūris

Į šį klausimą galime pažvelgti ir Dievo akimis. Prisimenate, kaip palyginome savo požiūrį į nugaišusią dvokiančią žiurkę su Dievo požiūriu į nuodėmę? Bandyti įtikti Viešpačiui, laikantis Dešimties įsakymų – tai tarsi apipurkšti kvepalais nugaišusią žiurkę. Nuo to ji mums nepasidarys malonesnė. *Žiurkė vis tiek bus nugaišusi.* Panašiai laikydamiesi Dešimties įsakymų nepasidarysime priimtinesni Dievui. *Mes vis tiek būsime nusidėjėliai.*

Tai gražina mus prie Dešimties įsakymų tikslo. Dievas davė Įstatymą, nes <...>

Dėl įsakymo nuodėmė pasirodė be saiko nuodėminga.

(Romiečiams 7, 13)

Dievas nori, kad visas nuodėmes, dideles ir mažas, matytume taip, kaip jis – šlykščias, absoliučiai destruktivias, grubiai žeidžiančias, atstumiančias, pasibaisėtinas, žalingas, nešvarias. Jis nori, kad suprastume, jog jo tyrumas toli pranoksta bet kokį teisumą, kurį galime pasiekti savo jėgomis. Jis nori, kad suvoktume, jog net geriausiu atveju *mūsų gerumas nepriilygsta jo šventumui.* Net nepriartėja.

Lig tol žmogus galėjo girtis, kad Dievas jį labiau myli už kitą, nes laikė save geresniu. Tačiau, davęs Įstatymą, Dievas privertė kiekvieną suprasti:

Savo maištingus darbus aš gerai pažįstu, ir mano nuodėmė man nuolat prieš akis.

(Psalmynas 51, 5)

Dabar žmogus galėjo ne tik pažinti savo tikrąjį nuodėmingumą, bet ir akies krašteliu dirstelėti į Viešpaties tobulybę. Dievo šventumas – jo teisumas – žmogui nepasiekiamas.

Nuodėmės atverta praraja buvo platesnė, negu žmogus tikėjosi. Kadangi niekas negalėjo tobulai laikytis Įstatymo, šis negalėjo nutiesti tilto per prarają.

Dvi grupės

Izraelitų reakcija, perskaičius Dešimt įsakymų, neabejotinai atspindi daugelio šiandienos žmonių mintis. Biblijoje sakoma, kad visi izraelitai drebėjo iš baimės, bet dauguma turbūt bijojo tik griaustinio ir žaibų. Jie atkreipė dėmesį tik į išorinius dalykus ir nustėro tik dėl didžiulės jėgos pasireiškimo. Pagrindinio dešimties taisyklių tikslo jie nesuprato – manė, jog puikiausiai galės jų laikytis. Taip šiandien elgiasi daugelis. Jie stengiasi paklusti įsakymams, bet neižvelgia jų tikslo.

Buvo ir tokių izraelitų, kurie gerai suprato, koks teisus yra Dievas. Dabar jie suprato, ką Dievas turėjo omeny, sakydamas, jog „šventumas prilygsta nuodėmės nebuvimui“. Jie irgi būgštavo, bet dėl kitos priežasties. Mat suprato, kad niekada neįstengs tobulai vykdyti tokių įsakymų.

Taigi, kad ir kokia buvo priežastis, Biblijoje sakoma, kad izraelitai drebėjo.

„Tu mums kalbėk, ir mes klausysime, – sakė jie Mozei, – tenkalba mums Dievas, kad nenumirtume!“

(Išėjimo 20, 19)

VIEŠPATS tarė Mozei: „Užkopk pas mane į kalną ir ten lauk. Tau duosiu akmens plokštes su įstatymu ir įsakymais, kuriuos surašiau jiems pamokyti.“

(Išėjimo 24, 12)

Gavę Dešimt įsakymų, izraelitai turėjo jų laikytis kaip moralinio standarto. Tačiau tie, kurie buvo sąžiningi patys sau, dabar suprato, kad, norėdami *būti priimtini* Dievui, turi eiti kitu keliu.

Dešimt pasiūlymų?

Kadangi Dešimt įsakymų susiję su etika ir moraliniu elgesiu, kartais jie vadinami moraliniu įstatymu.

Vien tai, kad moralinis įstatymas negali atnaujinti nutraukto ryšio su Dievu, dar nereiškia, jog jis bevertis. Kaip fizikos dėsniai palaiko tvarką visatoje, taip dvasinių dėsnių dėka tvarka viešpatauja tautoje.

Daugelis šalių atmetė biblinį elgesio modelį, ir jose iškilo rizika gyventi morališkai neutralioje visuomenėje. Tokios visuomenės iš tikrųjų nėra. Panaši civilizacija dar neišsilaikė. Neužimti jokios pozicijos jau yra užimti tam tikrą poziciją.

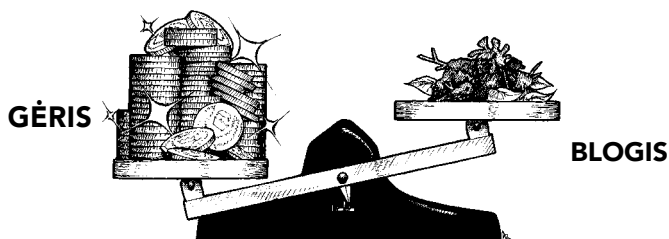
Atmetusi Biblijos standartus, visuomenė pradėtų nebeskirti blogio nuo gėrio ir kiekvieną kartą vis labiau taikstytusi su nuodėme. Biblijoje sakoma, jog tai ilgainiui sukeltų chaosą.

Koks tu esi?

Daugelis žmonių sutinka, kad jie – *nusidėjėliai*. Tačiau tik vienas kitas pripažins, kad jis – *beviltiškas nusidėjėlis*. Tarp šių dviejų kategorijų didžiulis skirtumas.

❖ *Nusidėjėliai* mano, kad gali kažką padaryti ir įtikti Dievui. Jiems gali atrodyti, jog Dievas nori, kad jie laikytųsi Dešimties įsakymų, Auksinės Taisyklės, eitų į bažnyčią, melstųsi, pasikrikštytų, aukotų ar gražiai sugyventų su kaimynais. Jų nuomone, taip elgdamiesi, jie patiks Dievui.

Įsitikinimas, kad žmogaus *gėris* gali nusverti jo *blogį* ir taip pelnyti Dievo palankumą, yra visiškai nebibliškas. *Geras* elgesys pagirtinas, tačiau Biblija moko, kad nė vienas iš šių darbų negali atnaujinti mūsų ryšio su Dievu. Mes turime didelę problemą, kurios negalime atsikratyti – tai *nuodėmės liga*.

KONCEPCIJA, KURIOS NĖRA BIBLIJOJE

❖ *O beviltiškas nusidėjėlis* žino, jog nieko negali padaryti, kad būtų priimtinas Dievui. Jis negali atsikratyti tos nudvėsusios žiurkės – nuodėmės, kuri užteršė jo gyvenimą. Biblijoje sakoma, kad esame visiškai bejėgiai.

Mes visi esame kaip nešvarūs, mūsų teisumas kaip purvini skarmalai. Mes visi vystame kaip lapai, mūsų piktadarystės blaško mus kaip vėjas. (Izaijo 64, 5) TŽ

Netgi mūsų *gerumas* toli atsilieka nuo Dievo šventumo. Vaizdingai būtų galima pasakyti, kad **visi mūsų teisingi poelgiai yra kaip dvokiančios žiurkės**. Kaip mums šlykščios nugaišusios žiurkės, taip tyram ir šventam Dievui pasibjaurėtinos visos nuodėmės.

Devinta dalis

1 Padangtė

2 Netikėjimas

3 Teisėjai, karaliai ir pranašai

1 Padangtė

Ant Sinajaus kalno *Viešpats* parodė, jog neįmanoma atstatyti sugriuvusių santykių su juo laikantis taisyklių. Dabar tauta buvo pasiruošusi išgirsti Dievo nurodytą kelią, kaip tapti priimtais.

VIEŠPATS kalbėjo *Mozei*: „<...> *Tepadaro jie man šventyklą, idant galėčiau gyventi tarp jų.*“ (Išėjimo 25, 1, 8)

Izraelitai turėjo pastatyti šventyklą* – šventą vietą, vadinamą padangte arba susitikimo palapine. Dievas liepė jiems tai padaryti ne dėl to, kad jam būtų reikėję namo.

* Nepainiokite šios konstrukcijos su bažnyčia. Jos neturi nieko bendro.

Dievas, pasaulio ir visko, kas jame yra, Kūrėjas, būdamas dangaus ir žemės Valdovas, gyvena ne rankų darbo šventyklose. (Apaštalų darbų 17, 24)

Viešpats pateikė vaizdinę priemonę, kad būtų aiškiau, ko prisireiks norint panaikinti bausmę už nuodėmę.

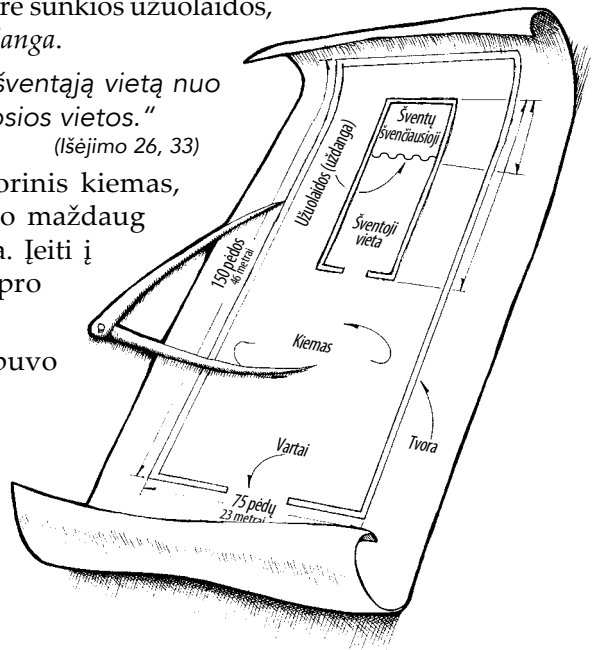
„*Tiksliai, kaip tau rodau – pagal Padangtės ir viso jos apstatymo pavyzdį, – taip turite ją padaryti.*“ (Išėjimo 25, 9)

Padangtė galėjo būti išardyta ir perkelta į kitą vietą. Palapinė primenantį statinio dalis turėjo storas sienas, o stogą sudarė į kilimus panašūs uždangalai. Trečdalį padangtės sudarė patalpa, vadinama *šventų švenčiausiąja*, o du trečdalius – *šventoji vieta*. Vieną nuo kitos jas skyrė sunkios užuolaidos, kartais vadinamos *uždanga*.

„*Uždanga atskirs šventąją vietą nuo šventų švenčiausiosios vietos.*“ (Išėjimo 26, 33)

Padangtę užbaigė išorinis kiemas, kurį savo ruožtu supo maždaug 2 metrų aukščio tvora. Įeiti į statinį buvo galima pro vienintelius vartus.

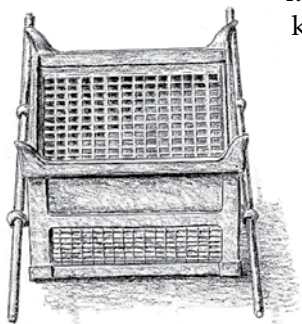
Palapinėje ir kieme buvo septyni daiktai¹.

Kiemas

❶ Varinis aukuras

Kieme, prie pat vartų, stovėjo pirmasis daiktas. Tai buvo gana didelis altorius – medinis, aptrauktas bronzą, su keturiais ragais kampuose ir ilgomis lazdomis abiejose pusėse, kad jį būtų galima nešti.

❷ Praustuvas

Šis didelis varinis dubuo buvo pastatytas pusiaukelėje tarp varinio aukuro ir šventosios vietos. Jis buvo pripiltas vandens ir skirtas apeiginiams apsiplovimams. Jis reiškė, kad, artindamasis prie Dievo, žmogus privalo būti tyras.

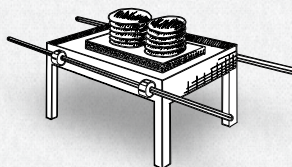
❸ Žvakidė

Žvakidės dydžio Dievas nenurodė, bet tiksliai žinome, kokia buvo jos forma. Ją sudarė stovas ir septynios šakos. Kadangi ji turėjo būti pagaminta iš gryno aukso, tai apribojo jos dydį.

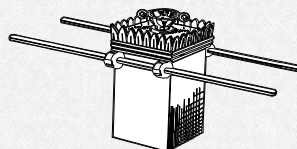
❹ Padėtinės duonos stalas

Ant šio specialaus stalo buvo dedama dvylika duonos kepalų, kurie simbolizavo dvylika Izraelio giminių.

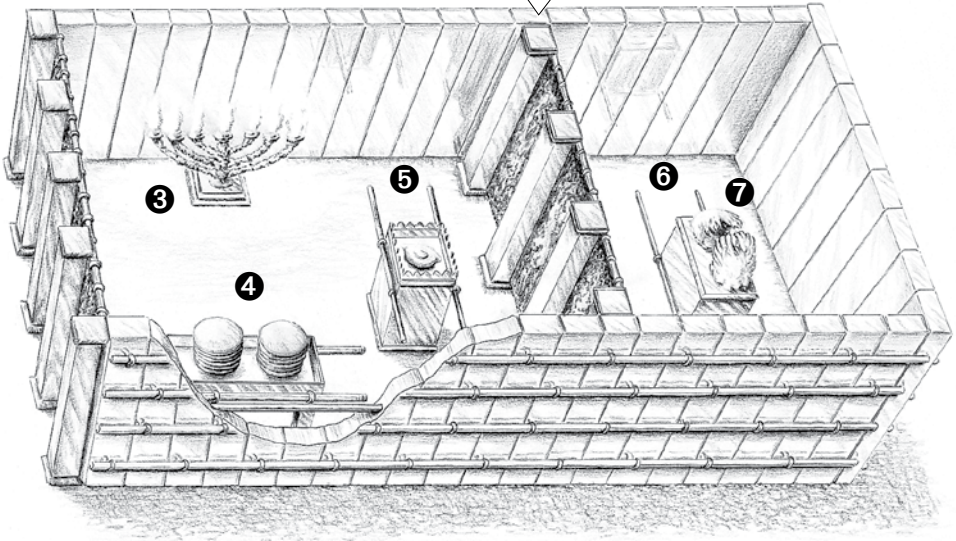
❺ Smilkalų aukuras

Šis aukuras buvo pastatytas priešais uždangą, kuri skyrė *Šventų švenčiausiąją* nuo *Šventosios vietos*. Smilkalai būdavo aukojami, kai izraelitai susirinkdavo pasimelsti. Į dangų kylantis malonus kvapas simbolizavo Dievą pasiekiančias maldas.

Šventoji vieta**Šventų švenčiausioji**

Užuolaidos (uždanga)

6 Sandoros Skrynia

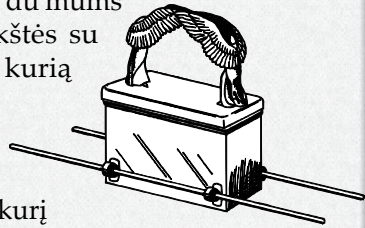
Ši medinė dėžė buvo aptraukta grynu auksu ir iš dalies skirta naudoti kaip skrynja. Joje buvo laikomi du mums jau žinomi daiktai – akmeninės plokštės su Dešimt įsakymų ir truputis duonos, kurią Dievas tiekė izraelitams dykumoje.

7 Malonės sostas

Sandoros Skrynja turėjo auksinį dangtį, kurį suformavo du sparnus išskleidę angelai.

Sandoros Skrynja ir jos malonės sostas buvo vieninteliai daiktai Šventų švenčiausiojoje. Dievas pasakė

„Ten aš susitiksiu su tavimi ir nuo malonės sosto viršaus – tarp dviejų kerubų, esančių viršum Sandoros Skrynios – pasakysiu tau visa, ką per tave noriu įsakyti izraelitams.“
(Išėjimo 25, 22)

Kunigai

*Pasišauk iš izraelitų savo brolių Aaroną drauge su jo sūnumis
tarnauti man kunigais<...>* (Išėjimo 28, 1)

Dievas liepė Mozei paskirti Aaroną ir jo sūnus *kunigais* į padangtę, o Aaroną paskelbti *vyriausiuoju kunigu*. Šie žmonės buvo atskirti nuo kitų ne dėl to, kad būtų buvę kuo nors ypatingi, o todėl, kad Viešpats norėjo, jog žmonės gerbtų jo šventumą. Dievas nenorėjo, kad padangtėje būtų netvarka. Kunigai buvo išmokyti laikytis Dievo nurodymų ir tarnavo kaip prižiūrėtojai, kurie turėdavo pasirūpinti padangtę, klajokliams izraelitams keliantis iš vienos vietos į kitą.

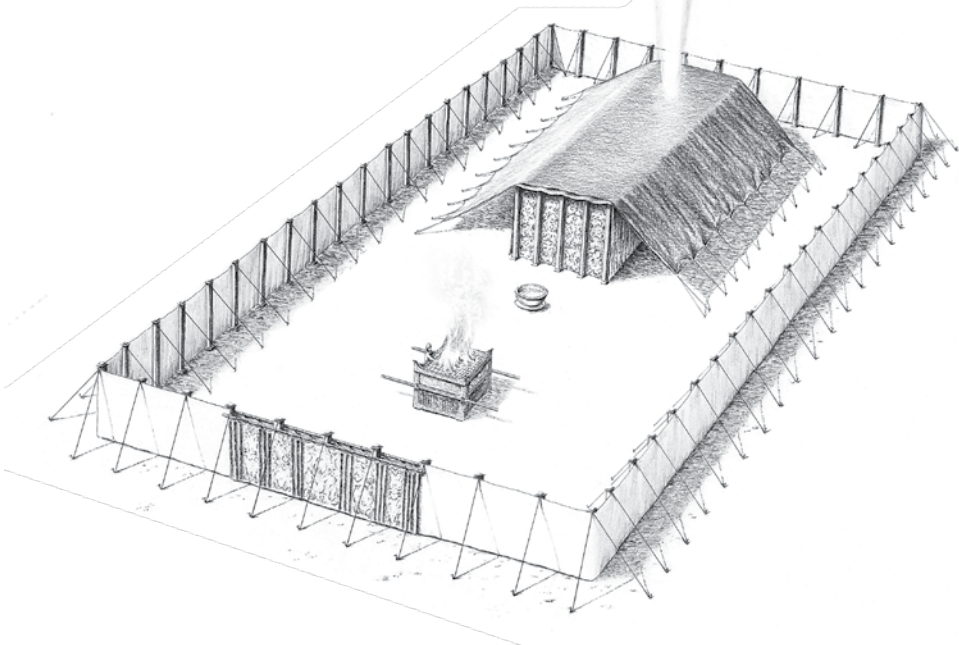
Užbaigta padangtė

Padangtė buvo baigta, praėjus devyniems mėnesiams po to, kai izraelitai atkeliavo prie Sinajaus kalno.

*Pamatęs, kad visa jie buvo padarę, kaip VIEŠPATS buvo
įsakęs, Mozė palaimino juos.* (Išėjimo 39, 43)

Pabaigus statyti Padangtę, Šventų švenčiausiąją apgaubė izraelitus lydėjęs debesis. Tai reiškė Dievo buvimą tarp savo žmonių.

*Tada debesis uždengė Susitikimo
Palapinę<...> Mozė negalėjo įeiti į
Susitikimo Palapinę, nes ją gaubė
debesis ir pripildė VIEŠPATIES šlovė.*
(Išėjimo 40, 34–35)

Vaizdinių priemonių pritaikymas

Padangtė jau stovėjo, ir atėjo metas svarbiam pritaikymui. Dievas pasakė Mozei <...>

„Kalbėk izraelitams ir sakyk jiems. Kai kas nors iš jūsų nori atvesti VIEŠPAČIUI gyvulio atnašą, atveskite atnašą iš jaučių bandos ar iš avių bei ožkų kaimenės.“ (Kunigų 1, 2)

Dievas liepė žmogui atnešti į Padangtę auką.

Ji turėjo būti

„<...> iš galvijų bandos <...>“ (Kunigų 1, 3) TŽ

Tai galėjo būti avis, ožka ar jautukas, bet netiko joks kitas gyvulys, pavyzdžiui, kiaulė, arklis ar kupranugaris.

Izraelitai turėjo atvesti

„<...> patiną <...>“ (Kunigų 1, 3) TŽ

Ir svarbu, kad

„<...> sveiką patiną <...>“ (Kunigų 1, 3) TŽ

Negalėjo būti ligoto ar luošo galvijo.

„<...> teatveda <...> prie Susitikimo palapinės įėjimo laisva valia Viešpaties akivaizdon.“ (Kunigų 1, 3) TŽ

Aukojama turėjo būti vos įėjus pro vartus į kiemą, ant bronzinio aukuro. Tai buvo ne tik pripažinimas, kad esi beviltiškas nusidėjęs, bet ir pirmas žingsnis prie Dievo. Kiekvienas aukotojas turėjo uždėti

<...> ranką ant aukojamo gyvulio galvos, kad auka būtų priimta ir jis būtų sutaikintas. (Kunigų 1, 4) TŽ

Uždėdamas ranką aukai ant galvos, žmogus susitapatindavo su auka. Ranka ant galvos simbolizavo, kad žmogaus nuodėmė ir kaltė perkeliama gyvuliui. Kadangi dabar gyvūnas turėjo žmogaus nuodėmės, jį reikėjo užmušti. *Mirtis yra bausmė už nuodėmes.* Žmogus perpjaudavo gyvuliui gerkle, paskutinį kartą pripažindamas, kad gyvulys žūsta būtent už *jo* nuodėmės. Taip *nekaltas mirdavo vietoj kaltojo* – kaip pakaitalas. Biblijoje sakoma, jog Dievas priimdavo tokią auką.

Izraelitams tai turbūt atrodė labai pažįstama. Argi jų protėviai neaukojo Dievui kraujo aukų? Juk taip ir buvo.

Teisingas išvaduotojas

Viešpats dar kartą priminė savo žmonėms, kad vienintelis būdas jam įtikti – tai tikėti, kad jis...

teisingas ir išvaduojantis Dievas!

(Izaijo 45, 21)

Aukodami gyvulį, žmonės išoriškai parodydavo vidinį tikėjimą Dievu – tai rodė, kad jie pasitiki Viešpačiu. Kadangi mirtis yra bausmė už nuodėmės, auka vaizdavo, ko reikia, kad būtų atleistos nuodėmės.

<...>be kraujo praliejimo nėra atleidimo. (Hebrajams 9, 22)

„<...>gyvūno gyvybė yra kraujyje. Daviau jiems kraują, kad ant aukuro atliktumėte permaldavimą už savo gyvybę; kraujas atlieka permaldavimą, nes jis yra gyvybė.“

(Kunigų 17, 11)

SKOLININKAS

Matydamas gyvulio galą, Dievas pripažindavo, kad tai teisingai atitinka *nuodėmės ir mirties dėsnį* – už nuodėmės turėjo būti *mokama mirtimi*. Dievas nebelaikė žmonių nuodėmės-skolos rašto; žmogus žinojo, kad nebebus teisiamas, ir amžinos nuodėmės pasekmės nebegalios. Viešpats gerbė žmogaus pasitikėjimą juo ir įskaitydavo žmogui teisumą kaip ir Abraomui.

Abraomas patikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta teisumu.

(Romiečiams 4, 3)

Kadangi tas teisumas ėjo iš Dievo, žmogus buvo pakankamai tobulas, kad galėtų gyventi Dievo artumoje.

Tai nebuvo kažkas nauja. Šiuo keliu pas Dievą ėjo Abelis, Nojus, Abraomas, Izaokas, Jokūbas ir kiti teisūs žmonės.

Permaldavimo diena

Atlikdami savo pareigas, kunigai padangtėje turėjo visišką laisvę, išskyrus vieną dalyką. Jiems buvo uždrausta įžengti į Šventų švenčiausiąją.

Šventų švenčiausioje simboliškai gyveno Dievas. Nuodėmingas žmogus negalėjo net dirstelėti į tą kambarį. Dvi patalpas skiriančios

užuolaidos buvo storos ir viską slėpė nuo smalsios akies. Jos saugojo Švenčiausiąją iš visų vietų. Į Šventų švenčiausiąją negalėjo įžengti net vyriausiasis kunigas Aaronas, išskyrus Permaldavimo dieną².

Esant tokiai sąrangai, į priekinę palapinės dalį visada eina kunigai atlikti apeigų, o į antrąją – kartą per metus vienas tik vyriausiasis kunigas, ir tai ne be kraujo, kurį aukoja už save ir už tautos nuodėmes, padarytas dėl nežinojimo.

(Hebrajams 9, 6–7) TŽ

Bet koks šių nurodymų pažeidimas galėjo baigtis mirtimi.

VIEŠPATS tarė Mozei: „Sakyk savo broliui Aaronui, kad jis neitų kada užsimanęs į šventyklą už uždangos priešais malonės sostą, esantį ant Skrynios, idant nenumirtų, nes aš pasirodysiu debesyje viršum malonės sosto.“

(Kunigų 16, 2)

Permaldavimo dienos aukojimas buvo kasmetinė ceremonija, nuolat primenanti, kad žmogui būtina patraukti savo nuodėmes iš švento Dievo akivaizdos. Ši ceremonija buvo kartojama kasmet – nors Dievas nenusigrėždavo nuo žmogaus dėl jo nuodėmių, gyvūnų kraujas jų neatpirkdavo, o tik laikinai pridengdavo.

Padangtė, joje esantys daiktai, kunigai, aukos, Permaldavimo diena – visa tai buvo Dievo naudojamos vaizdinės priemonės. Jos padėjo paaiškinti, ką Viešpats planuoja daryti žmonijos labui.

2 Netikėjimas

Izraelitai vis daugiau ir daugiau sužinojo apie Viešpatį. Dievas ištikimai aprūpindavo juos maistu ir vandeniu. Biblijoje sakoma, kad Viešpats net padarė jų batus ypatingai tvirtus ir šie nesusinešiodavo. Dabar izraelitai turėjo moralinį kodeksą, pagal kurį reikėjo gyventi. Nors Dešimties įsakymų laikymasis neatnaujino ryšio su Dievu, tai buvo kaip teisingo gyvenimo standartas, kuris suvienijo tautą. Jie žinojo, kas gerai ir kas blogai. Be to, mylintis Dievas parodė, kaip tapti jam priimtiniems – tikėjimu aukojant kraujo aukas. Galima pagalvoti, jog izraelitai turėjo būti amžinai dėkingi už visa tai, ką Viešpats jiems darė. Jeigu jie būtų buvę dėkingi, tai būtų parodę jų elgesys. Tačiau jie vėl pradėjo murmėti.

Jei kartais pamanėme, jog taip elgėsi tik kietaširdžiai izraelitai, turime atminti, jog ir mes esame to paties kūno ir kraujo.

Izraelitai veikė kaip visos žmonių rasės atstovai. Kiekvienais metais jie vis geriau pažino Dievą, tačiau tas pažinimas užtraukė papildomą atsakomybę. Biblijoje sakoma:

Iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug pareikalauta, ir kam daug patikėta, iš to bus daug ir išieškota. (Luko 12, 48)

Dabar izraelitai žinojo daugiau apie Dievą negu bet kuri kita žemės tauta.

Nuo Horo kalno jie ėjo keliu, vedančiu Raudonosios jūros link, kad aplenktų Edono žemę. Kelionėje tauta nerimavo, ji kalbėjo prieš Dievą ir Mozę: „Kodėl mus išvedėte iš Egipto numirti dykumoje? Nėra duonos, nėra vandens, mums įgriso tas menkavertis maistas.“ (Skaičių 21, 4–5) TŽ

Šie kaltinimai buvo neteisingi – Dievas, Ištikimasis Globėjas, jų reikmes patenkino. Bet, užuot dėkoję Viešpačiui už kasdieninį rūpestį, izraelitai apkaltino Dievą juos apleidus. Jie ignoravo Dievo Įstatymą, melavo ir negerbė jo vardo.

Jau minėta, kad pažeidus įstatymą atsiranda pasekmės. Kaip pažeidus Dievo nustatytą gravitacijos dėsnį sulaužomi kaulai, taip pažeidus Dievo moralinį Įstatymą išrinkta liūdni padariniai.

Praeityje Dievas ne sykį ignoravo* jų nuodėmę – jis buvo maloningas. Tačiau bendraudami su savo Kūrėju-savininku, izraelitai buvo jau nebe naujokai. Jie daug žinojo apie Dievą. Jie gavo Dešimt įsakymų ir tapo atsakingi už jų vykdymą. Dievas negalėjo atleisti žmonių nuodėmių ir sakyti: „Užmirškime tai. Sakykime, kad nieko neįvyko“. Ne, nuodėmė atneša pasekmes. Visada.

* Dievas ignoruoja nuodėmę tik kurį laiką. Jis teisia už visas nuodėmes. Žr. Apreiškimo darbų 17, 30.

Tada Viešpats siuntė nuodingas gyvates. Jos gėlė žmones ir daugelis nuo jų mirė. (Skaičių 21, 6) TŽ

Dievas nuo pat pradžių kartojo, kad nuodėmė ves į mirtį – fizinę, santykių ir amžinąją. Šią tiesą tiesiogiai iliustruoja žmonių mirtys.

Izraelitai puolė į nevirtį ir suprato, kad nuo šios bausmės juos išgelbėti gali tik Dievas. Jie buvo bejėgiai.

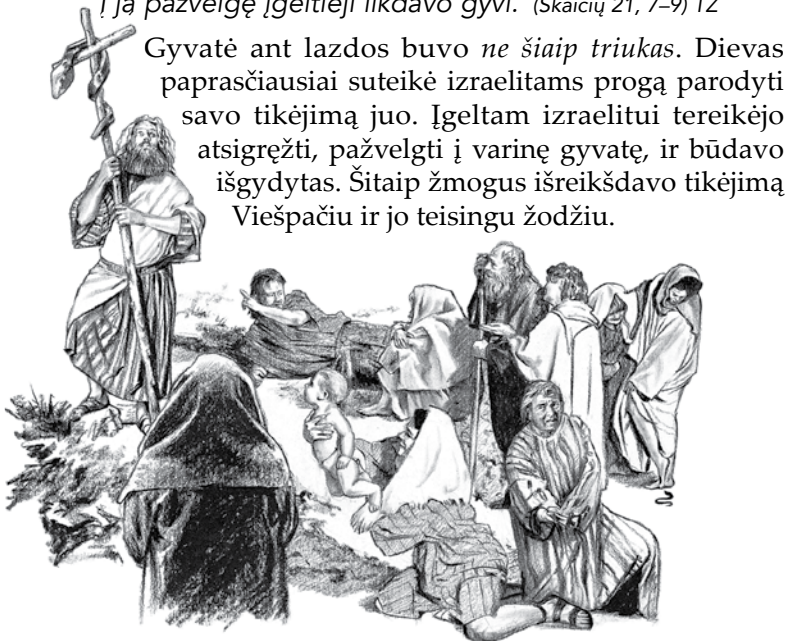
Jie kreipėsi į Mozę sakydami: „Nusidėjome, kalbėjome prieš Viešpatį ir tave, melsk, kad pašalintų nuo mūsų gyvates.“ (Skaičių 21, 7) TŽ

Dievo teismo tikslas yra pakeisti žmonių požiūrį. Biblijoje ši permaina apibūdinama žodžiu „atgaila“. Žmonės gali atgailauti ir būti išgirsti Dievo tik šiame gyvenime žemėje. Po fizinės mirties, kai nusidėjėlis nuteisiamas įmesti į ugnies ežerą, *apsigalvoti* jau vėlu. Izraelitai pripažino, kad yra nusidėjėliai, todėl atgailavo ir prašė Dievo juos išgelbėti. Jie vėl pasitikėjo Dievu.

Možė meldėsi už tautą.

Viešpats sakė Mozei: „Padaryk varinę gyvatę ir iškelk ją ant stulpo; kas įgeltas į ją pažvelgs, liks gyvas.“

Mozė padirbdino varinę gyvatę ir iškėlė ją ant stulpo.
Į ją pažvelgę įgeltieji likdavo gyvi. (Skaičių 21, 7–9) TŽ

Gyvatė ant lazdos buvo *ne šiaip triukas*. Dievas paprasčiausiai suteikė izraelitams progą parodyti savo tikėjimą juo. Įgeltam izraelitui tereikėjo atsigręžti, pažvelgti į varinę gyvatę, ir būdavo išgydytas. Šitaip žmogus išreikšdavo tikėjimą Viešpačiu ir jo teisingu žodžiu.

Tarkime, koks nors įgeltas žmogus nepažvelgė į varinę gyvatę. Jis pareiškė kaimynams: „Tas senis Mozė visai kvaištelėjo. Kur matyta, kad, pažvelgus į tą juokingą gyvatę, užgytų nuodingas įkandimas! Netikiu juo.“ Toks žmogus mirtų ne tik dėl įgėlimo, bet ir dėl netikėjimo Dievu. Dievas atlygina už tikėjimą ir teisia netikinčius.

Svarbu suprasti, jog prieš Dievą esame atsakingi už viską, ką apie jį žinome.

Po daugelio metų Mozės pagamintą varinę gyvatę sudaužė karalius Ezekijas, kadangi žmonės jį garbino ir taip pažeidė vieną iš Dešimties įsakymų. (Žr. 2 Karalių 18,4)

Apžvalga: mirtis

Biblijoje kalbama apie trejopą mirtį.

1. **Kūno mirtį:** žmogaus dvasios atskyrimas nuo jo kūno.
2. **Santykių mirtį:** žmogaus dvasios atskyrimas nuo Dievo.
3. **Ateities džiaugsmo mirtį:** amžinas žmogaus dvasios atskyrimas nuo Dievo.

Atpildas už nuodėmę – mirtis.

(Romiečiams 6, 23)

3 Teisėjai, karaliai ir pranašai

Dabar keliuose puslapiuose aptarsime tai, kas nutiko per kelis šimtmečius. Nemėgstantieji istorijos gali būti tikri, kad šis tyrinėjimas nebus varginantis ir netgi jei visko nesupras, gaus būtiniausią informaciją. Kiekvieno poskyrio antraštes būtų naudinga palyginti su laiko skale 142–143 puslapiuose.

Nuo izraelitų išėjimo iš Egipto iki atkeliavimo į Kanaaną praėjo keturiasdešimt metų. Mozė mirė, nepasiekęs Pažado žemės, ir jį pakeitė talentingas karvedys, vardu Jozuė.

Pažado žemėje izraelitai kūrėsi daug metų. Ji buvo padalyta dvylikai *giminių*, kurios kilo iš dvylikos Jokūbo (arba Izraelio) sūnų.

Teisėjų laikotarpis

Kurį laiką izraelitai tikėjo Dievą, bet ilgainiui nuklydo nuo tiesos ir pradėjo garbinti stabus. Viešpats nubaudė Izraelį, leisdamas juos užkariauti kitataučiams, kurie privertė izraelitus tarnauti jiems ir mokėti duoklę. Praėjus kiek laiko, izraelitai atgailaudavo ir šaukdavosi Dievo, kad išvaduotų iš engėjų. Dievas išskeldavo lyderį, vadinamą *teisėju*, ir izraelitai nusimesdavo kitataučių jungą. Taip prasidėjo apie tris šimtmečius trukęs ciklas. Šis ciklas ne sykį kartojosi. Per tą laiką valdė penkiolika teisėjų.

Kai kurie žmonės mano, kad *tikėti Dievą* yra gerai ir kad visi keliai – visi tikėjimai – veda prie to paties Dievo. Tačiau Biblijos mokymas kitoks. Šventajame Rašte sakoma, jog yra daug netikrų dievų ir tik vienas tikrasis Dievas. Patikėję netikru dievu, izraelitai būdavo teisiami.

Karalių laikotarpis

Izraelis buvo laimingiausia iš žemės tautų, nes jų vadovas ir karalius buvo pats Dievas. Tačiau ilgainiui, nusižiūrėję į kitas tautas, izraelitai atstūmė Dievą ir užsinorėjo karaliaus žmogaus. Dievas patenkino jų užgaidą, tačiau jų polinkis klaidžioti ir tikėti netikrais dievais išliko.

Izraelis turėjo daug karalių, tačiau tik keli iš jų tikėjo Viešpatį ir jam pakluso. Dėl šios priežasties minėtasis ciklas vis kartojosi, tik vietoj *teisėjo* dabar jie turėjo *karalių*.

Kelis karalius ypač verta paminėti. Turbūt didžiausias ir žinomiausias iš Izraelio monarchų buvo Dovydas. Priešingai daugeliui kitų Izraelį valdžiusių karalių, Dovydas tikrai tikėjo Dievą. Jis tikėjo, kad tik Dievas gali išgelbėti jį iš nuodėmės pasekmių. Dovydas vadino Viešpatį „mano Gelbėtojas“.

Karalius Dovydas buvo ir didis pranašas, kuris įkvėptas Dievo rašė Bibliją. Jis žinomas savo psalmėmis, kuriose šlovino Dievą už meilę ir malonę. Ypač daug Dovydas rašė apie pažadėtąjį Išvaduotoją, ir Dievas pažadėjo, kad Pateptasis bus vienas iš jo palikuonių³. Karalius Dovydas troško nešiojamą padangtę pakeisti panašaus išplanavimo nekilnojamu statiniu. Jis turėjo vadintis *šventykla*. Karalius norėjo pastatyti ją Jeruzalėje, kuri jam valdant tapo šalies sostine. Nors Dovydas surinko statybos medžiagas, šį darbą užbaigė jo sūnus Saliamonas.

Karalius Saliamonas išgarsėjo dviem dalykais – savo išmintimi ir pastatyta šventykla. Šis didingas statinys išaugo Jeruzalėje ant Morijos kalno, galbūt toje pačioje vietoje, kur Abraomas rengėsi paaukoti Izaoką.

Po Saliamono mirties tauta skilo į dvi dalis: dešimt šiaurinių genčių pasiliko *Izraelio* pavadinimą, o dvi pietinės gentys tapo *Judėja*. Šis pasidalijimas, atrodo, buvo pirmas izraelitų žingsnis į bemaž nuolatinę neištikimybę Dievui. Šiuo keliu ėjo šiaurės gentys. Žmonės stengėsi paklusti Viešpaties įsakymams, bet jų širdys nuo Dievo buvo toli.

Pranašai

Dievas siuntė pranašus – žmones, kurie ne tik mokė izraelitus moralės, bet ir perspėjo apie artėjantį teismą.

Daugelį iš šių pranašų Dievas irgi įkvėpė rašyti Bibliją. Kai kurie pateikė specifinės informacijos apie pažadėtąjį Išvaduotoją.

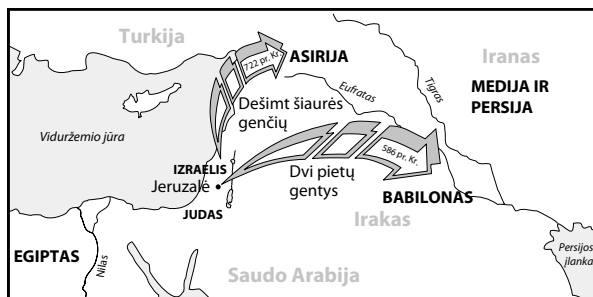
Apskritai izraelitai ir jų garbingieji karaliai pranašus ne itin mėgo. Mat pranašai nešė žinią, kurios jie nenorėjo girdėti. Pavyzdžiui, pranašas Izaijas kalbėjo žmonėms:

Viešpats ištarė: „<...>ši tauta tik liežuviu tesiartina prie manęs, tik lūpomis tegarbina mane, jos širdis nutolusi nuo manęs, tik žmonių išmoktu įstatymu tesiremia mano garbinimas<...>.“
(Izaijo 29, 13)

Dauguma neapkentė pranašų ir atsisakė gręžtis į Dievą. Jie persekiojo ir žudė pranašus. Visą reikalą dar labiau apsunkindavo šėtono įkvėpti netikri pranašai. Nors Dievas davė aiškius nurodymus, kaip skirti tiesą nuo melo, netikri pranašai buvo daug populiariesni, nes jie kalbėjo tai, kas žmonėms patiko.

Izraelio išsklaidymas

Galiausiai Viešpats siuntė bausmę. 722 m. pr. Kr. į dešimties šiaurės genčių žemes įsiveržė asirai ir paėmė izraelitus į nelaisvę. Biblijoje neaprašyta, kad šie žmonės būtų organizuotai grįžę į Izraelį.

Judėja nelaisvėje

Dvi pietų gentys buvo politiškai nepriklausomos iki 586 m. pr. Kr., kai babiloniečiai* nusiaubė Jeruzalę, sugriovė didžiąją Saliamono šventyklą ir išsivarė žmones į tremtį.

Tremtyje jie buvo pradėti vadinti judėjais (arba žydais), kadangi daugelis iš jų buvo kilę iš Judo giminės. Praradę šventyklą, žydai ėmė rinktis sinagogoje**, kuri tapo socialinio bendravimo, mokymosi ir Rašto studijavimo vieta.

* Žmonės iš tų žemių, kur buvo pastatytas Babelio bokštas.
** Šis žodis kilęs iš graikų kalbos ir reiškia „susirinkimą“.

Tremtis truko 70 metų, ir 536 m. pr. Kr. dvi pietų gentys pradėjo traukti į savo tėvynę ir kurtis Jeruzalėje bei aplink ją, kur anksčiau gyveno Judo giminė. Buvo atstatyta šventykla – nors ir ne tokia didinga kaip Saliamono – ir iš naujo įteisinta aukojimo sistema.

Graikų įtaka

Apie 400 m. pr. Kr. biblinis pasakojimas nutrūksta ir atnaujinamas maždaug po keturių šimtų metų. Tačiau per tą laiką istorija nestovėjo vietoje. Viduriniuosiuose Rytuose siautė galingas graikų karvedys Aleksandras Didysis, kuris užkariavo ir žydų žemes. Jo pasiuntiniai įvedė *graikų* kalbą kaip prekybos kalbą, keliems šimtams metų helenistinė kultūra tapo statuso simboliu.

Kai kurie žydai lengvai priėmė graikų kultūrą ir suderino ją su savo įsitikinimais apie Dievą. Tie žmonės vadinami *sadukiejais*. Nors jų buvo nedaug, tai buvo turtingi ir įtakingi žmonės. Jie linko kontroliuoti vyriausiąjį kunigą, kurio postas pasidarė perkamu ir parduodamu. Sadukiejai neigė kai kurias Biblijos vietas. **Jie atėmė iš Dievo žodžio.**

Okupantų graikų kultūra žydus veikė maždaug du šimtus metų, kol 166 m. pr. Kr. jie sukilo. Judas Makabiejus išvedė tautą į autonomijos laikotarpį.

Šiuo metu į priekį išsiveržė žydų religinių austruolių grupė, vadinama *fariziejais*. Fariziejai kovojo su graikų kultūros įtaka ir kabinosi į Mozės duotą *įstatymą*. Iš savo uolumo aplink Mozės įstatymą jie sukūrė kitų apsauginių įstatymų žiedą, kad nebūtų pažeistas nė vienas *tikrasis įstatymas*. Ilgainiui šie papildomi įstatymai įgavo autoritetą ir tokį pat svorį kaip ir *Mozės įstatymas*. **Fariziejai papildė Dievo žodį.**

Kita reikšminga socialinė grupė žydų gyvenime buvo *perrašinėtojai*, šiuolaikinių kopijuotojų atitikmuo. Dar gerokai iki spaustuvų atsiradimo šie žmonės ypač kruopščiai kopijuodavo ir perkopijuodavo Dievo žodį. Žodis „perrašinėtojas“ apibūdino išsilavinimą ir religinį užsidegimą. Vis dėlto tai buvo daugiau profesija negu religinė ar politinė partija.

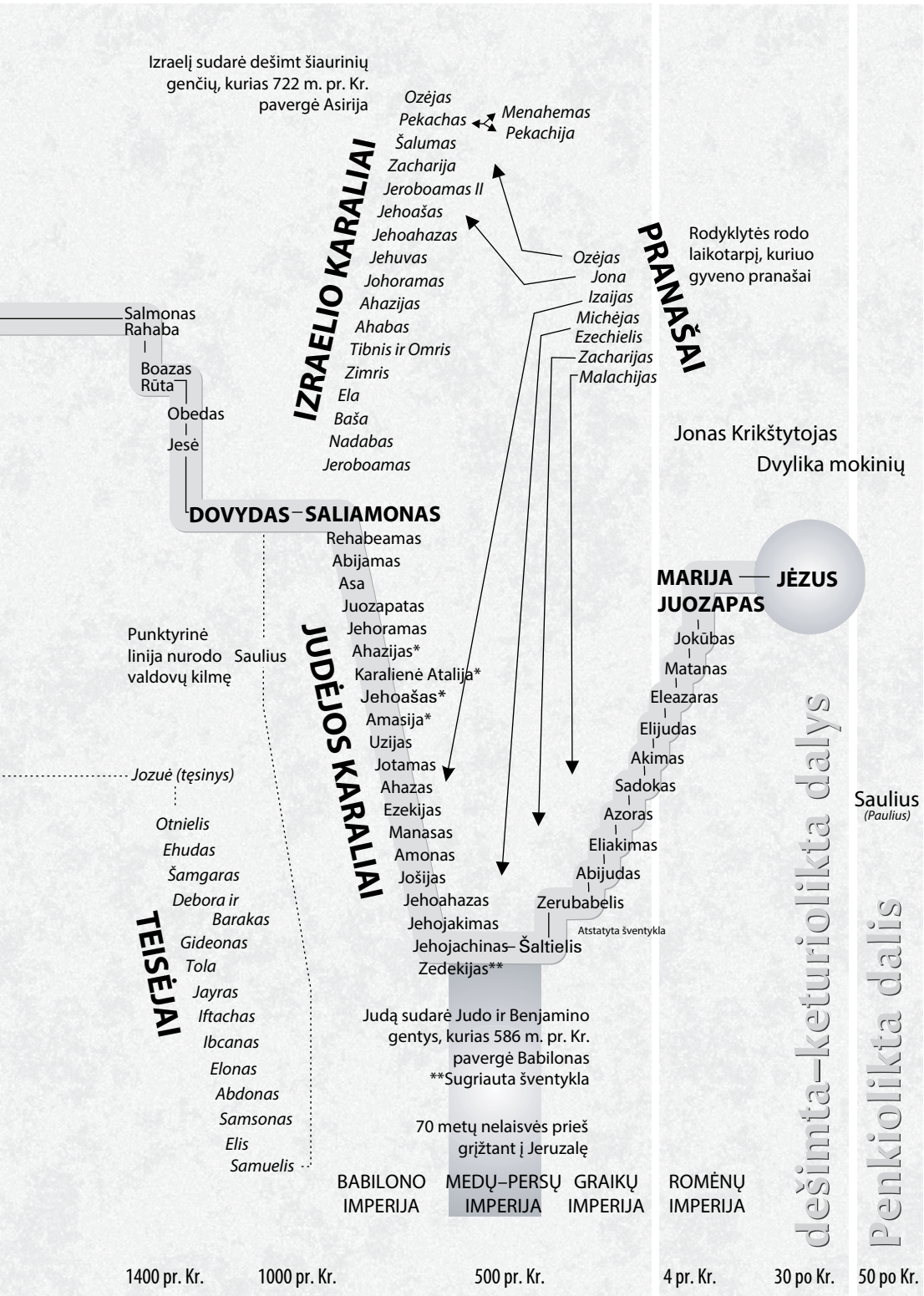
Romėnai

Žydų laisvė, vadovaujant makabiejams, truko vos 100 metų. Ją sutriuškino geležinis Romos kulnas, kai 67 m. pr. Kr. į Jeruzalę įžygiavo generolas Pompėjus.

Kol žydai mokėjo mokesčius ir neketino maištauti, romėnai taikstėsi su jų religija. Civilizuotas tų laikų pasaulis brangiai mokėjo už taiką.

Romos imperija buvo pernelyg didelė, kad būtų efektyviai valdoma tiesiogiai iš Romos, todėl į skirtingus regionus buvo paskirti vietiniai valdytojai. Judėją, dabar jau Romos provinciją, valdyti buvo paskirtas Erodas. Jis įėjo į istoriją kaip *Erodas Didysis*. Neįtikėtinais žiaurus, Erodas tik išoriškai išpažino žydų religiją. Jis ir jo palikuonys valdė priešišškai nusiteikusį žydų pasaulį šimtą metų. Žmonės laukė laukė gelbėtojo, kuris palengvintų jų dalį.

Praėjo daugiau kaip du tūkstančiai metų nuo to laiko, kai Dievas pirmą kartą pažadėjo Abraomui, kad vienas iš jo palikuonių bus pažadėtasis Išvaduotojas. Šimtus metų Dievas turėjo žmonių, kartais jų būdavo vos keli, kurie tikėjo jo žodžiu ir teisingai elgėsi jo atžvilgiu. Jie karštai laukė Pateptojo. Ankstyvaisiais Romos imperijos valdymo metais irgi buvo nekantriai laukiama Dievo pažadų išsipildymo. Atėjo metas, tik žmonės to nežinojo. Viskas paruošta. Angelai danguje turbūt subruzdavo. Šėtonas tikriausiai suvirpėjo. Kas gi bus tas PAŽADĖTASIS IŠVADUOTOJAS?

*Valdovai, kurie neminimi Evangelijoje pagal Matą pateiktame pasakojime apie Jėzaus kilmę.

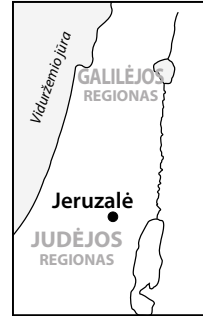
Dešimta dalis

- 1** Elzbieta, Marija ir Jonas
- 2** Jėzus
- 3** Tarp išmintingų vyrų
- 4** Krikštas

1 Elzbieta, Marija ir Jonas

Prieš ateinant pažadėtajam Išvaduotojui, Dievas nusprendė parengti žydus ir siuntė ypatingą asmenį, kad praneštų apie tą įvykį. Angelai turbūt karštai diskutavo, kas gi bus tas išrinktasis, kuris paskelbs apie ateinantį išvaduotoją. *Gal vienas iš jų?* Bet būtent tada pasklido naujiena, tiesiogiai susijusi ir su išvaduotojo tapatybe. Visas dangus tikriausiai aiktelėjo.

Judėjos karaliaus Erodo dienomis gyveno kunigas, vardu Zacharijas, iš Abijos skyriaus. Jis turėjo žmoną, vardu Elzbieta, iš Aarono vaikaičių. Abu jie buvo teisūs Dievo akyse ir nepriekaištingai vykdė visus Viešpaties įsakymus bei nuostatus. Juodu neturėjo vaikų, nes Elzbieta buvo nevaisinga ir abu sulaukė senyvo amžiaus.

Kartą Zacharijas ėjo pagal skyriaus eilę Dievo tarnystės pareigas, ir pagal kunigų paprotį burtu teko jam įžengti į Viešpaties šventovės vidų ir aukoti smilkalus. Smilkymo valandą lauke meldėsi visa tauta. Tuomet jam pasirodė Viešpaties angelas, stovintis smilkalų aukuro dešinėje. Pamatęs jį, Zacharijas sumišo, ir išgąstis pagavo jį. Bet angelas jam tarė: „Nebijok, Zacharijau, tavo prašymas išklausytas. Tavo žmona Elzbieta pagimdys tau sūnų, o tu jį praminsi Jonu. Tau bus džiaugsmas ir paguoda, ir daugelis džiaugsis jo gimimu, nes jis bus didis Viešpaties akyse<...> ir daugelį Izraelio sūnų atvers į Viešpatį, jų Dievą. <...> Jis žengs pirma Viešpaties, kreipdamas tėvų širdis į vaikus ir įkvėpdamas neklusniems teisiųjų nusiteikimą, kad prirengtų Viešpačiui tobulą tautą.

(Luko 1, 5–17)

Angelas pasakė Zacharijui, kad jo sūnus Jonas bus žinianešys ir paruoš kelią Viešpaties atėjimui. Tai buvo puiki naujiena, tačiau paskutiniai žodžiai sukretė visą dangų. *Į žemę ateina pats Dievas – VIEŠPATS. JIS* ir yra tas pažadėtasis Išvaduotojas. Ši žinia šėtoną turbūt pribloškė.

Zacharijas, išgirdęs tokią žinią, aišku, sutriko. Išvysti angelą jo laikais buvo negirdėtas dalykas. O naujiena, kad Elzbieta tokiam amžiuje pagimdys sūnų, privertė senuką susimąstyti. O dar jis išgirdo, kad pats Kūrėjas Dievas ateis kaip pažadėtasis Išvaduotojas, – tai buvo paprasčiausiai neįtikėtina! Tačiau Zacharijas žinojo, ką rašė pranašai.

Apie šį įvykį prieš keturis šimtus metų buvo rašęs pranašas Malachijas.

„Siunčiu **savo** pasiuntinį pirma savęs parengti **man** kelią.
Staiga ateis į savo šventyklą Viešpats, kurio jūs ieškote.
Sandoros pasiuntinys, kurio jūs trokštate, tikrai jau ateina, –
sako **Galybių VIEŠPATS**.“
(Malachijo 3, 1)

Viskas pasakyta aiškiai. Zacharijas turbūt nusistebėjo, kad nesuprato to anksčiau. Juk taip paprasta! Visagalis VIEŠPATS pasakė: „Siunčiu **savo** pasiuntinį pirma savęs parengti **man** kelią!“ Pats Dievas ateis kaip Pateptasis. Be to, angelas pasakė, kad pasiuntinys, kuris parengs tą kelią, bus paties kunigo sūnus Jonas.

Elzbieta

Zacharijas grįžo namo apstulbęs. O Dievas ištesėjo savo žodį – įvyko būtent taip, kaip sakė angelas.

Praslinkus kiek laiko, jo žmona Elzbieta tapo nėščia ir penkis mėnesius slėpėsi, sakydama: „Tai Viešpats man davė; jis dabar teikėsi atimti mano pažeminimą žmonių akyse.“
(Luko 1, 24–25)

Vis dėlto Zacharijui veikiausiai nedavė ramybės vienas klausimas. Kaip Kūrėjas ateis į žemę? Gal jis atvažiuos septynių ristūnų traukiamame auksiniame vežime, apsuptas angelų, baltais kaip šviesa rūbais? Gal nuvers romėnus ir Erodą nuo sosto? Angelas to nepasakė.

Marija

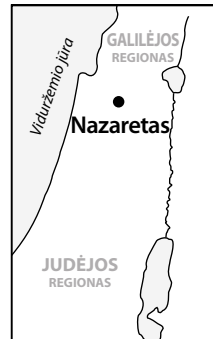
Scena pasikeičia. Angelas apsilanko darsyk, šį kartą pas jauną merginą, vardu Marija.

Šeštą mėnesį angelas Gabrielius buvo pasiųstas į Galilėjos miestą, kuris vadinasi Nazaretas, pas mergelę, sužadėtą su vyru, vardu Juozapas, iš Dovydo namų; o mergelės vardas buvo Marija. (Luko 1, 26–27)

Juozapas ir Marija buvo susižadėję pagal žydų papročius. Biblijoje sakoma, kad ir Juozapas, ir Marija buvo tiesioginiai prieš 1000 metų gyvenusio karaliaus Dovydo palikuonys.

Atėjęs pas ją, angelas tarė: „Sveika, malonėmis apdovanotoji! Viešpats su tavimi!“

Išgirdusi šiuos žodžius ji sumišo ir galvojo sau, ką reiškia toks sveikinimas. O angelas jai tarė: „Nebijok, Marija, tu radai malonę pas Dievą! Štai tu pradėsi įsčiose ir pagimdysi sūnų, kurį pavadinsi Jėzumi.“
(Luko 1, 28–31)

Kaip?! Dabar Marijos eilė netekti amo. Atsitokėjusi Marija uždavė labai tinkamą klausimą.

Marija paklausė angelą: „Kaip tai įvyks, jeigu aš nepažįstu vyro?“

Angelas jai atsakė: „Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs, ir Aukščiausiojo galybė pridengs tave savo šešėliu; todėl ir tavo kūdikis bus šventas ir vadinamas Dievo Sūnumi.“

(Luko 1, 34–35)

Marija turėjo tapti pažadėtojo Išvaduotojo motina!

Dabar viskas įgijo prasmę. Marija gerai žinojo istoriją. Dar Edeno sode Dievas pažadėjo Ievai, kad būsimasis Išvaduotojas bus *jos atžala*. Jis nepasakė *jų atžala*, turėdamas omenyje vyrą ir moterį. Dabar pažadas turėjo išsipildyti – vaikas turėjo gimti iš mergelės ir būti tik jos atžala. *Tas kūdikis neturėjo žemiškojo tėvo*. Tai, kas anksčiau atrodė nereikšminga frazė, dabar įgijo milžinišką svorį.

Ši frazė reiškė dar daugiau. Kadangi kūdikį pradėjo ne vyro sėkla, jis nepriklausė Adomo kraujo linijai. Visi Adomo palikuonys paveldėjo jo nuodėmingą prigimtį¹. Tačiau Jėzus nebuvo *Adomo sūnus*, jis buvo *Dievo Sūnus*. Jis turėjo Aukščiausiojo prigimtį. Nenuostabu, kad angelas kalbėjo apie Kūdikį kaip apie *šventą*. Vaikas buvo be nuodėmės kaip ir Dievas. Jėzus nuo prasidėjimo akimirkos buvo tobulas.

Taigi Dievas neatėjo su visa dangiškąja pompastika ir didybe. Jis gimė kaip ir kiekvienas žmogus – kaip kūdikėlis! Angelas pasakė:

„Antai tavoji giminaitė Elzbieta pradėjo sūnų senatvėje, ir šis mėnuo yra šeštas tai, kuri buvo laikoma nevaisinga, nes Dievui nėra negalimų dalykų.“ Tada Marija atsakė:

„Štai aš Viešpaties tarnaitė, tebūna man, kaip tu pasakei.“
Ir angelas pasitraukė.

(Luko 1, 36–38)

Marija žinojo, jog Elzbieta per sena gimdyti. Jei Elzbieta pastojo, tikėtina, kad ir mergaitė gali gimdyti. Marija nusprendė patikėti Dievu.

Jonas

Elzbietai atėjo metas gimdyti, ir ji susilaukė sūnaus.

(Luko 1, 57)

Kaip Dievas ir buvo pažadėjęs, gimė Jonas. Biblijoje teigiama, jog tai buvo ypatingas įvykis ir dėl to, kad tais laikais negalincios turėti vaikų patirdavo gėdą. Zacharijas taip susijaudino, jog iš jo burnos pasipylė šlovinimo giesmė Dievui. Jo kalba buvo nedidelė kelionė per pasaulio istoriją, išryškinant daugybę kaftų per šimtmečius duotus Dievo pažadus – atsiųsti Išvaduotoją.

Galima įsivaizduoti, kaip senasis Zacharijas, aukštai iškėlęs vaiką ir nenuleisdamas akių nuo jo veidelio, kalbėjo:

„O tu, vaikeli, būsi vadinamas Aukščiausiojo pranašu, nes tu eisi pirma Viešpaties jam kelio nutiesti<...>.“ (Luko 1, 76)

Jonas taps pasiuntiniu, skelbusiu pažadėtojo Išvaduotojo atėjimą į pasaulį.

2 Jėzus

Jėzaus Kristaus gimimas buvo toksai. Jo motina Marija buvo susižadėjusi su Juozapu; dar nepradėjus jiems kartu gyventi, Šventosios Dvasios veikimu ji tapo nėščia. Jos vyras Juozapas, būdamas teisingas ir nenorėdamas daryti jai nešlovės, sumanė tylomis ją atleisti. (Mato 1, 18–19)

Žydų sužadėtuovės reišė daug didesnį įsipareigojimą, negu jis yra vakarietiškoje kultūroje. Pora beveik visomis prasmėmis buvo laikoma susituokusi. Juozapas buvo vadinamas Marijos vyru, o Marija – jo žmona, tik jie negyveno kartu ir neturėjo seksualinių santykių.

Įsivaizduokite, kaip pasijuto Juozapas. Tikriausiai jį apėmė sielvartas. Marija nėščia, ir vaikas ne jo. Atskleidus šį faktą viešai, Marija būtų buvusi apkaltinta svetimavimu, nebent naivus jos paaiškinimas apie angelo pasirodymą buvo tikras. Ne, tai absurdas. Vargšė mergaitė turbūt išprotėjo. Juozapas mylėjo Mariją, bet negalėjo vesti mergaitės, kuri jį apgaudinėjo ir akivaizdžiai bandė tai paslėpti neįtikinama istorija. Ką Juozapas apie tai galvojo, tiksliai nežinome, tačiau aišku, kad jis su širdgėla nusprendė tyliai išsiskirti su Marija.

Kai jis nusprendė tai padaryti, per sapną pasirodė jam Viešpaties angelas ir tarė: „Juozapai, Dovydo sūnau, nebijok parsivesti į namus savo žmonos Marijos, nes jos vaisius yra iš Šventosios Dvasios. Ji pagimdys sūnų, kuriam tu duosi Jėzaus vardą, nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių.“

Visa tai įvyko, kad išsipildytų Viešpaties žodžiai, pasakyti per pranašą: „Štai mergelė nešios įsčiose ir pagimdys sūnų, ir jis vadinsis Emanuelis, o tai reiškia: „Dievas su mumis.“
(Mato 1, 20–23)

Juozapui buvo aiškiai pasakyta. Marija dar mergaitė, bet ji turės kūdikį! Vaiko vardas bus *Jėzus*, o tai reiškia „Išvaduotojas“, arba

„Gelbėtojas“. Jis išvaduos, arba išgelbės, žmones iš nuodėmės padarinių. Angelas pasakė, kad dar vienas Jėzaus vardas bus *Emanuelis*, reiškiantis „Dievas su mumis“. Jėzus bus Dievas, žmogaus kūne gyvenantis tarp žmonių.

Pranašas Izaijas apie šį įvykį beveik prieš 700 metų rašė:

Todėl pats Viešpats duos jums ženklą. Štai mergelė laukiasi kūdikio; ji pagimdys sūnų ir pavadins jį vardu Emanuelis.
(Izaijo 7, 14)

Juozapas turbūt pašoko lovoje. Vadinasi, Izaijas buvo teisus! Viskas įvyko, kaip Dievas ir sakė. Bet ką pagalvos žmonės? Nesvarbu! Jam belieka viena – tikėti Dievą ir daryti, ką jis liepė.

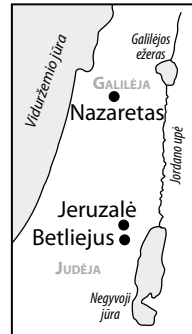
Atsikėlęs Juozapas padarė taip, kaip Viešpaties angelo buvo įsakyta, ir parsivedė žmoną pas save. Jis negyveno su ja kaip vyras, iki ji pagimdė sūnų, ir jis pavadino jį Jėzumi.
(Mato 1, 24–25)

Surašymas

Anomis dienomis išėjo ciesoriaus Augusto įsakymas surašyti visus valstybės gyventojus.
(Luko 2, 1)

Cezariui reikėjo pinigų, o surašius visus Romos imperijos gyventojus, daugiau žmonių būtų turėję mokėti mokesčius. Kažin, ar Juozapas buvo laimingas. Jo žmonai artinosi laikas gimdyti. Būdamas dailidė, jis turbūt gamino lopšį ir ieškojo vietinės pribuvėjos bei švarios, saugios vietelės, kur galėtų gimti kūdikis. Dabar jam reikėjo paimti žmoną ir keliauti į Betliejų, kur prieš tūkstantį metų gimė karalius Dovydas. Šimto dvidešimties kilometrų kelionė su žmona, kuri bet kada gali gimdyti, nusimatė sunki, ypač, kai tenka keliauti ant asilo ar pėsčiomis. Kodėl romėnai sugalvojo tai būtent dabar? Kodėl nebuvo galima paskelbti surašymo gimtajame Juozapo mieste Nazarete? Tai buvo siaubinga. Tačiau romėnai nedavė žmonėms jokio pasirinkimo. Jis turėjo keliauti su Marija į Betliejų.

Taigi visi keliavo užsirašyti, kiekvienas į savo miestą. Taip pat ir Juozapas ėjo iš Galilėjos miesto Nazareto į Judėją, į Dovydo miestą, vadinamą Betliejumi, nes buvo kilęs iš Dovydo namų giminės. Jis turėjo užsirašyti kartu su savo sužadėtine Marija, kuri buvo nėščia. Jiems tenai esant, prisiartino metas gimdyti, ir ji pagimdė savo pirmagimį sūnų, suvystė jį vystyklais ir paguldė ēdžiose, nes jiems nebuvo vietos užeigoje. (Luko 2, 3–7)

Taigi Jėzus gimė Betliejuje, toli nuo Juozapo ir Marijos namų. Mieste buvo tiek žmonių, kad apsistoti jie tegalėjo tvarte. Pirmasis Jėzaus lopšys buvo ėdžios – lovyv gyvuliams maitinti. Pažvelgus į savo žmoną, Juozapui turbūt atrodė, kad visi jo rūpestingi planai nuėjo vėjais. *Betliejus!* Iš visų kitų vietų! Ir dar suplėkęs tvartas! Bet, pažvelgęs į vaiką, jis turbūt pajuto, kad viskas gerai. Labai gerai.

Ir jis pavadino jį Jėzumi. (Mato 1, 25)

Piemenys

Toje apylinkėje nakvojo laukuose piemenys ir, pakaitomis budėdami, sergėjo savo bandą. Jiems pasirodė Viešpaties angelas, ir juos nutvieskė Viešpaties šlovės šviesa. Jie labai išsigando, bet angelas jiems tarė: „Nebijokite! Štai aš skelbiu jums gerąją naujieną, kuri bus visai tautai. Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas. Ir štai jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystykiais ir paguldytą ėdžiose.“

Ūmai prie angelo atsirado gausi dangaus kareivija. Ji garbino Dievą giedodama: „Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms!“ (Luko 2, 8–14)

Piemenys buvo užsiėmę savo darbu – kaip visada, ganė avis. Avis iš tų bandų dažnai aukodavo Jeruzalės šventyklose, vos už kelių mylių į šiaurę nuo Betliejaus. Gyvenimas tekėjo sava vaga. Bet staiga atėjo angelai, ir visas piemenų pasaulis apsvirtė aukštyv kojomis. Jie turbūt kalbėjo vienas kitam: „Ar girdėjai? Kristus yra Viešpats!“

Kristus, arba Mesijas

Graikišką žodį *Kristus* atitinka hebrajiškas žodis *Mesijas*. Tas žodis reiškia „Pateptasis“. Šimtus metų vardas *Mesijas* buvo vartojamas, kalbant apie pažadėtąjį Išvaduotoją.

Dabar angelai pasakė, kad Pateptasis, Mesijas, arba Kristus, yra Viešpats². Jis yra pats Dievas.

Kai angelai nuo jų pakilo į dangų, piemenys kalbėjo vieni kitiems: „Bėkime į Betliejų pažiūrėti, kas ten įvyko, ką Viešpats mums paskelbė.“

Jie nusiskubino ir rado Mariją, Juozapą ir kūdikį, paguldytą ėdžiose. Išvydę jie apsakė, kas jiems buvo pranešta apie šitą kūdikį.

(Luko 2, 15–17)

Piemenys buvo neturtingi, ne tokie žmonės, kurie paprastai kviečiami aplankyti gimusio karaliaus. Tačiau pamatyti Jėzaus jau keliavo kiti.

Išminčiai

Jėzui gimus Judėjos Betliejuje karaliaus Erodo dienomis, štai atkeliavo į Jeruzalę išminčiai iš Rytų šalies ir klausinėjo: „Kur yra gimusis Žydų karalius? Mes matėme užtekant jo žvaigždę ir atvykome jį pagarbinti.“*

(Mato 2, 1–2)

* Kalėdų paveikslėliai dažnai vaizduoja tris karalius, tačiau Biblijoje tiksliai nepasakyta, kiek jų buvo. Tie išminčiai turbūt buvo nežydai žvaigždžių tyrinėtojai, atkeliavę iš Persijos.

Išminčiai buvo kilmingi ir turtingi. Būtent tokie žmonės paprastai lankydavosi pas karalių. Tuo metu Judėjoje karaliavo Erodas Didysis, kuriam ši prestižinė kompanija, aišku, sukėlė nerimą. Išminčius turbūt pastebėjo Judėjos sienas sauganti sargyba. Jų apsilankymas negalėjo būti suprastas kaip karo pavojus, nes jie nebuvo karvedžiai. Vienintelis išminčių klausimas buvo: „Kur yra gimusis žydų karalius?“

Tai išgirdęs, karalius Erodas sunerimo, o su juo ir visa Jeruzalė.

(Mato 2, 3)

Šis klausimas Erodą tiesiog sukrėtė. Jis savo valdžią laikė tarsi stipriai sugniaužtą kumštį ir susidorodavo su kiekvienu, besikėsiniu su tą valdžią atimti. Neabejoju, visas miestas taip pat buvo kiek subruzdęs. Žmonės žinojo, jog susijaudinęs Erodas žiauriai elgdavosi su savo piliečiais. Maža ką jis gali padaryti. Erodas susikvietė religinius patarėjus.

Jis susikvietė visus tautos aukštuosius kunigus bei Rašto aiškintojus ir teiravosi, kur turėtų gimi Mesijas.

(Mato 2, 4)

Pranašystė

Galima įsivaizduoti, kaip sunerimęs perrašinėtojas nupūtė dulkes nuo nedidelio ritinėlio. Jo draugai išminčiai palinko prie papiruso ir įdėmiai išžiūrėjo į tekstą. Jie truputį susijaudinę. Patarėjai nori, kad Erodas suprastų, jog tai ne jų prasimanymas. Apie tai prieš 700 metų rašė pranašas Michėjas. Virpantis pirštas parodo gerokai

aprintą dokumento vietą. Erodas nenori nė žiūrėti. Perrašinėtojas atsikrenkščia ir perskaito:

„O iš tavęs, Efratos Betliejau³, mažiausias tarp Judo kaimų, man kils tas, kuris valdys Izraelį. Jo kilmė siekia tolimą senovę, seniai praėjusius laikus.“ (Michėjo 5, 1)

Kūdikis *turėjo* gimti Betliejuje. Erodas panoro išgirsti, ar pranašas Michėjas užrašė dar ką nors. Taip! Aiškiai pasakytą, kad *Gimusiojo* kilmė siekia *seniai praėjusius laikus*, tai yra *amžinybė*. Erodas turbūt mirtinai išbalo. Negali būti. Amžinas yra tik Dievas. Dievas niekada neateitų į žemę kūdikiu, ypač tokia užkampyje kaip Betliejus. Jis atvažiuotų, lydymas trimitų ir vežimų į Jeruzalę. Aha! Perrašinėtojai tikriausiai bando tyčia jį išgąsdinti ir juo manipuluoti. Tai jiems skaudžiai atsieis. Jis parodys, kokios šlovės gali tikėtis naujieji karaliai. Ir jis išvijo kunigus...

Tuomet Erodas, slapčia pasikvietęs išminčius, smulkiai juos išklausinėjo apie žvaigždės pasirodymo metą ir, siųsdamas į Betliejų, tarė: „Keliaukite ir viską sužinokite apie kūdikį. Radę praneškite man, kad ir aš nuvykęs jį pagarbinčiau.“

Išklausę karaliaus, išminčiai leidosi kelionėn. Ir štai žvaigždė, kurią jie buvo matę patekant, traukė pirma, kol sustojo ties ta vieta, kur buvo kūdikis. Išvydę žvaigždę, jie be galo džiaugėsi. Įžengę į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir, parpuolę ant žemės, jį pagarbino. Paskui jie atidengė savo brangenubių dėžutes ir davė jam dovanų: aukso, smilkalų ir miros⁴. (Mato 2, 7–11)

Pagarbinimas

Tie turtingi ir kilmingi žmonės pagarbino Jėzų. Įstatymas buvo labai konkretus – garbinti galima tik Aukščiausiąjį Dievą. Juozapas ir Marija gerai žinojo Dešimt įsakymų, tačiau neprieštaravo. Giliai širdyje jie turbūt žinojo, kad išminčiai garbina Dievą – Dievą, kuris atėjo žmogaus kūne.

Sapne įspėti nebegrįžti pas Erodą, kitu keliu pasuko į savo kraštą.

Išminčiams iškeliavus, štai vėl pasirodo Juozapai sapne Viešpaties angelas ir sako: „Kelkis, imk kūdikį su motina ir bėk į Egiptą. Pasilik ten, kol tau pasakysiu, nes Erodas ieškos kūdikio, norėdamas jį nužudyti.“

Atsikėlęs nakčia, Juozapas pasiėmė kūdikį ir motiną ir pasitraukė į Egiptą. Ten jis prabuvo iki Erodo mirties.

(Mato 2, 12–15)

Pasaulietiniai istoriniai įrašai liudija, jog Erodas kaip įmanydamas stengėsi nužudyti Jėzų, bet vaikas buvo išvežtas į Egiptą ir liko

saugus. Po kurio laiko Erodas mirė, ir Juozapas, Marija bei Jėzus grįžo atgal į Nazaretą, kur Juozapas dirbo dailide.

Vaikelis augo ir stiprėjo; jis darėsi pilnas išminties, ir Dievo malonė buvo su juo.
(Luko 2, 40)

Vardo reikšmė

Biblijoje minima daug pranašų, gyvenusių gerokai iki Jėzaus ir tiksliai išpranašavusių jo atėjimą. Izaijas 700 metų prieš Jėzaus gimimą rašė:

Juk kūdikis mums gimė! Sūnus mums duotas! Jis bus mūsų valdovas. Jo vardas bus Nuostabusis Patarėjas, Galingasis Dievas, Amžinasis Tėvas, Ramybės Kunigaikštis.
(Izaijo 9, 5)

Atkreipkite dėmesį, jog *vaikas* vadinamas *Galinguoju Dievu*. Yra ir daug kitų vardų, kurie apibūdina Viešpatį.

Dievo Sūnus. Šis vardas yra fizinių implikacijų neturinti metafora. Jis paprasčiausiai reiškia, kad Jėzus turi Dievo prigimtį – priešingai *Adomo sūnui*, kuris turi nuodėmingą prigimtį.

Jis, Dievo šlovės spindesys ir Jo [Dievo] esybės tikslus atvaizdas<...>
(Hebrajams 1, 3) TŽ

Žmogaus Sūnus. Šis vardas vartojamas norint akcentuoti Jėzaus žmogiškumą ir paskelbti jo tapatybę. Mokslininkai per amžius pripažino, kad šiuo vardu vadinamas Pateptasis⁵. Abu minėtieji vardai pagrindžia faktą, kad...

Jis [Dievas] apsiereiškė kūne<...> (1 Timotiejui 3, 16)

Žodis. Dievas ne tik *pasakojo* mums apie save, bet ir *pasirodė* mums. Ištartas žodis virto gyvuoju *Žodžiu*.

Pradžioje buvo Žodis. Tas Žodis buvo pas Dievą, ir Žodis buvo Dievas<...> Tas Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų.
(Jono 1, 1. 14)

Dievas atėjo į žemę asmeniškai paaiškinti, kaip žmogus gali būti išgelbėtas nuo amžinosios mirties. Įsivaizduokite tokią situaciją: buldozeris lygina kelia, bet štai jame pasitaiko skruzdėlynas. Jūs žinote, kad skruzdėlės bus sunaikintos, bet ką daryti? Vienintelis atsakymas: pačiam tapti skruzdėle ir perspėti jas taip, kaip jos perspėja viena kitą apie gresiantį pavojų.

<...> Jėzus atėjo į pasaulį gelbėti nusidėjėlių<...>

1 Timotiejui 1, 15

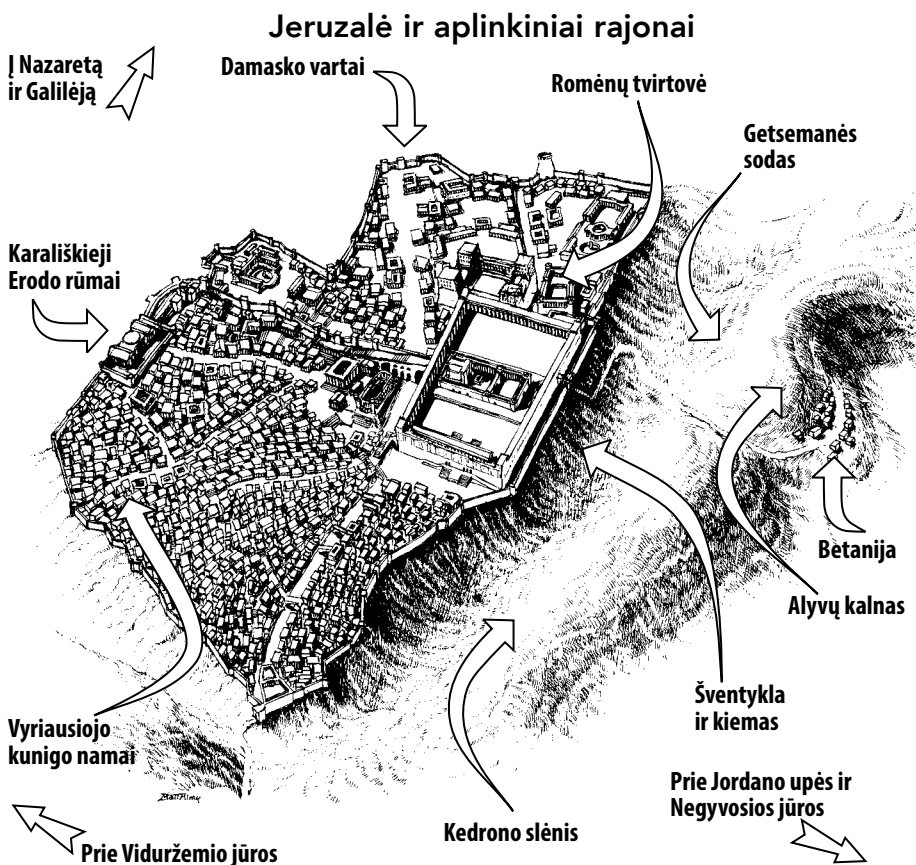
3 Tarp išmintingų vyrų

Nors Jėzus buvo pats Dievas, jis nusprendė ateiti pas žmones kaip kūdikis. Juozapui ir Marijai tikriausiai buvo neįprasta auginti šį vaiką. Jėzus buvo be nuodėmės. Net būdamas paaugliu, jis niekada neprarasdavo kantrybės, neatsikalbinėdavo ir nesuirzdavo. Apie Jėzaus vaikystę beveik nieko nežinoma. Yra užrašyta tik viena istorija, kai jam buvo dvylika.

Jo tėvai kasmet eidavo į Jeruzalę švęsti Paschos. Kai Jėzui sukako dvylika metų, šventės papročiu jie nuvyko į Jeruzalę.
(Luko 2, 41–42) TŽ

Žydų kultūroje subrendęs vaikiną tapdavo pilnateisis* religinės bendruomenės narys. Jis įgydavo visas privilegijas ir pareigas kaip jaunuolis. Juozapas ir Marija, vykdamą į tradicinę kelionę Jeruzalėn, ko gero, mąstė ir apie Jėzaus tapimą pilnateisiu bendruomenės nariu⁶.

*Berniukas tapdavo Sandoros sūnumi. Ši paprotį mūsų dienomis tęsia *Mitzvos* ceremonija.

Kelionė namo

Pasibaigus šventei, visi traukė namo. Nors kelionės detalių nežinome, galime įsivaizduoti, kaip klostėsi įvykiai. Žmonės iš Nazareto turbūt keliavo drauge, kad būtų linksmiau ir saugiau. Kadangi vaikai eina lėčiau, jie kartu su moterimis ir keliais vyrais iškeliavo anksti rytą. Likusieji vyrai turbūt pasiliko iki paskutinės viešnagės minutės, o paskui išskubėjo, kad iki tamsos pasivytų saviškius.

Iškilmėms pasibaigus ir jiems grįžtant atgal, vaikas Jėzus pasiliko Jeruzalėje, bet gimdytojai to nepastebėjo.

Manydami jį esant keleivių būryje, jie nuėjo dienos kelią.
(Luko 2, 43–44)

Galima įsivaizduoti, kaip, tekant saulei, Marija leidosi į kelią. Jėzaus nesimatė, bet ji buvo rami. Jėzus buvo jau tokio amžiaus, kai turėjo elgtis vyriškai. Veikiausiai jis pasiliko šventykloje ir dabar yra su Juozapu. Taip pagalvojusi, Marija patenkinta šyptelėjo. Koks jis nuostabus jaunuolis! Ji džiaugėsi, kad sūnus turės daugiau laiko paklaudyti išmintingų vyrų šventykloje.

Leidžiantis sutemoms, Juozapas kartu su kitais vyrais pasiekė sutartą vietą. Jie puikiai praleido dieną ir daug ko pasimokė. Klausėsi šventykloje mokytų žmonių, kurie aiškino Dievo žodį; paskui, vydamiesi moteris, tą mokymą aptarinėjo. Juozapas tik apgailestavo, kad su juo nebuvo Jėzaus. Šiaip ar taip, jis jau tokio amžiaus, kai turėtų prisiimti jaunuolio pareigas. Jis būtų tiek išmokęs. Bet jis, matyt, nuėjo su Marija ir kitais vaikais. Reikėsią priminti Jėzui, kad jis jau nemažas. Juozapui nedažnai tai tekdavo daryti. Jis neįstengė prisiminti, kad kada nors Jėzui būtų tekę duoti kokią nors pastabą. Ir štai Juozapas sutinka Mariją. Abu šypsosi.

„Ar gerai praleidai dieną?“ – „Taip, puikiai!“ – „Ar Jėzui patiko?“ – „Jėzui?“

Šypsenos dingo.

„Aš maniau...!“ – „Ir aš maniau...“

Paskui pradėjo ieškoti jo tarp giminių bei pažįstamų. Nesuradę grįžo jo beieškodami į Jeruzalę. (Luko 2, 44–45)

Ieškojimas

Ieškota turbūt buvo karštligiškai. „O ne! Mes pametėme Dievo Sūnų!“ Jie išieškojo visas vietas, kur paprastai buvo galima rasti berniuką. Apžiūrėjo turguje, kur parduodami saldumynai, apvertė aukštyn kojomis netoliese esančias statybų aikšteles. Apimtas nevilties, Juozapas grįžo atgal savo keliu. Paskutinį kartą jis matė Jėzų šventykloje.

Pagaliau po trijų dienų rado jį šventykloje, sėdintį tarp mokytojų, besiklausantį jų ir juos beklausinėjantį. Visi, kurie jį girdėjo, stebėjosi jo išmanymu ir atsakymais.

(Luko 2, 46–47)

Jėzus buvo ten, kur ir turėjo būti, ir darė tai, ką Juozapas su Marija ir norėjo, kad jis darytų. Tik vienas skirtumas: užuot mokėsis iš išmintingų vyrų šventykloje, Jėzus pats mokė. Ne, jis neskaitė paskaitos, bet jo išvalgūs klausimai, gilus supratimas ir protingi atsakymai neliko nepastebėti. Išmintingi vyrai gaudė kiekvieną jo žodį. Biblijoje sakoma, kad mokyti vyrai buvo *nustebe!* Nieko keista. Jie klausėsi paties Dievo. Kas nepasirodytų kvailas diskutuodamas su visatos Kūrėju?!

Mokyti vyrai buvo ne vieninteliai, netekę amo. Juozapas su Marija apstulbo, bet, žinoma, ir lengviau atsikvėpė. Jie skubiai prakalbo.

Pamatę jį, gimdytojai labai nustebo, ir motina jam tarė: „Vaikeli, kam mums taip padarei?! Štai tavo tėvas ir aš su sielvartu ieškome tavęs.“

(Luko 2, 48)

Jėzus atsakė jiems klausimu. (Ko buvo galima tikėtis iš Dievo.)

O jis atsakė: „Kam gi manęs ieškojote? Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose?“

(Luko 2, 49)

Švelnus priminimas

Tai nebuvo įžūlus atsikirtimas. Jėzus paprasčiausiai pasakė, kad jis buvo kaip tik ten, kur vaikas ir turi būti – savo Tėvo namuose. *Bet ką jis turėjo galvoje, sakydamas „Tėvas“? Kas buvo tas Tėvas, apie kurį jis kalbėjo?* Tai patyrinėsime kitoje dalyje. O kol kas užtenka žinoti, kad Jėzus šia fraze švelniai priminė savo žemiškiesiems tėvams, kas jis yra iš tikrųjų.

Bet jie nesuprato jo žodžių. Jėzus iškeliavo su jais ir grįžo į Nazaretą. Čia buvo jiems klusnus. Jo motina laikė visus įvykius širdyje. O Jėzus augo išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse.

(Luko 2, 50–52)

4 Krikštas

Jėzus pradėjo viešąją veiklą, kai buvo maždaug trisdešimties metų. Zacharijo sūnus Jonas jau buvo pradėjęs jam ruošti kelią, visiems skelbdamas, kad atėjo Pateptasis. Tai sukėlė nemažą sumaištį.

Anomis dienomis pasirodė Jonas Krikštytojas. Jis skelbė Judėjos dykumoje: „Atsiverskite, nes prisiartino dangaus karalystė.“

(Mato 3, 1–2)

Jonas buvo vadinamas *Krikštytoju*, nes jis *krikštijo* žmones. Krikšto apeigos tais laikais Viduriniųjų Rytų gyventojams buvo įprastas dalykas. Jos turėjo gilią prasmę. Tačiau šiandien šis žodis kelia daug painiavos.

Sutapatinimas

Krikštas reiškia „sutapatinimą“. Iš graikų kalbos kilęs žodis *baptizo* atsirado ankstyvojoje graikų tekstilės pramonėje. Dažant audinys buvo pamerkiamas į indą su dažais. Audinys buvo sutapatinamas su tais dažais.

Jonas skelbė, kad žydai nuklydo nuo Rašto ir gyvena vadovaudamiesi savo žmogiškais supratimais. Jis kvietė palikti klystkelius ir gręžtis į Dievą, trumpiau tariant, atgailauti. Krikštydamiesi žydai parodydavo, kad jie susitapatina (arba asmeniškai sutinka) su šia žinia apie atgailą.

Tuomet pas jį ėmė rinktis Jeruzalės gyventojai, visa Judėja ir visa Pajordanė. Jie išpažindavo nuodėmes ir buvo jo krikštijami Jordano upėje.

Pamatęs daug fariziejų ir sadukiejų, einančių krikštytis, Jonas juos barė: „Angių išperos, kas jus pamokė bėgti nuo besiartinančios rūstybės? Duokite atsivertimą liudijančių vaisių!“
(Mato 3, 5–8)

Atgaila

Pas Joną Krikštytoją ėjo fariziejai ir sadukiejai. Kaip prisimenate, tai buvo žmonės, kurie arba *pridėdavo* ką nors prie Biblijos mokymo, arba *atimdavo*. Šios dvi sektos viena kitai nebuvo itin naudingos, tačiau turėjo vieną panašumą – abi jos laikė save *aukščiau* už eilinius žmones. Fariziejai ir sadukiejai buvo išdidūs. Jonas pavadino juos *angių išperomis*, nes jie primetė kitiems nepakenčiamai griežtas taisykles, kurių patys nesilaikė. Jis liepė jiems atgailauti, pakeisti savo mąstymą.

Jėzaus krikštas

Tuomet Jėzus iš Galilėjos atėjo prie Jordano pas Joną krikštytis. Jonas jį atkalbinėjo: „Tai aš turėčiau būti pakrikštytas, o tu ateini pas mane.“
(Mato 3, 13–14)

Jonas suprato, kas yra Jėzus – jis Dievas. Jėzui nereikėjo atgailauti, nes jis buvo tobulas. Jonas suprato, kad krikštytis reikia ne Jėzui, o *jam* pačiam.

Bet Jėzus jam atsakė: „Šį kartą paklausk! Taip mudviem dera atlikti visa, kas reikalinga teisumui.“ Tada Jonas sutiko.
(Mato 3, 15)

Jėzus reikalavo, kad būtų pakrikštytas, nes norėjo susitapatinti su Jono skelbiama žinia apie teisų gyvenimą. Jis norėjo patvirtinti, kad Jono žinia teisinga.

Pakrikštytas Jėzus tuoj išbrido iš vandens. Staiga jam atsivėrė dangus, ir jis pamatė Dievo Dvasią, sklendžiančią žemyn it balandį ir nusileidžiančią ant jo. O balsas iš dangaus prabilo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi.“

(Mato 3, 16–17)

Paskui šias eilutes panagrinėsime detaliau, bet užbaikime istoriją.

Dievo Avinėlis

Rytojaus dieną, matydamas ateinantį Jėzų, Jonas prabilo: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę! Čia tasai, apie kurį kalbėjau: po manęs ateis vyras, pirmiau už mane buvęs, nes jis pirmesnis už mane.“ (Jono 1, 29–30)

Jonas sutapatino Jėzų su *pažadėtuoju Gelbėtoju*, kuris sunaikins pasaulio nuodėmes. Jis pasakė, kad Jėzus gyveno pirmiau už jį – amžinai. Jonas pasakė:

„Aš tai mačiau ir liudiju, kad šitas yra Dievo Sūnus.“

(Jono 1, 34)

Kartą vienai porai po truputį, iš eilės aiškinau Bibliją. Išgirdusi eilutę: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę!“, ponija atgijo! Susijaudinusi ji sušuko: „Avinėlis, Avinėlis! Ar tai kaip nors susiję su visais avinėliais, apie kuriuos skaitėme senojoje Biblijos dalyje?“

Aš atsakiau: „Taip, susiję... Atėjus laikui, visa tai neįtikėtina prasmingai susijungs“.

Man teko lankytis vienoje šalyje, kur vietiniai žinojo kai kurias Biblijos istorijas. Jie buvo pasikrikštiję ir tikėjo, kad jų nuodėmės nuplautos. Tie žmonės taip tiesiogiai suprato krikšto apeigas, jog nebesimaudė upėje, bijodami, kad nuodėmės vėl prikibs.

Biblijoje aiškiai sakoma, kad krikštas nepadaro mūsų priimtinių Dievui. Tai tik išorinis simbolis to, kas vyksta viduje. Šiuo atveju jis parodo, jog žydai tikėjo Jono žinia ir susitapatino su ja.

Šiandien daugelis „teologų“ teikia krikštui daugiau reikšmės negu Biblija.

Dievas kalba su savimi?

Nuo pat pirmųjų Biblijos puslapių pastebėjome, jog Dievas kalba neįprastai – tarsi pats su savimi. Pavyzdžiui, sukūręs žmogų...

Dievas tarė: „Padarykime žmogų pagal mūsų paveikslą ir panašumą.“
(Pradžios 1, 26)

Adomui nusidėjus, matome Dievą, užmezgantį pokalbį...

VIEŠPATS Dievas tarė: „Tik pažiūrėk! Žmogus tapo kaip vienas iš mūsų, žinantis gera ir pikta.“

(Pradžios 3, 22)

Išsklaidęs Babelio žmones, Dievas pasakė:

„Eime, nuženkime ir sumaišykime jų kalbą, kad nebesuprastų, ką sako vienas kitam.“ Taip tat VIEŠPATS išsklaidė juos.

(Pradžios 11, 7–8)

Su kuo gi kalbasi Dievas? Kas tie *mes* ir *mūsų*?

Angelas Marijai pasakė:

„Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs, ir Aukščiausiojo galybė pridengs tave savo šešėliu; todėl ir tavo kūdikis bus šventas ir vadinamas Dievo Sūnumi.“ (Luko 1, 35)

Čia viename sakinyje paminėta *Šventoji Dvasia*, *Aukščiausiasis* ir *Dievo Sūnus*. Mes žinome, kad *Aukščiausiasis* yra Dievas. Skaitėme daug Rašto vietų, kuriose sakoma, kad Jėzus yra žmogaus kūne atėjęs Dievas. Ar jie yra vienas ir tas pats asmuo? O kaip dėl *Šventosios Dvasios*? Kas pasakyta Biblijoje? Štai dar viena Biblijos eilutė:

Pakrikštytas Jėzus tuoj išbrido iš vandens. Staiga jam atsivėrė dangus, ir jis pamatė Dievo Dvasią, sklendžiančią žemyn it balandį ir nusileidžiančią ant jo. O balsas iš dangaus prabilo: „Šitas yra mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi.“

(Mato 3, 16–17)

Čia turime tris veikėjus: *Jėzus*, *Dievo Dvasia* ir *balsas iš dangaus*. Painu? Galbūt. Jeigu nesuprantate kelių esminių bibliinių sąvokų. Tai dar kelios dėlionės dalelės.

Pirmiausia, mes žinome, kad yra tik vienas Dievas. Tai ne kartą akcentuojama Biblijoje.

Jėzus jam atsakė: „<...>Klausyk, Izraeli, Viešpats, mūsų Dievas, yra vienintelis Viešpats.“ (Morkaus 12, 29)

Tai pasakyta pakankamai tiesiai. Vis dėlto kai kurie su Dievu susiję dalykai mūsų protui nesuvokiami; jie neįtikėtinai

sudėtingi, ir mums sunku suprasti. Pavyzdžiui, nelengva perkrimsti visą *amžinojo* Dievo sąvoką. Panašiai pasijuntame bejėgiai ir mėginami suprasti Dievą, kuris *vienu metu yra visur*. Susidoroti su šiomis dviem tiesomis mūsų ribotam protui neįmanoma. Ir štai dabar mes susiduriame su apreiškimu apie Dievą, kurį suvokti lygiai taip pat sunku, bet vis dėlto jis aiškiai dėstomas Biblijoje. Raštas apreiškia mums Dievą, kuris *vienu metu* yra Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia – trys amžini ir tarpusavyje lygūs Asmenys, sudarantys Dievo Esysbę. Šie trys Asmenys suformuoja trejopą vienybę, arba Trejybę, bet kartu yra vienas ir vienintelis Dievas.

Per daugybę metų paaiškinti Trejybę mėginta įvairiai:

1. Kiaušinis: kiekvienas kiaušinis turi lukštą, baltymą ir trynį; trys skirtingos dalys, bet kiaušinis vienas.
2. Matmenys: dėžutė turi aukštį, plotį ir ilgį. Nors tai nėra tas pats, šie matmenys negali būti atskirti.
3. Daugyba: $1 \times 1 \times 1 = 1$.

Nors kai kurie iš šių pavyzdžių gali būti naudingi, vis dėlto jie nesuteikia mums viso supratimo. Mes turime saugotis, kad nepradėtume mėginti nutempti Dievą iki savo lygio ir žiūrėti į jį kaip į vieną iš mūsų. Dievas nurodo vieną iš priežasčių, dėl kurios jo nesuprantame:

<...> tu manei, kad Aš esu toks, kaip tu<...>

(Psalmynas 50, 21)

Vaikystėje mes nesupratome daugybės dalykų, bet priėmėme juos kaip tokius. „Kas yra elektra? Kodėl ji neišteka ant grindų, kai ištraukiu iš rozetės kištuką? Ką reiškia „ji nutrenks“, jeigu įkišiu į rozetę pincetą?“ Vien dėl to, kad mes nesupratome, kas yra elektra, ji nepasidarė mažiau reali.

Suaugę mes didžiuojamės savo sugebėjimu suvokti mus supantį pasaulį. Dalykai, kurie šimtus metų glumino senovės žmones, mūsų supratimui yra įprasti. Ir vis dėlto turime

būti nuolankūs. Didžiojoje pažintosios visatos dalyje vis dar esama didelių paslapčių. Žmonės po 100 metų laikys mus aklais, nes nesupratome to, kas jiems atrodys akivaizdu. Galbūt ateis laikas, kai *Trejbės* sąvoka bus visiškai aiški.

Net jeigu toji diena ateis, mes turime pripažinti, kad savo ribotu protu mes niekuomet nesugebėsime aprėpti begalinio Dievo. Dievas – toks, koks Jis apreiškiamas Biblijoje – yra Dievas, kuris mus stulbina.

Tik pagalvokite: amžinas Dievas – visažinantis, visur esantis vienu metu, visos visatos Kūrėjas; *Trejbė: vienas, bet sudarytas iš trijų Asmenų – Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios, – kurie visi lygūs savo charakteriu ir sugebėjimais.* Neįtikėtina! Nors šias sąvokas suvokti gali būti sunku, Biblija sako, jog visa tai tiesa.

*Tai, kas paslėpta, priklauso Viešpačiui, mūsų Dievui,
bet tai, kas apreikšta, amžinai yra mums<...>*

(Pakartoto Įstatymo 29, 29)

Jau pats žodis *Dievas* konstatuoja *Trejbę*. Hebrajų kalbos daiktavardžiai turi *vienaskaitą* (vienas), *dviskaitą* (tik du) ir *daugiskaitą* (trys ar daugiau). Žodis *Dievas*, hebrajiškai *Elohim*, gramatiniu požiūriu yra daugiskaitinis, reiškiantis tris, bet turi vienaskaitinę prasmę.

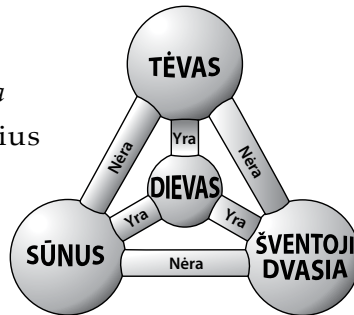
Nors kiekvieną *Trejbės* narį teisinga vadinti Dievu, galima išvelgti tokį skirtumą:

Aukščiausiasis=Tėvas

Jėzus Kristus=Sūnus

Dvasia=Šventoji Dvasia

Trejbė per šimtmečius aiškinama tokia diagrama.

Vienuolikta dalis

- 1** Gundymas
- 2** Galybė ir šlovė
- 3** Nikodemas
- 4** Išsižadėjimas
- 5** Gyvybės duona

1 Gundymas

Dievui pradėjus kurti pasaulį, Liuciferis aiškiai sukilo prieš jį ir norėjo užgrobti jo postą. Dabar Dievo Sūnus, pilnateisis Dievas, atsisakė savo regimos šlovės bei didybės, paliko Dangų ir atėjo į žemę žmogumi. Šėtonui Jėzus turbūt atrodė labai pažeidžiamas. Šėtonui sugundyti Jėzų būtų buvusi didelė pergalė. O Dievui tai buvo metas daugiau apreikšti apie save.

Paskui Jėzus buvo Dvasios nuvestas į dykumą, kad ten būtų velnio gundomas. Išpasninkavęs keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, jis buvo labai alkanas. (Mato 4, 1–2)*

*Žodis *velnias* reiškia „kaltintojas, šmeižikas“.

Jėzus ilgą laiką išbuvo nevalgęs. Nors jis – Dievas, būdamas ir tikras žmogus, jis turėjo fizinių reikmių.

Prie jo prisitartino gundytojas ir tarė: „Jei tu Dievo Sūnus, liepk, kad šie akmenys pavirstų duona.“ (Mato 4, 3)

Šėtonas pasiūlė Jėzui tai, kad savaiame suprantama – pasirūpinti savo fizine gerove. Atrodo, tai buvo pirma galimybė Jėzui įrodyti, kas jis yra iš tikrųjų. Jeigu jis – Dievas, sukūręs pasaulį iš nieko, tai paversti akmenis duona jam būtų dar paprasčiau. Tačiau tai buvo sąštai. Taip pasielgdamas, jis būtų tapęs pavaldus šėtonui.

Bet Jėzus atsakė: „Parašyta: Žmogus gyvas ne viena duona, bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo lūpų.“ (Mato 4, 4)

Kristus atsakė šėtonui cituodamas Bibliją, užrašytą Dievo žodį. Jis pasakė, jog svarbiau paklusti Dievo žodžiui negu rūpintis savo fizinėmis reikmėmis. Tai svarbus teiginys, nes daugelis žmonių taip rūpinasi fiziniu gyvenimu, jog visiškai ignoroja dvasinę gerovę.

Kokia gi žmogui nauda, jeigu jis laimėtų visą pasaulį, o pakenktų savo sielai? (Morkaus 8, 36) TŽ

Velnio „citasos“

Tada velnias jį paima į šventąjį miestą, pastato ant šventyklos šelmens ir sako: „Jei tu Dievo Sūnus, pulk žemyn, nes parašyta: Jis lieps savo angelams globoti tave, ir jie nešios tave ant rankų, kad neužsigautum kojos į akmenį.“ (Mato 4, 5–6)

Dabar metamas tiesiog įžūlus iššūkis. „Įrodyk! Įrodyk, kad esi Dievo Sūnus! Jeigu Dievas tikrai tavo Tėvas, jis išgelbės!“

Šėtonas pacitavo iš psalmyno. Jam patinka religija, o cituoti Bibliją – jo mėgstamas triukas. Vienintelė problema, jog šėtonas netiksliai cituodavo Raštą. Jis ištraukdavo iš konteksto tik tas dalis, kurios atitinka jo tikslus. Jis taip pasielgė su Adomu ir Ieva Edeno sode, o dabar tai bandė pritaikyti Jėzui.

Jėzus vėl atsakė į šėtono gundymą cituodamas Bibliją, tik citavo ją teisingai. Jam nereikėjo įrodinėti savęs paties.

Jėzus jam atsako: „Taip pat parašyta: Negundyk Viešpaties, savo Dievo.“ (Mato 4, 7)

Pasiūlymas atmetas

Velnias vėl paima jį labai aukštą kalną ir, rodydamas viso pasaulio karalystes bei jų didybę, taria: „Visa tai aš tau atiduosiu, jei parpuolęs pagarbinsi mane.“ (Mato 4, 8–9)

Šėtonas pasiūlė Jėzui viso pasaulio tautas, jeigu Jėzus jį pagarbins. Šiaip ar taip, argi ne to Jėzus norėjo – kad žmonės sektų jį? Tačiau šėtonas neužsiminė, kad jeigu Jėzus jį pagarbins, taps jo tarnas. Garbinimas ir tarnavimas visada eina kartu. Tai neatskiriami dalykai. Vis dėlto šėtono planas neišdegė. Jėzus vėl pacitavo Raštą:

Tada Jėzus atsako: „Eik šalin, Šėtone! Juk parašyta: Viešpatį, savo Dievą, tegarbink ir jam vienam tetarnauk!“ Tuomet velnias nuo jo atsitraukė; štai angelai prisiartinavo ir jam tarnavo. (Mato 4, 10–11)

Šėtonui nepavyko įnarplioti Jėzaus į savo klastingos apgaulės tinklą. Jėzus elgėsi nepriekaištingai ir be kompromisų priešinosi gundymui. Pagaliau velnias laikinai atsitraukė, neatsisakęs savo ryžto pražudyti Jėzų.

Šėtono akimis, jam neblogai sekėsi. Jonas Krikštytojas jau buvo kalėjime¹.

Išgirdęs, kad Jonas suimtas, Jėzus pasitraukė į Galilėją. Jis paliko Nazarą ir apsistojo Kafarnaume, prie ežero<...> (Mato 4, 12–13)

Be nuodėmės

Kova tarp gėrio ir blogio nėra dviejų lygiaverčių jėgų kova. Jėzus, Dievas Kūrėjas, yra daug galingesnis už šėtoną, kūrinį. Nors gundomas, Jėzus nepasidavė. Jis yra tobulas.

Buvo daug tikrų ir netikrų pranašai, tačiau nė vienas iš jų netvirtino esąs be nuodėmės. Biblijoje pasakojama apie daug žmonių, kurie arba minimi kaip nusidėjėliai, arba tie, kurie patys išpažino savo nuodėmingumą. Tačiau Jėzus to niekada nedarė. Veltui vartytumėte Raštą, ieškodami bent vienos užuominos, kad Jėzus nusidėjo ar prašė atleidimo. Net jam artimiausi žmonės, gerai žinoję jo charakterį, rašė, kad Jėzus...

<...> nepadarė nuodėmės, ir jo lūpose nerasta klastos.
(1 Petro 2, 22)

Jėzaus gundymas buvo tik dar vienas būdas susitapatinti su žmonija. Kai Dievas per paskutinį teismą teis žmoniją, niekas negalės atsistoti prieš jį ir pasakyti: „Dieve, tu nesupranti! Tu gimei rūmuose, aš – purve. Tu niekada nebuvai gundomas, aš buvau. Kaip gali mane teisti, nepatyręs to, ką aš?“ Ne, Biblijoje sakoma:

Mes juk turime ne tokį vyriausiąjį kunigą, kuris negalėtų atjausti mūsų silpnybių, o, kaip ir mes, visaip gundytą, tačiau nenusidėjusį.
(Hebrajams 4, 15)

Jėzaus teisumas buvo aiškiai apreikštas visiems.

2 Galybė ir šlovė

Kai Jonas buvo suimtas, Jėzus sugrįžo į Galilėją ir ėmė skelbti Dievo Evangeliją, kad atėjo metas ir prisitartino Dievo karalystė: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija!“
(Morkaus 1, 14–15)

Jėzus keliavo, skelbdamas žydams naują tapatybę, Dievo valdomą karalystę. Iš pradžių jo pasiūlymas ne itin žavėjo žmones. Štai Jėzus, apsirengęs namie siūtais drabužiais. „Argi jo giminė ne iš Nazareto? Juk jo tėvas – dailidė!“ Jėzus vaikščiojo pėsčias. Karaliai taip nevaikšto! Tikras karalius atjotų ant ristūno, lydimas vežimų bei armijų, ir pasuktų tiesiai į Erodo rūmus. Toks karalius mestų iššūkį, karališkai paskelbtų nepriklausomybę. Jėzaus žodžiuose, net geriausiai atvejais, to nebuvo galima išgirsti. Jis liepė *atgailauti*. Koks karalius taip kalbėtų? Pasklido įvairiausios paskalos. Juokėsi net rimčiausi žmonės.

Tačiau tyčiojosi ne visi. Atgaila – vidinis veiksmas, o širdis – vieta, kur ketino įsiviešpatauti Jėzus. Tiems, kurie iš tikrųjų jį sutiko... Jėzus buvo kitoks. Jo žodžiai privertė stabtelėti ir susimąstyti.

Eidamas palei Galilėjos ežerą, Jėzus pamatė Simoną ir Simono brolių Andriejų, metančius tinklą į ežerą; mat jie buvo žvejai. Jėzus tarė: „Eikite paskui mane! Aš padarysiu jus žmonių žvejais.“ Ir tuojau, palikę tinklus, juodu nuėjo su juo.

Paėjęs truputį toliau, jis pamatė Zebediejaus sūnų Jokūbą ir jo brolių Joną, valtyje betaisančius tinklus. Tuoj pat pasišaukė ir juos. Palikę savo tėvą Zebediejų su samdinais valtyje, jie sekė paskui jį. (Morkaus 1, 16–20)

Galia

Jie atvyko į Kafarnaumą, ir netrukus, šabo dieną, nuėjęs į sinagogą Jėzus pradėjo mokyti. Žmonės stebėjosi jo mokslu, nes jis mokė kaip turintis galią, o ne kaip Rašto aiškintojai. (Morkaus 1, 21–22)

Išgirdusieji Jėzaus mokymą suprato, jog tai nepaprastas žmogus. Jėzaus pamokslai traukė žmones, ir nenuostabu – juk jie klausėsi paties Dievo. Jėzus ne tik kalbėjo kaip turintis valdžią, bet ir demonstravo ją.

Jų sinagogoje tada buvo netyrosios dvasios apsėstas žmogus. Jis ėmė šaukti: „Ko tau iš mūsų reikia, Jėzau Nazarėnai? Gal atėjai mūsų pražudyti? Aš žinau, kas tu esi: Dievo šventasis!“ (Morkaus 1, 23–24)

Tai buvo demono apsėstas žmogus. Jam sutikus, jame apsigyveno vienas iš šėtono angelų. Demonas pažino Jėzų, todėl pavadino jį *Dievo šventuoju*.

Jėzus sudraudė jį: „Nutilk ir išeišk iš jo!“ (Morkaus 1, 25)

Kadangi demonai visada iškreipia tiesą ir panaudoja ją savo tikslams, Jėzus nenorėjo, kad jie pasakytų žmonėms, kas jis. Įsakydamas demonui išėiti, Kristus pats įrodė esąs Dievas.

Tuomet netyroji dvasia pradėjo jį tąsyti ir, baisiai šaukdama, išėjo iš jo.

Visi didžiai nustebė ir klausinėjo vienas kitą: „Kas gi čia? Naujas mokslas su galia?! Jis netgi netyrosioms dvasioms įsakinėja, ir tos jo klauso!“ Gandas apie jį greitai pasklido po visą Galilėjos šalį. (Morkaus 1, 26–28)

Dabar žmonės kalbėjo kita gaida. Neįtikėtina Jėzaus galia turbūt tapo pagrindine vietinių apkalbų tema, ir tai buvo tik pradžia!

Pas jį atėjo raupsuotasis ir atsiklaupęs maldavo: „Jei panorėsi, gali mane padaryti švarų.“

Jėzus pasigailėjęs jo, ištiesė ranką, palietė jį ir tarė: „Noriu, būk švarus!“ Tuoju pat raupsai pranyko, ir jis tapo švarus.
(Morkaus 1, 40–42)

Senovėje raupsai buvo siaubinga liga – jie prilygo lėtai kankinančiai mirčiai. Biblijoje sakoma, jog Jėzus gydė įvairiausių ligonius bei luošius. Nebuvo žmogaus, kurio jis nebūtų galėjęs pagydyti. Jis prikėlė netgi mirusius!

Svarbu suprasti, jog Jėzus neturėjo tikslo palinksminti vietinius gyventojus. Jėzus ne tik nuoširdžiai gailėjosi žmonių, kuriems padėdavo, bet ir leido suprasti, jog jis ir jo nešama žinia yra iš Dangaus. Ne, jam nereikėjo žirgo, vežimo ar armijos. Jam tereikėjo kalbėti. Juk jis – Dievas.

3 Nikodemas

Buvo vienas fariziejus, vardu Nikodemas, žydų vyresnysis. Jis atėjo naktį pas Jėzų ir kreipėsi į Jį: „Rabi, mes žinome, kad esi mokytojas, atėjęs nuo Dievo, nes niekas negalėtų daryti tokių ženklų, kokius Tu darai, jeigu Dievas nebūtų su juo.“*

*Rabis – žydų religijos mokytojo pavadinimas. Pavadininti žmogų *rabiu* reiškė parodyti jam pagarbą.

Jėzus jam atsakė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: jei kas negims iš naujo, negalės regėti Dievo karalystės.“

(Jono 3, 1–3) TŽ

Nikodemas buvo aukštą padėtį visuomenėje užimantis žmogus. Jis buvo sindriono, romėnams patarinėjusios žydų tarybos, narys. Kaip fariziejus, jis skrupulingai laikėsi Mozės Įstatymo. Kaip žydas, Abraomo palikuonis, Nikodemas buvo vienas iš Dievui priklausiusių žmonių. Nikodemo protėviai buvo privilegijuoti; su jo gimimu viskas buvo *gerai*. Tačiau Jėzus išvelgė kažką ne taip ir pasakė: „Tu turi gimti iš naujo“. Iš Jėzaus buvo tikėtasi geros žinios, tačiau tai buvo bloga naujiena. Be to, kaip galima dar kartą gimti?

Nikodemas paklausė: „Bet kaip gali gimti žmogus, būdamas senas? Argi jis gali antrą kartą įeiti į savo motinos iščias ir vėl gimti?“

Jėzus atsakė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: jei kas negims iš vandens ir Dvasios, negalės įeiti į Dievo karalystę. Kas

*gimė iš kūno, yra kūnas, o kas gimė iš Dvasios, yra dvasia.
Nesistebėk, jog pasakiau tau: jums būtina gimti iš naujo.”*
(Jono 3, 4–7) TŽ

Tad štai kaip. Jėzus nekalbėjo apie Nikodemo, kaip kūdikio, gimimą. Jis kalbėjo apie *gimimą ne iš kūno, o iš vandens*. Tas antrasis gimimas yra dvasinis gimimas, dvasinė pradžia. Ką gi, buvo pasakyta pakankamai aiškiai. Norėdamas patekti į dangų, turi gimti ne tik fiziškai, bet ir antrą kartą – dvasiškai. Bet kaip galima gimti dvasiškai? Jėzus tęsė:

*„Kaip Mozė dykumoje iškėlė gyvatę, taip turi būti iškeltas
Žmogaus Sūnus, kad kiekvienas, kuris jį tiki nepažūtų,
bet turėtų amžinąjį gyvenimą.”*
(Jono 3, 14–15) TŽ

Jėzus pasakė, kad, norėdamas gimti iš naujo, Nikodemas turėjo *pakeisti savo mąstymą*. Jis turėjo liautis manyti, kad bus priimtinas Dievui dėl savo kilmės, statuso ar gerumo, o pasitikėti Jėzaus vedimu. Jei Nikodemas patikės Jėzumi, Viešpats suteiks jam amžinąjį gyvenimą.

Žodis „tikėti“ šiame kontekste reiškia ne vien intelektualinį sutikimą. Izraelitas galėjo pripažinti, kad žiūrėjimas į Mozės varinį žaltį jį išgydys, bet jeigu jis nebūtų pademonstravęs tikėjimo Dievu ir iš tikrųjų *nepažvelgęs* į lazda, jis būtų miręs. Į biblinę šio žodžio reikšmę įeina sąmoningas veiksmai, ir jis sinonimiškas žodžiui „pasitikėti“.

Svarbus ir žmogaus tikėjimo *objektas* – jis esminis! Prieš daug metų kažkoks beprotis į nuskausminamųjų vaistų kapsules įdėjo mirtinų nuodų. Todėl keletas žmonių, nuoširdžiai tikėjusių, jog geria reklamuojamus vaistus nuo skausmo, mirė. Jie nuoširdžiai pasitikėjo, tačiau blogu dalyku. Klaidingu tikėjimu pagrįstas nuoširdumas yra bereikšmis. Jei žmogaus tikėjimo objektas yra Dievas – tikėjimo efektas bus visai kitas. Mes jau matėme, jog Dievas tęsi savo žodį.

*Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį
Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų, bet turėtų
amžinąjį gyvenimą.*
(Jono 3, 16)

Jėzus pažadėjo amžinąjį gyvenimą ne tik Nikodemui, bet *kiekvienam*, kas jį tiki! Angelas liepė Marijai ir Juozapui pavadinti savo sūnų Jėzumi, nes tas vardas reiškia „Viešpats yra mūsų Gelbėtojas“. Dabar Jėzus kalbėjo, kad išvaduos žmogų iš nuodėmės padarinių – amžinosios bausmės ugnies ežere.

Dievas juk nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas.
(Jono 3, 17)

Jėzus atėjo į žemę ne tam, kad ją teistų. Jis atėjo gelbėti pasaulio iš visos tos tragedijos, kurią atnešė nuodėmė, šėtonas ir mirtis.

Kas jį tiki, tas nebus pasmerktas, o kas netiki, jau yra nuteistas už tai, kad netiki Dievo viegimio Sūnaus.

(Jono 3, 18)

Nėra vidurio

Jėzus pasakė, kad juo tikintys nebus teisiami kaip nusidėjėliai. Bet *netikintys* jau yra teisiami. Vidurio nėra. Nuo to negali išsisukti. Kas nors, gali pasakyti „Aš pagalvosiu“ ir ramiai pasilikti neutralioje zonoje. Jūs privalote apsispręsti tikėti, priešingai liksite netikinčiuoju. Pasirinkimo nebuvimas jau yra pasirinkimas.

Be to, jums nereikia laukti mirties, kad sužinotumėte savo amžinąjį likimą. Jėzaus žodžiai užrašyti juodu ant balto. Kol žmogus nepatiki, kad Jėzus jį gali išgelbėti, jis yra teisiamas ir pasmerktas ugnies ežerui. Tik patikėjęs jis turės amžinąjį gyvenimą. Toks Jėzaus pažadas.

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas mano žodžių klauso ir mane atsiuntusį tiki, tas turi amžinąjį gyvenimą ir nepateks į teismą, nes iš mirties yra perėjęs į gyvenimą.“

(Jono 5, 24)

Jėzus neignoravo teismo už nuodėmes. Jis žinojo, kad juo patikės ne visi. Daugelis dėl savų priešasčių nuspręs to nedaryti.

Teismo nuosprendis yra toksai: atėjo šviesa į pasaulį, bet žmonės labiau mylėjo tamsą nei šviesą, nes jų darbai buvo pikti. Kiekvienas nedorėlis neapkenčia šviesos ir neina į šviesą, kad jo darbai aikštėn neišeitų.

(Jono 3, 19–20)

Jėzus kalbėjo apie dvasinės šviesos ir dvasinės tamsos priešpriešą. Jis pasakė, jog daugelis nekenčia šviesos, nes šviesa atskleidžia nuosavą teisumą. Žmonėms nepatinka pasirodyti nusidėjėliais. Jie mieliau nuslėptų savo nuodėmes ar suverstų kaltę kitam, kaip darė Adomas ir Ieva. Biblijoje sakoma, jog tokiems žmonėms labiau patinka tamsa. Bet kas gi yra toji *šviesa*?

Jėzus vėl prabilo: „Aš – pasaulio šviesa.“

(Jono 8, 12)

Kurdamas pasaulį, Dievas sukūrė ir šviesą, kad matytume fizinį kelią, kuriuo einame. Dabar jis pats atėjo į žemę, kad būtų *šviesa* mūsų dvasiniame kelyje.

„Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse, bet turės gyvenimo šviesą.“

(Jono 8, 12)

AMŽINOJI
BAUSMĖ

4 Išsižadėjimas

Po kelių dienų, kai Jėzus vėl atėjo į Kafarnaumą, žmonės išgirdo jį esant namuose, ir tiek daug prisirinko, jog nė prie durų nebeliko vietos. O jis skelbė jiems žodį. Tada keturi vyrai jam atnešė paralyžiuotą žmogų.

(Morkaus 2, 1–3)

Kad ir kur Jėzus ėjo, scenarijus buvo panašus. Vos tik jis pasirodydavo, pas jį skubėdavo ligoniai ir luošiai. Šįkart keturi vyrai atnešė paralyžiuotą draugą.

Negalėdami dėl minios prinešti jo prie Jėzaus, jie praplėšė stogą namo, kur jis buvo, ir, padarę skylę, nuleido žemyn neštuvus, ant kurių gulėjo paralyžiuotasis. *(Morkaus 2, 4)*

To meto namai paprastai buvo plokščiastogiai. Laipteliais buvo galima užlipti ant stogo ir vakaro vėsoje pailsėti. Negalėdami prasibrauti prie Jėzaus, keturi vyrai paprasčiausiai užlipo ant stogo, praplėšė jį ir nuleido paralyžiuotąjį priešais Jėzų. Sakau „paprastai“, tačiau turiu galvoje tik užlipimą ant namo. Praplėšti stogą buvo tikrai sunkus darbas. Galima įsivaizduoti, kaip ant galvų viduje esantiems žmonėms biro dulkės ir žemės gabalai. Jėzaus pamoka, žinoma, buvo sutrukdyta. Visi sužiuro į lubas, stebėdamiesi, kas gi vyksta. Kai pasirodė ryžtingųjų vyrų veidai, Jėzaus auditorija turbūt pradėjo šūkauti: „Ar išprotėjote?! Kur jūsų pagarba?! Mes visi dulkėti! Jūs griaunate namą!“ Tačiau Jėzus elgėsi kitaip.

Išvydęs jų tikėjimą, Jėzus kreipėsi į paralyžiuotąjį: „Sūnau, tau atleidžiamos nuodėmės!“ *(Morkaus 2, 5)*

Jėzus pirmasis susirūpino vidiniu žmogumi, širdimi. Jam buvo paprasta atleisti nuodėmes. Jis – Dievas. Tačiau kai kuriems iš jo klausytojų tai priimti buvo sunku. Nors garsiai jie nieko nesakė, jų mintys buvo priešiškos.

Tenai sėdėjo keletas Rašto aiškintojų, kurie svarstė savo širdyje: „Kaip jis drįsta taip kalbėti? Juk jis piktžodžiauja! Kas gi gali atleisti nuodėmes, jei ne vienas Dievas?!“

(Morkaus 2, 6–7)

Jie buvo teisūs – tik Dievas gali atleisti nuodėmes!

Jėzus, iš karto savo dvasia perpratęs jų mintis, tarė: „Kam taip manote savo širdyje?“ *(Morkaus 2, 8)*

Jėzus žinojo, ką jie galvoja, ir jiems tai pasakė. Galite įsivaizduoti, kokią mirtiną gėdą patyrė perrašinėtojai. Jie turbūt rausėsi savo prote, bandydami prisiminti, ką mąstė per paskutines dešimt

minučių. Aišku buvo viena – Jėzus skaito jų mintis! Tačiau Jėzus nenorėjo padaryti jiems išpūdžio. Jis turėjo klausimą.

*„Kas lengviau – ar pasakyti paralyžiuotam: ‘Tau atleidžiamos nuodėmės’, ar liepti: ‘Kelkis, pasiimk neštuvus ir vaikščiok?’“
(Morkaus 2, 9)*

Klausimai, klausimai

Sunkesnio klausimo nebūtų galėjęs užduoti nė teisininkas. Prieš akis iškyla laužantys galvas perrašinėtojai. „Tas žmogus tikrai buvo paralyžiuotas. Išgydyti jo luošų galūnių neįmanoma. Tokią negalią išgydyti galėtų tik Dievas. Bet jeigu Jėzus išgydė jo kojas, vadinasi jis yra... ne, negali būti. Dievas niekada neateitų į žemę ir negyventų taip, kaip Jėzus. Jėzus – paprastas vyras, gyvenantis dulkėtame imperijos pakraštyje. Ir kaip jis drįso užduoti tokį klausimą! Kuo jis save laiko? Dievu?!“ Jėzus atsakė į jų neišsakytas abejones:

*„<...>kad žinotumėte Žmogaus Sūnų turint galią atleisti žemėje nuodėmes, – čia jis tarė paralyžiuotajam, – sakau tau: kelkis, imk savo neštuvus ir eik namo!“ Šis atsikėlęs tuojau pasiėmė neštuvus ir visų akyse nuėjo sau. Visi be galo stebėjosi ir šlovino Dievą, sakydami: „Tokių dalykų mes niekada nesame matę.“
(Morkaus 2, 10–12)*

Šio stebuklo tikslas nebuvo parodyti spektaklį ar cirko šou. Stebuklas paliudijo, kad Jėzus yra Dievas, kaip ir sakėsi esąs.

*Jėzus vėl nuėjo į paežerę. Ištisa minia rinkosi prie jo, o jis juos mokė. Praeidamas jis pamatė Levį, Alfiejaus sūnų, sėdintį muitinėje, ir tarė jam: „Sek paskui mane!“ Šis atsikėlė ir nuėjo paskui jį.
(Morkaus 2, 13–14)*

Nors Levis buvo žydas, jis dirbo muitininku romėnams. Muitininkai dažnai apgaudinėdavo žmones ir prisikimšdavo kapšus iš papildomų rinkliavų. Dėl savo korumpuotos valdžios ir noro įsiteikti romėnams jie buvo nekenčiami. Vis dėlto, eidamas pro muitinę, Jėzus pakvietė Levį sekti paskui jį.

Kai Jėzus Levio namuose valgė, drauge prie stalo su Jėzumi ir mokiniais sėdėjo daug muitininkų bei nusidėjėlių, nes tokių buvo daug ir jie sekė paskui Jį.

Rašto aiškintojai ir fariziejai, išvydę Jį valgantį su muitininkais ir nusidėjėliais, klausė Jo mokinių: „Kodėl Jis valgo su muitininkais ir nusidėjėliais?“

*Tai išgirdęs, Jėzus atsiliepė: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams! Aš atėjau šaukti ne teisiųjų, bet nusidėjėlių atgailai.“
(Morkaus 2, 15–17) TŽ*

Jėzus galėjo padėti tik tiems, kurie pripažino savo nuodėmingumą.

Darbas šabo dieną

Nuolatiniai Jėzaus priekaištai turbūt erzino fariziejus. Jie ėmė netekti kantrybės. Tikėdamiesi sučiupti Jėzų darant kokią nors baisią nuodėmę, jie nenuleido nuo jo akių.

Jėzus vėl atėjo į sinagogą, o ten buvo žmogus su pridžiūvusia ranka. Fariziejai stebėjo, ar jis gydys jį šabo dieną, kad galėtų apkaltinti. (Morkaus 3, 1–2)

Pagal Įstatymą, šabo dieną dirbti buvo nevalia. Tai reikštų Dievo Įstatymo sulaužymą, taigi nuodėmę. Fariziejams gydytojo paslaugos irgi buvo *darbas*. Įstatyme nebuvo pasakyta, kad tą dieną gydyti negalima, tačiau fariziejai papildė Dešimt įsakymų savo paties taisyklėmis ir norėjo, kad joms būtų paklūstama kaip Šventojo Rašto mokymui. Taigi jie žiūrėjo, ar Jėzus gydys tą žmogų, ar „dirbs“ šabo dieną. Tačiau Jėzus gerai žinojo tikslą, dėl kurio Dievas davė Įstatymą. Žinodamas, kad fariziejų supratimas jam gali būti spąstai, Kristus galėjo išvengti konfrontacijos, bet to nedarė.

Tuomet Jėzus tarė žmogui su padžiūvusia ranka: „Stok į vidurį!“ (Morkaus 3, 3)

Galima įsivaizduoti, kaip Jėzus iš lėto atsigręžė ir pažvelgė į tuos, kurie buvo susimokę jį apkaltinti. Akimirksniui visi sustingo.

O juos paklausė: „Ar šabo dieną leistina gerą daryti, ar bloga? Gelbėti gyvybę ar žudyti?“ (Morkaus 3, 4)

Štai jis ir vėl uždavinėja gilią prasmę turinčius klausimus! Fariziejai kone sprogo iš pykčio ir apmaudo. Religinius atsakymus galėjo pateikinti tik jie, o dabar žmonės pradės jais abejoti.

Bet anie tylėjo.

Tada, rūsčiai juos apžvelgęs ir nuliūdęs dėl jų širdies kietumo, tarė tam žmogui: „Ištiesk ranką!“ Šis ištiesė, ir ranka atgijo. (Morkaus 3, 4–5)

Jėzus tai padarė. Jis „dirbo“ šabo dieną! Fariziejai matė savo akimis.

Išėję fariziejai tuojau ėmė tartis su erodininkais, kaip Jėzų pražudyti. (Morkaus 3, 6)

Paprastai tokia sąjunga atrodytų neįtikėtina. Erodininkai buvo politinė partija, rėmusi Erodo bei romėnų valdžią. Fariziejai nekentė romėnų, tačiau Jėzaus – dar labiau. Norint jį nužudyti, reikėjo Romos pagalbos. Religiniai lyderiai Jėzų atstūmė. Jų nuomone, jis negalėjo būti pažadėtasis Išvaduotojas.

Dvylika mokinių

Jėzus užkopė ant kalno ir pasišaukė, kuriuos pats norėjo, ir jie atėjo pas jį. Ir jis paskyrė Dvylika<...>:

Simoną, pavadinęs jį Petru, Zebediejaus sūnų Jokūbą ir Jokūbo brolių Joną (juos pavadino Boanerges, tai yra „griaustinio vaikai“), Andriejų, Pilypą, Baltramiejų, Matą, Tomą, Alfiejaus sūnų Jokūbą, Tada, Simoną Kananietį ir Judą Iskarijotą, kuris jį išdavė. (Morkaus 3,13–14, 16–19)

Iš tų, kurie sekė paskui jį, Jėzus išsirinko dvylika mokinių, su kuriais praleido daugiau laiko. Tai buvo labai įvairūs žmonės: viename socialinio spektro gale – Romai dirbantis muitininkas, kitame – romėnus nuversti užsidegęs zelotas. Likusieji buvo žvejai ir paprasti žmonės. Tik Dievas galėjo palaikyti taiką tarp šių šturkščių vyrų! Nepaisant jų kilmės, šie dvylika buvo pasirengę sekti Jėzų per ugnį vandenį. Visi, išskyrus vieną.

5 Gyvybės duona

Paskui Jėzus nuvyko į kitą pusę Galilėjos, arba Tiberiados, ežero. Jį lydėjo gausi minia, nes žmonės matė stebuklus, kuriuos jis darė ligoniams. Jėzus užkopė į kalną ir ten atsisėdo su savo mokiniais. Artėjo žydų šventė Pascha.

Pakėlęs akis ir pamatęs, kokia didelė minia pas jį atėjusi, Jėzus paklausė Pilypą: „Kur pirsime duonos jiems pavalgydinti?“

(Jono 6, 1–5) TŽ

Jėzus klausinėjo toliau.

Jis klausė, mėgindamas jį, nes pats žinojo, ką darysiąs.

Pilypas jam atsakė: „Už du šimtus denarų duonos neužteks, kad kiekvienas gautų bent gabalėlį.“

Vienas mokinyš, Simono Petro brolis Andriejus, jam pasakė: „Čia yra berniukas, kuris turi penkis miežinės duonos kepalikus ir dvi žuvis. Bet ką tai reiškia tokiai daugybei!“

(Jono 6, 6–9)

Šioje situacijoje Andriejus panašus į mažą berniuką, kuris duoda savo tėvui užuominą, tikėdamasis, kad Jėzus ką nors padarys.

Jėzus tarė: „Susodinkite žmones!“ Toje vietoje buvo daug žolės. Taigi jie susėdo, iš viso kokie penki tūkstančiai

vyrų. Tada Jėzus paėmė duoną, padėkojo ir davė išdalyti visiems ten sėdintiems, taip pat ir žuvų, kiek kas norėjo.
(Jono 6, 10–11)

Biblijoje tai aprašyta kaip savaimė suprantamas dalykas, ir skaitant galima net nesusimąstyti, kas įvyko. Jėzus pamaitino didžiulę minią su berniuko priešpiečiais. Jėzus padalijo duoną ir žuvis dvylikai mokinių, o šie – penkiems tūkstančiams vyrų, neskaitant moterų ir vaikų. Tai buvo negirdėto masto padauginimas.

Pamatę Jėzaus padarytą ženklą, žmonės sakė: „Jis tikrai yra tas pranašas, kuris turi ateiti į pasaulį.“ (Jono 6, 14)

Šis stebuklas paliko žmonėms tokį įspūdį, kad jie nusprendė per prievartą paskelbti Jėzų karaliumi. Tačiau Jėzus neketino įkurti žemiškos karalystės, nors tam ateis laikas. Kol kas jam rūpėjo užvaldyti žmonių širdis.

O Jėzus, supratęs, kad jie ruošiasi pasigriebti jį ir paskelbti karaliumi, vėl pasitraukė pats vienas į kalną.

Suradę jį kitapus ežero, jie klausinėjo: „Rabi, kada suspėjai čionai atvykti?“ O Jėzus prabilo į juos: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: jūs ieškote manęs ne dėl to, kad esate matę ženklų, bet kad prisivalgėte duonos ligi soties.“
(Jono 6, 15. 25–26)

Ką gi, viskas aišku. Jėzus suprato, jog žmonės nori paskelbti jį karaliumi tik todėl, kad būtų nemokamai maitinami. Jų nedomino, jog šie stebuklai atskleidžia jį esant pažadėtąjį Išvaduotoją. Jėzus pasakė:

„Plušėkite ne dėl žūvančio maisto, bet dėl išliekančio amžinajam gyvenimui! Jo duos jums Žmogaus Sūnus, kurį Tėvas – Dievas savo antspaudu yra pažymėjęs.“
(Jono 6, 27)

Maistas, kurį jie valgė, galėjo palaikyti gyvybę tik trumpam. Anksčiau ar vėliau jie turėjo mirti. Todėl Jėzus pasakė, kad pagrindinis jų gyvenimo tikslas turėtų būti siekti to, kas teikia amžinąjį gyvenimą.

Jie paklausė: „Ką mums veikti, kad darytume Dievo darbus?“ Jėzus atsakė: „Tai ir bus Dievo darbas: tikėkite tą, kurį jis atsiuntė.“
(Jono 6, 28–29)

Žmonės norėjo sužinoti, kokį darbą jie turi atlikti, kad užsitarnautų amžinąjį gyvenimą. Jėzus atsakė, kad jiems reikia tik *tikėti*; jiems tereikia pasitikėti juo kaip savo Gelbėtoju. Tai buvo viskas. Atrodė taip paprasta.

Jie dar klausė: „Tai kokį padarysi ženklą, kad pamatytume ir tave įtikėtume? Ką nuveiksi?“
(Jono 6, 30)

Kas gi tai? Jie prašė Jėzaus ženklo, kad jis yra Dievas, tarsi būtų neužtekę penkių tūkstančių minios pamaitinti berniuko priešpiečiais! Iš tikrųjų jie prašė dar vienu nemokamų pietų, dar vieno kepalo duonos.

Tada Jėzus tarė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: tai ne Mozė davė jums duonos iš dangaus, bet mano Tėvas duoda jums iš dangaus tikrosios duonos. Dievo duona nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę.“

Tada jie ėmė prašyti: „Viešpatie, duok visuomet mums tos duonos!“

Jėzus atsakė: „Aš esu gyvybės duona! Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetroks.“
(Jono 6, 32–35)

Dvylikta dalis

1 Purvini skarmalai

2 Kelias

3 Lozorius

4 Pragaras

5 Pripažinimas ir išdavystė

1 Purvini skarmalai

Jėzus mokėjo puikiai pasakoti ir, kad būtų aiškiau, dažnai vartojo palyginimus. Palyginimas – tai istorija, turinti vieną paprastą moralą. Šįkart jis skyrė pasakojimą žmonėms, kurie laikė save *teisiais* prieš Dievą, nes pasitikėjo savimi.

Kai kuriems žmonėms, kurie pasitikėjo savo teisumu, o kitus niekino, Jėzus pasakė palyginimą: „Du žmonės atėjo į šventyklą melstis. Vienas buvo fariziejus, o kitas muitininkas.“
(Luko 18, 9–10)

Tų laikų žydų kultūroje fariziejai buvo laikomi skrupulingai vykdančiais Mozės Įstatymą. Ir, priešingai, muitininkai buvo laikomi negarbingais. Šiame palyginime dviem priešingiems moralinio spektro poliems atstovaujantys žmonės meldžiasi vienoje vietoje.

Fariziejus

„Fariziejus atsistojęs sau vienas taip meldėsi: ‘Dėkoju tau, Dieve, kad nesu toks, kaip kiti žmonės – plėšikai, sukčiai, svetimautojai – arba va kaip šis muitininkas. Aš pasninkauju du kartus per savaitę, atiduodu dešimtinę nuo visko, ką įsigyju.’“*
(Luko 18, 11–12)

*Jo pasninkavimas, arba nevalgymas, turbūt buvo susijęs su meldimusi. Be to, jis skyrė savo pajamų dešimtinę labdaringsiems darbams.

Tapšnodamas sau per petį, fariziejus paminėjo tik du dalykus, kuriuos jis darė ar nedarė. Jo sąrašas galėjo būti ilgas. Bet tai nesvarbu. Tai, *kaip* jis meldėsi, atskleidė jo širdies nuostatą. Jis pasiklivė savo teisingu elgesiu (arba gerais darbais) ir tarėsi esąs teisus Dievo akivaizdoje.

Muitininkas

„O muitininkas stovėjo atokiai ir nedrįso nė akių pakelti į dangų, tik mušėsi į krūtinę, maldaudamas: ‘Dieve, būk gailestingas man nusidėjėliui!’“
(Luko 18, 13)

Muitininkas pripažino, kad jis nusidėjėlis ir kad jam būtinai reikia Dievo pagalbos. Jis maldavo Dievo pasigailėti ir nurodyti būdą, kaip išvengti teisingos bausmės už nuodėmes. Jėzus tęsė:

„Sakau jums: šitas nuėjo į namus nuteisintas, ne anas. Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, o kuris save žemina, bus išaukštintas.“*
(Luko 18, 14)

*Nuteisintas reiškia „paskelbtas teisiu“.

Įdomu, kad atgailą Jėzus siejo su nusizeminimu. Biblijoje labai aiškiai pasakyta, jog šėtono nuopuolio priežastis buvo išdidumas. Būtent išdidumas neleidžia ir žmogui pripažinti, kad jis nusidėjęs, kuriam reikia pasitikėti Dievu. Fariziejus buvo įsitikinęs, jog jeigu jis kruopščiai laikysis Įstatymo ir darys gerus darbus, Dievas bus patenkintas. Jis buvo toks išdidus, jog nematė savo apgailėtinos padėties. Jėzus pasakė:

„Gera apie jus, veidmainius, pranašavo Izaijas, kaip parašyta: Ši tauta šlovina mane lūpomis, bet jos širdis toli nuo manęs. Veltui jie mane garbina, mokydami žmonių išgalvotų priesakų. Apleidę Dievo įsakymą, jūs įsikibę laikotės žmonių papročių.“
(Morkaus 7, 6–8)

Akli

Išoriškai fariziejai atrodė teisūs, tačiau viduje jie buvo nuodėmingi. Jie nusidėjo jau vien tuo, kad savo taisyklėmis papildė Dešimt Dievo įsakymų. Jėzus pasakė:

„<...> niekais paversdami Dievo žodį dėl savojo papročio, kurį esate perėmę.“
(Morkaus 7, 13)

Fariziejai tikėjo, kad jų religingumas, geri darbai ir žydiška kilmė padarys juos teisus prieš Dievą. Jėzus mokė, jog visa tai nepriartina žmogaus prie Dievo, nes blogis:

„<...> išeina iš vidaus ir suteršia žmogų.“ (Morkaus 7, 23)

Šiuo atžvilgiu biblinis požiūris aiškus: geras darbas neįmanoma nusipelnyti teisumo Dievo akyse. Biblijoje pasakyta...

<...> mūsų teisumas kaip purvini skarmalai<...> (Izaijo 64, 6) TŽ

Kartais žmonės laiko save tobulybės etalonu, tačiau Biblijoje teigiama visai kas kita. Joje pasakyta, jog visi...

<...> *tampate vergais* <...> *nuodėmės, vedančios į mirtį.*
(plg. Romiečiams 6, 16)

Nuodėmė sukaustė grandinėmis kiekvieną žmogų.

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kiekvienas, kas daro nuodėmę, yra nuodėmės vergas.“
(Jono 8, 34)

Mes dažnai susierziname, nes kuo dažniau stengiamės daryti tai, kas teisinga, tuo labiau mums, atrodo, nesiseka. Vos tik suvaldome vieną kurią nors gyvenimo sritį, suklumpame kitoje. Nuodėminga prigimtis visą laiką trukdo mums gyventi teisingai.

Be to, Biblijoje pasakyta, jog šėtonas padarė žmogų savo VERGU. Tai nebūtinai reiškia, kad žmogus pasinėrė į okultizmą. Veikiau galima pasakyti, jog velnias apvaldo žmogų, gundydamas ir kurstydamas jo išdidumą. Šėtonas iš tiesų labai stengiasi įtikinti žmogų, kad jis yra tikrasis dievas. Raštas ragina, kad žmonės...

<...> *atsipeikėtų nuo pinklių velnio, kuris pavergęs juos savo valiai.*
(2 Timotiejui 2, 26) TŽ

Tai, jog žmogus yra nuodėmės ir velnio vergas, nepateisina šėtoniško gyvenimo būdo. Kiekvienas yra atsakingas už savo pasirinkimus. Vis dėlto teisumas, kokio tikisi Dievas, pačiam žmogui nepasiekiamas. Išlieka sena problema. „Kaip galėtume atsikratyti *nuodėmės* ir tapti *tokie pat teisūs, kaip Dievas*, kad būtume jam priimtini?“

VERGAS

Gimiau krikščioniu

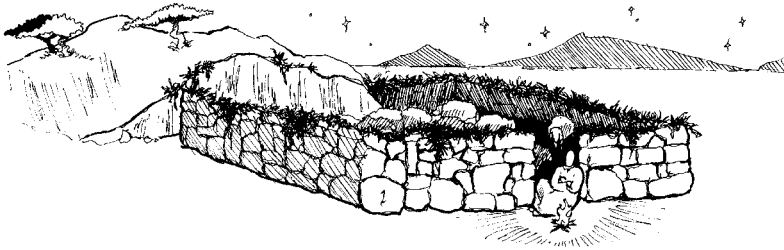
Žodis *krikščionis* reiškia *priklausymą Kristaus šeimai*. Biblinė šio žodžio reikšmė ilgainiui išsikreipė. Tačiau, net suprantant tikrąją šio žodžio reikšmę, tvirtinti, jog žmogus jau gimsta *krikščioniu*, būtų netikslu. Gimdamas krikščionių šeimoje jūs netampate krikščionimi, kaip netampate gydytoju todėl, kad gimėte ligoninėje. Fizinis gimimas neturi nieko bendra nei su mūsų santykiais su Dievu, nei su mūsų ateitimi.

Nors šiuo žodžiu apibūdinamos ištisos tautos, teisingai jį suprasti galima tik taikomą individui. Vienos tariamai *krikščioniškos tautos* Kristaus vardu darė siaubingus nusikaltimus. Kitos yra sugedusios morališkai.

2 Kelias

Dvasines tiesas Jėzus dažnai iliustruodavo pavyzdžiais iš kasdienybės. Šioje istorijoje Jėzus priminė savo klausytojams aptvarą, kuriame buvo laikomos avys. Toks aptvaras būdavo statomas iš akmenų ir apauginamas spygliuotais vijokliais. Spygliai turėjo sulaikyti laukinius žvėris arba vagis, kurie bandytų kopti per sieną. Aptvaras turėjo tik vienus vartus.

Dieną piemu išsivarydavo bandą ganyti. Naktį jis suvarydavo avis į aptvarą ir miegodavo tarpuvartėje. Niekas negalėjo patekti vidun, o avys negalėjo išbėgti, neprižadinusios sargo. Piemens kūnas būdavo lyg aptvaro vartai.

O Jėzus kalbėjo toliau: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: aš – avių vartai.“

(Jono 10, 7)

Tuos žmones, kurie tikėjo į jį, Jėzus palygino su aptvare saugomomis avimis.

„Aš esu vartai. Jei kas eis per mane, bus išgelbėtas.“

(Jono 10, 9)

Jėzus pasakė, kad *jis* vienintelis yra vartai, kitų įėjimų nesama. Tik per *jį* žmogus gali būti *išgelbėtas* iš siaubingų nuodėmės padarinių. Tik per *jį* gali turėti amžinąjį gyvenimą.

„Vagis ateina tik vogti, žudyti, naikinti. Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, kad apščiau jo turėtų.“

(Jono 10, 10)

Vagims nerūpi avių gerovė. Biblijoje tokie vadinami netikrais mokytojais. Jie dažnai prisidengia Biblija, kad parodytų savo galią ar prisikimštų pinigines. Šie vagys nurodo neteisingą kelią į amžinąjį gyvenimą – kelią, kuris atrodo geras, bet vis tiek baigiasi dvasine mirtimi.

Žmogui jo kelias gali atrodyti teisingas, bet galų gale jis nuveda į mirtį.

(Patarlių 14, 12)

Tačiau Jėzus atėjo, kad dovanotų *jį* tikintiems visavertį, kupiną džiaugsmo gyvenimą. Jėzus pasakė:

„Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuveina pas tėvą kitaip, kaip tik per mane.“ (Jono 14, 6)

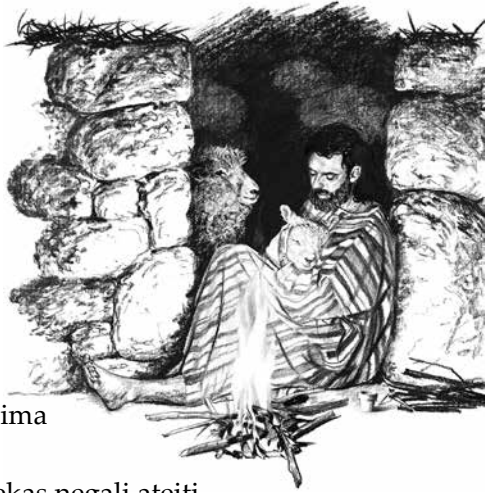
Jėzus pasakė, kad:

Jis yra *vienintelis kelias* pas Dievą.

Jo žodis yra *vienintelė tiesa*.

Amžinąjį gyvenimą galima rasti tik jame.

Jėzus akcentavo, kad niekas negali ateiti pas Dievą kitu keliu. Kaip piemuo buvo vieninteliai vartai į avidę, taip Jėzus yra vienintelis kelias pas Dievą.

3 Lozorius

Buvo vienas liginis – Lozorius iš Betanijos kaimo, kur gyveno Marija ir jos sesuo Morta. Seserys nusiuntė žinią: „Viešpatie! Tas, kurį tu myli, serga!“ (Jono 11, 1-3)

Lozorius, Marija ir Morta buvo artimi Jėzaus draugai, gyvenę už poros mylių nuo Jeruzalės. Kai tai įvyko, Jėzus buvo kitoje Jordano upės pusėje, ir keliauti į Betaniją jam būtų reikėję visą dieną.

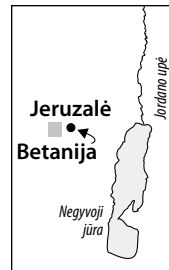
Jėzus mylėjo Mortą, jos seserį ir Lozorį. Vis dėlto, išgirdęs, kad tasai serga, jis dar dvi dienas užtruko ten, kur viešėjo. (Jono 11, 5–6)

Tai nesuprantamas poelgis. Net šiomis dienomis, kai galima iškviešti greitąją pagalbą, kam nors sunkiai susirgus, uždelsti gali būti lemiamas. Tačiau Jėzus pasilikęs svečiuose dar dvi dienas! Ką jis sau galvojo?

Ir tik tada pasakė mokiniams: „Eikime vėl į Judėją!“

Mokiniai jam atsakė: „Rabi, ką tik žydai kėsinosi užmušti tave akmenimis, o tu vėl ten eini?“

Pagaliau Jėzus atvirai jiems pasakė: „Lozorius mirė. Bet aš džiaugiuosi, kad ten nebuvau, – dėl jūsų, kad jūs įtikėtumėte. Tad eikime pas jį.“ (Jono 11, 7–8, 14–15)

Keturios dienos po mirties

Atėjęs Jėzus rado Lozorių jau keturias dienas išgulėjusį kapo rūsyje. O Betanija buvo arti Jeruzalės – maždaug penkiolikos stadijų atstu. Daug žydų buvo atėję pas Mariją ir Mortą paguosti jų dėl brolio mirties. Morta, išgirdusi, kad ateinąs Jėzus, išėjo jo pasitikti. Marija liko namie.

Morta tarė Jėzui: „Viešpatie, jei būtum čia buvęs, mano brolis nebūtų miręs. Bet ir dabar žinau: ko tik paprašysi Dievą, Dievas tau duos.“
(Jono 11, 17–22)

Nepasakyta, kokios pagalbos, Mortos nuomone, Jėzus galėtų prašyti iš Dievo, bet aišku viena – ji pasitikėjo juo.

Jėzus jai pasakė: „Tavo brolis prisikels!“ Morta atsiliepė: „Aš žinau, jog jis prisikels paskutinę dieną, mirusiems keliantis.“
(Jono 11, 23–24)

Jėzaus teiginys Mortos nenustebino. Ji žinojo, jog Biblijoje pasakyta, kad visi žmonės prisikels iš numirusių, bet tai įvyks pasaulio pabaigoje, kai Dievas visus teis. Lig tol žmogus miršta tik vieną kartą.

Jėzus jai tarė: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, nors ir numirtų, bus gyvas. Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, neragaus mirties per amžius. Ar tai tiki?“
(Jono 11, 25–26)

Tai buvo galingi žodžiai. Jėzus pasakė Mortai, jog Lozoriui nereikės laukti paskutinio teismo dienos, kad grįžtų į gyvenimą. Jėzus suteikia gyvenimą, todėl jis bet kada gali atgaivinti Lozorių. Ar ji tuo tiki?

Ji pasakė: „Taip, Viešpatie! Aš tikiu, jog tu Mesijas, Dievo Sūnus, kuris turi ateiti į šį pasaulį.“
(Jono 11, 27)

Morta ne tik tikėjo į Jėzų. Ji patvirtino, kad jis yra Kristus Mesijas, pats Dievas.

„Kur jį palaidojote?“

Jie atsakė: „Viešpatie, eik ir pažiūrėk.“ Jėzus pravirko.
(Jono 11, 34–35)

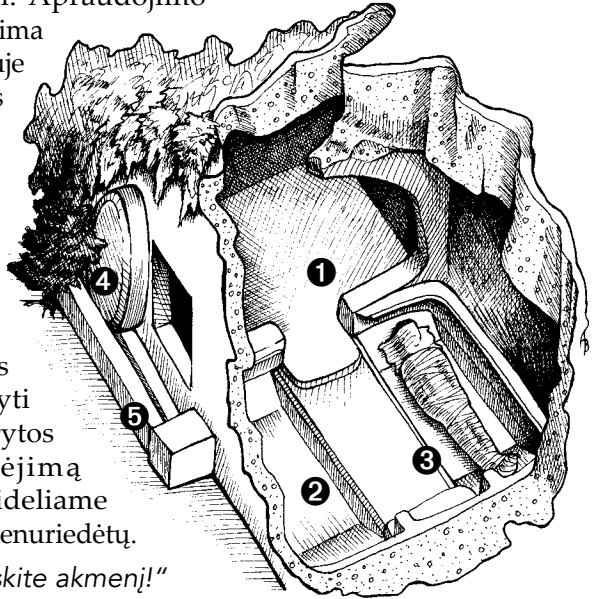
Kilo įvairiausių spėlionių, kodėl Jėzus verkė. Vieni manė, jog Jėzų liūdino mintis, kad reikės prikelti Lozorių, sugražinti jį iš dangaus džiaugsmo ir tobulybės į nuodėmių bei sielvarto kupiną žemę. Biblijoje nepasakyta, kodėl jis verkė, tačiau pats faktas rodo, jog Jėzus patyrė žmogiškus jausmus, nors buvo be nuodėmės.

Tada žydai ėmė kalbėti: „Štai kaip jis jį mylėjo!“ O kiti sakė: „Argi tas, kuris atvėrė neregiumi akis, negalėjo padaryti, kad šitas nemirtų?“

Ir vėl susigraudinęs Jėzus atėjo pas kapą. Tai buvo ola, užrista akmeniu.
(Jono 11, 36–38)

Pagal to meto žydų laidojimo tradicijas, velionis būdavo paguldomas kape, kuris ilgainiui tapdavo visos giminės amžinojo poilsio vieta. Paprastai būdavo panaudojamas natūralus urvas, nors kartais laidojimo rūšį išskaptuodavo didelėje uoloje. Tokie laidojimo rūšiai būdavo dideli. Apraudojimo

kambaryje ❶ buvo galima stovėti stačiomis. Viduje būdavo išskaptuojamos lentynos ❷ sudėti kūnams ❸. Įėjimą užritindavo kelias tonas sveriančiu disko formos išskaptuotu akmeniu ❹. Įstatytas į griovelį ❺, šias duris buvo galima stumdyti pirmyn atgal. Uždarytos durys priešais įėjimą užsifikuodavo nedideliame įdubime, kad akmuo nenuriedėtų.

Jėzus tarė: „Nuriskite akmenį!“

Mirusiojo sesuo Morta įspėjo: „Viešpatie, jau dvokia. Jau keturios dienos, kaip jis miręs.“

Jėzus jai tarė: „Argi nesakiau: jei tikėsi, pamatysi Dievo šlovę?!“ Jie nurito akmenį. Jėzus pakėlė akis aukštyn ir prabilo: „Tėve, dėkoju tau, kad mane išklausei. Aš žinojau, kad visuomet mane išklausi. Tačiau tai sakau dėl čia esančiųjų, kad jie įtikėtų, jog tu esi mane siuntęs.“ Tai pasakęs, jis galingu balsu sušuko: „Lozoriau, išeik!“ Ir numirėlis išėjo iš kapo. Jo rankos ir kojos dar buvo suvystytos aprišalais, o veidas apvyniotas drobule.

Jėzus jiems įsakė: „Atraišiokite jį ir leiskite jam eiti.“

(Jono 11, 39–44)

Gerai, kad Jėzus pasakė: „Lozoriau...“ Jeigu jis būtų pasakęs paprasčiausiai „Išeik!“, būtų prisikėlusios visos kapinės! Lozorius buvo gyvas! Kad Lozorius galėtų išeiti iš kapo rūšio, jo draugai turėjo nuvynioti ilgus laidojimo audinio juosteles. Neliko abejonių, kad Jėzus padarė didžiulį stebuklą.

Daugelis žydų, kurie buvo atėję pas Mariją ir matė, ką Jėzus padarė, įtikėjo jį. Bet kai kurie nuėjo pas fariziejus ir pranešė jiems, ką Jėzus padaręs. Tuomet aukštieji kunigai ir fariziejai sušaukė teismo tarybą* ir svarstė:

* Teismo taryba (arba Sinedrionas) buvo žydų aukščiausioji taryba.

„Ką darysime? Šitas žmogus daro daug stebuklų. Jei taip jį paliksime, visi įtikės jį; ateis romėnai ir sunaikins šventąją vietą bei mūsų tautą.“

Nuo tos dienos jie buvo tvirtai pasiryžę jį nužudyti.

(Jono 11, 45–48.53)

Vieni patikėjo, tačiau kiti rengė sąmokslą. Vyriausiųjų kunigų negalėjo įtikinti net mirusiojo prisikėlimas. Ant plauko pakibo pernelyg daug – jų valdžia ir išdidumas. Tai primena Liuciferį. Neabejotinai taip ir buvo!

Reinkarnacija

Reinkarnacija – tai tikėjimas, jog po mirties dvasia grįžta į žemę ir įsikūnija į kitą žmogų ar gyvūną.

Šios koncepcijos ne tik kad *nerasime* Biblijoje, bet Biblija aiškiai moko priešingai. Kiekvienas žmogus turi vienintelį gyvenimą.

<...> žmonėms skirta vieną kartą mirti ir stoti į teismą<...>

(Hebrajams 9, 27)

Kaip debesys pamažu nyksta ir praeina, taip žengiantis žemyn į Šeolą niekada nebegrįžta. Į savo buveinę jis nebesugrįš, jo namai daugiau jo nepažins. (Jobo 7, 9–10)

4 Pragaras

Trejus metus Jėzus mokė visus, kurie jo klaūsė. Turint galvoje viską, kas įvyko, tai neįtikėtina trumpas laiko tarpas. Jo pamokslai ir guodė, ir provokavo, tai buvo ir palyginimai, ir pasakojimai apie tikrus žmones, pritaikyti klausytojo reikmėms. Šįkart Jėzus pateikė tokią tikrą istoriją:

Gyveno kartą vienas turtuolis. Jis vilkėjo purpuru bei ploniausia drobe ir kasdien ištaigingai puotaudavo. O prie jo rūmų vartų gulėjo votimis aptekęs elgeta, vardu Lozorius. Jis troško numarinti alkį bent trupiniais nuo turtuolio stalo, bet tik šunes atbėgę laižydavo jo votis.

(Luko 16, 19–21)

Elgetos mirtis

Ir štai elgeta mirė ir buvo angelų nuneštas į Abraomo prieglobstį. (Luko 16, 22)

Abraomo prieglobstis prilygsta Dangui ir kartais yra vadinamas rojumi. Šios istorijos žmogus yra ne tas pats Lozorius kaip ankstesniame pasakojime. Šis Lozorius nuėjo į rojų ne dėl to, kad buvo vargšas, bet todėl, jog tikėjo Viešpatį.

AMŽINISIS
GYVENIMAS

Turtuolio mirtis

Mirė ir turtuolis ir buvo palaidotas. Kentėdamas mirusiųjų pasaulyje, turtuolis pakėlė akis ir iš tolo pamatė Abraomą ir jo prieglobstyje Lozorių. Jis sušuko: „Tėve Abraomai, pasigailėk manęs! Atsiųsk čionai Lozorių, kad suvilgęs vandenyje galą piršto, atvėsintų man liežuvį. Aš baisiai kenčiu šitoje liepsnoje.“ (Luko 16, 22–24)

Turtuolis nuėjo į pragarą ne dėl to, kad buvo turtingas, o todėl, kad ignoravo Dievą ir žemėje gyveno tik sau. Jis meldė Abraomo pagalbos.

AMŽINOJI
BAUSMĖ

Abraomas atsakė: „Atsimink, sūnau, kad tu dar gyvendamas atsiėmei savo gėrybes, o Lozorius – tik nelaimės. Todėl jis susilaukė paguodos, o tu kenti. Be to, tarp mūsų ir jūsų žioji neperžengiama bedugnė, ir niekas panorėjęs iš čia negali nueiti pas jus, nei iš ten persikelti pas mus.“ (Luko 16, 25–26)

Iš Biblijos mokymo aišku, kad žmogus gali atgailauti – pakeisti savo nuostatas – tik kol gyvena žemėje. Po mirties ką nors pakeisti nebeįmanoma, ir žmogus turi eiti į Dangų arba į pragarą. Jeigu mirusiojo ryšys su Dievu nebuvo atnaujintas dar žemėje, toks žmogus liks atskirtas nuo Dievo amžinai. Rašte niekur nepasakyta, kad šios kančių vietos galima išvengti. Nors turtuolis prašė palengvinti jo kančias, pagalbos nesulaukė. Pasigailėjimo žmogus gali tikėtis tik šiame gyvenime. Turtuolis tęsė:

„Tai meldžiu tave, tėve, nusiųsk jį bent į mano tėvo namus; aš gi turiu penkis brolius – juos teispėja, kad ir jie nepatektų į šią kančių vietą.“ (Luko 16, 27–28)

Nors kėsdamas siaubingą agoniją, jis prisiminė savo gyvenimą žemėje. Jis žinojo, kad jo penki broliai yra neteisūs prieš Dievą ir norėjo juos perspėti.

Linksminimosi su draugais pragare idėja Biblijai svetima. Patekusieji į pragarą to nelinkėtų net didžiausiems savo priešams.

Abraomas atsiliepė: „Jie turi Mozę bei pranašus, tegul jų ir klauso!“

O anas atsakė: „Ne, tėve Abraomai! Bet jei kas iš mirusiųjų nueitų pas juos, jie atsiverstų.“

Tačiau Abraomas tarė: „Jeigu jie neklauso Mozės nei pranašų, tai nepatikės, jei kas ir iš numirusių prisikeltų.“

(Luko 16, 29–31)

Anksčiau skaitėme apie žmogų, kurį Jėzus prikėlė iš numirusių. Nors Jėzus pademonstravo tokią galią, daugelis jo vis tiek nepriėmė. Jie net susimokė jį nužudyti. Biblijoje pasakyta, kad jeigu žmonės atsisako tikėti užrašytu Dievo žodžiu...

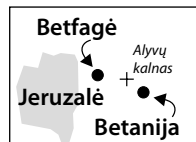
<...> tai nepatikės, jei kas ir iš numirusių prisikeltų.

(Luko 16, 31)

Pragaro aprašymas panašus į ugnies ežero aprašymą¹. Biblijoje pasakyta, kad patekusieji į pragarą kenčia amžiną bausmę.

5 Pripažinimas ir išdavystė

Prisiartinęs prie Jeruzalės pro Betfagę ir Betaniją, ties Alyvų kalnu, Jėzus pasiuntė du savo mokinius, tardamas: „Eikite į kaimą, kurį matote, ir, vos įžengę į jį, rasite priristą asilaitį, kuriuo dar niekas iš žmonių nėra jojęs. Atriškite jį ir atveskite.“ (Morkaus 11, 1–2)

Jie atveda asilaitį pas Jėzų, apdengia jį savo apsiaustais, ir Jėzus užsėda ant jo. Daugybė žmonių tiesė ant kelio savo drabužius, kiti klojo žalias šakeles, nukirstas laukuose. Priekyje ir iš paskos einantys šaukė: „Osana! Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu! Šlovė besiartinančiai mūsų tėvo Dovydo karalystei! Osana aukštybėse!“

(Morkaus 11, 7–10)

Išgelbėk dabar

Žodis *osana* reiškia „išgelbėk dabar“. Minia surengė Jėzui improvizuotą romėnišką paradą, kurio metu buvo sveikinamas triumfuojantis užkariautojas. Jie plojo ir šlovino jį, tikėdamiesi, kad jis išgelbės juos iš romėnų priespaudos.

Patys to nežinodami, jie elgėsi taip, kaip buvo išpranašauta prieš 500 metų. Pranašas Zacharijas rašė, kad Jėzus bus sutiktas būtent taip.

Linksmi džiūgauk, Siono dukra! Šauk, Jeruzalės dukra! Tavo karalius ateina pas tave. Jis teisus ir atneša išgelbėjimą, nuolankus ir joja ant asilo, ant asilės jauniklio.

(Zacharįo 9, 9) TŽ

Tai buvo vienintelis kartas, kai Jėzus leidosi priimamas taip iškilmingai. Jis turėjo priežastį. Jėzus skatino tuos, kurie rengėsi jį nužudyti. Jis norėjo, kad jie veiktų tučtuojau, nedelsdami.

Iki Paschos ir Neraugintosios duonos šventės buvo likę dvi dienos. Aukštieji kunigai ir Rašto žinovai ieškojo būdo klasta suimti Jėzų ir nužudyti. Bet jie sakė: „Tik ne per šventes, kad žmonėse nekiltų sąmyšio.“

(Morkaus 14, 1–2) TŽ

Šaukiančios minios akimis, Jėzui buvo pats metas pasiskelbti Izraelio karaliumi. Tačiau jį nužudyti planavusiems religiniams lyderiams tai buvo siaubinga situacija. Jeigu Jėzų reikėjo nuversti nuo pakylės – dabar buvo pats metas, bet jie bijojo visuomenės reakcijos. Jėzus iš tiesų buvo labai populiarus.

Mieste knibždėjo švęsti Paschos sugužėjusios minios. Daugelis viltिंगai žvelgė į Jėzų, tikėdamiesi, kad jis išvys romėnus. Tačiau laikas bėgo, o niekas oficialiai nepaskelbė jo karalystės. Jėzaus, kaip didvyrio, statusas greitai krito.

Paschos vakarienė

Jėzus liepė dviems mokiniams paruošti kambarį Paschos vakarienei.

Vakare jis atėjo su Dvylika. Bevalgant prie stalo vakarienę, Jėzus prabilo: „Iš tiesų sakau jums: vienas jūsų, valgančių su manimi, išduos mane.“ Jie labai nuliūdo ir ėmė vienas po kito klausinėti: „Nejaugi aš?“

O jis tarė: „Vienas iš Dvylikos, kuris dažo su manimi viename dubenyje.“

(Morkaus 14, 17–20)

Prieš trejus metus, rinkdamasis dvylika mokinių, Jėzus jau žinojo, kuris bus išdavikas.

Karalius Dovydas, prieš 1000 metų kalbėdamas apie šį išdavimą, rašė iš gelbėtojo perspektyvos.

Net ir artimas draugas, kuriuo pasitikėjau, kuris valgė mano duoną, taikosi man įspirti.

(Psalmynas 41, 9) TŽ

Išduotas

Išdavikas buvo Judas Iskarijotas. Būdamas mokinių išdininkas, jis vogė. Judas, matyt, puoselėjo dideles ambicijas, pergudraudavo mokinius ir prisikimšdavo savo kišenes. Tačiau Jėzus tai žinojo.

Šėtonas veikiausiai – taip pat. Šis ieškojo silpnos grandies Jėzaus ginkluotėje, tinkamo laiko ir vietos, kur amžiams galėtų susidoroti su pažadėtuoju Gelbėtoju. Dabar šėtonas išvelgė galimybę. Tam tiks Judas. Kai buvo patiekta Paschos duona, velnias ėmė veikti.

Kai šis nurijo kąsni, įėjo į jį šėtonas.

O Jėzus jam sako: „Ką darai, daryk greičiau!“ Nė vienas iš sėdinčių už stalo nesuprato, kodėl jis taip pasakė.

(Jono 13, 27–28)

Tas nuėjęs tarėsi su aukštaisiais kunigais ir sargybos viršininkais, kaip jį išduoti. Šie apsidžiaugė ir sutarė duoti jam pinigų.

(Luko 22, 4–5)

Sulaužyta duona ir taurė

Šis scenarijus su Judu vyko per pačią vakarienę. Kol išdavikas atlikinėjo savo velnišką misiją, Jėzus vakarieniavo. Ši vakarienė buvo labai reikšminga.

Bevakarieniaujant Jėzus paėmęs duoną palaimino, laužė ją ir davė mokiniams, tardamas: „Imkite, tai mano kūnas!“

(Morkaus 14, 22)

Jie, žinoma, nevalgė Jėzaus kūno, tačiau Jėzus sakė, jog sulaužyta Paschos duona simbolizuoja jo kūną. Mokiniai turbūt gerokai sutriko. Gal tai susiję su ankstesniais Jėzaus žodžiais, kai jis vadino save Gyvenimo Duona?

Paėmęs taurę, padėjo, davė jiems, ir visi gėrė iš jos.

O jis jiems tarė: „Tai mano kraujas, sandoros kraujas, kuris išliejamas už daugelį.“

(Morkaus 14, 23–24)

Simbolika vėlgi panaši – Jėzaus kraujas greitai bus išlietas už daugelį žmonių. To reikšmę pamatysime vėliau.

Pagiedoję jie išėjo į Alyvų kalną.*

(Morkaus 14, 26)

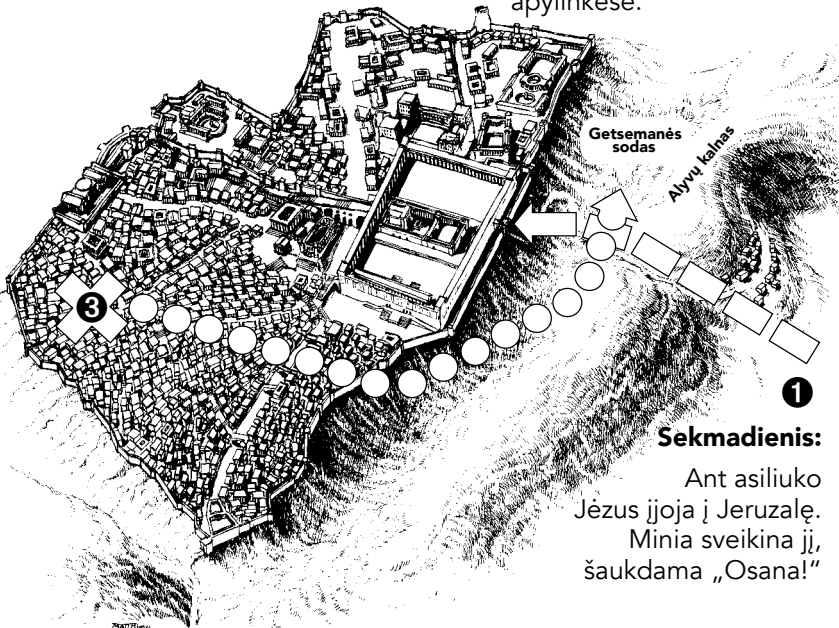
*Giesmėmis garbinamas Dievas.

③ Ketvirtadienio vakaras:

Jėzus ir mokiniai švenčia Paschą. Sugiedoję himną, jie patraukia į Getsemanės sodą, esantį Alyvų kalno papėdėje.

② Nuo pirmadienio iki trečiadienio:

Jėzus su dvylika mokinių leidžia laiką Jeruzalėje ir Betanijoje bei šių miestų apylinkėse.

① Sekmadienis:

Ant asiliuko
Jėzus įjoja į Jeruzalę.
Minia sveikina jį,
šaukdama „Osana!“

Trylikta dalis

1 Suėmimas

2 Nukryžiavimas

3 Palaidojimas ir prisikėlimas

1 Suėmimas

Jie atėjo į ūkj, vadinamą Getsemane. Jėzus sako mokiniams: „Pasėdėkite čia, kol aš melsiuosi.“ Pasiėmęs drauge Petrą, Jokūbą ir Joną, jis pradėjo nuogaštauti ir sielotis. Jis jiems skundėsi: „Mano siela mirtinai nuliūdusi. Pasilikite čia ir budėkite!“

Paėjęs truputį toliau, sukniubo ant žemės ir ėmė melstis, kad, jei galima, jį aplenktų toji valanda. Jis sakė: „Aba*, Tėve, tau viskas įmanoma. Atitolink nuo manęs šitą taurę!“ (Morkaus 14, 32–36) | * Švelnus kreipinys, panašus į „tėte“.

Jo žmogiškumas

Kartais akcentuojant, kad Jėzus tikrai buvo Dievas, lengva pamiršti, jog jis buvo ir žmogus. Kančia Jėzui nebuvo svetima – jis žinojo ir jautė skausmą. Būdamas Dievas, jis žinojo, kokia agonija jo laukia. Intymiais žodžiais, kaip į savo brangų tėvą gali kreiptis tik sūnus, jis šaukė: „Aba, Tėve, surask kitą būdą!“ Tačiau savo žmogišką valią jis pavedė dangiškajam Tėvui ir meldėsi: „Tėbūnie tavo valia.“

Ir tuojau, jam tebekalbant, pasirodė vienas iš Dvylikos – Judas, o kartu su juo būrys ginkluotų kalavijais ir vėzdais, pasiūstas aukštųjų kunigų, Rašto aiškintojų ir seniūnų.

Išdavėjas buvo jiems nurodęs ženklą: „Kurį pabučiuosiu, tai tas. Suimkite jį ir sergėdami veskite!“ (Morkaus 14, 43–44)

Jėzus, žinodamas visa, kas jo laukia, išėjo į priekį ir paklausė: „Ko ieškote?“

Jie atsakė: „Jėzaus Nazariečio!“ (Jono 18, 4–5)

Jis kalbėjo

Jėzus tarė: „Tai aš [esu].“ Jo išdavėjas Judas irgi stovėjo tarp jų. (Jono 18, 5)

Jėzus atsakė į klausimą, pabrėžtinai ištardamas: „TAI AŠ!“ Tai galima suprasti pažodžiui¹: Aš esu dabar esantis DIEVAS. Kaip minėta, AŠ ESU yra Dievo vardas, reiškiantis *Tą, kuris egzistuoja savo galia*. Ir tai pasakė ne bet kas, o pats Dievas. Į tai verta atkreipti dėmesį.

Kai tik Jėzus ištarė: „Tai aš“, jie atšoko atgal ir parpuolė ant žemės. (Jono 18, 6)

Jie ne šiaip nugriuvo; jie atšoko atgal ir parpuolė ant žemės. Mažyčiu savo didybės pasireiškimu Jėzus tiesiog *išvertė juos iš kojų*. Kai apstulbusi grupelė atsistojo ir nusipurtė dulkes...

<...> jis juos vėl klausė: „Ko ieškote?“

Jie atsakė: „Jėzaus Nazariečio.“ (Jono 18, 7)

Galima kone pajusti minios pagarbą ir baimę. Jėzus sutramdė minią. Tai nebus tipiškas suėmimas. Jų pasitikėjimo savimi siena dar labiau įskilo, kai Jėzus atskleidė, jog žino sutartą išdavimo ženklą.

Jėzus jam tarė: „Judai, pabučiavimu tu išduodi Žmogaus Sūnų?“ (Luko 22, 48)

Taigi atėjęs jis tuojuo prisiartino prie Jėzaus ir tarė: „Rabi! – ir pabučiavo jį. (Morkaus 14, 45)

Kiti vienuolika mokinių nedelsdami ėmėsi veiksmų. Simonas Petras rankose turėjo ginklą...

Ir štai vienas Jėzaus palydovų ištiesė ranką, išsitraukė kalaviją, puolė vyriausiojo kunigo tarną ir nukirto jam ausį. (Mato 26, 51)

Bet Jėzus sudraudė: „Liaukitės! Gana!“ Ir palietęs tarno ausį, išgydė ją. (Luko 22, 51)

Ir ką pasakysite? Net tokiomis aplinkybėmis Jėzus galvojo apie kitus. Jis išgydė vyriausiojo kunigo tarną. Tai buvo karštakošiškas Petro poelgis, rodantis jo dvasinę trumparegystę. Žiūrint žmogiškai, mokinių buvo kur kas mažiau. Negalima nesižavėti Petro pastangomis. Jis bent jau pabandė! Tačiau Petruį daug geriau sekėsi traukti tinklus, nei valdyti kardą. Kai taikaisi į galvą, o nukerti ausį, tai kai ką pasako.

Klausimai, klausimai

Tada Jėzus uždavė klausimą – nemalonų klausimą.

O Jėzus prabilo jiems: „Tarsi plėšiko išėjote sugauti manęs su kalavijais ir vėzdais. Kasdien būdavau pas jus, mokiau šventykloje, ir jūs manęs nesuėmėte. Tačiau teišsipildo Raštai.“ (Morkaus 14, 48–49)

Dievo klausimai visada atskleidžia tikrąsias žmogaus mintis, ir jeigu gauja būtų trumpam susimąsčiusi, jie būtų supratę, kad elgiasi neatitinkamai. Tačiau jie buvo taip tvirtai apsisprendę susidoroti su Kristumi, kad jų ryžto nebūtų pakirtęs net dar vienas šio žmogaus stebuklas.

Išsigandę dėl savo gyvybės, mokiniai pasislėpė naktyje.

Tada, palikę jį, visi [mokiniai] pabėgo. (Morkaus 14, 50)

Būrys, jo vadas ir žydų tarnai suėmė Jėzų, surišo ir nuvedė pirmiausia pas Aną. (Jono 18, 12)

Skaitant šias eilutes, iš karto pajuntamas tam tikras neatitikimas.

Jėzus buvo vienas. Jo suimti atėjo 300–600 karių, neskaitant žydu pareigūnų, kunigų ir jų tarnų. Lazda aiškiai buvo perlenkta, tačiau nenustebtume, jei giliai viduje kiekvienas iš jų jautėsi silpnas. Jie puolė prie Jėzaus ir surišo jį. Šėtonas tikriausiai suprunkštė iš pasitenkinimo.

Teisme

Jėzus buvo nuvestas pas vyriausiąjį kunigą, kur buvo susirinkę visi aukštieji kunigai, seniūnai ir Rašto aiškintojai.
(Morkaus 14, 53)

Teismai šventyklose nebuvo rengiami naktimis. Tai, kad sinedrionas, kuriame buvo septyniasdešimt vienas vyras, galėjo būti sušauktas taip greitai, kai ką sako apie sąmokslą. Jų noras susirinkti vidurnaktį atskleidžia dar daugiau. Tai, ką jie darė, pagal jų pačių įstatymus buvo neteisėta. Net nežinantiesiems tų laikų juridinės sistemos teismo nusižengimai tiesiog akivaizdūs. Bet tai nebuvo svarbu. Užmirškime taisykles. Jie troško Jėzaus mirties.

Aukštieji kunigai ir visa teismo taryba ieškojo prieš Jėzų liudijimo, kad galėtų jį pasmerkti mirti, bet nerado. Nors daugelis melagingai liudijo prieš jį, tačiau jų liudijimai nesutapo.

Tada vyriausiasis kunigas, atsistojęs viduryje, paklausė Jėzų: „Tu nieko neatsakai į šitų žmonių kaltinimus?“ Tačiau jis tylėjo ir nieko neatsakė.
(Morkaus 14, 55, 60–61)

Ar tu Dievas?

Tuomet vyriausiasis kunigas vėl jį klausė: „Ar tu esi Mesijas, Šlovingojo Sūnus?“
(Morkaus 14, 61)

Klausimas buvo aiškus kaip dieną: „Ar tu Dievas?“

Jėzus jam atsakė: „Taip, aš esu. Ir jūs dar pamatysite Žmogaus Sūnų, sėdintį Visagalio dešinėje ir ateinantį dangaus debesyse.“

Tada vyriausiasis kunigas persiplėšė drabužius, šaukdamas: „Kam dar mums liudytojai? Girdėjote piktžodžiovimą. Kaip jums regis?“

Ir jie visi nusprendė jį esant vertą mirties.

(Morkaus 14, 62–64)

Vyriausiasis kunigas Kajafas gerai žinojo, ką kalbėjo Jėzus. Jėzus tvirtino esąs pats Dievas. Buvo laikoma, kad piktžodžiovimas įžeidžia Dievą, o paprastam žmogui vadinti save *Dievu* buvo šventvagystė. Tačiau Jėzus nebuvo tiesiog žmogus – jis buvo Dievas! Bet nei Kajafas, nei kiti žydu lyderiai tuo netikėjo. Taigi

jie pasmerkė Jėzų mirti. Bet štai problema: sinedrionas neturėjo valdžios paskelbti mirties nuosprendį; tai padaryti gali tik romėnai.

2 Nukryžiuavimas

Kadangi naktinis teismas buvo nelegalus, vos patekėjus saulei, sinedrionas vėl susirinko tardyti Jėzų. Jėzus turbūt buvo pavargęs. Jis buvo nemiegojęs visą naktį ir žiauriai nuplaktas – kad žinotų, kieno čia valdžia.

Visas susirinkimas atsistojo ir nusivedė Jėzų pas Pilotą.
(Luko 23, 1)

Poncijus Pilotas

Judėjos valdytojas Poncijus Pilotas buvo visos Romos imperijos statytinis. Kadangi daugeliu atvejų žydų teismai negalėjo paskelbti mirties nuosprendžio, reikėjo romėnų leidimo. Pilotas buvo jų žmogus. Šventyklų lyderiai žinojo, kad jis silpnablauzdis, todėl visada praversdavo truputis įtikinėjimų.

Ten jie ėmė jį skųsti, sakydami: „Mes nustatėme, kad šitas kiršina mūsų tautą ir draudžia mokėti ciesoriui mokesčius. Jis tvirtina esąs Mesijas ir karalius.“
(Luko 23, 2)

Jėzus niekada nedraudė savo sekėjams mokėti mokesčių. Kaip tik jis mokė priešingai. Tai buvo sąmoningas melas. Tačiau jau buvo ignoruota tiek teisinių procedūrų, kad viena kita neturėjo reikšmės. Antra vertus, Jėzus iš tiesų tvirtino esąs Mesijas!

Tada Pilotas paklausė: „Ar tu esi žydų karalius?“
(Luko 23, 3)

Jėzus atsakė: „Mano karalystė ne iš šio pasaulio. Jei mano karalystė būtų iš šio pasaulio, mano tarnai juk kovotų, kad nebūčiau atiduotas žydams. Bet mano karalystė ne iš čia.“
(Jono 18, 36)

Jėzaus viešpatavimas prasideda širdyje. Jis neturėjo politinių ambicijų.

Tuomet Pilotas jį paklausė: „Vadinasi, tu esi karalius?“
Jėzus atsakė: „Tu pasakei, kad aš esu karalius. Aš tam esu gimęs ir atėjęs į pasaulį, kad liudyčiau tiesą. Kas tik brangina tiesą, klauso mano balso.“

Pilotas dar paklausė: „O kas yra tiesa?!“ (Jono 18, 37–38)

Šį klausimą žmonės vis dar užduoda ir šiandien. Tačiau Pilotas nenorėjo klausytis; jis net nelaukė atsakymo.

Po šių žodžių jis vėl išėjo pas žydus ir tarė jiems: „Aš nerandu jame jokios kaltės.“ (Jono 18, 38)

Pilotas nepasitikėjo kunigais. Kaip romėnas valdytojas, jis žinojo, jog yra žydų nekenčiamas, ir jis turėjo pagrindo manyti, kad kunigai nesirūpina cezario interesais. Ko gero, sinedrionas trokšta Jėzaus mirties dėl kitų priežasčių.

Pilotas tarė aukštiesiems kunigams ir miniai: „Aš nerandu šitame žmoguje jokios kaltės.“

Bet jie vis atkakliau tvirtino: „Jis savo mokslu kursto tautą visoje Judėjoje, nuo Galilėjos iki čia.“

Tai išgirdęs, Pilotas paklausė, ar tas vyras galilėjietis. Sužinojęs, kad Jėzus iš Erodo valdų, nusiuntė jį pas Erodą, kuris irgi buvo tomis dienomis Jeruzalėje. (Luko 23, 4–7)

Pilotas galėjo išklaudyti Jėzaus bylą, tačiau situacija darėsi nepatogi. Jėzus buvo apkaltintas, jog kurstė žmones sukilti. Kaip jis pasiaiškins savo valdovams Romoje, jeigu Jėzus iš tiesų provokavo maištą? Kur kas lengviau palikti šią košę išsrėbti Erodui. Be to, Erodas nebuvo Piloto draugas, tad pastarasis permetė atsakomybę.

Erodas Antipas

Erodas Antipas buvo Erodo Didžiojo sūnus. Kaip Romos marionetė, jis valdė Jėzaus gimtąją provinciją Galilėją. Jis kasmet keliaudavo į Jeruzalę švęsti Paschos.

Erodas, pamatęs Jėzų, labai apsidžiaugė. Mat jis jau pirmiau norėjo jį išvysti, nes buvo apie jį girdėjęs ir tikėjosi pamatysiąs jį darantį kokį nors stebuklą. Jis ėmė jį visaip klausinėti, bet Jėzus jam neatsakinėjo. (Luko 23, 8–9)

Jėzus žinojo, kad Erodas nesuinteresuotas išsiaiškinti tiesos. Įžeidinėdamas Jėzų, jis tik norėjo išprovokuoti dar vieną stebuklą. Jėzus nepasidavė Erodui. Jis tylėjo.

Tuo tarpu aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai apstoję be paliovos jį kaltino. Tada Erodas su savo palyda Jėzų paniekino ir išjuokė. Paskui aprenkęs jį baltu drabužiu, pasiuntė atgal Pilotui. Tą dieną Erodas ir Pilotas tapo draugais, o seniau jie pykosi. (Luko 23, 10–12)

Nukryžiuoti jį!

Nuo suėmimo Jėzus buvo penkiuose teismo posėdžiuose: trijuose žydų ir dviejuose romėnų. Šeštasis posėdis turėjo būti paskutinis. Iki to laiko žinia pasklido po visą miestą. Dabar Jėzų kaltino jau

ne tik vyriausiasis kunigas ir sinedrionas. Jiems pritarė didžiulė, greitai nuomonę keičianti minia, kuri vos prieš kelias dienas šaukė: „Osana!“, tačiau dabar įnirtingai riaumojo: „Nukryžiuoti jį!“ Pilotui iškilo dilema. Kuo daugiau jis susidurdavo su Jėzumi, tuo labiau įsitikino, kad šis žmogus kažkuo nepaprastas!

3 Ankstyvas penktadienio rytas:

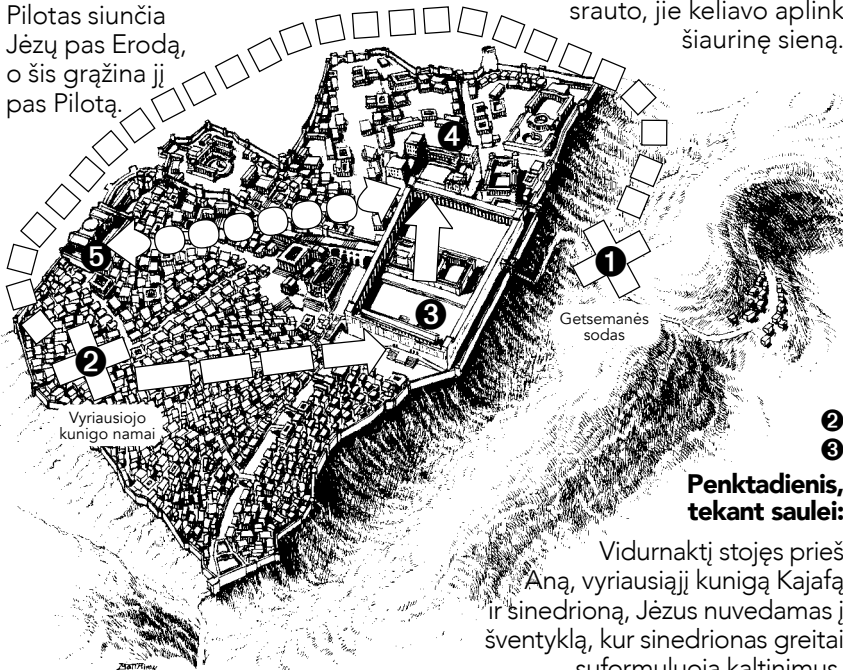
4 Jėzus nuvedamas į romėnų tvirtovę, kad stotų prieš Poncijų Pilotą.

4 Penktadienio rytas:

5 Pilotas siunčia Jėzų pas Erodą, o šis grąžina jį pas Pilotą.

1 Vėlus ketvirtadienio vakaras:

2 Jėzus suimamas Getsemanės sode ir nuvedamas į vyriausiojo kunigo namus. Kad išvengtų į šventyklą plūstančio žmonių srauto, jie keliavo aplink šiaurinę sieną.

**2
3
Penktadienis, tekant saulei:**

Vidurnaktį stojęs prieš Aną, vyriausiąjį kunigą Kajafą ir sinedrioną, Jėzus nuvedamas į šventyklą, kur sinedrionas greitai suformuluoja kaltinimus.

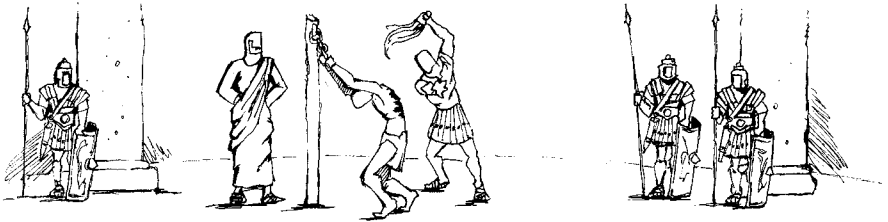
Pilotas, sušaukęs aukštuosius kunigus, seniūnus ir liaudį, pareiškė: „Jūs atvedėte man šį žmogų, kaltindami jį liaudies kurstymu. Bet aš jį apklausęs jūsų akyse, neradau nė vienos jam primetamos kaltės; taip pat ir Erodas, nes sugrąžino jį atgal. Taigi jis nėra padaręs nieko, kas būtų verta mirties baismės. Tad aš nuplakdinsiu jį ir paleisiu.“
(Luko 23, 13–16)

Nei Erodas, nei Pilotas negalėjo išvelgti Jėzaus kaltės, už kurią jis būtų vertas mirties baismės. Iš tiesų, niekas niekuo negalėjo jo apkaltinti. Todėl, tikėdamasis patenkinti minią, Pilotas pasiūlė nevykusį kompromisą. Jis buvo dviejų dalių.

1. Išplakti Jėzų

Tai nebuvo eilinis mušimas. Botagą sudarė lazda su prie vieno galo pritvirtintomis odinėmis virvėmis. Ant kiekvienos virvės buvo užmauti drugio formos kaulo ar metalo šipuliai. Pasmerktojo rankos būdavo pririšamos jam virš galvos prie stulpo, kad niekaip negalėtų išvengti smūgių. Botagai smogiant, kaulo ir metalo šipuliai susmigdavo į kūną. Jį atitraukiant, jos tiesiog plėšdavo mėsas nuo kaulų. Neatlaikiusi tokio plakimo, auka dažnai mirdavo.

Pagal įstatymą išplakti buvo galima tik nuteistą kalinį. Pats Pilotas buvo ką tik pasakęs, kad Jėzus nekaltas. Kadangi romėniškas plakimas buvo tokia siaubinga bausmė, Pilotas turbūt tikėjosi, jog tai patenkins Jėzaus kaltintojus ir jie priims jo kitą pasiūlymą.

2. Paleisti Jėzų

Romėnai turėjo paprotį per Paschą paleisti vieną nusikaltėlį kaip geros valios ženklą. Pilotas pasiūlė paleisti išplaktą Jėzų. Minia triukšmingai paprieštaravo.

Tuomet jie visi ėmė šaukti: „Mirtis šitam!“

<...> Norėdamas paleisti Jėzų, Pilotas dar kartą kreipėsi į juos, bet jie nesiliovė šaukę: „Ant kryžiaus, ant kryžiaus jį!“

Tada jis trečią kartą klausė: „O ką gi pikta jis yra padaręs? Aš jame neradau nieko, už ką vertėtų mirtimi bausti. Taigi nuplakdinsiu jį ir paleisiu.“ (Luko 23, 18, 20–22)

Tuomet Pilotas ėmė ir nuplakdino Jėzų. (Jono 19, 1)

Kareiviams neužteko žiauriai išplakti. Jie nusprendė dar ir išsityčioti.

Kareiviai, nupynę vainiką iš erškėčių, užspaudė jam ant galvos, apsiautė jį purpurine skraiste, ėjo prie jo ir šaipėsi: „Sveikas žydu karaliau!“ Ir daužė jam į veidą. (Jono 19, 2–3)

Purpurinę skraistę paprastai nešiodavo karaliai. Erškėčių vainikas buvo negailestinga imperatoriaus karūnos parodija. Tai buvo bausis pasityčiojimas.

Prieš septynis šimtus metų pranašas Izaijas rašė:

Jis buvo paniekintas, žmogaus vardo nevertas<...> ir mes jį laikėme nieku.
(Izaijo 53, 3)

Pilotas dar kartą išėjo į lauką ir tarė jiems:

„Štai išvedu jį jums, kad žinotumėte, jog nerandu jame jokios kaltės.“ Taigi Jėzus išėjo laukan su erškėčių vainiku ir purpurine skraiste. Pilotas tarė: „Štai žmogus!“
(Jono 19, 4–5)

Giliai širdyje Pilotas tikriausiai žinojo, jog pamina teisingumą. Jis neabejotinai tikėjosi, kad nuplaktas kruvinas, su erškėčių vainiku ant galvos žmogus sukels miniai bent kiek gailėsčio.

Aukštieji kunigai ir jų tarnai, pamatę jį, ėmė šaukti: „Ant kryžiaus jį, ant kryžiaus!“

Pilotas jiems sako: „Jūs imkite ir patys nukryžiuokite! Aš nerandu jame kaltės.“
(Jono 19, 6)

Pilotas gerai žinojo, kad jie negali to padaryti. Žydų teismai neturėjo teisės skelbti mirties nuosprendžio.

Dievo Sūnus

Žydai atsakė: „Mes turime Įstatymą, ir pagal Įstatymą jis turi mirti, nes laikė save Dievo Sūnumi.

„Išgirdęs tuos žodžius, Pilotas dar labiau nusigando. Jis vėl nuėjo į pretorijų ir klausė Jėzų: „Iš kur tu?“
(Jono 19, 7–9)

Pilotas buvo ką tik girdėjęs, kad Jėzus iš Galilėjos, todėl nusiuntė jį pas Erodą. Dabar jis vėl klausė Jėzaus, iš kur šis. Pilotas, žinoma, šiek tiek jaudinosi dėl žmogaus, kuris tvirtino esąs Dievas! Graikai tikėjo, kad dievai nusileidžia nuo Olimpo kalno susigiminiuoti su žmonėmis. Gal Pilotas pamanė, kad šiai kategorijai priklauso ir Jėzus. Juk jis tikrai neeilinis nusikaltėlis. Vien jo elgesys teisme rodė ramybę bei pasitikėjimą savimi, kurie kėlė nerimą. *Jėzau, iš kurgi tu iš tikrųjų?*

<...> Jėzus jam neatsakė. Tada Pilotas jam tarė: „Tu nekalbi su manimi? Ar nežinai, kad turiu valdžią tave nukryžiuoti ir turiu valdžią tave paleisti?!“

Jėzus atsakė: „Tu neturėtum prieš mane jokios valdžios, jei tau nebūtų jos duota iš aukštybių. Todėl tam, kuris mane tau įdavė, didesnė nuodėmė.“

Nuo tol Pilotas stengėsi jį paleisti, bet žydai šaukė: „Jei šitą paleidi, nebesi ciesoriaus draugas. Kiekvienas, kas skelbiasi karaliumi, kalba prieš ciesorių.“

Tai išgirdęs, Pilotas išvedė Jėzų laukan ir atsisėdo į teisėjo krasę, kuri stovėjo vietoje, vadinamoje „Akmeninis grindinys“, hebrajiškai Gabata. Buvo diena prieš Paschą.
(Jono 19, 9–14) TŽ

Paschos išvakarėse, Pasirengimo dieną, būdavo papjaunamas Paschos avinėlis.

Jis tarė žydams: „Štai jūsų karalius!“

Tie ėmė šaukti: „Šalin, šalin! Ant kryžiaus jį!“

Pilotas paklausė: „Nejaugi turiu nukryžiuoti jūsų karalių?“
Aukštieji kunigai atsakė: „Mes neturime karaliaus, tiktai ciesorių.“
(Jono 19, 14–15)

Taip Izraelis paskutinį kartą išsižadėjo Jėzaus kaip savo Karaliaus. Vietoje Dievo jie pasirinko Romos Cezarį.

Tuomet Pilotas atidavė jiems jį nukryžiuoti.

Taigi jie pasiėmė Jėzų ir išsivedė. Nešdamas kryžių, jis ėjo į vadinamąją Kaukolės vietą, hebrajiškai Golgotą². Tenai jį nukryžiuavo; kartu su juo ir kitus du, vienoje ir kitoje pusėje, o Jėzų viduryje.
(Jono 19, 16–18)

Nukryžiovimas

Nukryžiovimas buvo sunkiausia romėnų bausmė, taikoma tik vergams ir didžiausiems nusikaltėliams. Tai buvo įprastas egzekucijos metodas – istorikai yra aprašę vienu metu vykstančius šimtus nukryžiovimų. Įrašai liudija apie kelis nukryžiovimo būdus.

Stovintis medis: auka būdavo paprasčiausiai įkeliami į medį ir prikalamas prie šakų taip, kaip jos rangosi. I a. žydų istorikas Juozapas Flavijus aprašė, kaip romėnų kareiviai linksminosi, nukryžiuodami belaisvius neįprastomis pozomis³.

I forma: į žemę įkasamas paprastas stulpas ir virš galvos prikalamos rankos.

X forma: į žemę įsmeigiami du sukryžiuoti rąstai. Keturiuose kampuose prikalamos rankos ir kojos.

T forma: ant vertikalaus baslio pritvirtinamas horizontalus. Kartu su stovinčio medžio metodu turbūt tai buvo dažniausiai naudojamas būdas. Rankos būdavo ištiesiamos palei horizontalų skersinį.

† forma: paprastai taikoma kilmingiems nusikaltėliams. Prie kryžiaus viršutinės dalies būdavo pritvirtinamas įrašas, rodantis žmogaus nusikaltimą. Taip buvo nukryžiuotas Jėzus.

Auka paprastai būdavo nukryžiuojama nuoga. Rankos per riešus ir kojos per kulkšnis prikalamos vinimis.

Prieš 1000 metų Dievas buvo įkvėpęs karalių Dovydą sukurti visą psalmę apie tai, kaip mirs Jėzus. Dovydas užrašė⁴ Dievo žodžius:

<...>jie pervėrė mano rankas ir kojas; Galiu suskaičiuoti visus savo kaulus. O jie žiūri ir stebi mane<...>

(Psalmynas 22, 16-17) TŽ

Tai buvo užrašyta gerokai prieš romėnams ateinant į valdžią ir maždaug prieš aštuonis šimtus metų iki to, kai romėnai įteisino nukryžiuojimą kaip vieną iš oficialių mirties bausmės formų.

Šiandien nukryžiuojimas laikomas žiauriausia egzekucijos forma. Tai buvo lėta mirtis. Kartais auka merdėdavo net kelias dienas. Galiausiai uždusdavo. Kabant ant ištiestų rankų, taip spaudžiama diafragma, jog beveik neįmanoma kvėpuoti. Įkvėpti ar iškvėpti buvo galima tik kilstelėjus kūną – pasikėlus ant rankų ir atsispyrus kojomis, kad suveiktų diafragma. Kilstelėti, žinoma, trukdė viny. Kai išsekęs, šoko ištiktas žmogus nebepajėgdavo pakelti savo kūno, jis mirdavo.

Vinys ir kankinantis dusulys buvo dar ne viskas. Žmogus kėsdavo troškulį ir patyčias. Žmonės ateidavo paspoksoti ir, kaip Jėzaus atveju, pasišaipyti.

Pilotas padarė užrašą ir liepė prisegti prie kryžiaus. Ten buvo parašyta: „Jėzus Nazarietis, žydų karalius.“ Šį užrašą skaitė daugybė žydų, nes vieta, kur Jėzus buvo nukryžiuotas, buvo arti miesto, o parašyta buvo hebrajiškai, lotyniškai ir graikiškai.

(Jono 19, 19–20)

Kareiviai, nukryžiuovę Jėzų, pasiėmė jo drabužius ir padalijo juos į keturias dalis – kiekvienam kareiviui po dalį; pasiėmė ir tuniką. Ji buvo be siūlės, nuo viršaus iki apačios ištisai megzta. Todėl jie tarėsi: „Neplėšykime jos, bet verčiau meskime burtą, kam ji teks.“

(Jono 19, 23–24)

Azartiniai lošimai padėdavo užmiršti kruviną darbą. Po Jėzaus kryžiumi susėdę kareiviai turbūt rutinėjo šalme kauliukus ir nė nežinojo, jog pildo seną pranašystę.

Taip išsipildė Raštas: Jie drabužius mano dalijas, meta dėl mano apdaro burką. Šitaip kareiviai ir padarė.

(Jono 19, 24; palyginkite su Psalmynas 22, 18)

Žmonės stovėjo ir žiūrėjo. Seniūnai tyčiodamiesi kalbėjo: „Kitus išgelbėdavo, tegul pats išsigelbsti, jei jis – Dievo išrinktasis Mesijas!“

(Luko 23, 35)

Prieš tūkstantį metų karalius Dovydas buvo pranašišškai užrašęs, kaip bus tyčiojama iš pažadėtojo Išvaduotojo.

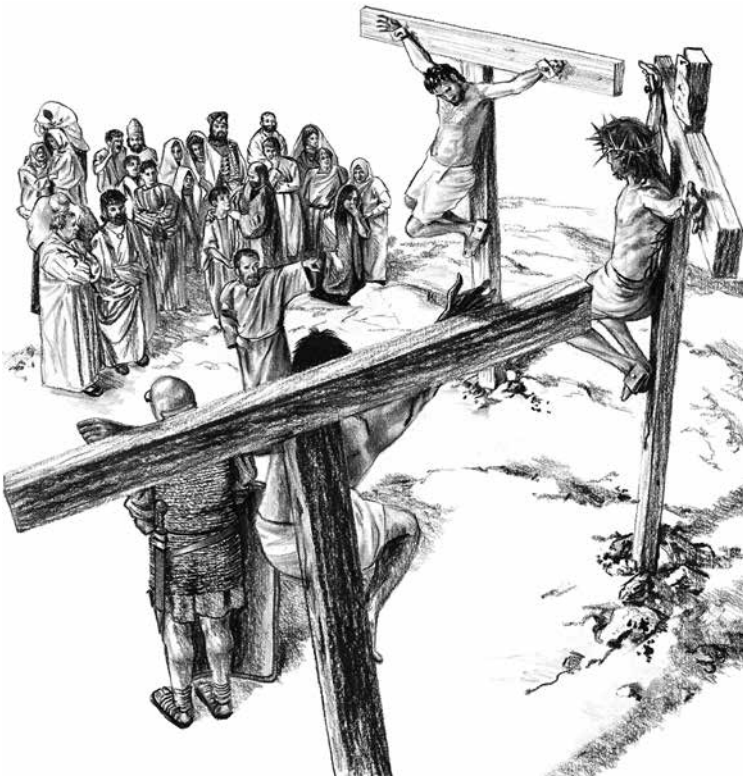
Bet aš kirminas, o ne žmogus, vienų išjuoktas, o kitų paniekintas. Visi, kas mane mato, tyčiojasi iš manęs ir šaipydamiesi kraipo galvas<...>

(Psalmynas 22, 7–8)

Dovydas užrašė net patyčių žodžius.

„Pasitikėjo VIEŠPAČIU, tad tegelbsti jį, teisvaduoja, jeigu juo gėrisi!“

(Psalmynas 22, 9)

Iš jo juokėsi ir kareiviai, priedami, paduodami jam perrūgusio vyno ir sakydami: „Jei tu žydų karalius – gelbėkis pats!“

Vienas iš nukryžiuotųjų nusikaltėlių ėmė įžeidinėti Jėzų: „Argi tu ne Mesijas? Išgelbėk save ir mus!“

Antrasis sudraudė jį: „Ir Dievo tu nebijai, kentėdamas tą pačią bausmę! Juk mudu teisingai gavome, ko mūsų darbai verti, o šitas nieko blogo nėra padaręs.“

Ir jis tarė: „Jėzau, prisimink mane, kai ateisi į savo karalystę!“

Jėzus jam atsakė: „Iš tiesų sakau tau: šiandien su manimi būsi rojuje.“
(Luko 23, 36–37, 39–43)

Jėzus garantavo vagiui, kad vos tik jiedu mirs, jų dvasios susitiks rojuje. Mat Jėzus žinojo, jog tas žmogus tiki, kad Jėzus gali išvaduoti iš nuodėmės padarinių – amžinosios bausmės.

Buvo apie šeštą valandą, kai visą kraštą apgaubė tamsa ir buvo tamsu iki devintos valandos<...> (Luko 23, 44)

Devintą valandą Jėzus garsiai sušuko: Eloji, Eloji, lema sabachtani? Tai reiškia: Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!
(Morkaus 15, 34)

Ir vėlgi, karalius Dovydas prieš tūkstantį metų užrašė, kad Mesijas ištars būtent šiuos žodžius.

Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane palikai?

(Psalmynas 22, 2)

Jėzus tai sušuko ne šiaip. Šių žodžių prasmę aptarsime kiek vėliau. Paskutinės Jėzaus akimirkos ant kryžiaus neapsakomai reikšmingos. Biblijoje teigiama:

O Jėzus galingu balsu sušuko: „Atlikta<...> Tėve, į tavo rankas atiduodu savo dvasią.“ Ir su tais žodžiais<...> nuleidęs galvą, atidavė dvasią. (Luko 23, 46 ir Jono 19, 30)

Tuo metu šventovės uždanga perplyšo į dvi dalis nuo viršaus iki apačios.
(Morkaus 15, 38)

Jėzus mirė. Nesunku įsivaizduoti, kaip visą blogio karalystę apėmė ekstazė⁵. Šėtono ir demonų sėkmė pranoko jų kraupiausių planus. Jie tarėsi nužudę Dievą. *Pažadėtasis Išvadotojas mirė!* Šėtonas nesuprato tik dviejų dalykų. Kodėl perplyšo šventyklos uždanga – nuo viršaus iki apačios? Ir kodėl Jėzus taip galingai sušuko „Atlikta!“?

Perplyšusi uždanga

Kaip prisimenate, šventykla buvo nekilnojama pirminės padangtės kopija. Uždanga skyrė šventąją vietą nuo Šventų švenčiausiosios. Perplėšti šią užuolaidą buvo ne menkniekis.

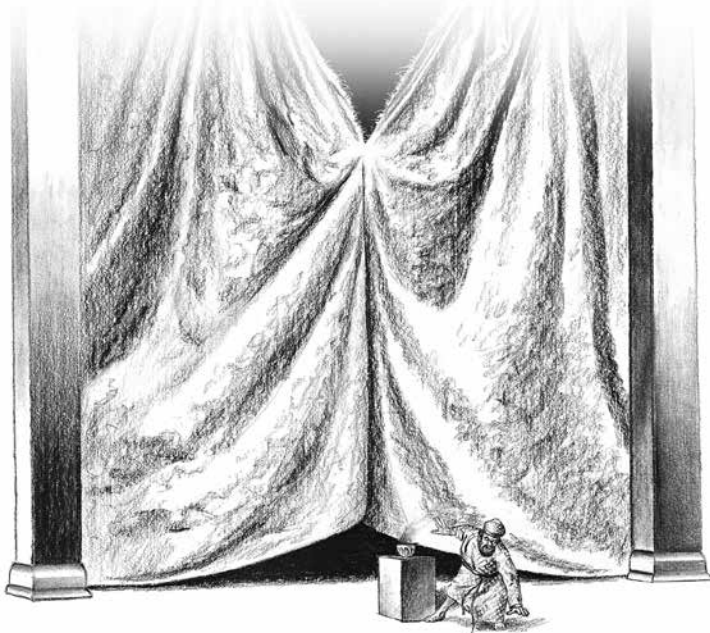
Pirma, Biblijoje pasakyta, jog uždanga nuo žmogaus akių slėpė Šventų švenčiausiąją. Pažvelgti už uždangos reiškė mirtį. Prieš daug šimtmečių Dievas Mozei pasakė:

„Sakyk savo broliui Aaronui, kad jis neitų kada užsimanęs į šventyklą už uždangos priešais malonės sostą, esantį ant Skrynios, idant nenumirtų, nes aš pasirodysiu debesyje viršum malonės sosto.“
(Kunigų 16, 2)

Antra, kaip nors perplėšti uždangą būtų buvę be galo sunku. Pasakyta, kad uždanga buvo šešiasdešimties pėdų aukščio (18 m), trisdešimties pėdų pločio (9 m) ir žmogaus rankos storio – maždaug keturių colių (10 cm)⁶.

Trečia, perplėšimas nuo viršaus iki apačios galėjo reikšti tik viena: tai padarė ne žmogus, o Dievas. Pagal žydų apskaičiavimus, Jėzus mirė devintą valandą (trečią valandą po pietų). Šventykla buvo pilna savo patarnavimus atliekančių kunigų. Tai buvo vakarinio aukojimo metas, kai papjaudavo avinėlį. Be to – Pascha. Žinios apie perplėštą užuolaidą nuslėpti buvo neįmanoma. Šventykloje buvo pernellyg daug žmonių, ir šis įvykis juos per daug apstulbino, kad būtų galima užmiršti.

Greitai paaiškinsime viso šio įvykio reikšmę.

Atlikta!

„Atlikta“ graikiškai yra „tetelestai“. Žodis *tetelestai* turi daug reikšmių, tačiau šiai istorijai svarbiausios trys⁷.

1. Žodį „tetelestai“ vartojo tarnas, kuris pranešdavo savo šeimininkui apie atliktą užduotį: „Darbas, kurį man davei, baigtas“.
2. Žodis „tetelestai“ buvo žinomas ir graikų prekyboje. Sumokėjęs skolą, jis reiškė sandorio užbaigimą. Po paskutinės įmokos žmogus galėjo pasakyti „tetelestai“, tai yra „aš nebeskolingas“. Žodis „tetelestai“, reiškiantis visišką apmokėjimą, randamas skersai užrašytas ant senovinių mokesčių kvitų.
3. Visada buvo svarbu išrinkti tinkamą avinėlį aukoti šventykloje. Žmogus apžiūrėdavo bandą ir, radęs bekliaudį avinėlį, pasakydavo „tetelestai“ – darbas atliktas.

Sušukdamas Jėzus būtent tai ir turėjo omeny: „Darbas, kurį man davei, baigtas, skola apmokėta, avinėlis paaukotas“. Rašte teigiama, jog Jėzus *galingu balsu* sušuko: „Atlikta!“

Šimtininkas, matydamas, kas buvo įvykę, pradėjo garbinti Dievą ir tarė: „Iš tiesų šitas žmogus buvo teisus!“

(Luko 23, 47)

Verta atkreipti dėmesį, jog Jėzaus sūksnį nedelsiant pakomentavo šimtininkas, už šimtą kareivių atsakingas karininkas. Būdamas kariškis, jis tikrai žinojo skirtumą tarp pralaimėjimo dejonės ir pergalės sūksnio.

Kadangi buvo Pasirengimo diena ir žydai nenorėjo, kad kūnai liktų ant kryžiaus per šabą, nes tas šabas buvo didelės šventės diena, jie prašė Pilotą, kad nukryžiuotiesiems būtų sulaužyti blauzdikauliai ir kūnai nuimti. (Jono 19, 31)

Sulaužyti kaulai

Tai buvo svarbiausioji Paschos savaitės diena, kai pjaudavo avinėlį. Vyriausieji kunigai norėjo greičiau baigti šį nukryžiuavimo reikalą, kad negadintų šventės. Jie liepė sulaužyti Jėzui blauzdikaulius. Tai reiškė, kad nukryžiuotasis – jeigu nemirs dėl patirto šoko – sulaužius kaulus nebegalės atsispirti, kad įkvėptų, ir uždus.

Tad atėjo kareiviai ir sulaužė blauzdas vienam ir antram, kurie buvo su juo nukryžiuoti. Priėję prie Jėzaus ir pamatę, kad jis jau miręs, jie nebelaužė jam blauzdy, tik vienas kareivis ietimi perdūrė jam šoną, ir tuojau ištekėjo kraujo ir vandens.

Regėjusis tai paliudijo, ir jo liudijimas teisingas; jis žino sakąs tiesą, kad ir jūs tikėtumėte. Taip įvyko, kad išsipildytų Raštas: Nė vienas jo kaulas nebus sulaužytas. Vėl kitoje vietoje Raštas sako: Jie žiūrės į tą, kurį perdūrė.

(Jono 19, 32–37)

3 Palaidojimas ir prisikėlimas

Penktadienio vakaras

Po to Juozapas iš Arimatėjos, kuris buvo Jėzaus mokinys, tik slaptas dėl žydų baimės, paprašė Pilotą leisti nuimti Jėzaus kūną. Pilotas leido. Jis atėjo ir nuėmė kūną. Taip pat atvyko ir Nikodemas, kuris pirmiau buvo atėjęs pas Jėzų nakčia. Jis atsigabeno apie šimtą svarų miros ir alavijo mišinio. Taigi jie paėmė Jėzaus kūną ir suvyniojo į drobules su kvėpalais, kaip reikalavo žydų laidojimo paprotys. Toje vietoje, kur buvo nukryžiuotas Jėzus, buvo sodas ir sode naujas kapo rūsys, kuriame dar niekas nebuvo laidotas. Ten jie ir paguldė Jėzų, nes buvo žydų Pasirengimo diena, o kapas arti.

(Jono 19, 38–42)

Lydinčios moterys, kurios buvo atėjusios su Jėzumi iš Galilėjos, apžiūrėjo kapą ir matė, kaip buvo paguldytas jo kūnas kape. Sugrįžusios nuo kapo, jos paruošė kvėpalų ir tepalų, o šabo dieną ilsėjosi, kaip reikalavo Įstatymas.

(Luko 23, 55–56)

Nors Juozapas ir Nikodemas buvo sinedriono nariai, atrodo, jie neneigė, kad Jėzus iš tikrųjų yra Dievas. Jie tradiciškai suvyniojo Jėzų į ilgą laidotuvių audinį, sutepdami jį septyniasdešimt penkiais pūdais (34 kg) kvėpalų, ir paguldė jį į kapo rūšį. Kapo anga buvo užritinta didžiuliu rato formos akmeniu, svėrusiu maždaug dvi tonas. Moterys visa tai stebėjo, paskui grįžo namo paruošti dar kvėpalų laidotuvėms užbaigti. Buvo penktadienio vakaras.

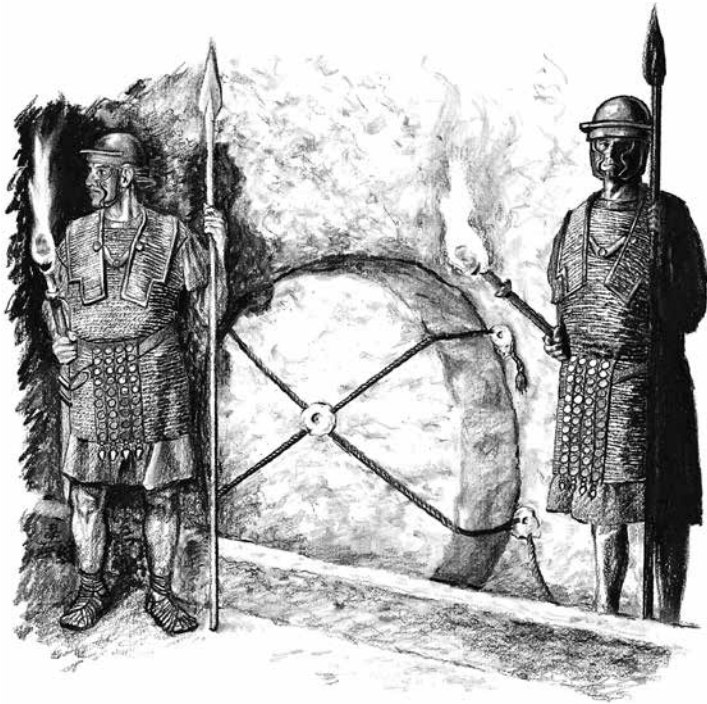
Šeštadienis

Kitą dieną, po Pasirengimo dienos, susirinko pas Pilotą aukštieji kunigai bei fariziejai ir kalbėjo: „Valdove, mes atsiminėme, jog tasai suvedžiotojas, dar gyvas būdamas, yra pasakęs: ‘Po trijų dienų aš prisikelsiu.’ Tad įsakyk saugoti kapą iki trečios dienos, kad kartais atėję mokiniai neišvogtų jo ir nepaskelbtų liaudžiai: ‘Jis prisikėlė iš numirusių.’ Ta pastaroji apgavystė būtų blogesnė už pirmąją.“

Pilotas jiems atsakė: „Štai jums sargyba – eikite ir saugokite, kaip išmanote.“ Tada jie nuėję paženklino antspaudu akmenį ir pastatė sargybą. (Mato 27, 62–66)

Saugoti kapo buvo atsiųsta ne šiaip kokių driskių kompanija. Romėnų sargybą sudarė nuo keturių iki šešiolikos vyrų. Kiekvienas iš jų buvo išmokytas apginti šešias pėdas žemės. Kartu jie galėjo atsilaikyti prieš visą batalioną⁸.

Pilotas liepė vyriausiems kunigams ir fariziejams užantspauduoti kapą. Skersai didelių akmeninių durų buvo ištemptos virvės ir pritvirtintos šlapiu moliu. Molis užantspauduotas žiedu. Bet koks uolos krustelėjimas būtų buvęs tučtuojau pastebėtas.

Sekmadienis

Sargyba buvo pastatyta šeštadienį, žydų šabo dieną. Sekmadienį, dar neišaušus...

Staiga smarkiai sudrebėjo žemė. Viešpaties angelas nužengė iš dangaus, nurito šalin akmenį ir atsistojo ant jo. Jo išvaizda buvo it žaibo, o drabužiai balti kaip sniegas. Išsigandę jo, sargybiniai sudrebėjo ir pastiro lyg negyvi <...>

(Mato 28, 2–4)

Tereikėjo dirstelėti į šiuos tvirtus karius, kad suprastum, jog savo jėga jie visi nė iš tolo neprilygsta vienam angelui. Paskutinįją ką

tik cituotos Rašto vietos fraze pirmame šimtmetyje apibūdindavo mirtiną išgąstį! Tačiau drebėjo ne tik jie. Chaosas prasidėjo tikriausiai visoje blogio karalystėje. Nesunku įsivaizduoti, į ką tai buvo panašu – sutrikęs šėtonas šūkaloja padrikus nurodymus, karštligišškai laksto demonai. Koks šokas! Kas galėjo pagalvoti, kad kapas liks tuščias. Jėzus iš tiesų prisikėlė. To negali būti!

Tuo metu...

<...> Marija Magdalena, Marija, Jokūbo motina, ir Salomė nusipirko kvėpalų, kad atėjusios galėtų Jėzų patepti. Labai anksti, pirmąją savaitės dieną, jos ateina saulei tekant prie kapo. Jos kalbėjosi tarp savęs: „Kas nuritins akmenį nuo kapo angos?“

Bet pažvelgusios iš arčiau, pamatė, kad akmuo nuristas. O buvo jis labai didelis<...> *(Morkaus 16, 1–4)*

Išvydusi atvirą kapo angą, Marija Magdalietė turbūt sukrėsta ir nuliūdusi atšoko. Ji tikriausiai pagalvojo, kad Jėzaus kūną kažkas išniekino. Kūkčiodama ji apsisuko ir nubėgo papasakoti mokiniams. Tačiau Marija ir Salomė ryžosi įeiti vidun.

Jėjusios į kapo rūšį, išvydo dešinėje sėdintį jaunuolį baltais drabužiais ir nustėro.

Bet jis joms tarė: „Nenusigąskite! Jūs ieškote nukryžiuotojo Jėzaus Nazarėno. Jis prisikėlė, jo čia nebėra. Štai vieta, kur jį buvo paguldę.

Eikite, pasakykite jo mokiniams ir Petru: jis eina pirma jūsų į Galilėją. Tenai jį pamatysite, kaip jis yra jums sakęs.“ *(Morkaus 16, 5–7)*

Jos greitomis paliko kapą, apimtos išgąščio ir didelio džiaugsmo, ir bėgo pranešti mokiniams.

Ir štai priešais pasirodė Jėzus ir tarė: „Sveikos!“ Jos prisiartino ir, puolusios žemėn, apkabino jo kojas. Jėzus joms pasakė: „Nebijokite! Eikite ir pasakykite mano broliams, kad keliautų į Galilėją; ten jie mane pamatys.“ *(Mato 28, 8–10)*

Jis prisikėlė

Skaitydami apie šiuos įvykius⁹, galite pajusti tos ankstyvą rytą pasklidusios žinios sukeltą sumaištį bei jaudulį. Mačiusieji Jėzaus mirtį pradžiugintų moterų atneštą naujieną sutiko labai skeptiškai. Iš pradžių...

Tas pranešimas jiems pasirodė esąs tuščios šnekos, ir jie moterimis netikėjo. *(Luko 24, 11)*

Petras nubėgo patikrinti kapo. Jonas – irgi. Pakeliui jis pralenkė Petrą, bet paskui palaukė prie angos.

Netrukus iš paskos atbėgo ir Simonas Petras. Jis įeina į rūšį ir mato paliktas drobulės ir skarą, buvusią ant Jėzaus galvos, ne su drobulėmis paliktą, bet suvyniotą ir atskirai padėtą.

(Jono 20, 6–7)

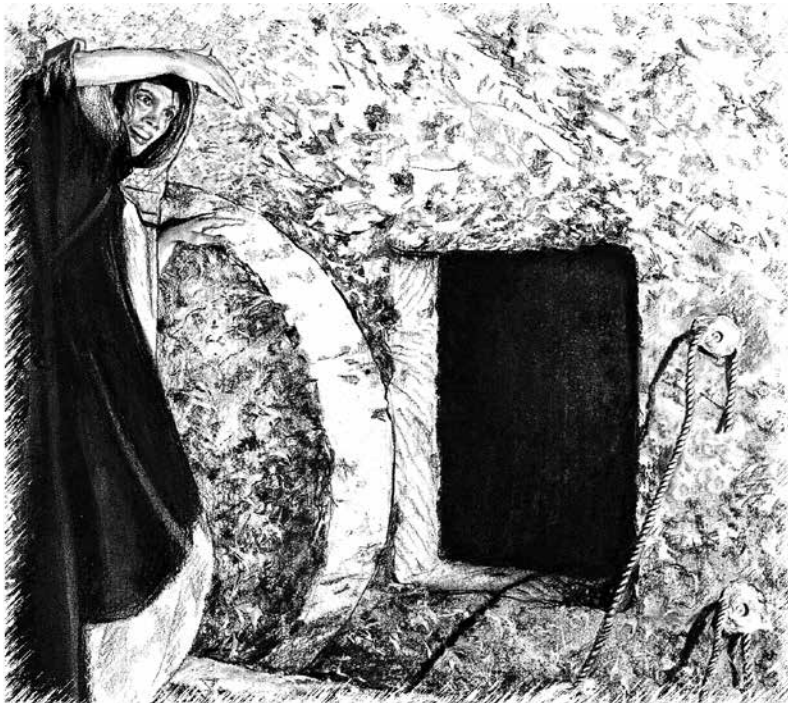
Neatrodė, kad kapas būtų buvęs išvogtas. Ilgos medžiagos juostelės vis dar buvo apvyniotos tarsi apie kūną, tačiau paspaudus jos sukiožo – viduje buvo tuščia! Kūnas išėjo tiesiog pro jas. Galvą dengusi skara buvo tvarkingai sulankstyta, tarsi kažkas ją būtų padėjęs prieš išeidamas. Biblijoje pasakyta, jog Petras pamatė, o Jonas pamatė ir patikėjo. Jonas neabejojo, kad Jėzus gyvas! Petrui galva dar sukosi. Jam reikėjo pagalvoti.

Turbūt buvo dar ankstyvas rytas, kai grįžo Marija Magdalietė, kuri...

<...> stovėjo lauke palei kapą ir verkė. Verkdamą ji pasilenkė į kapo vidų ir pamatė du angelus baltais drabužiais sėdinčius: vieną galvūgalyje, kitą kojų vietoje – ten, kur būta Jėzaus kūno. Jie paklausė ją: „Moterie, ko verki?“

Ji atsakė: „Kad paėmė mano Viešpatį ir nežinau, kur jį padėjo“.

(Jono 20, 11–13)

Kapas buvo sode, todėl ji galėjo pamanyti, kad tie angelai – sodininkai. Marija buvo taip sukręsta, kad nė nesusimąstė, kas tie vyrai. Marija labai liūdėjo ir kalbėdama verkė.

Tai tarusi, ji atsisuko ir pamatė stovintį Jėzų, bet nepažino, kad tai Jėzus.

O jis tarė jai: „Moterie, ko verki? Ko ieškai?“

Jinai manydama, jog tai sodininkas, atsakė: „Viešpatie, jei jį išnešei, pasakyk man, kur padėjai. Aš jį pasiimsiu.“

Jėzus jai sako: „Marija!“ (Jono 20, 14–16)

Tik Jėzus galėjo taip ištarti vardą, kad sugrižtų visi prisiminimai apie susitikimus su mylimu žmogumi. Marija bematant pažino tą balsą.

Ji atsigręžė ir sušuko hebrajiškai: „Rabuni!“ (Tai reiškia „Mokytojau“). (Jono 20, 16)

Dabar ji galėjo verkti dėl kitos priežasties. Ji turbūt apsikabino Jėzų, gal – pagal to meto paprotį – apsvijio rankomis jo kojas.

Jėzus jai tarė: „Nelaikyk manęs! Verčiau eik pas mano brolius ir pasakyk jiems<...>“

Marija Magdalena nuėjo ir pranešė mokiniams, kad mačiusi Viešpatį ir ką jis jai sakęs. (Jono 20, 17–18)

Kol visa tai vyko, sargyba ieškojo aukštųjų kunigų. Jie nedrįso eiti pas Pilotą.

Joms beeinant, keli sargybiniai atbėgo į miestą ir pranešė aukštiesiems kunigams, kas buvo įvykę. Tie susitiko su seniūnais, pasitarę davė kareiviams daug pinigų ir primokė: „Sakykite, kad, jums bemiegant, jo mokiniai atėję naktį jį išvogė. O jeigu apie tai išgirstų valdytojas, mes jį perkalbėsime ir apginsime jus.“ Šie, paėmę pinigus, taip ir padarė, kaip buvo pamokyti. Tas gandas tarp žydų yra pasklidęs iki šios dienos. (Mato 28, 11–15)

Reikėjo sumokėti didžiulę pinigų sumą, kad šie išdidūs kariai prisipažintų, jog miegojo. Tačiau tai buvo netiesa. Už viso to galima įžvelgti šėtoną, skubantį sumažinti patirtus nuostolius. Šiaip ar taip, jis yra *melo tėvas*. Tai buvo silpnos pastangos išgelbėti savo reputaciją. Šėtonas, žinoma, suprato, kad pralaimėjo. Jėzus, *Pateptasis*, suknežino šėtonui galvą, kaip Dievas ir pažadėjo rojaus sode.

Gyvas

Jėzus prisikėlė iš numirusių! Jis tikrai buvo gyvas – fiziškai! Jo kūnas, atsiskyres nuo dvasios, tris dienas be gyvybės ženklų išgulėjo kape. Tačiau antgamtiška jėga prikėlė Jėzų su nauju kūnu. Jėzus savo tarnystės metu pranašavo apie savo mirtį.

Tėvas myli mane, nes aš guldau savo gyvybę, kad ir vėl ją pasiimčiau. Niekas neatima jos iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu. Aš turiu galią ją atiduoti ir turiu galią vėl ją atsiimti<...>

(Jono 10, 17–18)

Jėzaus mirtis buvo neeilinė. Žmonijai mirtis yra nuodėmės – Dievo Įstatymo sulaužymo – pasekmė. Tačiau Jėzus Dešimties įsakymų laikėsi tobulai. Jis buvo be nuodėmės, todėl jis neturėjo mirti. Pagal *nuodėmės ir mirties dėsnį*, Jėzus galėjo gyventi amžinai. Tad kodėl gi jis mirė? Šėtonas nenužudė Jėzaus prieš jo valią; to nepadarė ir žydai ar romėnai. Jėzus apsisprendė mirti savo noru. Bet kodėl? Į šį klausimą atsakys tolimesni skyriai.

To ankstyvo ryto įvykiai buvo tik prasidėję. Per tolimesnes keturiasdešimt dienų Jėzus pasirodė tiems, kurie geriausiai jį pažinojo. Prieš užbaigdami kalbėti apie prisikėlimo dieną, turime aptarti dar vieną pasakojimą.

72 valandos, kurios pakeitė žmonijos likimą

Žydų penktadienis*

Ketvirtadienis

Mokiniai rengiasi Paschai
Paschos vakarienė
Ėjimas į Getsemanės sodą
Jėzus suimamas sode; mokiniai pabėga

Penktadienis

Pirmas teismas — priešais vyriausiojo kunigo uošvį Aną
Antras teismas — priešais vyriausiąjį kunigą ir sinedrioną
Trečias teismas — priešais sinedrioną (kad tai būtų legalu)
6:30 val. Ketvirtas teismas — priešais Pilotą
Penktas teismas — priešais Erodą (iš Jėzaus tyčiojamosi)
Šeštas teismas — priešais Pilotą (Jėzus nuoplakamas)

9:00 val. Nukryžiuavimas

VIDUDIENIS

15:00 val. Jėzus sušunka: „Atlikta“; perplyšta šventyklos uždanga
Vagių kojos sulaužomos; ietimi perveriamas Jėzaus šonas
Juozapas iš Arimatėjos pareikalauja Jėzaus kūno palaidoti
Jėzus palaidojamas kape

Žydų šeštadienis*

Šeštadienis

Prie kapo pastatoma romėnų sargyba
Kapas užantspaudojamas

Žydų sekmadienis*

Sekmadienis

Žemės drebėjimas – angelai nuritina akmenį; sargyba pabėga
Prie kapo ateina moterys
Jėzus pasirodo Marijai ir Salomei
Jėzus pasirodo Marijai Magdalietei
Jėzus pasirodo Petriui

*Žydams diena prasideda saulėlydžiu ir tęsiasi per naktį iki kitos dienos saulėlydžio.

Keturiolikta dalis

- 1** Nepažįstamasis
- 2** Emauso kelio žinia
— Nuo Adomo iki Nojaus —
- 3** Emauso kelio žinia
— Nuo Abraomo iki Įstatymo —
- 4** Emauso kelio žinia
— Nuo padangtės iki varinio žalčio —
- 5** Emauso kelio žinia
— Nuo Jono Krikštytojo iki prisikėlimo —

1 Nepažįstamasis

Ir štai tą pačią dieną du [mokiniai] keliavo į kaimą už šešiasdešimt stadijų nuo Jeruzalės, vadinamą Emausu. Jie kalbėjosi apie visus tuos įvykius. Jiems taip besikalbant ir besiginčijant, prisiartino pats Jėzus ir ėjo kartu. Jų akys buvo lyg migla aptrauktos, ir jie nepažino jo.

O Jėzus paklausė: „Apie ką kalbate, eidami keliu?“

Tie nuliūdę sustojo.

(Luko 24, 13–17)

Tie žmonės nepriklausė dvylikai mokinių, tačiau irgi buvo Jėzaus sekėjai.

Vienas jų, vardu Kleopas, atsakė jam: „Nejaugi tu būsi vienintelis ateivis Jeruzalėje, nežinantis, kas joje šiomis dienomis atsitiko!“

Jėzus paklausė: „O kas gi?“

Jie tarė jam: „Su Jėzumi Nazarėnu, kuris buvo pranašas, galingas darbas ir žodžiais Dievo ir visos tautos akyse. Aukštieji kunigai ir mūsų vadovai pareikalavo jam mirties bausmės ir atidavė jį nukryžiuoti. O mes tikėjome, kad jis atpirks Izraelį. Dabar po viso to jau trečia diena, kaip tai atsitiko. Be to, kai kurios mūsų šėkės moterys mus sutrikdė. Anksti rytą jos buvo nuėjusios pažiūrėti kapo ir nerado jo kūno. Jos sugrįžo ir papasakojo regėjusios pasirodžiusius angelus, kurie sakė Jėzų esant gyvą. Kai kurie mūsų šėkiai buvo nuėję pas kapą ir rado viską, kaip moterys sakė, bet jo paties nematė.“

(Luko 24, 18–24)

Tie du mokiniai trumpai apžvelgė dienos įvykius. Jėzui tai, žinoma, buvo ne naujiena, bet jis ramiai laukė, kol jie baigs. Jis turėjo naujienų ir jiems.

Jėzus jiems tarė: „O jūs, neišmanėliai! Kokios nerangios jūsų širdys tikėti tuo, ką yra skelbę pranašai! Argi Mesijas neturėjo viso to iškentėti ir įžengti į savo garbę?!“ Ir pradėjęs nuo Mozės, primindamas visus pranašus, jis aiškino jiems, kas visuose Raštuose apie jį pasakyta.

(Luko 24, 25–27)

Jėzus paaiškino jiems, jog Mesijas turėjo kentėti, mirti ir prisikelti. Tai buvo būtina. Klausytojai galbūt kilstelėjo antakius. Tačiau Jėzus nesiliovė. Jis priminė žydų Raštus, mokė juos apie save, pradėdamas nuo pat pradžių. Taip jis žingsnis po žingsnio, istorija po istorijos apžvelgė visą Bibliją. Turbūt tai buvo gera pamoka.

Jie prisiartino prie kaimo, į kurį keliavo, o Jėzus dėjosi einąs toliau. Bet jie privertė jį pasilikti, prašydami: „Pasilik su mumis! Jau vakaras arti, diena jau besibaigianti“. Tuomet jis užsuko pas juos. Įsitaisęs su jais prie stalo, paėmė duoną, palaimino, laužė ir davė jiems.

Tada jų akys atsivėrė, ir jie pažino Jėzų, bet jis pranyko jiems iš akių.

O jie kalbėjo: „Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios, kai jis kelyje mums kalbėjo ir atvėrė Raštų prasmę?“

(Luko 24, 28–32)

Pats Dievas apšvietė jų protus. Jie buvo sujaudinti!

Jie tuoj pat pakilo ir sugrįžo į Jeruzalę. (Luko 24, 33)

Galima įsivaizduoti šiuos pradžiugusius vyrus skubant atgal į miestą ir tariantis, kaip praneš šią žinią vienuolikai* mokinių. Keliauti teko į kalną, tačiau tai jų nevargino. Jie nešė gerą žinią!

* Judas Iskarijotas nusižudė.

Ten jie rado susirinkusius Vienuolika su savo draugais, kurie sakė: „Viešpats tikrai prisikėlė ir pasirodė Simonui.“ O jie papasakojo, kas jiems atsitiko kelyje ir kaip jie pažino Jėzų, kai jis laužė duoną.

Jiems apie tai besikalbant, pats Jėzus atsirado tarp jų ir prabilo: „Ramybė jums!“

Virpėdami iš išgąščio, jie tarėsi matą dvasią. O jis paklausė: „Ko taip išsigandote, kodėl jūsų širdyse gimsta dvejonės? Pasižiūrėkite į mano rankas ir kojas. Juk tai aš pats! Palieskite mane ir įsitikinsite: dvasia juk neturi kūno nei kaulų, kaip matote mane turint.“

Tai taręs, jis parodė jiems rankas ir kojas. Jiems iš džiaugsmo vis dar netikint ir stebintis, Jėzus paklausė: „Ar neturite čia ko nors valgyti?“ Jie padavė jam gabalą keptos žuvies. Jis paėmė ir valgė jų akyse.

Paskui Jėzus tarė jiems: „Ar ne tokie buvo mano žodžiai, kuriuos jums kalbėjau dar būdamas su jumis: turi išsipildyti visa, kas parašyta apie mane Mozės Įstatyme, Pranašų knygoje ir Psalmėse?“

(Luko 24, 33–44)

Kaip ir dviem vyrams kelyje į Emausą, Jėzus, pasinaudodamas Biblija, paaiškino visus įvykius, susijusius su jo *mirtimi* ir *prisikėlimu*. Žydai dalija Raštą į tris dalis – Įstatymą, Psalmes ir Pranašų knygas. Jėzus parodė, kaip visus tuos įvykius atspindi kiekviena iš tų dalių.

Tuomet jis atvėrė jiems protą, kad jie suprastų Raštus, ir pasakė: „Yra parašyta, kad Mesijas kentės ir trečią dieną prisikels iš numirusių ir, pradėdant nuo Jeruzalės, jo vardu visoms tautoms bus skelbiama, kad atsiverstų ir gautų nuodėmių atleidimą. Jūs esate šių dalykų liudytojai.“

(Luko 24, 45–48)

Jėzus pasakė, jog jo mirtis, palaidojimas ir prisikėlimas **turėjo įvykti**, kad išsipildytų Raštai. Jis pridūrė, jog tai tokia gera žinia, kad ji bus paskelbta visur, pradėdant Jeruzalę.

Šiek tiek stabtelėkime ir grįžkime į pradžią, kaip aiškindamas savo mokiniams padarė ir Jėzus. Pažvelkime, ką Jėzus pasakė apie save Įstatyme, Psalmėse ir Pranašų knygoje.

Kodėl Jėzus atėjo į žemę, kodėl jis *turėjo* kentėti ir mirti, jei vis tiek planavo prisikelti? Kodėl jis paprasčiausiai neliepė žmonėms į jį tikėti ir neišvengė nukryžiuavimo? Ką rodė visi tie įvykiai – jo *mirtis, palaidojimas ir prisikėlimas*? Reikia padėti į vietą paskutinįją šios dėlionės detalę. Kai tai suprasite, išvysite visą paveikslą.

2 Emauso kelio žinia — Nuo Adomo iki Nojaus —

Kad atsakytume į klausimą „Kodėl Jėzus turėjo mirti?“, grįšime atgal, į pačią pradžią.

Adomas ir Ieva

Prisimenate, kokia unikali draugystė siejo Dievą ir žmogų pasaulio sukūrimo pradžioje? Viešpats sukūrė žmogų ne kaip robotą, o turintį laisvą valią, kad savo pasirinkimais pagerbtų Dievą, kaip paklusnus sūnus pagerbia savo tėvą.

Paklusniam žmogui šis bendravimas buvo didžiai naudingas, nes visatos Viešpats rūpinosi, kad Adomui ir Ievai nieko netrūktų, vaikščiojo ir kalbėjosi su jais kaip su draugais.

Tačiau Adomas ir Ieva sąmoningai nepakluso Dievo nurodymams ir išbandė Dievo draudimą. Kadangi šiame nutikime yra esminių dėlionės detalių, Rašte vartojama keletas įvaizdžių, padedančių mums suprasti, kas įvyko.

PAKLYDĖS

Biblijoje teigiama, kad žmogus manėsi *geriau už Dievą* žinąs, kas jam tinka. Jis pasirinko savą kelią, tačiau tas kelias vedė į dvasinę dykumą. Žmogus PAKLYDO.

PRIEŠAS

Užuot klaūšęs Dievo, žmogus patikėjo šetonu. Jis įsitraukė į maištingų šetono bendrų gretas ir tapo Dievo PRIEŠU.

Bet toks pasirinkimas turėjo savo padarinius. Raštas moko, kad nuodėmės pasekmės kainuoja labai brangiai.

NUTOLĖS

Nesant tikėjimo, iširo ir santykiai. Unikali Dievo ir žmogaus draugystė bematant nutrūko. Nuodėmė ATTOLINO žmogų nuo tobulo, švento Dievo. Dievas nebebuvo arti. Jis atrodė tolimas ir nepasiekiamas.

VERGAS

Šetonas nebuvo toks geranoriškas draugas kaip Dievas. Jis primelavo žmogui ir vertė jį vykdyti jo šetonišką valią. Žmogus tapo nuodėmės ir šetono VERGU.

Rinkdamasis kelią, žmogus nepakluso vienam Dievo duotam įsakymui. Neapsieita be skausmo ir žalos, nes, sulaužius įstatymą, visada būna pasekmės.

KALTAS

Dievas nusisiautė draugystės apsiaustą ir apsilvilko teisėjo mantiją. Būdamas žmogaus teisėju, Dievas pripažino žmogų KALTU, nes šis padarė nusikaltimą – sulaužė jo įstatymą, nusidėjo prieš šventą Dievą.

SKOLININKAS

Dievas parašė nuosprendį, *Skolos raštą*. Žmogus tapo SKOLININKU ir turėjo mokėti kainą. Bausmė už nuodėmę – mirtis.

Nuo šiol kiekvienas žmogus MIRDAVO. Dvasia *atsiskirdavo* nuo kūno, gyvenimas – nuo šeimos ir draugų.

MIRĖS

Kadangi nuodėmės dvokas sugadino pačią žmogaus esmę, Dievas *atsiskyrė* nuo žmonijos. Žmogaus ryšys su Dievu nutrūko.

ATSKIRTAS

Po fizinės mirties ateis ANTROJI MIRTIS. Žmogus visiems laikams bus *atskirtas* nuo Dievo ir jo meilės. Jis bus pasmerktas ugnies ežerui, kuris parengtas šetonui ir demonams.

AMŽINOJI BAUSMĖ

Visi trys mirties aspektai įsiviešpatavo žmogaus gyvenime, ir jis nieko negalėjo padaryti. Žmogus neturėjo pasirinkimo – mirti ar nemirti. Deja, tai buvo karti, nepermaldaujama tikrovė, su kuria susidūrė visi ir kurios visi bliviai maštantys, bijojo. Rašte aiškiai ir nebeatšaukiamai pasakyta:

<...>kiekvienas bus baudžiamas mirtimi už savo paties nuodėmę.

(2 Metraščių 25, 4)

Šie žodžiai padeda mums suprasti, kaip dėl Adomo ir Ievos nuodėmės žmonija stipriai atitolo nuo Dievo. Žmogus nuolat

susiduria su sena problema: **kaip atsikratyti nuodėmės su visais jos padariniais ir įgyti teisumą, kuris prilygtų Dievo teisumui, kad galėtume vėl būti jam priimtini?**

Beviltiškas bandymas

Prisimenate, kaip Adomas ir Ieva bandė paslėpti savo nuodėmę, prisidengdami figmedžio lapais? Mes matėme, jog nors Viešpats atmetė jų pastangas, jis nepaliko jų nelaimėje.

Biblijoje pasakyta, kad jis...

<...> atranda būdą, kad ištemtieji nebūtų atstumti nuo Jo.

(2 Samuelio 14, 14) TŽ

Viešpats pasinaudojo šiais įvykiais, kad išmokytų Adomą ir Ievą, o kartu ir mus, visai žmonijai tinkančių principų.

Priėmimas

Kaip Adomas ir Ieva negalėjo tapti priimtini Dievui, pakeitę tik savo išvaizdą, taip negalime ir mes. Išore mes galime padaryti įspūdį kitiems žmonės, bet Dievas žino, kokie esame iš tikrųjų.

Kaip kalbėta, Dievas nurodė Adomui ir Ievai kitą kelią tapti priimtiniems. Biblijoje pasakyta:

VIEŠPATS Dievas padarė drabužius iš kailių žmogui bei jo žmonai ir aprengė juos. (Pradžios 3, 21)

Šios eilutės reikšmingumas liktų nepastebėtas, jeigu jos nepaaiškintų kitos Biblijos vietos. Ką gi tai reiškia? Ką Jėzus galėjo pasakyti savo mokiniais? Paprasčiausiai štai ką: kaip gyvūnas turėjo mirti, kad Adomas ir Ieva turėtų priimtinius drabužius, *taip ir Jėzus turėjo mirti, kad mes taptume priimtini Dievui.*

Tai buvo ir yra Dievo sumanymas. Tai Dievo nutiestas kelias, kad taptume jam priimtini.

Bandydami suprasti Jėzaus žodžius, mokiniai turbūt užversdavo jį klausimais. Kodėl Dievui reikėjo, kad dėl Adomo ir Ievos mirtų gyvūnas? Kodėl Dievas paprasčiausiai nesutiko su jų pasirinkimu prisidengti lapais? Ir kodėl už mus turėjo mirti Jėzus? Argi nebuvo kito kelio? Jėzus tikriausiai tęsė, pasakodamas kitą istoriją.

Kainas ir Abelis

Prisimenate, kaip Adomo ir Ievos vaikai aukoją Dievui? Kodėl jie tai darė? Mes matėme, jog Dievo nurodytas išsigelbėjimo kelias turi dvi dimensijas.

Pirma, *vidinis* aspektas – tai, kas apmąstoma savo širdyse. Kainas ir Abelis turėjo priimti sprendimą savarankiškai.

Antra, *išorinis* aspektas – vaizdingi palyginimai, padedantys suvokti, ko reikia, kad būtų pašalinta nuodėmė.

Prisiminkime, kad, aukojant Dievui, Kainas atnešė daržoves iš sodo, o Abelis – pirmagimį iš savo bandos. Kaino auką Dievas atstūmė, o Abelio priėmė. Kodėl?

Kainas

Vidinis aspektas: Kainas netikėjo Dievu. Jis turėjo savo idėjų, kaip atsikratyti nuodėmės ir įtikti Viešpačiui.

Panašiai ir mūsų dienomis pilna žmonių, kurie turi savo supratimą apie Dievą ir tai, kaip jam patikti. Netgi tapo madinga turėti asmeninę teoriją. Madinga turėti tarsi pagal asmeninį užsakymą sukurtą dievą. Kainas jaustųsi kaip namuose.

Išorinis aspektas: Taip mąstydamas, Kainas pasielgė savaip. Jo atnešta auka neatitiko Dievo nurodyto būdo susidoroti su nuodėmės problema. Daržovėse kraujo nėra. Kainas ignoravo tą faktą, kad...

<...> be kraujo praliejimo nėra atleidimo. (Hebrajams 9, 22)

Jo auka nebuvo nuodėmės išpirkimas. Biblijoje pasakyta...

Ne kaip Kainas, kuris buvo iš piktojo <...> jo darbai buvo pikti, o brolio – teisūs. (1 Jono 3, 12)

Abelis

Tačiau Abelio auką Dievas priėmė.

Vidinis aspektas: Abelis tikėjo, kad Viešpats yra jo Gelbėtojas. Būtent to Dievas ir norėjo. Dievas vis dar nori, kad žmonės juo pasitikėtų. Šventojo Rašto puslapiuose nuolat kartojama, kad turime tikėti į Viešpatį Jėzų Kristų kaip į savo Gelbėtoją.

Išorinis aspektas: Dievas priėmė Abelio auką, nes ji atspindėjo tai, ką Jėzus atliko ant kryžiaus.

- ❖ Ši auka vaizdavo **pakaitalą**: kaip nekaltas gyvūnas mirė vietoj Abelio, taip jokios nuodėmės nepadares Jėzus mirė už mus, taip atlikdamas už mus mirties bausmę.

Kristus vieną kartą numirė už nuodėmes, teisusis už neteisiuosius, kad mus nuvestų pas Dievą. (1 Petro 3, 18)

- ❖ Ši auka vaizdavo **atpirkimą**: kaip pralietas gyvūno kraujas padengė Abelio nuodėmę, taip Jėzus paaukojo save kaip galutinę kraujo auką, kad mums būtų atleistos visos nuodėmės.

Biblijoje pasakyta, kad nutrūkusį ryšį tarp Dievo ir žmogaus atstatė Jėzaus mirtis ant kryžiaus.

Taip pat ir jus, kurie kadaise buvote svetimi ir priešiški piktais darbais, Dievas dabar sutaikino jo žemiškojo kūno mirtimi <...>

(Kolosiečiams 1, 21–22)

PRIEŠAS

Būdami Adomo ir Ievos vaikai, mes gimėme į šį pasaulį kaip Dievo **priešai**...

SUTAIKYTAS

...bet dabar fizinė Jėzaus mirtis ant kryžiaus mus **sutaikė**. Mes vėl galime būti draugai. Nutrūkęs ryšys atnaujintas.

Kai kas gali pasakyti: „Puiku, aš suprantu, kaip Jėzaus mirtis išsprendė nuodėmės problemą, tačiau kaip įmanoma įgyti *teisumą*, kuris *prilygtų* Dievo *teisumui*, kad vėl būtume jam priimtini?“

Kaip minėta viename iš ankstesnių skyrių, šis klausimas turi du aspektus, kaip moneta – dvi puses. Jie neatskiriamai susiję. Pasirūpinęs mūsų nuodėmės problema, Dievas atkreipė dėmesį ir į teismo stygių. Daugiau apie tai sužinosime tolimesniuose puslapiuose.

Nojus

Nojais laikais žmonės ignoravo Dievo žodį. Ko gero, jie pamanė, jog senukas kvaištelėjo. Kaip bebūtų, jie buvo įsitikinę, jog gyvenimas vyksta tik čia ir dabar. Dievas neatšaukė teismo dėl to, kad jie turėjo klaidingą gyvenimo filosofiją. Juos pražudė jų pačių kvailumas.

Dievas tarsi sakė: kaip už nuodėmės buvo teisiami Nojaus laikų žmonės, taip bus teisiami visi žmonės – nepriklausomai nuo jų pažiūrų.

*Kvailys savo širdyje
sako: „Dievo nėra.“
(Psalmynas 53, 1)*

*Kas pasitiki savo
širdimi, yra kvailas <...>
(Patarlių 28, 26) TŽ*

Kuri laiką Dievas mums leidžia jį ignoruoti ir net atmesti jo nurodytą išsigelbėjimo būdą, tačiau galiausiai mes susidursime su neišvengiama baigtimi – turėsime sumokėti skolą savo amžina mirtimi.

Prisimenate, kaip saugiai laivu plaukė Nojus ir jo sūnūs? Laivas buvo tik vienas, ir tik vienos durys į jį įeiti bei pasislėpti nuo tvano. Kitos išeities nebuvo.

Panašiai Jėzus Kristus yra vienintelis kelias į amžinąjį gyvenimą. Kaip žmonės galėjo saugiai jaustis tik arkoje, taip tik Jėzuje mes atrandame apsisaugojimą nuo amžinos bausmės.

Jėzus jam sako: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenueina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane.“ (Jono 14, 6)

Pas Dievą veda vienintelis kelias. Ignoruojančius tą kelią ar jo atsisakančius ištinka toks pat likimas, kaip Nojaus įspėjimų apie artėjančią tvaną neklaususių žmonių – amžina mirtis su visomis jos prasmėmis.

Biblijoje kalbama labai aiškiai. Jėzus yra vienintelis kelias pas Dievą.

Babelis

Jau išsiaiškinome, kad Babelis buvo pirmasis Biblijoje aprašytas organizuotos religijos atvejis.

Žmonės bandė pastatyti bokštą, kuris pasiektų dangų.

Jau minėjome žodžio *religija* apibrėžimą:

„žmogaus pastangos pasiekti Dievą“. Babelyje žmogus vergiškai dirbo, nešiodamas plytas ir degutą.

Panašiai ir religija reikalauja

nuolatinės kovos. Ji reikalauja vis didesnių pastangų, kad įjuktumėte Dievui, dievams, dvasioms ar stabams.

Priešingai religijai, Biblijoje pasakyta, kad vienintelį tikrą kelią pas Dievą parūpino pats Viešpats, iš savo malonės Jėzaus Kristaus asmenyje *atėjęs padėti žmonėms*. Visa, kas buvo reikalinga siekiant atstatyti nutrūkusius ryšius, Jėzus atliko ant kryžiaus.

Galima kone matyti, kaip spindėjo susijaudinusių mokinių akys, jiems klausantis, kaip per tūkstantmečius nusidriekęs Dievo planas išsipildė Jėzuje. Žmogus šimtus metų laukė tos dienos, kai bus išlaisvintas iš nuodėmės. Dabar tas metas atėjo. Tačiau tuo Jėzus savo aiškinimo nebaigė. Jis, žinoma, tęsė, pereidamas prie Abraomo ir Izaoko istorijos.

3 Emauso kelio žinia — Nuo Abraomo iki Įstatymo —

Prisimenate, kaip Dievas liepė Abraomui paaukoti savo sūnų? Dievas įsakė nužudyti Izaoką, ir šis iš tiesų turėjo mirti, nes buvo nusidėjėlis. Izaokas buvo surištas ir padėtas ant altoriaus – bejėgis.

Dievas tuo norėjo pasakyti štai ką: kaip Izaokas buvo bejėgis ir negalėjo išsigelbėti, taip mes visi esame surišti nuodėmės ir negalime išsigelbėti nuo jos padarinių.

Prisimenate, kaip Abraomas išsitraukė peilį ir rengėsi nudurti Izaoką? Abraomas tikėjo, kad gerasis Dievas ras sprendimą šioje situacijoje. Paskutinį akimirksnį Dievas pašaukė iš dangaus ir jį sulaikė. Kadangi Abraomas tikėjo į Dievą, Viešpats parūpino *pakaitalą* paaukoti vietoj Izaoko.

Pakaitalas

Kaip avinas mirė vietoj Izaoko, taip *Jėzus mirė vietoj mūsų*. Būti nubausti už savo nuodėmę ir mirti turėjome mes, tačiau bausmę už mus ant kryžiaus atliko ir mirė Jėzus. Jis – *mūsų* pakaitalas.

Jei avinas nebūtų buvęs paaukotas, būtų žuvęs Izaokas. Jei nebūtų miręs Jėzus, *savo* skolą būtume turėję mokėti mes.

Biblijoje pasakyta, kad Dievas gerbė Abraomo tikėjimą.

Abraomas patikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta teisumu.
(Romiečiams 4, 3)

Prisimenate *Skolos raštą*, kurį kaip nuodėmės pasekmę turi kiekvienas žmogus? Biblijoje pasakyta, jog Dievas *įskaitė* Abraomui *teisumą* dėl jo tikėjimo. Dievas taip pasielgė su Abrahamu, nes žvelgė į tai, ką ant kryžiaus atliks Jėzus. Biblijoje sakoma:

Tačiau ne vien apie jį parašyta: jam buvo įskaityta, bet ir apie mus, nes turės būti įskaityta ir mums, tikintiems tą, kuris prikėlė iš numirusių mūsų Viešpatį Jėzų.

(Romiečiams 4, 23–24)

*Laisko romiečiams 6,23 parafrazė

SKOLININKAS

Per visą istoriją kiekvienas žmogus turėjo *Skolos raštą*, daugybę nuodėmių, už kurias turėjo mokėti. Vienintelis būdas sumokėti tą skolą buvo amžinoji mirtis.

PANAIKINTA SKOLA

Tačiau atėjo Jėzus. Jo mirtis visiškai padengė žmogaus nuodėmes – buvusias, dabartines ir būsimas. Štai kodėl Jėzus sušuko: „Atlikta!“ *Skola sumokėta!*

Tačiau Jėzaus apmokėjimas veikia tik tuomet, jeigu žmogus juo tiki. Biblijoje pasakyta, kad teisumu...

<...> turės būti įskaityta ir mums, tikintiems tą, kuris prikėlė iš numirusių mūsų Viešpatį Jėzų. (Romiečiams 4, 24)

Atminkite, kad žodis „tikėti“ Biblijoje turi daugiau reikšmių, negu mes kartais jam suteikiame.

- ❖ Žodžiai „tikėjimas“ ir „pasitikėjimas“ iš esmės reiškia tą patį.
- ❖ Tikras tikėjimas pagrįstas faktu (pavyzdžiui, „Jėzus mirė už mūsų nuodėmes“). Tikėjimo pagrindas negali būti *jausmas*, „kad mums atleista“.
- ❖ Tikras biblinis tikėjimas neapsiriboja protiniu tiesos pripažinimu. Tai ir savanoriškas, sąmoningas apsisprendimas. Mes apsisprendžiame tikėti (pavyzdžiui, „aš tikiu, kad Jėzus apmokėjo **mano** nuodėmių sąskaitą“).

Visa tai mokiniams buvo gera žinia. Tai turėtų būti gera žinia ir mums. Biblijoje pasakyta:

<...> O visa, kas kitados parašyta, mums pamokyti parašyta,
kad išverme ir Raštų paguoda turėtume vilties.

(Romiečiams 15, 4)

Mokiniai gerai žinojo Abraomo ir Izaoko istoriją. Nors jie buvo ją girdėję nuo vaikystės, tik dabar išvydo visą dėlionės paveikslą. Jėzui kalbant, stojo absoliuti tylą. Visų akys buvo susmigusios į jį, pažadėtąjį Gelbėtoją, kuris dabar buvo tarp jų. Jėzus tęsė.

Pascha

Prisimenate, kaip Izraelio vaikai vergavo Egipte ir Dievas, siųsdamas įvairias negandas, išvadavo juos iš Faraono nelaisvės? Paskutiniai bausmė buvo pirmagimių mirtis. Dievas pasakė, kad jeigu izraelitai klausys jo žodžio, ši tragedija juos aplenks.

Prisimenate, kaip izraelitai turėjo aukoti avinėlius? Biblijoje pasakyta, kad Jėzus yra mūsų Avinėlis.

Jėzus nuo pat gimimo neatsitiktinai tapatinamas su šiais nekaltais padarais. Jis gimė tvarte, kur buvo laikomi galvijai. Jo pirmieji lankytojai buvo piemenys – žmonės, prižiūrėję ir saugoję avis. Yra žinoma, jog gimtajame Jėzaus mieste, Betliejuje, aukštųjų kunigų įsakymu buvo auginami avinėliai aukojimui šventyklose.

Jonas Krikštytojas apie Jėzų pasakė:

„Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę!“

(Jono 1, 29)

Taigi aptikę, kad Jėzus tapatinamas su Paschos avinėliu, neturėtume nustepti. Šios paralelės stulbinančios. Paminėsime tik kelias.

Prisimenate, jog Paschos avinėlis turėjo būti *be ydos*?

Jėzus buvo *be nuodėmės*.

Avinėlis turėjo būti *patinas*.

Jėzus buvo *vyras*.

Paschos avinėlis buvo papjaunamas ir paaukojamas *pirmiausiai* už pirmagimius.

Jėzus mirė *už mus*.

Avinėlio krauju buvo pateptos durų staktos ir sąramos.

Kaip tik viduje likę žmonės galėjo jaustis saugūs, taip ir mes galime saugiai išvengti amžinosios mirties tik tikėdami tuo, ką Jėzus padarė ant kryžiaus.

Atėjęs mirties angelas *aplenkdavo* namus, paženklintus krauju.

Panašiai Dievas pasirūpino, kad teismas *aplenktų* mus, taigi visą mums skirtą rūstybę prisiėmė Jėzus.

Dievas specialiai liepė izraelitams, kad, valgydami Paschos avinėlį, nesulaužytų nė vieno kaulo – dėl to, kad tas avinėlis *simbolizavo* Jėzų. Jėzaus kaulai taip pat nebuvo sulaužyti. Romėnų kareiviai...

<...> priėję prie Jėzaus ir pamatę, kad jis jau miręs, jie nebelaužė jam blauzdų.
(Jono 19, 33)

Sėdėdami ir klausydami Jėzaus, aiškinusio tikrąją Paschos prasmę, mokiniai, žinoma, atkreipė dėmesį į laiką. Jėzus buvo nukryžiuotas tą pačią dieną, kaip ir buvo paaukotas Paschos avinėlis! Jie negalėjo žinoti, kad kunigai po puotos rengėsi jį nužudyti, bet žinojo, kad Dievo planas triumfuoja. Jėzus mirė ne tik tą dieną, bet ir devintą valandą (15 valandą) – būtent tada, kai šventykloje vakarinių pamaldų metu buvo aukojamas avinėlis. Jis mirė tada, kaip ir buvo parašyta Biblijoje¹. Rašte pasakyta:

<...> nes jau paskerstas mūsų Paschos Avinėlis, Kristus.
(1 Korintiečiams 5, 7) TŽ

Įstatymas

Prisimenate Dešimt įsakymų? Izraelitai manė, kad jiems paklusti bus lengva. Šiandien daugelis yra įsitikinęs, kad galima patikti Dievui, laikantis Dešimties įsakymų arba kokios nors modifikuotos jų versijos. Tačiau šioje knygoje jau kalbėjome, kad Dievas tikisi tik tobulo paklusnumo.

Mat, kas laikosi viso įstatymo, bet nusižengia vienu dalyku, tas lieka kaltas ir dėl visų.
(Jokūbo 2, 10)

Bandydami laikytis Dešimties įsakymų, neatnaujinsime nutrūkusio ryšio su Dievu.

Įstatymo darbas jo akivaizdoje nebus nuteisintas nė vienas žmogus. Per įstatymą tik pažįstame nuodėmę.

(Romiečiams 3, 20)

Įstatymas primena seną dvipusę dilemą. *Mes turime tai, ko nenorime, – nuodėmę; o mums reikia, ko neturime, – teisumo.* Dešimt įsakymų negali mums suteikti tokio teisumo, kuris prilygtų Dievo teisumui.

Bet dabar be įstatymo pasireiškė Dievo teisumas, paliudytas Įstatymo ir Pranašų. Tai Dievo teisumas, tikėjimu į Jėzų Kristų duodamas visiems tikintiesiems. *(Romiečiams 3, 21–22)*

Jėzus atskleidė žmonijai, jog yra tam tikras teisumas, visiškai nesusijęs su įstatymu, – tai gerumas, einantis iš paties Dievo. Biblijoje pasakyta, kad, norėdami įgyti tokį teisumą, teturime *tikėti*. Taip paprasta. Tai yra mums paprasta. Iš Dievo tai pareikalavo daug daugiau.

Teisingasis Dievas negalėjo pro pirštus žiūrėti į nuodėmę ir dėtis, kad nieko neįvyko. Už nuodėmę turi būti baudžiama – mirtimi. Lig tol žmogus aukėjo gyvulius, tačiau jų kraujas tik laikinai pridengdavo nuodėmes, nes...

<...> neįmanoma, kad jaučių ir ožių kraujas panaikintų nuodėmes.

(Hebrajams 10, 4)

Koks buvo kitas sprendimas? Galbūt vienas žmogus galėjo mirti už kitą, tačiau tada jis būtų turėjęs būti *be nuodėmės* ir būtų turėjęs *norėti prisiimti tokią bausmę*. Tokio žmogaus nebuvo. Per šimtmečius visi vyrai ir moterys turėjo savą nuodėmių sąskaitą, svetimos jie apmokėti negalėjo. Tada pats Dievas atėjo iš Dangaus ir tapo žmogumi – žmogumi be nuodėmės. Tai buvo jo nesavanaudiškos meilės aktas.

Dievas jį paskyrė permaldavimo auka, jo kraujo galia veikiančia per tikėjimą. Jis norėjo parodyti savo teisingumą tuo, kad nenubaudė už nuodėmes, padarytas anksčiau <...>

(Romiečiams 3, 25)

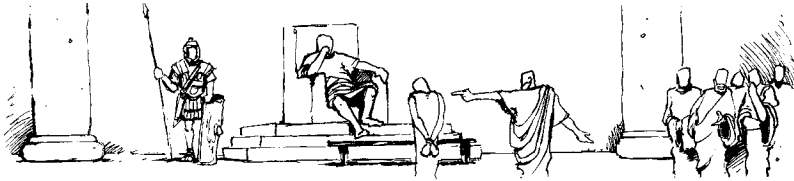
Teisingą Dievo prigimtį patenkino Jėzaus mirtis, kuri apmokėjo nuodėmes. Dievas nebaudė už kai kurias lig tol padarytas nuodėmes, nes žinojo, kad vieną dieną Jėzus mirs už visas nuodėmes – buvusias, esamas ir būsimas – ir atliks bausmę už visus. Jėzaus mirtimi Dievas...

<...> norėjo parodyti savo teisingumą dabarties metu, pasirodydamas esąs teisus ir nuteisintis tą, kuris tiki Jėzų.

(Romiečiams 3, 26)

Žodis „**nuteisintas**“ buvo vartojamas Jėzaus laikų teismuose. Prisiminate, kas nutiko, kai žmogus nusidėjo sode? Dievas nusiautė draugystės apsiaustą ir apsigobė teisėjo mantiją. Kaip

teisingas ir teisus teisėjas, Dievas matė, kad žmogus kaltas, nes sulaužė tobulą Dievo Įstatymą ir nusidėjo prieš šventą Dievą. Žmogus stovėjo prieš rūščiai žvelgiantį Dievą, kaltinamas kaip nuolat nepataisomai pažeidinėjantis Įstatymą. Nuosprendis buvo mirtis – amžina mirtis.

Tada Dievas pakilo iš teisėjo kėdės, nusisiautė teisėjo mantiją ir vėl apsigobė draugo apsiaustą. Dievas nužengė iš dangaus aukštybių kaip Dievas-žmogus, Jėzus, ir stojo kartu su mumis priešais teisėjo kėdę. Jo tikslas buvo vienas – prisiimti mirties nuosprendį ir atlikti šią bausmę už mus. Kadangi jis neturėjo savo nuodėmių, už kurias būtų reikėję mirti, jis galėjo mirti už kitų nuodėmes². Jis mirė už mus. Jis apmokėjo nuodėmių sąskaitą visiems laikams už visą žmoniją.

Nuodėmių nebeliko, tačiau teisumo vis dar reikėjo. Jau minėjome, kad teisumas, kaip ir Abraomui, ateina per tikėjimą. Tačiau kad gautume *tokį* tyrumą, kažkas turėjo įvykti Dievo teismo salėje. Jėzus ne tik apsilviko mūsų nešvariais, nuodėmės suterštais skarmalais, bet ir – stebuklą stebuklas – rūpestingai apvilko mus švariais savo teisumo rūbais, kad turėtume visiškai *tokį pat teisumą, kaip ir JO šventas tobulumas*.

Sėdėdamas teisėjo kėdėje, žvelgdamas į žmonių veidus ir išvydęs apsilvikiusiuosius Kristaus teisumu, Dievas gali sąžiningai ir teisėtai pasakyti: „Mano dangiškajame teisme šis vyras, ši moteris stovi tobuli“. Visagalis Dangaus Teisėjas taukšteli plaktuku ir paskelbia: „Teisus!“

Tai ir yra žodžio NUTEISINTAS reikšmė – „paskelbtas teisus Dievo akyse“. Tačiau atminkite: tai tinka tik tiems, kurie tiki, kad Jėzus mirė už juos. Biblijoje pasakyta:

<...> žmogus nuteisinamas tikėjimu <...> (Romiečiams 3, 28)

Taigi, nuteisinti tikėjimu, gyvename taikoje su Dievu per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų <...> (Romiečiams 5, 1)

Ne, Dešimt įsakymų negali padaryti mūsų teisių.

Kad įstatymu niekas nenuiteisinamas Dievo akyse, aišku. (Galatams 3, 11)

<...> nes visi yra nusidėję ir stokoja Dievo garbės.

(Romiečiams 3, 23)

Tačiau Įstatymas turėjo tikslą. Pagal Bibliją, Dešimt įsakymų yra kaip mokytojas, kuris paima mus už rankos, nuveda prie kryžiaus ir parodo, kaip mums reikalingas Gelbėtojas.

Taigi įstatymas buvo mūsų auklėtojas, vedęs į Kristų, kad mes būtume tikėjimu nuteisinti.

(Galatams 3, 24)

Gelbėtojo reikia kiekvienam. Tik apvilkti Kristaus teisumo rūbu, galime tikėtis palankios Dievo šypsenos.

Meilė ir teisingumas

Kelyje į Emausą Jėzus pasakė mokiniais, kad jis *turėjo mirti*. Ši idėja priverčia mus pasijusti nepatogiai – mes žinome, jog tokios meilės nesame verti. Kodėl jis taip pasakė? Tai buvo būtina tik šia prasme:

Jeigu Dievas būtų vadovavęsis tik savo *teisingumu*, mes būtume turėję mirti už nuodėmes. Tai būtų buvę teisinga, bet to neleido jo *meilė*.

Antra vertus, jeigu jis būtų vadovavęsis tik *meile*, būtų amžiams ignoravęs nuodėmę. Šis variantas netiko, nes Dievas *teisingas*. Su nuodėme reikia susidoroti.

Būtent ant kryžiaus tobulai pasireiškė abi Dievo savybės – beribė *meilė* ir begalinis *teisingumas*. Žiūrint Dievo akimis, dėl *meilės* ir *teisingumo* kryžiaus auka buvo būtina.

Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti.

(Jono 15, 13)

O Dievas mums parodė savo meilę tuo, kad Kristus numirė už mus.

(Romiečiams 5,8)

4 Emauso kelio žinia

— Nuo padangtės iki varinio žalčio —

Jūs prisimenate, kaip Dievas liepė Mozei pastatyti padangtę. Tai buvo įmantrus vaizdingas simbolis, padedantis suprasti, ką Viešpats daro, kad atnaujintų mūsų nutrūkusį ryšį su juo. Žinome, kad Dievas lydėjo izraelitus debesiu dieną ir ugnies stulpu naktį. Tas pats *debesis* gaubė ir Sandoros Skrynią Šventų švenčiausiojoje.

Vienintelis jėjimas

Susitikti su Dievu į padangtę einantis žmogus pirmiausia matė kiemą juosiančią sieną, kurioje buvo tik vienas jėjimas, primenantis, kad yra tik vienas kelias pas Dievą. Jėzus pasakė:

„Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuveina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane.“
(Jono 14, 6)

Varinis aukuras

Vos įžengę į padangtę, žmogus pamatydavo varinį aukurą, primenantį, kad pirmas žingsnis į teisingą santykį su Dievu yra per kraujo auką. Tas pats ir mums. Pirmas ir vienintelis žingsnis į teisingą santykį su Dievu yra per Jėzų, kuris paaukavo gyvenimą už mus.

Net trumpas šių dviejų mirties vietų – varinio aukuro ir kryžiaus – palyginimas rodo, jog Jėzaus auka visiškai atitinka grafišką daiktų išsidėstymą padangtėje.

Varinis aukuras	Kryžius
Auka buvo...	Jėzus...
...iš jaučių bandos ar iš avių kaimenės.	...Dievo Avinėlis
...patinas	...vyras
...sveikas	...be nuodėmės
...priimta jo labui	...miręs už mus
...kaip permaldavimas už jį	...kelias mūsų nuodėmėms atleisti
...atnašaus kraują (Kunigų 1, 2–5)	...kraujo auka dėl mūsų.

Žvakidė

Prisiminate, kaip Dievas Mozei liepė pagaminti tyro aukso žvakidę šventajai vietai apšviesti? Tai simbolizuoja Jėzų, kuris pasakė:

„Aš – pasaulio šviesa. Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse, bet turės gyvenimo šviesą.“
(Jono 8, 12)

Jėzus nori išvesti žmones iš nuodėmės tamsos į amžinojo gyvenimo šviesą.

Padėtinės duonos stalas

Prisiminate, kaip Dievas liepė Mozei padaryti stalą ir padėti ant jo dvylika duonos kepalų, primenančių dvylika Izraelio giminių? Tai vėlgi simbolizuoja Jėzų, kuris pasakė:

„Aš esu gyvybės duona! Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetros.“
(Jono 6, 35)

Kaip dvylika kepalų simbolizavo, jog Izraelyje kiekvienam užteks duonos, taip Jėzus mirė už viso pasaulio nuodėmes. Kaip gyvenimo duona, jis siūlo mums amžinąjį gyvenimą.

Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas tiki, tas turi amžinąjį gyvenimą“.
(Jono 6, 47)

Uždanga

Prisiminkite, kaip Dievas liepė Mozei pakabinti storą uždangą tarp šventosios vietos ir Šventų švenčiausiosios. Nuodėmingas žmogus negalėjo įeiti į šventą Dievo buvimą.

NUTOLEŠ

Biblijoje pasakyta, kad esame atskirti nuo Dievo ir negalime įeiti į jo artumą dėl savo nuodėmių. Mes NUTOLEŠ nuo Dievo ir jo meilės.

Tačiau atėjo Jėzus. Pagal Raštą, padangtės užuolaida simbolizuoja jo fizinį kūną. Kai jis mirė ant kryžiaus, užuolaida perplyšo nuo viršaus iki apačios. To negalėjo padaryti joks žmogus – užuolaidą perplėšė Dievas, kad parodytų, jog Jėzaus kūnas paaukotas už tave ir mane. Kai tuo patikime, mūsų nuodėmės atleidžiamos ir galime drąsiai stoti Dievo akivaizdoje. Santykiai atsinaujina.

Taigi, broliai, dėl Jėzaus kraujo įgavę pasitikėjimo įžengti į šventovę nauju ir gyvu keliu, jo atvertu mums pro uždangą, tai yra per jo kūną; turėdami didį kunigą Dievo Namams, ateikime su tyra širdimi ir giliu tikėjimu <...>

(Hebrajams 10, 19–22)

Bet dabar Kristuje Jėzuje jūs, kadaise buvusieji toli, esate tapę artimi dėlei Kristaus kraujo.

(Efezečiams 2, 13)

Mes nesame vėl priimami paprasčiausiai kaip draugai. Rašte pasakyta, kad mes perkeliame į Dievo šeimą pilnateisiais nariais – *įvaikinami*.

Jėzaus laikų romėnų pasaulyje įvaikinimas buvo *oficialus sūnystės pripažinimo ritualas*. Šiuolaikinėje visuomenėje šeimoje gimęs vaikas automatiškai pripažįstamas kaip turintis visas tos šeimos teises ir privilegijas. Tačiau pasaulyje, kur vyrai turėjo ne tik žmonas, bet ir suguloves bei meilužes, kur gimdavo jų vergių vaikai, vaikas nebūdavo teisėtas paveldėtojas tol, kol jo neįsūnydavo. Tik įsūnytas jis tapdavo pilnateisiu šeimos nariu.

ĮSŪNYTAS

Taip yra ir su mumis. Mes, kitados buvę ATSKIRTI nuo Dievo meilės, dabar tapome Dievo šeimos nariais – kaip SŪNŪS.

Taigi jūs esate įsūniai; Dievas atsiuntė į mūsų širdis savo Sūnaus Dvasią, kuri šaukia: „Aba, Tėve!“ Tad tu jau nebe vergas, bet įsūnis, o jeigu įsūnis, tai Dievo valia esi ir paveldėtojas.

(Galatams 4, 6–7)

Permaldavimo dangtis

Permaldavimo dangtis buvo ant Šventų švenčiausiojoje stovinčios Sandoros Skrynios. Būtent čia kartą per metus, Permaldavimo dieną, vyriausiasis kunigas atnešdavo kraują. Dievas nurodė izraelitams būdą išvengti bausmės už nuodėmes praliejant nekalto avinėlio kraują. Panašiai Jėzus dabar yra mūsų Permaldavimo dangtis, ir jo pralieto kraujo dėka galime išvengti amžinosios mirties. Žmogui nebereikia aukoti avinėlių. Jėzus buvo paskutinioji auka. Dievas sako:

<...> ir daugiau nebepresiminsiu jų nuodėmių nei jų nedorybių.“ O kur jos atleistos, ten nebereikia aukos už nuodėmes.
(Hebrajams 10, 17–18)

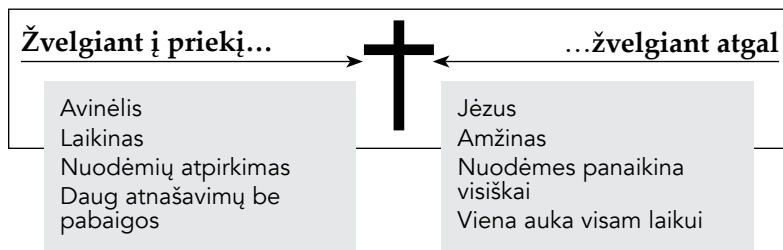
Sulig Jėzaus mirtimi ant kryžiaus mirė paskutinis Avinėlis. Nuo pat istorijos pradžios Dievas turėjo planą išgelbėti žmoniją per Jėzų. Gyvulių aukos buvo tik simbolis to, kas įvyks ateityje. Jos nebuvo niekuo unikaliai ir negalėjo pašalinti nuodėmės. Tačiau dabar nebereikia jokių aukų, nes Jėzaus kraujas sumokėjo už visų nuodėmes.

Dėlei tos valios esame Jėzaus Kristaus kūno atnašavimu vieną kartą pašventinti visiems laikams.

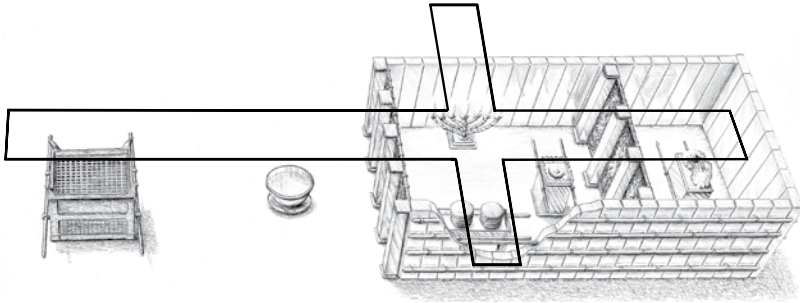
Kiekvienas kunigas kasdien stoja tarnauti ir daug kartų atnašauja tas pačias aukas, kurios niekuomet negali panaikinti nuodėmių. O šitas, paaukojęs vienintelę auką už nuodėmes, amžiams atsisėdo Dievo dešinėje.

(Hebrajams 10, 10–12)

Dievas priimdavo gyvulių aukas, nes jis laukė to meto, kai mirs Jėzus kaip paskutinioji auka. Jo mirtis ne tik uždengė nuodėmes. Jėzus visiškai pašalina jas iš Dievo akivaizdos. Ant kryžiaus jis sušuko: „Atlikta!“ – mirė paskutinysis Avinėlis.

Jėzus turbūt papasakojo save mokiniams dar daug dalykų, kuriuos iliustruoja padangtė, nes ji pilna neįtikėtinai prasmingų detalių. Galite būti tikri, jog tai, ką Jėzus jiems papasakojo, buvo neužmirštama.

Mozė ir varinė gyvatė

Prisiminkime, kaip Izraelitai nusidėjo ir Dievas siuntė gyvates. Jie šaukėsi pagalbos; Dievas liepė Mozei padaryti varinę gyvatę bei iškelti ją stovyklos viduryje. Kad pasveiktų, žmonės teturėjo PAŽVELGTI į gyvatę. Nieko daugiau jie negalėjo padaryti.

„Kaip Mozė dykumoje iškėlė žaltį, taip turi būti iškeltas ir Žmogaus Sūnus, kad kiekvienas, kuris jį tiki, turėtų amžinąjį gyvenimą.“

Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Dievas juk nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas.

Kas jį tiki, tas nebus pasmerktas, o kas netiki, jau yra nuteistas už tai, kad netiki Dievo viengimio Sūnaus.

(Jono 3, 14–18)

Žmogus gimsta į šį pasaulį **jau pasmerktas**. Mes esame kaip gyvačių sukandžioti izraelitai. Mes esame tarsi MIRE. Mes neturime ryšio su Dievu; mūsų kūnai ilgainiui mirs, o po mirties mūsų laukia antroji mirtis – bausmė ugnies ežere.

Bet čia pasirodo Jėzus. Jo mirtis padengė nuodėmių sąskaitą. Be to, Jėzus neliko miręs – jis prisikėlė. Jei žiūrėsime į jį su tikėjimu, kaip izraelitai žvelgė į varinę gyvatę, jis suteiks dvasinį gyvenimą. Kaip jis prisikėlė, dvasiškai ATGYSIME ir mes – ir dabar, ir amžinybei. Biblijoje kalbama apie *gimimą iš aukšto* arba *atgimimą*.

Taip pat ir jus, mirusius nusikaltimais jis atgaivino kartu su Kristumi, dovanodamas visus nusikaltimus.

(Kolosiečiams 2, 13)

Bet Dievas, apstus gailastingumo, iš didžios meilės, kuria mus pamilo, mus, *mirusius nusikaltimais, prikėlė gyventi su Kristumi* – jūs juk esate išgelbėti malone.

(Efeziečiams 2, 4–5)

AMŽINASIS
GYVENIMAS

Kitados dvasiškai MIRE, dabar esame GYVI ir amžinai gyvensime danguje.

5 Emauso kelio žinia

— Nuo Jono Krikštytojo iki prisikėlimo —

Nuosekliai aiškindamas mokiniams Biblijoje aprašytų įvykių reikšmę, Jėzus galbūt kalbėjo ir apie šiuos įvaizdžius.

Gerasis Ganytojas

PAKLYDĘS

Biblijoje rašoma:

Visi mes pakrikome lyg avys, kiekvienas eidamas savo keliu <...>

(Izaijo 53, 6)

SURASTAS

Žmogus nusprendė eiti *savo keliu*, kuris vedė į dvasinę dykumą. Biblijoje pasakyta, kad žmogus PAKLYDO.

Tada mūsų ieškodamas atėjo Jėzus. Jis papasakojo palyginimą, atspindintį Dievo susirūpinimą.

„Kas iš jūsų, turėdamas šimtą avių ir vienai nuklydus, nepalieka dykumoje devyniasdešimt devynių ir neieško pražuvusios, kolei suranda?! Radęs su džiaugsmu dedasi ją ant pečių ir, sugrįžęs namo, susikviečia draugus bei kaimynus, sakydamas: 'Džiaukitės drauge su manimi! Radau savo pražuvėlę avj!' Sakau jums, taip ir danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio negu dėl devyniasdešimt devynių teisiųjų, kuriems nereikia atsiversti.“ (Luko 15, 4–7)

Dievas galėjo pasilikti Danguje ir visiems laikams atsukti žmonijai nugarą, bet taip neįvyko. Biblijoje aiškiai pasakyta, kad Jėzus ėmėsi iniciatyvos mūsų ieškoti ir kaip gerasis Ganytojas nuėjo daug toliau.

Aš – gerasis ganytojas. Geras ganytojas už avis guldo gyvybę.

(Jono 10, 11)

Būtent tai Jėzus ir padarė. *Jis mirė už mus, kad apmokėtų mūsų nuodėmių sąskaitą.* Tai tobuliausia meilė. Dievas iš meilės sumokėjo milžinišką kainą.

Atskyrimas

Kabėdamas ant kryžiaus, Jėzus sušuko:

Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!

(Morkaus 15, 34)

Jėzus ne tik mirė fiziškai, bet ir dvasiškai. *Nuodėmė reikalauja atskyrimo*. Tomis nevirties kupinomis valandomis ant kryžiaus Dievas Tėvas nusigręžė nuo savo Sūnaus. Tai tikriausiai skaudino jo mylinčią širdį, tačiau šventa Dievo prigimtis neleido jam žvelgti į Jėzų, prisiėmusį mūsų nuodėmes. Biblijoje rašoma, jog dangus aptemo, nors buvo vidurdienis, – tarsi Dievas Tėvas būtų nenorėjęs, kad pasaulis matytų jo Sūnaus agoniją. Jėzus savo noru prisiėmė mūsų nuodėmes, tapo mūsų pakaitalu, Avinėliu, ir mirė. Dievas leido tam įvykti, netgi planavo tai.

Didysis pasikeitimas

Biblijoje rašoma, kad:

Tą, kuris nepažino nuodėmės, jis dėl mūsų pavertė nuodėme<...>

(2 Korintiečiams 5, 21)

Šioje eilutėje nesakoma, kad Jėzus buvo nusidėjęs. Čia kalbama apie auką už nuodėmes. „Tą, kuris nepažino nuodėmės, jis dėl mūsų pavertė auka už nuodėmes<...>“ Kai Jėzus prisiėmė mūsų nuodėmes, Dievas išliejo ant jo visą teisėtą pyktį dėl nuodėmių. Jėzus atliko tai, ko negalėjo nė vienas iš žmonių. Jis pasakė: „Atlikta“. Jeigu mes būtume ėmęsi apmokėti savo nuodėmių sąskaitą, būtume mokėję ir mokėję – amžinai. Mes niekada nebūtume galėję pasakyti: „Atlikta“. Tačiau Jėzus sumokėjo už visa.

Toliau toje pat eilutėje skaitome:

<...> kad mes jame taptume Dievo teisumu.

(2 Korintiečiams 5, 21)

Mes turime būtent *jo teisumą!* Ne savo. *Jėzus paėmė mūsų nuodėmes ir davė mums savo teisumą.* Tai didžiausias iš visų pasikeitimų. Mums nebereikia avinėlių kraujo, kuris pridengtų nuodėmes; mes apvilkti paties Kristaus teisumu. Kai tikime jį, Dievas mums suteikia savo teisumą! Prisiminkite tą šimtmečius žmones kamavusį klausimą: „**Kaip atsikratyti nuodėmės ir įgyti tokį teisumą, kuris prilygtų Dievo teisumui, kad taptum priimtinas Dievui?**“ Pilną atsakymą pateikia ši eilutė. Perskaitykime ją dar kartą.

Tą, kuris nepažino nuodėmės, jis dėl mūsų pavertė nuodėme, kad mes jame taptume Dievo teisumu.

(2 Korintiečiams 5, 21)

Prisikėlimas

Taip, Jėzus mirė, tačiau jis neliko miręs, kaip praeities pranašai. Jėzus prisikėlė, tuo įrodydamas, kad mirtis jam neturi galios. Jis pasakė:

„Tėvas myli mane, nes aš guldau savo gyvybę, kad ir vėl ją pasiimčiau. Niekas neatima jos iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu. Aš turiu galią ją atiduoti ir turiu galią vėl ją atsiimti.“

(Jono 10, 17–18)

Romėnai buvo kaltinami dėl to, kad nukryžiuo Jėzų, o religiniai lyderiai – dėl to, kad vertė romėnus tai padaryti. Žydai buvo šimtus metų persekiojami, nes visas šis gailėstį keliantis įvykis esą nutiko dėl jų kaltės. Toks supratimas visiškai neteisingas. Biblijoje aiškiai pasakyta, jog Jėzus atidavė gyvybę savo noru. Tai buvo jo apsisprendimas, motyvuotas meile mums. Tiesą sakant, dėl Jėzaus prikallimo ant kryžiaus kaltos viso pasaulio nuodėmės.

Jėzaus prisikėlimas aiškiai parodė, kad *teisinga* Dievo prigimtis liko patenkinta Jėzaus mirtimi už mus. Jėzus sumokėjo, ir mokestis buvo priimtas kaip pakankamas! Kapas jo nesulaikė. Jis nugalėjo mirtį! Jėzus sutraukė nuodėmės pančius, įveikė šėtono jėgą ir pašalina siaubingas mirties pasekmes.

Kadangi vaikų kraujas ir kūnas bendri, tai ir jis lygiomis juos pasiėmė, idant mirtimi sunaikintų tą, kuris turėjo mirties valdžią, tai yra velnią, ir išvaduoję tuos, kurie, bijodami mirties, visam gyvenimui buvo patekę į vergiją.

(Hebrajams 2, 14–15)

Kai Jėzus prisikėlė, šėtoną turbūt apėmė siaubinga nevilts. Šėtonas manė, jog, sugundęs Judą Iskarijotą išduoti Jėzų, jis nugalėjo. Dabar jis pralaimėjo savo paties pradėtą žaidimą. Jo galingiausias ginklas – mirtis – prarado geluonį.

Atpirktas

VERGAS

Žmogus per amžius buvo šėtono VERGAS. Gudriai meluodamas, imituodamas tiesą, net neigdamas savo paties buvimą, šėtonas laikė žmoniją priespaudoje. Tačiau net neveikiamas šėtono žmogus negalėjo gyventi tobulo gyvenimo. Jis buvo nuodėmės VERGAS.

IŠLAISVINTAS
ATPIRKITAS

Tačiau atėjo Jėzus ir mus ATPIRKO. Sunku suprasti daugiaklodę šio žodžio reikšmę nežinant, kaip jis susijęs su vergija senovėje.

Turtingas žmogus galėjo nueiti į vergų turgų ir nusipirkti vergą. Ten jis pamatydavo daug surakintų, pažemintų, palūžusių vergų. Kiekvienas buvo parduodamas už tam tikrą sumą. Žmogus

turėjo sumokėti, kiek prašoma, ir vergas tapdavo jo. Šioje vietoje, atrodytų, paprasta istorija pasisuka įdomia linkme. Retais atvejais naujasis savininkas išsivesdavo ką tik nupirktą vergą iš turgaus, sutraukydavo grandines ir paleisdavo į laisvę. Apie tokį vergą buvo sakoma, kad jis **ATPIRKITAS**.

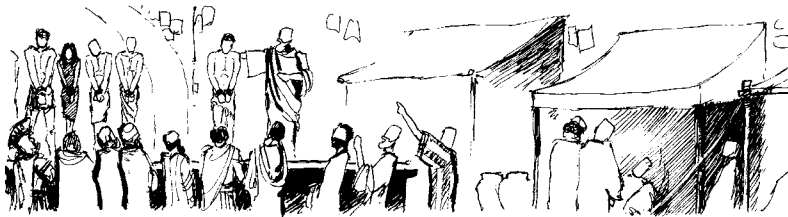
Būtent tai su mumis padarė Jėzus. Gyvenime – kaip vergų turguje – mes buvome sukaustyti nuodėmės ir šėtono grandinėmis. Buvome bejėgiai ir negalėjome išsivaduoti patys. Tada atėjo Jėzus ir atpirko mus, sumokėdamas savo krauju kainą. Jis išsivedė mus iš turgaus, sutraukė grandines ir paleido į laisvę.

Juk jūs žinote, kad esate atpirkti nuo niekingos iš protėvių paveldėtos elgsenos ne nykstančiais turtais, sidabru ar auksu, bet brangiuoju krauju Kristaus, to avinėlio be kliaudos ir dėmės.

(1 Petro 1, 18–19)

kuriame turime atpirkimą jo krauju ir nuodėmių atleidimą jo malonės gausa.

(Efeziečiams 1, 7)

Avidė

Tęskime analogiją, kurią Jėzus vartojo apibūdinamas mus kaip avis. Kalbėjome, jog gerasis Ganytojas miega avidės tarpuvartyje, kad apsaugotų kaimenę. Jėzus pasakė:

„Aš esu vartai. Jei kas eis per mane, bus išgelbėtas.“

(Jono 10, 9)

Avidė turėjo tik vienus vartus. Panašiai Jėzus yra vienintelės durys į amžinąjį gyvenimą. Kito kelio išsigelbėti iš nuodėmės padarinių nėra.

Kaip buvo vienintelis kelias, kuriuo Kainas ir Abelis galėjo artintis prie Dievo;

...kaip buvo vienintelės durys į Nojaus arką;

...kaip buvo tik vienos durys į padangtę;

...ir kaip yra vienintelės durys į avidę, taip Jėzus yra vienintelis kelias pas Dievą.

Kai kurie žmonės tiki, jog pas Dievą gali atvesti kita religija ar daugelio religijų kombinacija, tačiau Biblija nekalba apie kitus

kelius pas Dievą. Mūsų politiškai angažuotame amžiuje tai gali atrodyti diskriminacija, tačiau Biblijoje kartojama ir kartojama: Jėzus – vienintelis kelias.

*Ir nėra niekame kitame išgelbėjimo, nes neduota žmonėms
po dangumi kito vardo, kuriuo galėtume būti išgelbėti.*

(Apaštalų darbų 4, 12)

Kai kam gali nepatikti šis biblinis „siauraprotiškumas“, tačiau turiu pasakyti, jog Biblija aiškiai moko būtent to. Be to, joje pasakyta, kad jeigu mes nepritariame Dievo pasirinktam būdai, galime jį atmesti. Dievas suteikė mums pasirinkimo laisvę, bet tada turėsime patys sumokėti už savo nuodėmes amžina mirtimi. Žinoma, galima paneigti Dievo egzistavimą ir visiškai ignoruoti Bibliją, tačiau nuoširdus žmogus pripažins, jog tai pavojingas pasirinkimas.

Nepakantumas

Nors Jėzus aiškiai atskleidė, jog kito kelio pas Dievą nėra, jis nepasisakė už nuožmų kitų tikėjimų persekiojimą. Jo metodas buvo mokyti tiesos. Tiesa parodo klaidą, ir tada žmonės gali laisvai pasirinkti.

Klausydamiesi Jėzaus mokymo iš Įstatymo ir Pranašų knygų, mokiniai turbūt nujautė, kurlink veda ši istorija. Jie gyveno Romos imperijoje. Romėnai iki tam tikros ribos toleravo kitas religijas, tačiau jie kartu ir tikėjo, jog cezaris yra dievas. Romėnai būtų neprieštaravę, jeigu Jėzus būtų buvęs paskelbtas kaip *dar vienas kelias* pas Dievą, tačiau Jėzaus mokymas – kad *jis* yra *vienintelis kelias* – būtų sugriovęs jų gyvenimą. Kituose šaltiniuose minima, kad dešimt Jėzaus mokinių už šį mokymą buvo nubausti mirties bausme. Jie mirė už tai, ką žinojo esant tiesa. Vienuoliktasis buvo ištremtas.

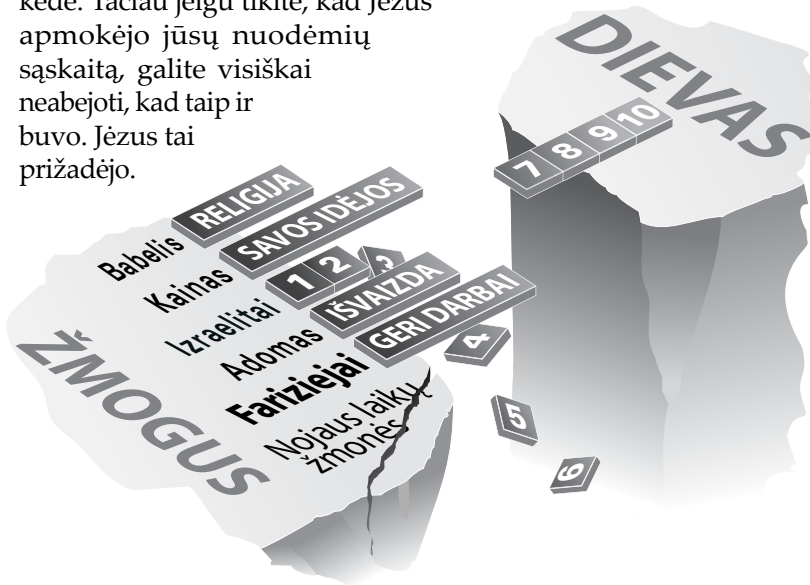
Fariziejai

Fariziejai buvo nepriekaištingai religingi. Jie turėjo ištisą sąrašą, ką galima daryti ir ko ne.

Šiandien viena iš klaidingiausių gyvenimo koncepcijų yra tokia: į dangų eis tie, kurie darys pakankamai gerų darbų, kad šie nustelbtų bloguosius. *Taip* mąstydami, žmonės eina į bažnyčią, meldžiasi, degina žvakes, atgailauja, aukoja labdarai ir tikisi, kad patiks Dievui. Biblijoje to nemokoma. Priešingai, joje teigiama visai kas kita.

Fariziejai buvo labai religingi, tačiau Jėzus pasmerkė jų gyvenimus ir mokymą kaip neteisingus. Pasak Jėzaus, vienintelis teisingas kelias pas Dievą yra tikėti jį, Gelbėtoją.

Mes kiekvieną dieną pritaikome tikėjimą praktiškai. Tikėjimo principą jūs turbūt taikote tiesiog šią minutę. Jei sėdite ant kėdės, tikite, kad ta kėdė jus išlaikys, nesulūš. Jūs praktikuojate tikėjimą, pasitikite kėde. Tam tikra prasme pats tikėjimas yra neutralus. Svarbu, kuo jūs tikite ar pasitikite. Kėdė gali sulūžti, tačiau tai tik kėdė. Tačiau jeigu tikite, kad Jėzus apmokėjo jūsų nuodėmių sąskaitą, galite visiškai neabejoti, kad taip ir buvo. Jėzus tai prižadėjo.

Jūs juk esate išgelbėti malone per tikėjimą ir ne iš savęs, bet tai yra Dievo dovana, ir ne darbais, kad kas nors nesigirtų.
(Efeziečiams 2, 8–9)

Biblijoje pasakyta, kad esame *išgelbėti* iš nuodėmės padarinių per tikėjimą Jėzumi Kristumi. Šis *išgelbėjimas* yra Dievo *dovana*. Mums nereikia jo užsidirbti religiniais veiksmais ar gerais darbais.

Dovanos duodamos dykai. Jei atidirbinėsite už *dovaną*, tai nebus dovana. **Dovanos tikra to žodžio prasme yra neužsitarnautos.**

Jeigu mums atrodo, kad esame *dovanos* verti, ji paliauja buvusi dovana ir tampa *atlygiu*. Amžinasis gyvenimas, kurį mums duoda Dievas, yra tikra dovana, nes mes jos jokia atžvilgiu neverti.

Fariziejai buvo įsitikinę, kad jų geri darbai patiks Dievui. Tačiau Dievas sako, kad jeigu jis vertins žmones pagal tai, ką jie patys padarė, jie ims *girtis* savo gerumu. Jis apsaugo mus nuo teismo ne dėl to, kad esame geri, o dėl to, kad jis suteikia dovana.

Atpildas už nuodėmę – mirtis, o Dievo malonės dovana – amžinasis gyvenimas mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje.

(Romiečiams 6, 23)

Tikime, kad Jėzus mirė vietoj mūsų už mūsų nuodėmes.

Tikime, kad Jėzus apmokėjo mūsų nuodėmių sąskaitą.

Tikime, kad ta auka patenkino Dievo teisingumą. Tikime, kad, žvelgdamas į mus, Dievas nebemato mūsų nuodėmių, o regi mus apvilktus Jėzaus teisumu.

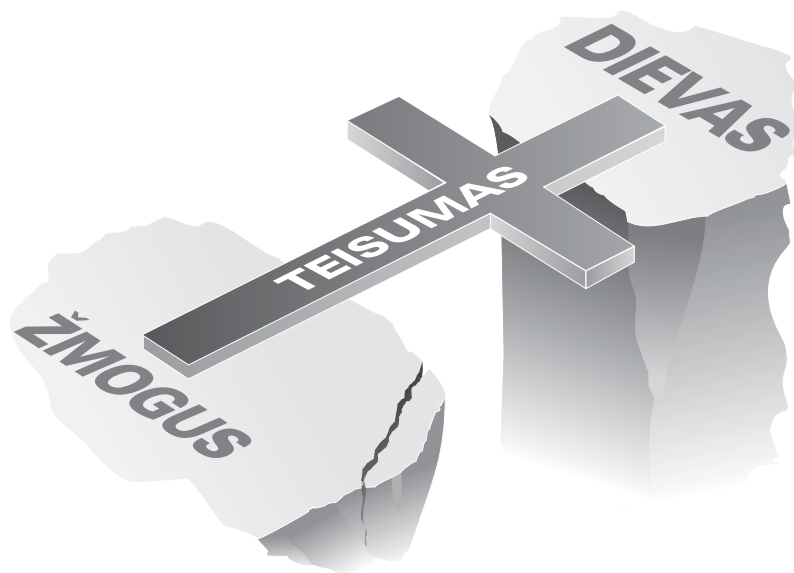
Tikime, kad Dievas duoda mums amžinojo gyvenimo dovaną.

Visa tai – tikėjimas, bet *ne aklas* tikėjimas.

Tas tikėjimas paremtas *faktais*, kuriuos randame Biblijoje.

Kai kurie žmonės apgaubia tikėjimą dvasine aura. Jis pasidaro išmatuojamas. Tu turi didelį tikėjimą arba mažą. Tačiau tai klaidingas supratimas. Pasitikėjimas Jėzumi yra panašus į skęstančio žmogaus linksėjimą gelbėtojui, kai šis paklausia „Ar tiki, kad tave išgelbėsiu?“ Linksėjimo dydis nėra svarbus. Jis net ne esminis. Esmė yra tai, kad skęstantis žmogus pripažįsta keblią padėtį ir pasitiki, jog gelbėtojas jį išgelbės. Būtų absurdiška, jei išgelbėtas žmogus tvirtintų, jog liko gyvas tik savo energingo linktelėjimo dėka.

Taip yra ir mums. Mes turime pripažinti, kad esame beviltiški nusidėjėliai, ir tuomet tikėti, kad Jėzus išgelbės mus iš nuodėmių. Ne mūsų tikėjimo dydis mus gelbsti. Jėzus gelbsti. Visa daro jis, ne mes.

*Joje apsidreiskia Dievo teisumas iš tikėjimo į tikėjimą,
kaip parašyta: Teisusis gyvens tikėjimu. (Romiečiams 1, 17)*

Tęsiant palyginimą apie skęstantį žmogų, reikėtų pridurti, jog svarbu *suprasti*, kad skęsti. Jeigu jums atrodo, kad mokate gerai plaukti, pagalbos atsisakysite. Arba jeigu *suprantate*, jog skęstate, bet esate pernelyg išdidus, kad paprašytumėte pagalbos, vis tiek nuskęsite. Kiti matys jus, besikapanojančius vandenyje, bet negalės padėti, kol jiems to neleisite. Tas pats ir dvasiniame gyvenime. Kad būtumėte išgelbėti iš nuodėmės vergijos, turite suprasti, jog esate beviltiškas nusidėjęs. Tai pirmasis žingsnis.

Biblijoje įvairiausiai palyginimais aiškinama, kas yra Jėzus Kristus ir ką jis atliko. Mes galime tik spėlioti, kuriais iš šių palyginimų Jėzus naudojosi, mokydamas savo mokinius. Jis, žinoma, aptarė visus arba daugelį iš tų, apie kuriuos kalbėjome. Gal panaudojo ir kitus. Kai jis baigė mokyti, kambaryje turbūt buvo absoliučiai tylu. Jėzaus mokiniams iškilo tas pats klausimas, kuris neapleidžia ir mūsų. Kuo jūs tikite? Savimi, savo religija, savo idėjomis, savo gerais darbais ar tuo faktu, kad Jėzus mirė vietoje jūsų, jog būtų apmokėta nuodėmių sąskaita?

Dabar viskas įgyja prasmę. Jeigu kas nors jūsų paklaustų: „Dėl ko mirė Jėzus?“, turėtumėte atsakyti:

Nuodėmė reikalauja mirties. Kad kiekvienam iš mūsų nereikėtų mirti už savas nuodėmes ir mokėti amžinų padarinių, Jėzus prisiėmė skolą vietoj mūsų. Jis – mūsų pakaitalas.

Jeigu kas nors paklaustų: „Kaip man patekti į dangų?“, turėtumėte atsakyti:

Norėdami gyventi Danguje, turime būti tyri ir tobuli kaip Dievas. Jei pasitikėsime Dievu ir tikėsime, kad Jėzus mirė ant kryžiaus vietoje mūsų už mūsų nuodėmes, Dievas apvilks mus teismo rūbu ir būsime jam visiškai priimtini.

Jėzus paėmė mūsų nuodėmes ir suteikė mums savo teisumą.

Penkiolikta dalis

1 Ką nori, kad padaryčiau?

2 Tinkamas metas

1 Ką nori, kad padaryčiau?

Prisikėlęs Jėzus kelias dienas praleido su savo mokiniais ir...

Po savo kančios jis pateikė jiems daugelį įrodymų, kad yra gyvas, per keturiasdešimt dienų jiems rodydamasis ir aiškindamas apie Dievo karalystę. (Apaštalų darbu 1, 3)

Galiausiai Jėzus nuvedė juos į pažįstamas vietas, vos už dviejų mylių nuo Jeruzalės.

Jėzus nusivedė juos palei Betaniją ir, iškėlęs rankas, palaimino juos. Laimindamas jis atsiskyrė nuo jų ir pakilo į dangų. (Luko 24, 50–51)

Kai jie, akių nenuleisdami, žiūrėjo į žengiantį dangun Jėzų, štai prie jų atsirado du vyrai baltais drabužiais ir prabilo: „Vyrai galilėjiečiai, ko stovite, žiūrėdami į dangų? Tasai Jėzus, paimtas nuo jūsų į dangų, sugrįš taip pat, kaip esate jį matę žengiant į dangų.“ (Apaštalų darbu 1, 10–11)

Angelai pranešė, kad Jėzus grįš. Jeigu toliau studijuotume Bibliją, pamatytume, kad joje daug kalbama apie tą ateities įvykį¹. Kaip Dievas ištesėjo pranašišką pažadą apie pirmąjį atėjimą, taip, galime būti tikri, jis laikysis žodžio ir ateis antrąsyk. Jis visada tęsi pažadus.

Toliau Biblijoje aprašomi įvykiai, susiję su mokinių, kurie tapo žinomi kaip apaštalai, gyvenimu. Šie Jėzaus sekėjai apie jį papasakojo daugybei žmonių.

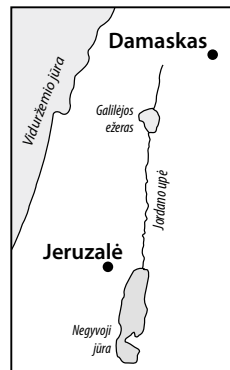
Dievo žodis klestėjo, ir mokinių Jeruzalėje greitai daugėjo. Net didelis kunigų būrys pakluso tikėjimui.

(Apaštalų darbu 6, 7)

Įtikėjo net kunigai, prisidėję prie Jėzaus mirties. Vis dėlto nevisus pasisėkė įtikinti, ir, kaip mokiniai turbūt ir numanė, kilo pasipriešinimas. Vienas iš labiausiai *neapkentusiųjų Jėzaus* buvo jaunas fariziejus, vardu Saulius, kuris žudydavo ir įkalindavo Jėzaus sekėjus.

Tuo tarpu Saulius, tebealsuodamas grasinimais ir žudynėmis prieš Viešpaties mokinius, nuėjo pas vyriausiąjį kunigą ir išgavo raštus Damasko sinagogoms, kad, užtikęs to kelio sekėjus vyrus ir moteris, galėtų juos suiminėti ir gabenti į Jeruzalę.

Atkeliavusį netoli Damasko, jį staiga apšvietė šviesa iš dangaus. Nukritęs

žemėn, jis išgirdo balsą: „Sauliau, Sauliau, kam mane persekioji?“

Jis klausė: „Kas tu esi, Viešpatie?“

Šis atsakė: „Aš esu Jėzus, kurį tu persekioji.“

(Apaštalu darbu 9, 1–5)

Tai buvo neeilinio gyvenimo pradžia. Saulius radikalai pasikeitė. Jis ne tik liovėsi žudęs tikinčiuosius, bet ir pats tapo tikinčiu. Dabar persekiotojas virto persekiojamuoju. Kartą jis buvo apmėtytas akmenimis ir paliktas numirti. Tris kartus buvo nuplaktas, penkis kartus – botagais. Tris kartus jis skendo laive (vienąsyk plaukiojo jūroje tarp nuolaužų dvidešimt keturias valandas). Visa tai įvyko, Sauliui bandant papasakoti kitiems apie savo tikėjimą, kad Jėzus yra pažadėtasis Gelbėtojas. Šis Saulius yra ne kas kitas, o žmogus, kurį mes žinome *apaštalo Pauliaus* vardu ir kuris parašė reikšmingą Biblijos dalį.

Per visą Raštą Dievas nuolat užduoda mąstyti skatinančius klausimus. Jie turi atskleisti slapčiausias mintis, kad tas, į kurį kreipiamasi, suprastų tikrovę. Sauliui taip pat Dievas pastojo kelia ir paklausė: „Sauliau, Sauliau, kodėl mane persekioji?“

Tam tikra prasme Dievas paklausė: „Sauliau, kodėl esi mano priešas, jei gali būti draugas?“ Sauliaus atsakymas atskleidė, kad jis tiksliai žino, kas į jį kreipiasi. Jis pasakė: „Viešpatie.“

Jeigu mums nusišypsotų laimė asmeniškai susitikti Dievą, beveik neabejoju, kad jis pradėtų pokalbį klausimu. Tikimybė, kad mums nutiks taip, kaip Sauliui, labai menka – per visą Raštą tai įvyko vos saujelei žmonių. Nors galime niekada nesutikti Dievo kaip asmens, mes nuolat susiduriame su tuo, ką Dievas užrašė Biblijoje. Per ją Dievas klausia: „Ar pripažinsite ir tikėsite Jėzų kaip savo asmeninį Gelbėtoją, kuris apmokėjo jūsų nuodėmių sąskaitą?“

Neatsakykite nepagalvoję. Gal apie tai jau mąstėte. O gal jums dar reikia pasvarstyti.

Jei atsakysite: „Ne, aš netikiu Jėzumi kaip savo Gelbėtoju“, likusi šio skyriaus dalis jums bus nebeaktuali. Galite ją skaityti, bet siūlyčiau verčiau ją praleisti ir pradėti nuo kito skyriaus „Tinkamas metas“ (255 ps.). Biblijoje pasakyta, kad jeigu atmetame žinią apie kryžių, Rašto teisingai nesuprasime, nes...

jeigu mūsų Evangelija tebėra paslėpta, tai ji paslėpta vien einantiems į pražūtį, netikintiems,

kuriems šio pasaulio dievaitis [šėtonas] apakino protus, kad jie neišvystų Dievo atvaizdo – Kristaus šlovės Evangelijos [gerosios naujienos] šviesos.

(2 Korintiečiams 4, 3–4)

Tačiau jeigu atsakysite: „TAIP, norėčiau pasitikėti Jėzumi“ arba „TAIP, aš tikiu, kad jis apmokėjo mano nuodėmių sąskaitą“, tada skaitykite toliau. Biblija parašyta tokiems žmonėms, kaip jūs.

Jeigu į visus šiuos klausimus jūs nuoširdžiai atsakėte „TAIP“, pasak Biblijos, galite būti ramus, kad jūsų nuodėmės atleistos ir jūsų ryšys su Dievu atnaujintas. Galite būti tikri, kad jūsų *Skolos raštas* apmokėtas.

Taip pat ir jus, mirusius nusikaltimais<...>, jis atgaivino kartu su Kristumi, dovanodamas visus nusikaltimus. Jis ištrynė mus kaltinantį skolos raštą ir panaikino jį, prismeigdamas prie kryžiaus.

(Kolosiečiams 2, 13–14)

*Laiško romiečiams 6,23 parafraze

Jūsų skolos raštas buvo prikaltas prie kryžiaus prieš du tūkstančius metų. Kadangi pasitikite Dievu, jis sako:

daugiau nebeprisiminsiu jų nuodėmių nei jų nedorybių.

(Hebrajams 10, 17)

Dievas visiškai atleido.

Kaip aukštai nuo žemės dangus, taip didi jo ištikimoji meilė pagarbiai jo bijantiems. Kaip toli Rytai nuo Vakarų, taip toli nuo mūsų jis išsklaido mūsų nuodėmes

Psalmynas 103, 11–12

Taigi kas yra Kristuje, tas yra naujas kūrinys. Kas buvo sena, praėjo, štai atsirado nauja.

(2 Korintiečiams 5, 17)

Dabar vietoje amžinos mirties ugnies ežere Jėzus pažada:

„Tegul neišsigąsta jūsų širdys! Tikite Dievą, tikėkite ir mane! Mano Tėvo namuose daug buveinių. Antraip argi būčiau

sakęs: 'Einu jums vietos paruošti!?' Kai nuėjęs paruošiu, vėl sugrįšiu ir jus pas save pasiimsiu, kad jūs būtumėte ten, kur ir aš. Kur aš einu, jūs žinote kelią.' (Jono 14, 1–4)

Ryšys

Jūsų, kaip tikinčiojo, gyvenimas toliau teka sava vaga, tačiau dabar galite būti tikras dėl savo likimo danguje. Jėzus pasakė, jog rengia jums **b u v e i n ę**. Dabar galite drąsiai tvirtinti, kad esate dangaus pilietis. Jūsų **ryšys** su Dievu atnaujintas.

Kaip gimėte žemiškoje šeimoje, Biblijoje pasakyta, kad dabar gimėte ir į Dievo šeimą. Ir kaip jūsų žemiškieji tėvai, kad ir kas nutiktų, jums liks tėvai, taip gimę į Dievo šeimą, jūs nebegalite tapti *negimusiais*. Svarbu suprasti, kad, kalbant apie jūsų **ryšį** su Dievu, jūsų amžinasis likimas nulemiamas vieną kartą ir visiems laikams. Jūs amžinai priklausysite Dievo šeimai².

Aš tai parašiau jums, įtikėjusiems Dievo Sūnaus vardą, kad žinotumėte turį³ amžinąjį gyvenimą. (1 Jono 5, 13)

Aš juk esu tikras, kad nei mirtis, nei gyvenimas, nei angelai, nei kunigaikštystės, nei dabartis, nei ateitis, nei galybės, nei aukštumos, nei gelmės, nei jokie kiti kūriniai negalės mūsų atskirti nuo Dievo meilės, kuri yra mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje. (Romiečiams 8, 38–39)

Nors dabar jūs esate Dievo šeimos narys, Biblijoje sakoma, kad vis tiek nusidėsite. Kai tai įvyksta, pažeidžiami jūsų draugiški **santykiai** su Dievu.

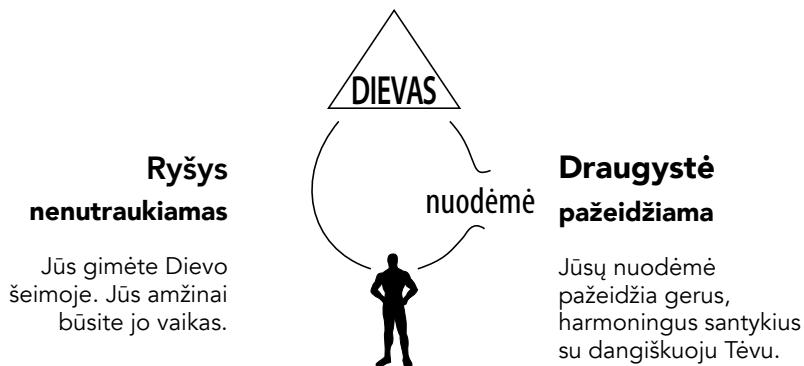
Draugystė

Draugystė ne tas pats, kas **ryšys**. Pavyzdžiui, jeigu tėvas paprašo sūnų nušienauti pievelę, o šis išeina žvejoti, grįžęs tėvas nebus patenkintas. Tarp tėvo ir sūnaus atsiras „siena“, ir, būdami šalia, turbūt tai pajustumėte. Tėvas ir sūnus vis dar bus susiję – giminystės **ryšys** nepasikeis, – tačiau **draugiški santykiai** šeimoje pašlis. Vis dėlto Biblijoje ir tokiai situacijai siūlomas sprendimas.

Nusidėję turime pripažinti tai prieš Dievą, o jeigu neteisingai pasielgėme su kitu žmogumi, turime susitaikyti ir su juo. Dievas pažadėjo:

Jeigu išpažįstame savo nuodėmes, jis ištikimas ir teisingas, kad atleistų mums nuodėmes ir apvalytų mus nuo visų nedorybių.
(1 Jono 1, 9)

Vos pripažinsime savo nuodėmę, mūsų **draugystė** su Dievu bus tučtuojau atnaujinta.

FAKTAI BE JĖZAUS KRISTAUS

KALTAS

Esu kaltinamas, kad pažeidžiau tobulą Dievo Įstatymą.

SKOLININKAS

Pažeisti Dievo Įstatymą, vadinasi, nusidėti, ir už savo nuodėmes aš turiu mokėti.

AMŽINOJI
BAUSMĖ

Nuodėmių sąskaitą galiu apmokėti tik savo mirtimi ir tai turėsiu daryti amžinai ugnies ežere.

VERGAS

Neįmanoma tobulai laikytis Dievo Įstatymo. Net labai stengdamasis, aš suklystu. Be to, mane klaidina šėtonas. Aš – vergas.

NUTOLEŠ

Mano nuodėmės atitolino mane nuo Dievo ir jo meilės. Dievas atrodo tolimas ir svetimas.

PRIEŠAS

Vos gimęs į šį pasaulį, aš prisidėjau prie pajėgų šėtono, kuris taip pat nusidėjo Dievui.

PAKLYDĖS

Pasirinkęs savo kelią, atsidūriau dvasinėje dykumoje, apgraibomis ieškodamas tiesos. Esu kaip paklydusi avis.

GIMĖ NETIKINTIS...

AŠ NETIKIU...

Manau, kad yra daug kelių pas Dievą – jeigu Dievas apskritai egzistuoja. Jėzus gali būti vienas iš tų kelių. Jei gyvensiu padoriai ir stengsiuosi daryti gerus darbus, Dievas manęs neatstums.

FAKTAI DĖL JĖZAUS KRISTAUS

Dievas, tobulas teisėjas, paskelbia, kad prieš jį esu teisus – nuteisintas. Dabar jis žiūri į mane kaip į teisų.

Mano nuodėmių sąskaita apmokėta ant kryžiaus. Mano skola ištrinta.

Dievas dovanoja man naują gyvenimą – dabar ir visą amžinybę danguje.

Kitados buvęs vergas, dabar esu atpirktas Jėzaus krauju ir paleistas į laisvę. Aš nebesu šėtono vergas.

...TAI PASIRINKIMAS TIKĖTI

...AŠ TIKIU
Aš tikiu, kad Jėzus mirė ant kryžiaus vietoj manęs kaip mano pakaitalas ir apmokėjo mano nuodėmių sąskaitą. Tikiu tik į jį – jis išgelbės mane iš nuodėmės padarinių.

Aš ne tik gimiau Dievo šeimoje, bet Dievas man suteikė ir visas sūnaus teises.

Jėzaus mirtis ir prisikėlimas sutriuškino šėtoną. Aš nebeprisiklausau velniui. Aš gyvenu taikoje su Dievu.

Jėzus, gerasis Ganytojas, surado mane ir dovanoją man naują gyvenimą – amžinąjį gyvenimą – nuodėmių atleidimą, gyvenimo tikslą, laisvę nuo kaltės jausmo ir dar daug ką.

Jūsų atsakomybė

Prisimenu, kaip man baigus aiškinti šiuos dalykus vienas vaikas pasakė: „Džonai, aš suprantu, jog esu beviltiškas nusidėjėlis.“ Jis trumpai apžvelgė Biblijos vietas, kad įtikintų mane, jog supranta, kad jokiais savo gerais darbais negali įtikti Dievui. Jis aiškiai norėjo parodyti, kodėl tiki tu, ką Jėzus padarė dėl jo ant kryžiaus. Po to jis tęsė: „Džonai, jūs turite sūnų. Kaip man nieko nereikėjo daryti, kad tapčiau Dievo šeimos narys, taip jūsų sūnui nieko nereikėjo daryti, kad taptų jūsų šeimos narys. Tačiau dabar jis turi tam tikrų pareigų namuose.“ Jis paklausė: „O kokios gi mano, kaip Dievo šeimos nario, pareigos?“

Tai labai svarbus klausimas, į kurį Biblijoje irgi atsakoma. Rašte teigiama, jog žmogaus gyvenimą nulemia tai, *į ką* jis sutelkia savo dėmesį. Tai nėra koks nors žaidimas. Tai susiję su tuo, kas jūsų dėmesio centre. Jeigu sutelksite dėmesį į save, būsite labai egocentriškas. Jei sutelksite dėmesį į Dievą, savo gyvenimu jį pelnytai pašlovinsite. Taigi, kad būtumėte atsakingas tikintysis, turite:

1. Sutelkti **dėmesį** į tai, ką *dabar turite* Jėzaus dėka, tai yra į visus dalykus, kurie aprašyti 247 puslapyje. Tai, ką *dabar turite*, vadinama jūsų padėtimi Kristuje. Dievas nori, kad džiaugtumėtės tuo faktu, jog jūsų nuodėmės atleistos ir jūs turite naują gyvenimą.
2. Turite stengtis labiau pažinti Jėzų. Apaštalas Paulius rašė:

<...> visa laikau nuostoliu, palyginti su Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo didybe. Dėl jo aš ryžausi visko netekti ir viską laikau sąšlavomis, kad tik laimėčiau Kristų ir būčiau jame, nebeturėdamas nuosavo teisumo, kurį teikia įstatymas, bet turėdamas teisumą iš tikėjimo Kristumi, einantį iš Dievo, paremtą tikėjimu. (Filipiečiams 3, 8–10)

Sutelkę dėmesį į Viešpatį, nukreipiate akis nuo savęs. Jus užvaldo troškimas patikti jam ir tarnauti kitiems. Tai panašu į jaunuolį, kuris nori daugiau pažinti savo merginą.

3. Turite sutelkti **dėmesį** į kasdieninį pasitikėjimą juo visose gyvenimo situacijose, nes galite būti tikras, kad Dievas puikiausiai sugeba susidoroti su visomis jūsų problemomis.

Jėzus pasakė:

„Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti; aš jus atgaivinsiu!“
(Mato 11, 28)

Vadovaudamiesi šiomis tiesomis, pastebėsite, kad iš dvasinio kūdikio virstate dvasiškai subrendusiu žmogumi. Taip nutinka

ne dėl kokios įmantrios disciplinos, kurios imatės dabar laikytis. Svarbu suprasti,

*kad tas, kuris jumyse pradėjo šį gerą darbą, jį ir užbaigs
iki Kristaus Jėzaus dienos.* (Filipiečiams 1, 6)

Kaip nėra normalu ir sveika kūdikiui visą gyvenimą likti kūdikiu, taip nėra gerai ką tik gimusiam *Dievo vaikui* likti dvasiniu naujagimi. Deja, tai dažna problema. Sutelkite dėmesį ten, kur reikia, ir jūs augsite.

Kliūtys

Yra keletas kliūčių, kurios gali blaškyti dėmesį ir stabdyti dvasinį augimą.

1. Mūsų žmogiška prigimtis⁴. Čia tiktų pasakyti, kad pats sau esate didžiausias priešas. Biblijoje teigiama, kad mūsų nuodėminga žmogiška prigimtis niekada nepatenkinta. Ji visada trokšta daugiau pinigų, daugiau dėmesio, kito būdo, geresnių knygų, gražesnio to, didesnio ano ir taip be galo. Kuriam laikui ji gali būti patenkinta, bet neilgai trukus ir vėl užsigeidžia ko nors, kas užpildytų juodąją jausmų ir norų skylę. Žmogiška prigimtis sutelkia dėmesį tik į mūsų **AŠ**. Rašte pasakyta:

<...> gyvenkite Dvasia, ir jūs nepasiduosite kūno geismams.
(Galatams 5, 16)

Tad kaip mums *gyventi Dvasia*? Tai vėlgi susiję su dėmesio sutelkimu. Kai sutelkiame dėmesį į dieviškus dalykus, mūsų *žmogiškosios prigimties norus* užgožia stipresnis troškimas patikti Kūrėjui-savininkui.

Mums liepta žiūrėti į nuodėmingą prigimtį kaip į mirusią. Mes turime aktyviai ignoruoti jos reikalavimus bei užgaidas.

Numarinkite, kas jūsų nariuose žemiška<...> (Kolosiečiams 3, 5)

Pavyzdžiui, būti kareiviui reiškia turėti kareivio tapatybę. Apranga, šukuosena, gyvenimo būdas – visa susiję su kariuomene. Būdamas kariuomenėje, karys turi paklusti aukštesniam pareigūnui. Bet palikęs kariuomenę, prisiima kitą – civilio – tapatybę. Nebereikalaujama kariškai rengtis. Nebereikia paklusti kitų pareigūnų nurodymams. Taip pat prieš mums patikint tapatinomės su Adomu ir tesirūpinom nuodėmingos, žemiškos prigimties patenkinimu. Bet dabar, kaip tikintys, esame tapatinami su Kristumi, kuris ragina sutelkti savo dėmesį į Jį bei tarnauti kitiems.

*<...> nusimeskime visas naštas bei nuodėmės pinkles
ir ištvėringai bėkime mums paskirtose lenktynėse,
žiūrėdami [arba sutelkdami dėmesį] į savo tikėjimo vadovą
ir ištobulintoją Jėzų.* (Hebrajams 12, 1–2)

Šis biblinis pamokymas prieštarauja daugeliui patarimų, kuriuos šiandien gauname. Atsakymų į savo problemas mus ragina ieškoti praeityje. Kiekvienas blogas darbas turi būti ištaisytas, o jeigu buvome nuskriausti, turime būti apgailimi kaip aukos. Galutinis šių patarimų rezultatas – mes sutelkiame dėmesį į save. Daugiau mes nieko nematome. Biblija, priešingai, moko užmiršti save, įskaitant ir savo praeitį. Jeigu mums iš tikrųjų kas nors nusikalto, turime atleisti, kad ir kaip sunku tai atrodytų.

*Verčiau būkite malonūs, gailėstingi, atleidūs vieni kitiems,
kaip ir Dievas Kristuje jums buvo atlaidus.*

(Efeziečiams 4, 32)

Gali atrodyti keista, tačiau kai atleidžiame kitiems, gyja ir mūsų sielos žaizdos. Jėzus, kuris tikrai žinojo, ką reiškia, kai su tavim blogai elgiasi, pasakė:

*Aš jums tai kalbėjau, kad jumyse būtų manasis džiaugsmas
ir kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų.* *(Jono 15, 11)*

2. Pasaulis. Biblijoje sakoma, jog pasaulis daro mums neigiamą dvasinę įtaką – nukreipia dėmesį nuo Jėzaus į praeinančius dalykus. Mes turime atpažinti tai, kas traukia mus prie senų, nuodėmingų įpročių, ir vengti to, kas trukdo sutelkti dėmesį į Kristų.

*Išganingoji Dievo malonė <...> moko mus, kad, atsisakę
bedievytės ir pasaulio aistrų, santūriai, teisingai ir
maldingai gyventume šiame pasaulyje, laukdami
palaimintosios vilties ir mūsų didžiojo Dievo bei gelbėtojo
Jėzaus Kristaus šlovės apsireiškimo.* *(Titui 2, 11–13)*

3. Velnias. Nors šėtonas nugalėtas, jis vis dar aktyviai stengiasi daryti mums įtaką. Kai tapome tikintieji, Dievas neužkirto velniui kelio į mūsų gyvenimą. Mes turime priešintis šėtono gundymams ir ieškoti stiprybės Dieve.

*Taigi būkite klusnūs Dievui; priešinkitės velniui, ir jis bėgs
nuo jūsų.* *(Jokūbo 4, 7)*

Gudriai pasinaudodamas pasaulio įtaka bei mūsų žmogiškos prigimties egocentriškumu, šėtonas gundo mus, trukdo sutelkti dėmesį į Jėzų. Jis pasėja prote abejonių – netgi pasirinkimu tikėti į Jėzų. Jis kalba, kad jūsų tikėjimas nepakankamai didelis, ir klausinėja, ar jūs išties suprantate, ką pasirinkote. Prisiminkite, jis taip pat elgėsi su Adomu ir Ieva. Pasipriešinkite jam taip, kaip Jėzus. Ieškokite pagalbos Biblijoje.

Įveikę šiuos tris priešus ir nenukreipę dėmesio nuo dieviškų tiesų, mes augame dvasiškai.

Pagalba

Biblijos autoriai tvirtina, kad yra kas pagelbės mums nenukrypti nuo Dievo nurodyto kelio.

1. Pats Dievas. Biblijoje teigiama, jog kai įtikėjote Jėzų, jumyse apsigyveno Šventoji Dvasia. Dabar ji nuolat buđi – kad padrašintų jus, kai nusiviliate, kad skatintų gyventi dėl Jėzaus, kad sulaikytų jus, bedarančius nuodėmę. Šventoji Dvasia yra toks ištikimas bendražygis, kad jis vadinamas *Guodėju, Globėju, Patarėju* – visais Dievo vardais.

Globėjas – Šventoji Dvasia, kurį mano vardu Tėvas atsiųs, – jis išmokys jus visko ir viską primins, ką esu jums pasakęs.
(Jono 14, 26)

Tėvams patinka, kai vaikai pasiekia užsibrėžtą tikslą arba elgiasi savarankiškai ir pagirtinai. Kaip Dievo vaikams, mums svarbu savo elgesiu pagerbti dangiškojo Tėvo vardą. Mūsų paklusnumas rodo, jog atiduodame Dievui pagarbą, kurios jis vertas.

„Vertas esi, mūsų Viešpatie ir Dieve, priimti šlovę, pagarbą ir galybę, nes tu visa sutvėrei, tavo valia visa yra ir buvo sutverta.“
(Apreiškimo 4, 11)

2. Tikėjimas. Dvasinio augimo procesas Rašte dažnai vadinamas *vaikščiojimu* su Dievu. Tai vyksta žingsnis po žingsnio. Kaip *tikėjimu* tampame Dievo šeimos nariais, taip *tikėjimu* turime vaikščioti su Dievu.

Taigi, kaip esate priėmę Viešpatį Kristų Jėzų, taip ir gyvenkite jame, būdami jame įsišakniję ir ant jo statydamiesi, tvirtėdami tikėjimu, kaip esate išmokyti, kupini dėkingumo.
(Kolosiečiams 2, 6–7)

Atminkite, *tikėjimas* grindžiamas Biblijoje aprašytais *faktais*. Svarbu nevertinti santykio su Dievu pagal savo *jausmus*. Jūs galite prabusti rytą sloguodamas ir karščiuojantis. Tai nereiškia, kad nebesate savo tėvų vaikas ar, šiuo atveju, Dievo šeimos narys. Kartais jūs galite *nesijausti* labai dvasingas, bet tai dar nerodo, kad jūsų ryšys su Dievu nutrūko. Jei išmintingai rinksimės kelius, jie atspindės Dievo išmintį. Jei mūsų pasirinkimai bus kvaili, demonstruosime nebrandą ir liksime dvasiniai vaikai. Kaip parašyta Biblijoje, mūsų pasirinkimus įkvepia Dievas.

3. Biblija. Tai kasdieninės stiprybės šaltinis, mūsų vadovėlis.

Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokyti, barti, taisyti, auklėti teisumui, kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasirengęs kiekvienam geram darbui. (2 Timotiejui 3, 16–17)

Biblija lyginama su dvasiniu maistu. Kuo daugiau ją studijuosite, tuo stipresnis tapsite dvasiškai. Dievas *kalbės* jums per Bibliją – ne girdimai, bet jūsų prote. Tai vienas iš būdų stiprinti *draugystę* su Dievu. Skaitydami Raštą, jūs *pažįstate* jį. Be šio nuolatinio peno liksite dvasinis kūdikis.

Jeigu dar neturite Biblijos, nusipirkite. Bibliją pradėkite skaityti nuo *Evangelijos pagal Joną*. Evangeliją galima skaityti kaip istoriją, taigi nebus sudėtinga. Kai baigsite skaityti, dar kartą peržvelkite šią knygą ir Biblijoje susiraskite kiekvieną čia minimą Rašto vietą. Spalvotu pieštuku pasibraukite eilutes. Tai padės greitai jas rasti ir primins tai, ką jau išmokote. Tuomet būsite pasirengę studijuoti *Apaštalų darbų knygą* ir *Laišką romiečiams*. Jei ko nors nesuprasite, pasižymėkite ir skaitykite toliau. Ilgainiui viskas išaiškės.

4. Malda. Malda yra paprasčiausiai pokalbis su Dievu. Nebūtina nulenkti galvą ir užsimerkti, nors tai priimtina, nes padeda sutelkti dėmesį. Kadangi Dievas žino jūsų mintis ir yra visur esantis, bet kada galite pasimelsti mintyse ir jis išgirs. Nebūtina melstis garsiai.

Nieku per daug nesirūpinkite, bet visuose reikaluose malda ir prašymu su padėka jūsų troškimai tesidaro žinomi Dievui. Ir Dievo ramybė, pranokstanti bet kokį supratimą, sergės jūsų širdis ir mintis Kristuje Jėzuje. (Filipiečiams 4, 6–7)

Malda – tai būdas išreikšti savo susirūpinimą, širdgėlą, poreikius ir padėką Dievui.

5. Kiti tikintieji. Biblijoje pasakyta, jog, bendraudami su kitais tikinčiaisiais, mes dvasiškai bręstame. Tai gyvybiškai svarbu.

Sergėkime vieni kitus, skatindami mylėti ir daryti gerus darbus.

Nepraleiskime savųjų susirinkimų, kaip kai kurie yra pratę, bet raginkime vieni kitus juo labiau, juo aiškiau įžvelgiate besiatinančią [Jėzaus sugrįžimo] dieną. (Hebrajams 10, 24–25)

Daugiausia draugų susirasime bažnyčioje. Tačiau čia reikia perspėti.

Prisimename, šėtonas ateina kaip *šviesos angelas*. Jam patinka religija. Tad jums reikia suprasti, kad yra daug *netikrų aviganių* ir *netikrų avių*. Tai, kad žmogus kalba apie Dievą, dar nerodo, jog jis tikintis. Pagal sąmoningumą ir tiesos praktikavimą, bažnyčių gali būti nuo gerų iki pačių blogiausių. Biblijoje pasakyta, kad egzistuos ir tikrų, ir netikrų mokytojų, kol antrą kartą atėjęs Jėzus atskirs vienus nuo kitų. Užduokite šiuos klausimus:

Ar bažnyčia tiki, kad Biblija yra tikras, įkvėptas, be klaidos užrašytas Dievo žodis? Saugokitės tokių, kurie tvirtina, kad tik dalis Biblijos teksto yra Dievo žodis.

Ar bažnyčia tiki kiekvienu Biblijos žodžiu? O gal moko, jog kai kurie pasakojimai yra prasimanytos ar abstrakčios istorijos (pavyzdžiui, Biblijoje pasakyta, kad egzistuoja tikras pragaras, velnias, dangus ir t. t.)?

Ar bažnyčia tiki tokiais įvykiais, kaip Jėzaus gimimas iš *mergelės*? Venkite tokių, kurie tvirtina, kad tai buvo tik *jauna moteris*, kad Marija nebuvo nekalta mergelė.

Ar bažnyčia tiki, kad Jėzus yra pilnai Dievas ir pilnai žmogus? Saugokitės tokių, kurie teigia, kad Jėzus yra tik dar vienas dievas arba mes taip pat dievai. Venkite ir tokių, kurie įsitikinę, kad Jėzus buvo tik puikus mokytojas.

Ar bažnyčia tiki Trejybe?

Ar bažnyčia supranta, kad Jėzus mirė vietoj mūsų už mūsų nuodėmes? Jei bažnyčia šiuo klausimu neturi *aiškios nuomonės* arba moko, jog Dievas priims tik atlikus papildomus veiksmus, pavyzdžiui, pasikrikštyti arba atlikti kitus specialius ritualus, tuomet būkite atsargūs.

Ar bažnyčia turi gerą reputaciją? Ar susirinkimai negarsėja keistu, netvarkingu elgesiu? Ar ji laikosi aukštų moralinių standartų? Ar kita jos veikla nekelia įtarimų?

Jei bažnyčia kelia abejonių bent **vienoje** iš šių sričių, labai tikėtina, kad tvirto pagrindo neturės ir kiti mokymai. Šie klausimai turi atskleisti gilesnių problemų požymius. Jūs turite drąsiai užduoti šiuos klausimus bažnyčios vyresniesiems. Bet koks jų išsisukinėjimas atsakyti bus įspėjantis signalas. Nesusižavėkite maloniu pamokslininku ar jo įtikinančia kalba. Atminkite, yra daug bažnyčių, kurios **nesilaiko** Biblijos. Tobulos bažnyčios nėra, bet šie klausimai padės surasti bendraminčius tikinčiuosius.

Tai, kad lankote bažnyčią, gali sukelti jūsų šeimos narių ir draugų patyčias. Iškęsti šį pažeminimą gali būti sunku. Jūsų išdidumas gali skatinti jus atsitraukti nuo tikėjimo, bet atminkite išdidumo šaltinį ir verčiau ieškokite kitų tikinčiųjų. Drauge jūs būsite stiprūs. Tai Dievo idėja. Tai svarbu jūsų, kaip krikščionio, augimui. Kiti tikintieji gali jums labai padėti jūsų dvasinėje kelionėje.

6. Muzika. Pirmąsias giesmes, arba *psalmes*, norėdamas atgaivinti mūsų širdis, sukūrė karalius Dovydas. Nuo to laiko tikintieji kūrė nuostabią muziką, skirtą Dievui. Tačiau vėlgi būkite atsargūs – yra gera ir bloga muzika. Pasinaudokite tomis pat priemonėmis, kaip ir rinkdamiesi bažnyčią. Pasiremdami tuo, ką esate išstudijavę, atkreipkite dėmesį, ar giedami žodžiai *teisingi ar klaidingi*. Dievas jums padės.

7. Kalbėjimas kitiems. Mokiniai ėjo visur ir skleidė kitiems *Gerąją Naujieną*. Tai galite daryti ir jūs. Matydami, kad tą patį supratimą įgyja jūsų draugai, būsite didžiai paskatinti. Tačiau atminkite – Dievas davė žmonėms laisvą valią, tad gerbkite ją. Būkite kantrūs ir žiūrėkite, ką kalbate. Negrūskite Gerosios Naujienos per prievartą. Biblija liepia mums būti *liudytojais*, ne *teisėjais*. Liudytojas paaiškina; teisėjas argumentuoja ir bando įtikinti. Paprasčiausiai pasiūlydami draugams perskaityti šią knygą, galite padėti jiems suprasti.

8. Ateities viltis. Biblijoje pasakyta, kad vieną dieną Jėzus grįš į žemę.

Mes norime, broliai, kad jūs žinotumėte tiesą apie užmiegančiuosius ir nenusimintumėte kaip tie, kurie neturi vilties. Jeigu tikime, kad Jėzus numirė ir prisikėlė, tai Dievas ir tuos, kurie užmigo, atsives per Jėzų ir su juo. Ir tatau jums sakome Viešpaties žodžiais, jog mes, gyvieji, išlikusieji iki Viešpaties atėjimo, nepralengsime užmigusiųjų.

O pats Viešpats, nuskambėjus paliepimui, arkangelo balsui ir Dievo trimitui, nužengs iš dangaus. Tuomet pirmiausia prisikels tie, kurie mirė Kristuje, paskui mes, gyvieji, išlikusieji, kartu su jais būsime pagauti debesysna pasitikti Viešpaties ore ir taip visuomet pasiliksime su Viešpačiu. Todėl guoskime vieni kitus šitais žodžiais.

(1 Tesalonikiečiams 4, 13–18)

Ką gi, dar galima rašyti apie daug ką. Tačiau jeigu esate vienas iš tų, kurie pasitiki Kristumi, verta žinoti, jog Dievas žingsnis po žingsnio ves jus. Jūs pradėjote dvasinę piligrimystę. Nenuleiskite nuo Dievo akių, tegul jis būna jūsų dėmesio centre. Reguliariai studijuokite savo žemėlapi, Bibliją. Kelias ne visada bus lengvas, bet Dievas jūsų neapleis – jis tai pažadėjo. Laimingos kelionės!

Ramybės Dievas, amžinosios Sandoros krauju išvedęs iš numirusių didįjį avių Ganytoją – mūsų Viešpatį Jėzų, teištribulina jus kiekvienam geram darbui, kad vykdytumėte Jo valią, Jam veikiant jumyse, kas Jo akims patinka per Jėzų Kristų. Jam šlovė per amžių amžius! Amen.

(Hebrajams 13, 20–21) TŽ

2 Tinkamas metas

Yra žmonių, kurie perskaitę Bibliją ir supratę, kas joje pasakyta, ryžtasi surizikuoti. Jie nusprendžia netikėti. Jie veikiau linksta:

- ignoruoti tą žinią;
- tiesiog ją atmesti;
- pasinerti į gyvenimo rūpesčius ir ją užmiršti;
- pakeisti;

...ir tikisi, kad Biblijoje kalbama netiesa.

Taip surizikavo Erodas Agripa, Erodo Didžiojo anūkas ir Erodo Antipo pusbroliis. Jis veikiausiai gerai žinojo rūmuose sklindančius gandus apie Jėzų. Šnipai, žinoma, pranešinėjo kiekvieną pranašo iš Nazareto ištartą žodį. Tačiau Erodas turėjo statusą; jis buvo svarbus žmogus. Užuot nusižeminęs prieš karalių Karalių, jis toliau gyveno savo gyvenimą. Nukirsdindamas vieną iš Jėzaus mokinių, jis net išpopuliarėjo.

Tačiau...

Nustatytą dieną Erodas, apsivilkęs karališkais drabužiais, atsisėdo į sostą ir sakė jiems prakalbą. Liaudis ėmė šaukti: „Tai Dievo, ne žmogaus balsas!“ Ir beregint jį ištiko Viešpaties angelas už tai, kad nedavė Dievui priklausančios garbės. Jis mirė, kirminų suėstas. (Apaštų darbų 12, 21–23)

Dievas iš savo malonės kurį laiką toleruoja nuodėmę, bet galiausiai, teisingai už ją teisia. Teismas gali įvykti jau šiame gyvenime arba būti atidėtas iki po mirties, bet jis įvyksta. Erodas mirė⁵ ir leidžia amžinybę ugnies ežere. Verta atkreipti dėmesį į tolimesnę eilutę:

Viešpaties žodis vis augo ir plito. (Apaštų darbų 12, 24)

Skatinu jus neignoruoti Biblijos ir rasti laiko ją pastudijuoti. Būtų tikra tragedija, jeigu neatrastumėte laiko sužinoti svarbiausio – apie gyvenimą ir mirtį.

Kitas Jėzaus amžininkas buvo Erodas Agripa II. Jis buvo Erodo Didžiojo anūkas, Erodo Agripas sūnus ir taip pat žinojo apie Jėzų. Biblijoje pasakyta, kad karalius Agripa buvo gerai *informuotas* apie viską, kas susiję su Jėzumi. Suimtas apaštalas Paulius⁶ liudijo Agripas akivaizdoje. Savo ginamojoje kalboje Paulius papasakojo apie Jėzų. Jis sakė:

„Šiuos dalykus žino karalius, kuriam aš taip atvirai kalbu. Esu tikras, kad iš viso to jam nieko nėra nežinomo, juoba

kad šitai dėjosi ne kur nors užkampyje. Karaliau Agripa, ar tiki pranašais? Aš žinau, kad tiki.“

Agripa atsakė: „Tuojau, žiūrėk, įtikinsi mane krikščionimi tapti<...>“

(Apaštaly darbų 26, 26–28)

Karalius Agripa, atrodo, suprato Paulių gana gerai – tiek, kad net pripažino, jog Paulius vos neįkalbėjo jį patikėti. Tačiau Agripa surizikavo. Jis nepatikėjo. Jis apėjo šį klausimą ir išvengė sprendimo. Kiek žinoma, Agripa taip ir neįtikėjo. Jis mirė *supratęs*, bet nepatikėjęs. Toks buvo jo pasirinkimas.

Paulius sakė ginamąją kalbą ir prieš romėnų valdytoją, vardu Feliksas. Tokiais atvejais Paulius visada pasinaudodavo proga plačiau paaiškinti, kas buvo Jėzus ir ką jis atliko.

Po kelių dienų Feliksas atėjo su savo žmona Druzila, kuri buvo žydė. Jis liepė pakviesti Paulių ir išklausė jo pasakojimo apie Kristaus Jėzaus tikėjimą. Pauliui dėstant apie teisumą, susilaikymą ir būsimąjį teismą, Feliksas išsigando ir tarė: „Šiam kartui užtenka. Gali eiti. Kai bus metas, aš tave pasišauksiu.“

(Apaštaly darbų 24, 24–25)

Feliksas savo sprendimą atidėjo. Jis laukė labiau tinkamo meto. Taip pasielgti lengva, tačiau Biblija mums primena, kad metas spręsti yra *dabar*.

Štai dabar palankus metas, štai dabar išganymo diena!

(2 Korintiečiams 6, 2)

Mes nežinome, kas laukia ateity, kaip greitai turėsime atsisveikinti su šiuo pasauliu. Todėl turime apsispręsti *dabar*. Feliksas, žinoma, bijojo. Kartais bijome ir mes. Mes nuogąstaujame, ką pagalvos kiti. Tai visiškai nesvarbu. Svarbu, ką galvoja Dievas. Nėra istorinių duomenų, kas nutiko Feliksui, tačiau, kiek žinome, jis taip ir nesurado tinkamo meto patikėti.

Feliksas turėjo ir kitų ketinimų...

<...> tikėjosi gauti iš Pauliaus pinigų. Todėl dažnokai jį kviesdavosi ir su juo kalbėdavosi.

(Apaštaly darbų 24, 26)

Feliksas turėjo paslėptų motyvų. Jo susidomėjimą Jėzumi nustelbė pinigų troškimas. Vis dėlto jis *dažnai* kalbėjosi su Pauliumi apie Jėzų. Daugelis galėjo šiuos pokalbius interpretuoti kaip Felikso *religingumą*. Kai kurie žmonės panašūs į Feliksą. Jie daug kalba apie Bibliją, tačiau pakreipia jos žodžius savo naudai. Daugelis atpažįsta nesuderinamumą, bet lieka ir apgautų. Dėl tokių veidmainių kai kurie tvirtina niekada netikėsią Biblija. Bet palaukite! Argi Biblijos žinia pasikeitė? Nė kiek. Kad ir kaip

žmonės ją iškraipytų, joje vis tiek kalbama tas pats. Jeigu esate iš tokių, kurie nori atmesti Bibliją, nes jau yra sutikę į Feliksą panašių žmonių, gerai pagalvokite.

Jei nesiryžtate žengti lemtingo žingsnio, ko nors nesuprantate ar tiesiog nepritariate tam, ką perskaitėte, siūlyčiau truputį daugiau pastudijuoti Bibliją, prieš galutinai ją atstumiant. Kaip jau minėta pradžioje, Raštas turi daug ką pasakyti apie gyvenimą ir... mirtį.

Nesiliaukite domėtis toliau.

Jūsų gyvenimas – dabartinis ir pomirtinis – yra pavojuje.

Priedėlis

Žodynėlis

Kaip pasirinkti Bibliją

Baigiamosios pastabos

Žodynėlis

Aba – (aramėjiškai) lietuvių kalboje atitinka žodį „tėtė“.

Amen – (hebrajiškai, graikiškai) pritarimo žodis; sutikimo forma, atitinkanti „Teisingai!“ arba „Aš sutinku!“

Angelas – (graikiškai) pasiuntinys; sukurta dangiška dvasinė būtybė.

Apaštalas – (graikiškai) atsiųstasis; šis žodis dažniausiai vartojamas, kalbant apie dvylika mokinių ir apaštalą Paulių.

Arka – talpa; gali būti didelė (valtis) arba maža (dėžė).

AŠ ESU – Dievo vardas, reiškiantis „egzistuojantis nepriklausomai“ arba „egzistuojantis savo paties galia“.

Atgailauti – pakeisti mąstymą (žr. 136 psl.).

Atpirkti – nupirkti, kaip buvo nuperkamas vergas turguje.

Aukuras – iš žemės ar akmenų padaryta pakyla, ant kurios buvo aukojama Dievui arba dievams.

Demonas – sukurta piktoji dvasia, šėtono sąjungininkė.

Dievo Sūnus – idioma, nurodanti ne giminystės ryšius, o tas pačias (šiuo atveju – dieviškas) savybes.

Emanuelis – (hebrajiškai, graikiškai) „Dievas su mumis“.

Evangelija – Geroji Naujiena.

Faraonas – Egipto karalius.

Fariziejus – žydas, kuris taip skrupulingai laikėsi Dievo Įstatymo, jog net sukūrė papildomų taisyklių, kad tik nepažeistų Dievo nurodymų.

Gailestingumas – Dievo meilė, rodoma nevertiems nusidėjėliams, pasigailėjimas.

Garbinimas – Dievo garbės skelbimas.

Gelbėtojas – tas, kuris kažką išvaduoja arba išgelbėja.

Išpažinti – sutikti arba pripažinti.

Įsūnijimas – sūnystės su atitinkamomis pareigomis ir privilegijomis įteisinimo ritualas.

Jėzus – (graikiškai, kilęs iš hebrajiško žodžio) Gelbėtojas, Išvaduotojas.

Kristus – (graikiškai) „Pateptasis“, Senajame Testamente verčiamas kaip Mesijas (hebrajiškai).

Kunigas – žmogus, kuris atlikinėjo tam tikras pareigas Padangtėje arba Šventykloje.

Malonė – Dievo gerumas to nevertiems nusidėjėliams.

Mesijas – (hebrajiškai) „pateptasis“, Naujajame Testamente verčiamas „Kristus“.

Mokinys – sekėjas.

Nuodėmė – „nepataikyti strėle į taikinį“, šiuo atveju tarsi taikyti į Dievo šventumą, bet prašauti – paniekinti Dievą ir jo žodį; atsisakyti gyventi taip, kaip liepia Dievas.

Nuodėminga prigimtis – būsena, kartais vadinama žmogiška prigimtimi arba Adomo prigimtimi.

Nusižengimas – žr. nuodėmė.

Nuteisinimas – juridinis aktas, kuriuo Dievas paskelbia žmogų savo akyse teisiu.

Palaiminimas – Dievo malonės priėmimas arba teikimas.

Palyginimas – trumpas pasakojimas su moralu.

Patepti – pilti ant žmogaus galvos ar daikto aliejų, turint tikslą atskirti, pašvęsti Dievui. Ilgainiui šis žodis ėmė reikšti bet ką, pasirinktą Dievo tarnystei.

Perrašinėtojas – žmogus, senovėje perrašinėjęs Šventąjį Raštą.

Pradžios knyga – (graikiškai) prasidėjimų arba kilmės knyga.

Prakeikti – užtraukti nemalonę.

Pranašas – pasiuntinys, kalbantis vietoje Dievo.

Psalmė – (graikiškai) giesmė.

Rabis – (graikiškai) mokytojas, šeimininkas.

Sabatas/arba šabas – septintoji savaitės diena; šeštadienis.

Sandora – pažadas, susitarimas.

Šėtonas – (hebrajiškai, graikiškai) priešininkas; didžiausias Dievo priešas.

Šimtininkas – (graikiškai, lotyniškai) romėnų armijos karininkas, atsakingas už šimtą vyrų.

Sinagoga – (graikiškai) susirinkimas; paprastai šis žodis vartojamas, kalbant apie pastatą.

Sinedrionas – (graikiškai) žydų teismas, sudarytas iš septyniasdešimt vieno žmogaus.

Šlovė – paraidžiui verčiant „turėti svorį“, būti vertingu.

Teisus – savo teismu prilygstantis Dievui. Tai nereiškia, kad žmogus nedaro nuodėmių. Šis žodis gali būti vartojamas ir kalbant apie teisingą gyvenimo būdą.

Tikėjimas – pasitikėjimas (žr. 94–95 psl.).

Velnias – (graikiškai) šmeižikas, neteisingas kaltintojas; dar vienas šėtono, galingiausios iš visų piktųjų dvasių, vardas.

Žmogaus Sūnus – šią frazę vartojo Jėzus, akcentuodamas savo žmogiškumą. Senovės mokslininkai ją suprato kaip Mesijo įvardijimą.

Kaip pasirinkti Bibliją

Bibliją buvo parašyta hebrajiškai, aramėjiškai ar graikiškai, paprasta kasdiene tos kartos kalba. Dievas norėjo, kad ji būtų suprantama kiekvienam vyrui, moteriai ir vaikui, nepaisant jų kilmės ar socialinės padėties. Nuo graikų civilizacijos laikų Bibliją buvo verčiama į kitas kalbas.

Viduramžiais, dar vadinamais Tamsiaisiais amžiais, Bibliją buvo prieinama

tik lotynų kalba, jos rankraštinų kopijų buvo mažai ir ją skaityti galėjo tik saujelė dvasininkų. Buvo laikoma, jog eiliniam žmogui skaityti Bibliją ir bandyti ją suprasti savarankiškai – nuodėmė. Šėtonui buvo pavykę paslėpti Dievo žodį po dvasininkų drabužiu.

XVI a. pradžioje Williamas Tyndale'as nutarė išversti Bibliją į šnekamąją anglų kalbą. Pasakojama, kad kartą jis vienam dvasininkui pasakė:

„Jeigu Dievas duos man ilgą gyvenimą, po daugelio metų aš savo akimis pamatysiu, kaip kaimo bernas daugiau žino apie Bibliją negu tu.“

Tyndale'ui nuožmiai priešinosi ir to meto dvasininkai, ir politinės pajėgos. Patyręs laivo katastrofą, pametęs rankraščius, persekiojamas slaptų agentų ir išduotas draugų, jis vis dėlto išvertė Bibliją į anglų kalbą, sumokėdamas savo gyvybės kainą. Tyndale'as buvo suimtas, įkalintas, nuteistas, pasmaugtas ir sudegintas. Paskutinieji jo žodžiai buvo: „Viešpatie, atverk Anglijos karaliui akis.“

Šiandien yra daugybė Biblijos vertimų į įvairias pasaulio kalbas, tarp jų ir lietuvių. Daugelis vertimų turi įvairius priedus ir paaiškinimus. Rinkdamiesi Bibliją, atminkite du dalykus:

1. Kad ir kokią Bibliją įsigytumėte, tai bus vertimas iš kitos kalbos. Vertimas visada turi stipriųjų ir silpnųjų pusių. Siūlau pasistengti nusipirkti kuo tikslesnį vertimą, bet vis dėlto neužmiršti, kad tai – vertimas. Tai sakau, nenorėdamas nė per plauką sumenkinti Biblijos nešamos žinios kita kalba.

2. Įsigykite tokį vertimą, kad jums būtų lengva skaityti. Atminkite, jog Tyndale'as paaukojo gyvybę, kad Bibliją galėtų skaityti eiliniai žmonės. Jis troško, kad žmonės suprastų Bibliją lengvai ir nejaustų, jog skaito kita kalba.

Norint Bibliją paaiškinti detaliau, daugelyje leidimų pateikiama nuorodų, pastabų, žemėlapių ir t. t. Tai iš tiesų gali būti naudinga, bet atminkite, jog tai tik žmogaus komentarai, o ne pats Šventasis Raštas.

Galite įsigyti ir mažą Bibliją, kurią patogų nešiotis, ir didelę, kurią galite giliau studijuoti namuose.

Baigiamosios pastabos

Pirma dalis

1. Josh McDowell, compiled by Bill Wilson, A READY DEFENSE, Thomas Nelson Publishers, 1993, p. 27, 28.
2. Tada keturi vyrai atnešė paralyžiuotą žmogų. *Morkaus 2, 3.*
3. ILLUSTRATED BIBLE DICTIONARY, Pt 3, IVP, The Universities and Colleges Christian Fellowship, 1980, p. 1538.
4. Philip W. Comfort, THE ORIGIN OF THE BIBLE, Mark R. Norton, Texts & Mscritps of the Old Testament, p. 151 ff. 1992, Tyndale House Pub., Inc.
5. Išvertė William Whiston, *THE WORKS OF JOSEPHUS*, ©1987 by Hendrickson Publishers, Inc., p. 776
6. Norman L. Geisler ir William E. Nix, FROM GOD TO US, HOW WE GOT THE BIBLE, 1974, Moody Press, Chicago, p. 7.
7. Šiandien žydų mokslininkai hebrajų Raštus dalija į tris dalis – Įstatymą, Raštus ir Pranašus. Nors tai turbūt prasidėjo jau II a. prieš Kristų, toks dalijimas įsigalėjo tik V a. Ten pat, p. 77–85.

Antra dalis

1. Čia pavaizduota galaktika nėra Paukščių Takas, nes nufotografuoti jos neįmanoma. Ji pakeista panašia – Andromeda.
2. Statistinė informacija: *The World Book Encyclopedia; NIGHTWATCH, A Practical Guide to Viewing the Universe* by Terence Dickinson, pub. Firefly Books, April 1999. Nustatytas galaktikų skaičius toliau auga.
3. Žodis „Viešpats“ yra asmeninis Dievo vardas – hebrajiškai „Jahvė“. Senovės izraelitai taip pagarbiai bijojo *Jahvės*, kad šimtus metų nedrįso tarti Jo vardo. Garsiai skaitydami Šventąjį Raštą, priešė žodį *Jahvė*, jie paprasčiausiai sakydavo „Viešpats“ arba „Vardas“, ir visi suprasdavo, kad turimas galvoje *Jahvė*. Net šiais laikais Biblijoje *Jahvė* dažnai pakeičiamas žodžiu *Viešpats*. Taigi, kai Biblijoje pamatysite žodį *Viešpats*, parašytą visomis didžiosiomis raidėmis, supraskite jį taip, kaip suprato senovės žmonės, mat iš tikrųjų toje vietoje turėtų būti *Jahvė* – asmeninis Dievo vardas.
4. Judo 6
5. Luko 20, 36. Mirtis fizine prasme. Angelai niekada nemiršta.
6. Morkaus 12, 25
7. *Luciferis*, išvertus iš lotynų kalbos, reiškia „švytintisysis“. Šis žodis kilęs iš lotyniško planetos Veneros pavadinimo – pastaroji dažnai vadinama „rytmečio žvaigžde“.

Trečia dalis

1. Palyginimui:	Lietuviškai	Hebrajiškai	Pažodinis vertimas
1 diena	<i>šviesa</i>	<i>or</i>	<i>šviesa</i>
4 diena	<i>šviesos, šviesuliai</i>	<i>ma-or</i>	<i>šviesos nešėjai</i>
2. Iš pradžių sukurtos *rūšys* galėjo išaugti į grupes, kurios vėliau pradėtos klasifikuoti į *porūšius* (pavyzdžiui, dingo, kojotai ir vilkai yra *šuns* palikuonys). Tai nėra nauja evoliucijos forma, nes neprisidėjo jokios naujos genetinės informacijos, kurios nebūtų turėjusi pradinę rūšis.
 3. „Tobuli žmonės“ – moralinio tobulumo prasme.
 4. Pavyzdžiui, žr. Dr. Michael J. Brhe DARWIN'S BLACK BOX, Touchstone, Simon and Schuster, NY, p. 307.
 5. Geochronologija – dar mažai tyrinėta sritis. Panaršę interneto puslapiuose, rasime daug skirtingų laikrodžių modelių.

Ketvirta dalis

1. Apreiškimo 12, 3–9. Paprastai laikoma, kad 3 ir 4 eilutėse kalbama apie šėtono nuopuolį. Daugelio mokslininkų nuomone, 7–9 eilutės susijusios su ateities įvykiais. Pacitavau visą pastraipą, kadangi tolimesnės eilutės aiškina mums svarbią dalį – 3 ir 4 eilutes – apie tą, *kuris suvedžiodavo*. Puiki knyga apie šėtoną yra Roberto Deano *What the Bible Teaches About Spiritual Warfare* (Thomas Ice, Kregel Publications, 208 p.).
2. Ši Rašto vieta atspindi, ką pasirinko Adomas ir Ieva.
3. Hebrajų k. šis žodis nurodo į vyriškos lyties atžalą.
4. Detaliau žiūrėkite Romiečiams 5, 12–14 ir šios knygos dešimto skyriaus pirmąją pastabą. Adomas buvo visos žmonių giminės tėvas-galva. Kai jis nusidėjo, mes *buvome jame*.
5. „Newsweek“, 1988 sausio 11, p. 46–52.
6. „Time“, 1995 gruodžio 4, USA Edition, p. 29.

Penkta dalis

1. Kai kas moko, kad Dievas nepriēmē Kaino aukos dēļ pastarojo pažiūru. Kaino pažiūros, zinoma, atspindējo jo nepriklausamā nuo Dievo, tačiau Biblijoje aišķiai pasakyta: „Tikėjimu Abelis aukojo Dievui geresnē **aukā** už Kainā <...>“ Biblijoje nepasakyta: „*geresnes pažiūras*“. Atnešdamas netinkamā aukā, Kainas nepakluso Dievui. Žr. Hebrajams 11, 4.
2. Luko 17, 27; Mato 24, 38.
3. Nors šioje Rašto vietoje tiesiogiai apie Nojaus laikų žmones nekalbama, ji atspindi, kokius jie priimdavo sprendimus.
4. Turbūt pagamintas iš pušies saku, virtų su anglimi. Bituminė derva pradėta naudoti po tvano.
5. Pradžios 6, 3.
6. 2 Petro 2, 5.
7. Daugelis mokslininkų yra paskaičiavę, kiek laive buvo vietos. Vienas iš dėmesio vertų šaltinių būtų: NOAH'S ARK: A FEASIBILITY STUDY, John Woodmorappe, ICR, El Cajon, CA, p. 306.
8. Dr. Jonas Baumgardneris, Los Alamos nacionalinių laboratorijų Naujajame Meksike geografas, siūlo modelį, tarp kreacionistų žinomą kaip katastrofinė platformos tektonika (*Catastrophic Plate Tectonics*).
9. Jobo 40, 15–24.41, 1–34.
10. „Viešpats nužengė <...>“ Jeigu Dievas yra vienu metu visur esantis, kodėl jam reikėjo „nužengti“? Biblijoje dažnai vartojami Dievą apibūdinantys žodžiai, kurie padeda geriau suprasti tą Rašto vietą. Pavyzdžiui, sakoma, kad Dievas „mato“ kiaurai, nors jis, kaip Dvasia, fizinių akių neturi.
11. Esu dėkingas dr. Carlui Wielandui už jo konsultacijas genetikos klausimais. Ši tema išsamiau išgildinta: Davido Catchpoole'o, Jonathano Sarfati, Carlo Wielando, Dono Batteno (red.) knygoje *The Creation Answers Book*, Creation Book Publishers, LLC 264 pp.

Šešta dalis

1. Atkreipkite dėmesį, kaip dramatiškai sutrumpėjo žmonių gyvenimas po tvano. Septyniasdešimt penkerių metų Abraomas jau buvo laikomas senu.
2. Abromas tapo žydų ir arabų tautų tėvu.
3. Abromo vardas išgarsėjo; jį vienodai gerbia ir žydai, ir arabai. Svarbu atkreipti dėmesį, kad Babelio bokštą statę žmonės patys norėjo išgarsinti save, o Abromo vardą išgarsino Dievas.
4. Istorija rodo, jog persekiojusieji žydus ilgainiui nesuklestėjo.
5. Jono 8, 56
6. Mato 17, 20
7. *Atpildas už nuodėmę – mirtis* (Romiečiams 6, 23). Žr. Ketvirtą dalį „Mirtis“, p. 62.

Septinta dalis

1. Dvylika Izraelio giminių kilo iš dvylikos Jokūbo sūnų. Išimtytys: nėra Levio giminės, nes jie tapo tautos religiniais lyderiais. Nėra Juozapo giminės – du jo sūnūs Efraimas ir Manasas užėmė jo vietą.
2. Šis žodis gali būti verčiamas „utėlės“.

Aštunta dalis

1. Ši pastraipa yra laisva Pradžios 19, 5 parafrazė.
2. Šios knygos tikslais aš įtraukiau tik Dešimt įsakymų, dažnai vadinamų Moraliniu Įstatymu. Iš tikrųjų vietos, kuriose kalbama apie „visą Įstatymą“, apima daug daugiau – iš viso Mozė davė 613 įsakymų.

Devinta dalis

1. ❶ Varinis aukuras: Išėjimo 27, 1–2
 ❷ Praustuvai: Išėjimo 30, 18
 ❸ Žvakidė: Išėjimo 25, 31
 ❹ Padėtinės duonos stalis: Išėjimo 25, 23–30
 ❺ Auksinis aukuras arba smilkalų aukuras: Išėjimo 30, 1–3
 ❻ Sandoros Skrynja: Išėjimo 25, 10–11
 ❼ Malonės sostas: Išėjimo 25, 17–21.
2. Kai Šventų švenčiausiąją gaubė debesis, kunigai ten įeiti negalėjo. Tai ženklino Dievo buvimą. Debesiui pajudėjus, kad vestų izraelitus į kelionę, jie galėjo laisvai susipakuoti padangtę ir sekti paskui jį.
3. 2 Samuelio 7, 12–17
4. Mokslininkai nesutaria dėl tikslios sukūrimo, Nojaus tvano ir Babelio datos. Paviršutiniškai žvelgiant į Bibliją, atrodo, kad tai apėmė milijonus ar net bilijonus metų. Tačiau visi šie trys įvykiai turėjo įvykti ne daugiau kaip per kelis tūkstančius metų.

Dešimta dalis

1. Nereikia manyti, jog šiuo atžvilgiu esama genetinio ryšio – jog nuodėmingą prigimtį galima išvelgti DNR grandinėje. Tai dvasinė sąsaja. Dievo akyse žmogus kaltas už maištą Rojaus sode, ir todėl „<...> kaip per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį, taip ir mirtis prasiskverbė į visus žmones, nes visi nusidėjo <...>“ (Romiečiams 5, 12). Mūsų visų tėvas – žmogus, taigi mes visi nuodėmingi. Jėzaus Tėvas – Dievas, Šventoji Dvasia, todėl jis turi Dievo prigimtį.
2. „Viešpačiu“ Senajame Testamente vadinamas Mesijas (Psalmynas 110, 1). Šiuo žodžiu akcentuojama jo valdžia, jo teisė valdyti.
3. Efrata buvo regionas, skyręs šį Betliejų nuo kito to paties pavadinimo miesto prie Nazareto.
4. Kvepalai.
5. Apsvarstykite vieno pranašo žodžius, kuriuos jis parašė daugiau kaip 500 metų prieš Jėzaus gimimą. „Vis stebėdamas nakties regėjimus, pamačiau tarsi Žmogaus Sūnų, ateinantį... Jam buvo duota valdžia, garbė ir karalystė, idant Jam tarnautų visų kalbų tautos ir gentys“ (Danieliaus 7, 13-14)
6. Tai galėjo būti Jėzaus *Bar mizvos* metas. Talmude pasakyta: „paauglio metų“. Kai kas nukelia tai metais vėliau.

Vienuolikta dalis

1. Joną įkalino Erodo Didžiojo Sūnus, Erodas Antipas. Jonas smerkė Erodą už jo nuodėmę – šis gyveno su pusbrolio žmona.

Dvylikta dalis

1. Čia esama skirtumo: „Pati mirtis ir mirusiųjų pasaulis [pragaras] buvo įmesti į ugnies ežerą. Tai yra antroji mirtis – ugnies ežeras“ (Apreiškimas Jonui 20,14).

Trylikta dalis

- Po akcentuojamo asmeninio įvardžio „aš“ eina esamasis laikas („<...> šiuo kalbamuoju momentu Aš Esu“).
- Neįtraukiau visų detalių apie teismą ir nukryžiuvimą. Štai dar vienas šiuo atžvilgiu reikšmingas įvykis: „Vesdami Jėzų, jie sulaukė Kirėnės gyventoją Simoną, grįžtantį iš laukų, ir uždėjo jam ant pečių kryžių, kad neštų jį paskui Jėzų“ (Luko 23, 26).
- Whiston, *THE WORKS OF JOSEPHUS* p. 720
- Parašyta būtoju laiku, tačiau kalbama apie įvykius, kurie tikrai nutiks ateityje.
- Ką mąstė šėtonas, neparašyta, tačiau jis buvo viso to inspiratorius, todėl leidau sau pasamprotauti.
- J. W. Shepard, *The Christ of the Gospels*, (Eerdmans, Grand Rapids © 1964) p. 604, cituojama Pentecost, *The Words and Works of Jesus Christ*, p. 487
- John F. Walvoord, Roy B. Zuck, *The Bible Knowledge Commentary* ©1983, SP Publications, Inc. p. 340. Pentecost, *The Words and works of Jesus Christ*, p. 487. Warren W. Wiersbe, *The Bible Exposition Commentary*, Vol. 1, ©1989, SP Publications, Inc. p. 384
- Batalionas – tai armijos padalinys, kuriame yra 300–1000 vyrų.
- Tiksli prisikėlimo ryto įvykių seka neužrašyta. Pateikiu vieną iš labiausiai tikėtinų scenarijų.

Keturiolikta dalis

- Jėzus buvo prikaltas prie kryžiaus 9 val. – rytinio auکوjimo metu. Jis mirė 15 val. – vakarinio auکوjimo metu.
- Dėl savo tobulo gyvenimo Jėzus buvo tinkama auka, tačiau tik jo mirtis padengė mūsų nuodėmes. Galima sakyti, kad Įstatymo reikalavimus Jėzus įvykdė tik savo mirtimi. Mato 5,17–18.

Penkiolikta dalis

- Maždaug 30 proc. Biblijos yra pranašystės, kurios arba jau išsipildė, arba dar turi išsipildyti.
- Dažnai tai laikoma mūsų padėtimi Kristuje.
- „Turį“ rodo, kad amžinasis gyvenimas yra dabarties būseną.
- Kai kuriuose Biblijos vertimuose žmogiška prigimtis vadinama „kūniškąja“.
- Šio žmogaus mirtį yra aprašęs ir I a. istorikas Juozapas Flavijus.
- Sauliaus vardas buvo pakeistas į Pauliaus.

GOODSEED® International

P. O. Box 3704

Olds, AB T4H 1P5

CANADA

Business: 403 556-9955

Facsimile: 403 556-9950

Email: info@goodseed.com

GOODSEED Australia

1800 897-333

info.au@goodseed.com

GOODSEED Europe

0049 (0)5231 - 94 35 144

info.eu@goodseed.com

GOODSEED Canada

800 442-7333

info.ca@goodseed.com

GOODSEED UK

0800 073-6340

info.uk@goodseed.com

BONNESEMENCE Canada

Service en français

888 314-3623

info.qc@goodseed.com

GOODSEED USA

888 654-7333

info.us@goodseed.com

GOODSEED® International yra ne pelno siekianti organizacija, kurios tikslas – aiškiai pristatyti šios knygos turinį lietuvių ir kitomis kalbomis. Kviečiame parašyti mums, jei norėtumėte daugiau sužinoti apie vykdomus projektus ar vertimus.

GoodSeed ir Book/Leaf logotipai yra GoodSeed International prekės ženklai.

Ji vadinta „neteisingiausiai suprasta knyga istorijoje“.

Jos vardu buvo kariaujami karai, ji sukeldavo skandalus, jos žodžiu buvo kuriama ir perkuriama politika. Teologai ją ir gynė, ir plūdo. Skeptikai – irgi. Būdamas paprastas žmonijos narys, greičiausiai ir jūs susidūrėte su painiava dėl Biblijos. Išlieka klausimas: „O ką ji sako iš tikrųjų?“

Šioje knygoje aiškiai ir logiškai aiškinamos svarbiausios Biblijos temos. Užtuot susitelkęs į vieną dalį – ir ignoruodamas visumą, – autorius chronologiškai susieja visą tekstą į vieną didžią visuotinę dramą, žvelgdamas į įvykius iš perspektyvos tu, kurie juose dalyvavo. Rezultatai išėjo kartais komiški, kartais bauginantys – bet visada teksto atžvilgiu teisingi.

Perskaitę galbūt patikėsite Biblijos tiesa kaip niekada anksčiau. Galbūt nuspėsite netikėti. Autoriaus objektyvumas leidžia apsispręsti jums.

„Nors aš lankiau bažnyčią daugiau kaip 30 metų, Biblija man niekada neturėjo jokios prasmės. Tai tebuvo pluoštas atskirų istorijų. Dabar jos visos susijungia aiškiai ir logiškai. Tai tikrai neįtikėtina.“

Johnas R. Crossas rašo remdamasis žiniomis, kurias sukaupe visą gyvenimą studijuodamas Bibliją. Be to, jis turi didelę kelionių ir gyvenimo užsienyje patirtį. Johnas su savo šeima yra iš Kanados.

Stranger - Lithuanian

